

Powiat Międzychodzki

**Prognoza Oddziaływania
na Środowisko
dla
Strategii Rozwoju
Powiatu Międzychodzkiego na lata
2016-2024**

przygotowana przez

ul. Petera Mansfelda 4
60-855 Poznań
tel. +48 61 665 78 00
fax +48 61 665 78 09
remedis@remedis.eu

NIP: 781-179-27-48
REGON: 300464078
KRS: 0000270485
Kapitał zakładowy: 6.330.010,20 zł

1.	CHARAKTERYSTYKA PROGNOZY	7
1.1	PODSTAWY PRAWNE OPRACOWANIA PROGNOZY	8
1.2	ZAKRES PROGNOZY	9
2.	ZAWARTOŚĆ, GŁÓWNE CELE PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU I JEGO POWIĄZANIA Z INNymi DOKUMENTAMI.....	12
2.1	ZAWARTOŚĆ DOKUMENTU STRATEGII	13
2.2	WIZJA ROZWOJU POWIATU MIĘDZYCHODZKIEGO	13
2.3	PROGRAMY REALIZUJĄCE CEL „ROZWÓJ GOSPODARCZY I INFRASTRUKTURALNY PRZY WYKORZYSTANIU POTENCJAŁU POWIATU”	14
2.4	PROGRAMY REALIZUJĄCE CEL „POPRAWA STANU ŚRODOWISKA I WARUNKÓW ROZWOJU ROLNICTWA”	21
2.5	PROGRAMY REALIZUJĄCE CEL „PROMOCJA I OCHRONA ZDROWIA ORAZ WŁĄCZENIE SPOŁECZNE”	24
2.6	PROGRAMY REALIZUJĄCE CEL „ROZWÓJ EDUKACJI DOSTOSOWANEJ DO BIEŻĄCYCH I PRZYSZŁYCH POTRZEB”	34
2.7	POWIĄZANIA PROJEKTU STRATEGII Z INNymi DOKUMENTAMI, CELE OCHRONY ŚRODOWISKA USTANOWIONE NA SZCZEBLU MIĘDZYNARODOWYM, WSPÓLNOTOWYM I KRAJOWYM, ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA STRATEGII ROZWOJU POWIATU	38
2.7.1	STRATEGIA ROZWOJU KRAJU 2020, DŁUGOOKRESOWA STRATEGII ROZWOJU KRAJU POLSKA 2030.....	38
2.7.2	RAPORT POLSKA 2030. WYZWANIA ROZWOJOWE	38
2.7.3	KONCEPCJA PRZESTRZENNEGO ZAGOSPODAROWANIA KRAJU 2030.....	39
2.7.4	KRAJOWA STRATEGIA ROZWOJU REGIONALNEGO 2010-2020: REGIONY, MIASTA, OBSZARY WIEJSKIE.....	40
2.7.5	ZAKTUALIZOWANA STRATEGIA ROZWOJU WOJEWÓDZTWA WIELKOPOLSKIEGO DO 2020 ROKU.....	40
2.7.6	WIELKOPOLSKI REGIONALNY PROGRAM OPERACYJNY NA LATA 2014-2020 WRPO 2014+	41
2.7.7	PLAN GOSPODAROWANIA WODAMI W OBSZARZE DORZECZA ODRY	41

2.7.8	EUROPEJSKA KONWENCJA KRAJOBRAZOWA	42
2.7.9	ROZPORZĄDZENIA DOTYCZĄCE OCHRONY GATUNKOWEJ	42
2.7.10	STRATEGICZNY PLAN ADAPTACJI DLA SEKTORÓW I OBSZARÓW WRAŻLIWYCH NA ZMIANY KLIMATU DO ROKU 2020 Z PERSPEKTYWĄ DO 2030 (SPA); Ministerstwo Środowiska, Warszawa 2013	42
2.7.11	PLAN ZADAŃ OCHRONNYCH DLA OBSZARU SPECJALNEJ OCHRONY PTAKÓW PUSZCZA NOTECKA PLB300015.....	43
3.	METODY STOSOWANE PRZY SPORZĄDZANIU ORAZ PRZY ANALIZIE SKUTKÓW REALIZACJI POSTANOWIEŃ STRATEGII	44
3.1	METODY ZASTOSOWANE PRZY SPORZĄDZANIU PROGNOZY.....	45
3.2	PRZEWIDYWANE METODY ANALIZY SKUTKÓW REALIZACJI STRATEGII ROZWOJU POWIATU MIĘDZYCHODZKIEGO NA LATA 2016-2024.....	46
3.2.1	MONITOROWANIE RZECZOWE REALIZACJI STRATEGII.....	46
3.2.2	MONITOROWANIE ŚRODOWISKOWE REALIZACJI STRATEGII	47
3.2.3	CZĘSTOTLIWOŚĆ PRZEPROWADZANIA ANALIZ SKUTKÓW REALIZACJI STRATEGII	47
3.2.4	TRANSGRANICZNE ODDZIAŁYWANIE NA ŚRODOWISKO	48
3.2.5	POTENCJALNE ZMIANY STANU ŚRODOWISKA W PRZYPADKU BRAKU REALIZACJI STRATEGII ROZWOJU POWIATU MIĘDZYCHODZKIEGO	48
4.	STAN ŚRODOWISKA ORAZ ISTNIEJĄCE PROBLEMY OCHRONY ŚRODOWISKA ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA REALIZACJI STRATEGII. STAN ŚRODOWISKA NA OPISYWANYM TERENIE.....	50
4.1	STAN ŚRODOWISKA	51
4.1.1	POŁOŻENIE, POWIERZCHNIA I SIEĆ OSADNICZA	51
4.1.2	ZASOBY NATURALNE I WARUNKI PRZYRODNICZE POWIATU.....	55
4.1.3	WALORY KULTUROWE POWIATU	72
4.2	SFERA SPOŁECZNA	88
4.2.1	DEMOGRAFIA.....	88
4.2.2	RYNEK PRACY	97

4.2.2.1 BEZROBOCIE	97
4.2.3 UCZESTNICTWO W KULTURZE	100
4.3 SFERA GOSPODARCZA	103
4.3.1 ROLNICTWO	104
4.3.2 LEŚNICTWO	107
4.3.3 PRZEDSIĘBIORCZOŚĆ	107
4.4 INFRASTRUKTURA TECHNICZNA	110
4.4.1 KOMUNIKACJA	110
4.4.2 INFRASTRUKTURA WODNO-KANALIZACYJNA	111
4.4.2.1 SIEĆ WODOCIĄGOWA	111
4.4.2.2 SIEĆ KANALIZACYJNA	112
4.4.3 GOSPODARKA ODPADAMI	113
4.4.4 INFRASTRUKTURA ELEKTROENERGETYCZNA I GAZOWA	114
4.4.4.1 SIEĆ ELEKTROENERGETYCZNA	114
4.4.4.2 SIEĆ GAZOWA	116
4.4.5 INFRASTRUKTURA TELEKOMUNIKACYJNA	117
4.5 INFRASTRUKTURA SPOŁECZNA	117
4.5.1 EDUKACJA	117
4.5.2 SPORT I TURYSTYKA	120
4.5.3 OCHRONA ZDROWIA I OPIEKA SPOŁECZNA	124
4.5.3.1 OCHRONA ZDROWIA	124
4.5.3.2 POMOC SPOŁECZNA	125
4.5.4 BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE	126
4.6 DANE Z MONITORINGU PAŃSTWOWYCH SŁUŻB OCHRONY ŚRODOWISKA	128
4.6.1 POWIETRZE	129
4.6.2 WODY POWIERZCHNIOWE	129
4.7 MONITORING WÓD PODZIEMNYCH	135

4.8	JAKOŚĆ GLEBY I ZIEMI	136
4.9	HAŁAS.....	137
4.10	POLE ELEKTROMAGNETYCZNE	139
4.11	GOSPODARKA ODPADAMI.....	140
4.12	PRZEWIDYWANE ZNACZĄCE ODDZIAŁYWANIE NA ŚRODOWISKO.....	143
4.13	ISTNIEJĄCE PROBLEMY ŚRODOWISKOWE NA TERENIE POWIATU MIĘDZYCHODZKIEGO.....	153
4.14	KRAJOBRAZ	156
4.15	DZIAŁANIA MAJĄCE NA CELU ZAPOBIEGANIE, OGRANICZNIENIE LUB KOMPENSACJĘ PRZYRODNICZĄ NEGATYWNYCH ODDZIAŁYWAŃ NA ŚRODOWISKO, W SZCZEGÓLNOŚCI NA INTEGRALNOŚĆ TEGO OBSZARU	157
4.16	ANALIZA ROZWIĄZAŃ ALTERNATYWNYCH DO ROZWIĄZAŃ ZAPROPONOWANYCH W STRATEGII.....	161
5.	ZAŁĄCZNIKI.....	168
6.	SPIS TABEL.....	176
7.	SPIS RYSUNKÓW	180
8.	SPIS WYKRESÓW	182
9.	PODSTAWY PRAWNE OPRACOWANIA PROGNOZY	192
9.1	ISTNIEJĄCE PROBLEMY ŚRODOWISKOWE NA TERENIE POWIATU MIĘDZYCHÓD.....	192
9.2	WIZJA ROZWOJU POWIATU MIĘDZYCHODZKIEGO	194
9.3	MONITOROWANIE ŚRODOWISKOWE REALIZACJI STRATEGII	195
9.4	PRZEWIDYWANE ZNACZĄCE ODDZIAŁYWANIE NA ŚRODOWISKO.....	195
9.5	KRAJOBRAZ	196
9.6	DZIAŁANIA MAJĄCE NA CELU ZAPOBIEGANIE, OGRANICZNIENIE LUB KOMPENSACJĘ PRZYRODNICZĄ NEGATYWNYCH ODDZIAŁYWAŃ NA ŚRODOWISKO, W SZCZEGÓLNOŚCI NA INTEGRALNOŚĆ TEGO OBSZARU	197

1. CHARAKTERYSTYKA PROGNOZY

1.1 PODSTAWY PRAWNE OPRACOWANIA PROGNOZY

Podstawowym dokumentem regulującym zasady postępowania administracyjnego w sprawie przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko jest ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U. z 2013 r. poz. 1235 ze zm.), dokonującej w zakresie swojej regulacji wdrożenia następujących dyrektyw Wspólnot Europejskich:

- dyrektywy Rady 85/337/EWG z dnia 27 czerwca 1985 r. w sprawie oceny skutków wywieranych przez niektóre przedsięwzięcia publiczne i prywatne na środowisko naturalne (Dz. Urz. WE L 175 z 05.07.1985, str. 40, z późn. zm., Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 15, t. 1, str. 248),
- dyrektywy Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory (Dz. Urz. WE L 206 z 22.07.1992, str. 7, z późn. zm., Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 15, t. 2, str. 102),
- dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2001/42/WE z dnia 27 czerwca 2001 r. w sprawie oceny wpływu niektórych planów i programów na środowisko (Dz. Urz. WE L 197 z 21.07.2001, str. 30, Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 15, t. 6, str. 157),
- dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2003/4/WE z dnia 28 stycznia 2003 r. w sprawie publicznego dostępu do informacji dotyczących środowiska i uchylającej dyrektywę Rady 90/313/EWG (Dz. Urz. WE L 41 z 14.02.2003, str. 26, Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne rozdz. 15, t. 7, str. 375),
- dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2003/35/WE z dnia 26 maja 2003 r. przewidującej udział społeczeństwa w odniesieniu do sporządzania niektórych planów i programów w zakresie środowiska oraz zmieniającej w odniesieniu do udziału społeczeństwa i dostępu do wymiaru sprawiedliwości dyrektywę Rady 85/337/EWG i 96/61/WE (Dz. Urz. UE L 156 z 5.06.2003, str. 17, Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 15, t. 7, str. 466),
- dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/1/WE z dnia 15 stycznia 2008 r. dotyczącej zintegrowanego zapobiegania zanieczyszczeniom i ich kontroli (Dz. Urz. UE L 24 z 29.01.2008, str.8).

Ponadto postępowanie w sprawie oceny oddziaływania na środowisko zastosowanie mają następujące przepisy:

- ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (j.t. Dz.U z 2013 r. poz. 1232 ze zm.),
- ustawa z dn. 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (j.t. Dz.U. z 2015 r, poz. 1651 ze zm.),
- ustawa z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (j.t. Dz.U. z 2015 r. poz. 199 ze zm.),
- ustawa z dnia 18 lipca 2001 r. Prawo wodne (j.t. Dz.U. z 2015 r. poz. 469 ze zm.),
- ustawa z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane (j.t. Dz.U. z 2013 r. poz. 1409 ze zm.),
- ustawa z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (j.t. Dz.U. z 2016 r. poz. 23).

1.2 ZAKRES PROGNOZY

Prognoza Oddziaływania na Środowisko, zgodnie z wymogami formalnymi, analizuje potencjalnie znaczące oddziaływania na środowisko wywołane realizacją Strategii Rozwoju Powiatu Międzychodzkiego na lata 2016-2024.

Niniejsza prognoza zawiera następujące elementy:

- informacje o zawartości, głównych celach projektowanego dokumentu oraz jego powiązaniach z innymi dokumentami,
- informacje o metodach zastosowanych przy sporządzaniu prognozy,
- propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień projektowanego dokumentu oraz częstotliwości jej przeprowadzania,
- informacje o możliwym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko,
- streszczenie sporządzone w języku niespecjalistycznym.

Określa, analizuje i ocenia:

- istniejący stan środowiska oraz potencjalne zmiany tego stanu w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu,
- stan środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem,

- istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności dotyczące obszarów podlegających ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody,
- cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym, istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu, oraz sposoby, w jakich te cele i inne problemy środowiska zostały uwzględnione podczas opracowywania dokumentu,
- przewidywane znaczące oddziaływania, w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnio-terminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne, na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru, a także na środowisko, a w szczególności na:
 - różnorodność biologiczną,
 - ludzi,
 - zwierzęta,
 - rośliny,
 - wodę,
 - powietrze,
 - powierzchnię ziemi,
 - krajobraz,
 - klimat,
 - zasoby naturalne,
 - zabytki,
 - dobra materialne,

z uwzględnieniem zależności między tymi elementami środowiska i między oddziaływaniami na te elementy.

Przedstawia:

- rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru,

- biorąc pod uwagę cele i geograficzny zasięg dokumentu oraz cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru – rozwiązania alternatywne do rozwiązań zawartych w projektowanym dokumencie wraz z uzasadnieniem ich wyboru oraz opis metod dokonania oceny prowadzącej do tego wyboru albo wyjaśnienie braku rozwiązań alternatywnych, w tym wskazania napotkanych trudności wynikających z niedostatków techniki lub luk we współczesnej wiedzy.

Zgodnie z art. 53 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (j.t. Dz.U. z 2013 r. poz. 1235 ze zm.),

zakres sporządzenia prognozy został uzgodniony z:

Wielkopolskim Państwowym Wojewódzkim Inspektorem Sanitarnym w Poznaniu, pismo z dnia 11 kwietnia 2016 r., znak DN - NS.9012.488.2016, który określił, że zakres prognozy oddziaływania na środowisko dla *Strategii Rozwoju Powiatu Międzychodzkiego na lata 2016-2024* powinien być zgodny z art. 51 ust. 2 cytowanej wyżej ustawy.

Oraz z

Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska w Poznaniu, pismo z dnia 25 kwietnia 2016 r. znak WOO-III.411.140.2016.MM.1, który określił, że zakres prognozy oddziaływania na środowisko dla *Strategii Rozwoju Gminy Międzychód na lata 2015-2023* powinien być zgodny z art. 51 ust. 2 cytowanej wyżej ustawy.

Projekt *Strategii* jest ograniczony przestrzennie do obszaru Powiatu Międzychodzkiego, jej horyzont czasowy sięga 2024 roku, w związku z tym zakres Prognozy obejmuje taki sam zakres.

Ze względu na swoją istotę *Strategia Rozwoju Powiatu Międzychodzkiego na lata 2016-2024* jest dokumentem planistycznym omawiającym poszczególne cele i działania na wysokim stopniu ogólności, bez szczegółowego opisu. Z tego względu podobny jest poziom szczegółowości analizy oddziaływania na środowisko opisany w niniejszej Prognozie.

**2. ZAWARTOŚĆ, GŁÓWNE CELE
PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU I JEGO
POWIĄZANIA Z INNYMI DOKUMENTAMI**

2.1 ZAWARTOŚĆ DOKUMENTU STRATEGII

Dokument zawiera opis aktualnej sytuacji Powiatu, analizę możliwości rozwojowych. Na podstawie analizy sformułowano wizję, cele strategiczne Powiatu oraz programy i zadania je realizujące. Oprócz tego zawiera opis powiązań pomiędzy projektem Strategii a innymi dokumentami obowiązującym dla obszaru powiatu międzychodzkiego, opis metodyki wdrażania i monitorowania Strategii.

2.2 WIZJA ROZWOJU POWIATU MIĘDZYCHODZKIEGO

Sformułowano wizję i określono i pola rozwoju strategicznego Powiatu.

Powiat międzychodzki - wykorzystuje swoje szanse dla mieszkańców, turystów i inwestorów dbając o środowisko i tradycje

Rozwój gospodarczy i infrastrukturalny przy wykorzystaniu potencjału powiatu

Poprawa stanu środowiska i warunków rozwoju rolnictwa

Promocja, ochrona zdrowia i włączenie społeczne

Rozwój edukacji dostosowanej do bieżących i przyszłych potrzeb

Warto zwrócić uwagę, że dwa pierwsze cele leżą głównie w jurysdykcji gmin, niemniej Powiat może i powinien sprzyjać ich realizacji. Realizacja wszystkich celów strategicznych powinna odbywać się w oparciu o ekologię, właściwe finanse oraz istniejącą bazę (zaplecze), a efektem powinien być wpływ na powstanie nowych miejsc pracy, spadek bezrobocia i rozwój społeczno-ekonomiczny powiatu.

2.3 PROGRAMY REALIZUJĄCE CEL „ROZWÓJ GOSPODARCZY I INFRASTRUKTURALNY PRZY WYKORZYSTANIU POTENCJAŁU POWIATU”

Tabela 1 CEL STRATEGICZNY 1

CEL STRATEGICZNY 1	ROZWÓJ GOSPODARCZY I INFRASTRUKTURALNY PRZY WYKORZYSTANIU POTENCJAŁU POWIATU
Program operacyjny 1.1	Spójność komunikacyjna powiatu
Działanie 1.1.1	Odnawianie nawierzchni dróg powiatowych
Opis Działania	<p>Naprawa i modernizacja istniejących odcinków drogowych, położenie nakładek bitumicznych na przygotowane do tego odcinki dróg, przebudowa dróg:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Droga nr 1739P na odcinku Lubosz-Chudobczyce-gr. powiatu, • Droga nr 1745P Łęczeczki-Białokosz-granica powiatu szamotulskiego, • Droga nr 1732P Ławica-Popowo-Prusim, • Droga nr 1733P Prusim-Kurnatowice-Upartowo, • Droga nr 1739P na odcinku łączącym miejscowości Lutomek, Mościewo, Niemierzewo oraz Lubosz, • Droga nr 1720P – remont nawierzchni ulicy Czynu 600-lecia w Międzychodzie, • Droga nr 1722P Lewice-Krzyżkówko, • Droga nr 1735P – odcinek obejmujący teren zabudowany m. Krzyżkówko, • Droga nr 1719P – ulica Gwardii Ludowej w Międzychodzie, • Droga nr 1742P Kaczin-Ryżyn-Lutom, • Droga łącząca drogę wojewódzką nr 182 z drogą powiatową nr 1719P poprzez Dworzec Letnisko.
Potencjalne źródło finansowania	Środki powiatowe, środki wojewódzkie, środki gminne, środki unijne,
Miernik oceny	Ilość kilometrów odnowionych nawierzchni dróg
Termin realizacji	W sposób ciągły
Koordynator	Starostwo Powiatowe w Międzychodzie, Wydział Komunikacji i Dróg w Międzychodzie
Działanie 1.1.2	Eliminowanie niebezpiecznych miejsc na drogach
Opis Działania	<p>Wspólnie z Policją, samorządami, zarządcami dróg wskazywane będą na drogach na terenie powiatu miejsca szczególnie niebezpieczne wymagające pilnej korekty. Przeprowadzana będzie korekta drogi szczególnie poprzez poprawę widoczności na niebezpiecznych łukach i zakrętach i/lub jej oznakowania, oddzielanie ruchu pieszego od kołowego przez budowę chodników. W razie potrzeby nawiązana zostanie współpraca z zarządcami dróg innych kategorii zwłaszcza przy modernizacji niebezpiecznych skrzyżowań. Prowadzone będzie lobbowanie na rzecz budowy ścieżek rowerowych na drogach wojewódzkich</p>

	i krajowych
Potencjalne źródło finansowania	Środki powiatowe, środki wojewódzkie, środki gminne, środki unijne,
Miernik oceny	Ilość zmienionych miejsc
Termin realizacji	2016-2024
Koordynator	Starostwo Powiatowe w Międzychodzie, Wydział Komunikacji i Dróg w Międzychodzie
Działanie 1.1.3	Optymalizacja sieci linii komunikacyjnych
Opis Działania	Prowadzone będą działania o charakterze lobbingowym w zakresie przewozu osób na liniach autobusowych. Ich adresatami będą przedsiębiorcy wykonujący regularny transport osób. Zakres propozycji zmian będzie wynikiem analizy potrzeb w zakresie przewozu osób sporządzonej w oparciu o wnioski samorządów, mieszkańców lub instytucji, rozbudowa i modernizacja małej infrastruktury towarzyszącej (np. przystanki autobusowe, ławeczki)
Potencjalne źródło finansowania	Środki powiatowe, środki wojewódzkie, środki gminne, środki unijne, środki prywatne
Miernik oceny	Ilość nowopowstałych połączeń komunikacyjnych
Termin realizacji	2016-2024
Koordynator	Starostwo Powiatowe w Międzychodzie, Wydział Komunikacji i Dróg w Międzychodzie
Działanie 1.1.4	Budowa i modernizacja chodników i parkingów
Opis Działania	Budowa i modernizacja chodników przy drogach powiatowych
Potencjalne źródło finansowania	Środki powiatowe, środki wojewódzkie, środki gminne, środki unijne
Miernik oceny	Liczba kilometrów nowych i zmodernizowanych chodników
Termin realizacji	2016-2024
Koordynator	Starostwo Powiatowe w Międzychodzie, Wydział Komunikacji i Dróg w Międzychodzie
Działanie 1.1.5	Wspieranie przebudowy dróg gminnych na terenie powiatu międzychodzkiego
Opis Działania	Doprowadzenie, we współpracy z Urzędem Wojewódzkim i Urzędami poszczególnych gmin, istniejącej sieci dróg gminnych na terenie powiatu międzychodzkiego do obowiązujących przepisów i standardów technicznych oraz poprawę bezpieczeństwa ruchu drogowego poprzez ich przebudowę lub remont
Potencjalne źródło finansowania	Środki unijne, krajowe, środki gminne
Miernik oceny	Ilość kilometrów przebudowanych dróg
Termin realizacji	2016-2024
Koordynator	Starostwo Powiatowe w Międzychodzie, Wydział Komunikacji i Dróg w Międzychodzie
Działanie 1.1.6	Prowadzenie działań w kierunku wznowienia transportu kolejowego
Opis Działania	Prowadzenie wszelkich działań w kierunku wznowienia i promocji transportu kolejowego, przede wszystkim do wznowienia ruchu

	pasażerskiego i towarowego na linii nr 363 Rokietnica-Skwierzyna oraz reaktywacji linii nr 368 Międzychód-Szamotoły
Potencjalne źródło finansowania	Środki unijne, środki krajowe
Miernik oceny	Liczba działań promujących, wznowienie linii
Termin realizacji	W sposób ciągły
Koordynator	Starostwo Powiatowe w Międzychodzie, Wydział Komunikacji i Dróg w Międzychodzie
Działanie 1.1.7	Wspieranie działań dotyczących budowy monitoringu w poszczególnych gminach
Opis Działania	Współpraca z gminami w zakresie planowania, wyboru lokalizacji kamer
Potencjalne źródło finansowania	Środki unijne, środki krajowe, środki gminne, środki powiatowe
Miernik oceny	Uruchomiony monitoring
Termin realizacji	W sposób ciągły
Koordynator	Starostwo Powiatowe w Międzychodzie i Urzędy poszczególnych gmin
Program operacyjny 1.2	Rozwój lokalnej przedsiębiorczości
Działanie 1.2.1	Stworzenie Punktu Informacyjnego Funduszy Europejskich w Międzychodzie – kompleksowa obsługa podmiotów i osób zainteresowanych rozwojem
Opis Działania	<p>W perspektywie finansowej 2014-2020 Punkt Informacyjny Funduszy Europejskich (PIFE) w Międzychodzie będzie przede wszystkim przybliżał i objaśniał tematykę związaną z budową nowoczesnej, innowacyjnej i inteligentnej gospodarki w oparciu o Fundusze Europejskie. Aktywność Punktu (PIFE) będzie kierowana zwłaszcza w stronę lokalnych przedsiębiorców i podmiotów zainteresowanych rozwojem. W ramach swoich zadań Punkt (PIFE) będzie oferował m.in. następujący zakres usług: diagnoza klienta i jego potrzeb; informowanie o warunkach, kryteriach i procedurach przyznawania dotacji; przedstawianie „krok po kroku” procesu ubiegania się o dotację; konsultacje na etapie przygotowania wniosku/projektu; konsultacje na etapie realizacji projektu; wstępną pomoc w rozliczaniu projektu; indywidualne konsultacje u klienta oraz organizowanie spotkań informacyjnych i szkoleń dla beneficjentów i potencjalnych beneficjentów.</p> <p>Ponadto z porad Punktu (PIFE) korzystać będą mogli również wszyscy zainteresowani tematyką Funduszy Europejskich, w tym potencjalni beneficjenci ubiegający się o dofinansowanie swoich przedsięwzięć</p>
Potencjalne źródło finansowania	Środki powiatowe, środki unijne
Miernik oceny	Ilość konsultacji udzielonych podmiotom gospodarczym w ciągu roku
Termin realizacji	2016-2024
Koordynator	Starostwo Powiatowe w Międzychodzie

Działanie 1.2.2	Wspomaganie działań związanych z przygotowaniem terenów inwestycyjnych
Opis Działania	Wspieranie i koordynowanie działań gmin w zakresie działania
Potencjalne źródło finansowania	Środki powiatowe, środki unijne, środki gminne
Miernik oceny	Liczba działań
Termin realizacji	2016-2024
Koordinator	Starostwo Powiatowe w Międzychodzie
Działanie 1.2.3	Wspieranie organizacji bezpłatnych szkoleń
Opis Działania	Udostępnienie lokali, informowanie o szkoleniach
Potencjalne źródło finansowania	Środki powiatowe, środki unijne, środki prywatne, środki gminne
Miernik oceny	Liczba zorganizowanych szkoleń
Termin realizacji	2016-2024
Koordinator	Starostwo Powiatowe w Międzychodzie
Działanie 1.2.4	Wspieranie lokalnych porozumień rolników/przedsiębiorców
Opis Działania	Rozpoznanie i zaproszenie do współpracy działających organizacji rolniczych i przedsiębiorców
Potencjalne źródło finansowania	Środki powiatowe
Miernik oceny	Liczba spotkań, efekty współpracy
Termin realizacji	2016-2024
Koordinator	Starostwo Powiatowe w Międzychodzie
Działanie 1.2.5	Stworzenie i wdrażanie programów pomocowych dla przedsiębiorców
Opis Działania	Wspieranie tworzenia programów pomocowych, informowanie przedsiębiorców
Potencjalne źródło finansowania	Środki powiatowe, środki unijne, środki prywatne
Miernik oceny	Liczba wdrożonych programów
Termin realizacji	2016-2024
Koordinator	Starostwo Powiatowe w Międzychodzie
Działanie 1.2.6	Wspieranie proinnowacyjności
Opis Działania	Wspieranie opracowywania i pomoc we wdrażaniu nowych modeli biznesowych dla MŚP, w szczególności w celu umiędzynarodowienia, wspieranie tworzenia i poszerzania zaawansowanych zdolności w zakresie rozwoju produktów i usług
Potencjalne źródło finansowania	Środki unijne, wojewódzkie, środki powiatowe
Miernik oceny	Liczba przedsiębiorstw spełniających wymogi WRPO+ w tym zakresie
Termin realizacji	2016-2024
Koordinator	Starostwo Powiatowe w Międzychodzie
Program operacyjny 1.3	Rozwój turystyki
Działanie 1.3.1	Wykorzystanie potencjału szlaków turystycznych
Opis Działania	Wyeksponowanie walorów przyrodniczych, edukacja ekologiczna, przystosowanie szlaków dla różnych odbiorców (np. dzieci),

	promocja aktywnej turystyki kilkudniowej (szlaki rowerowe, piesze, kajakowe, konne)
Potencjalne źródło finansowania	Środki powiatowe, środki unijne, krajowe, gminne, prywatne
Miernik oceny	Liczba działań promocyjnych, liczba zrealizowanych projektów
Termin realizacji	2016-2024
Koordynator	Starostwo Powiatowe w Międzychodzie i Urzędy poszczególnych gmin
Działanie 1.3.2	Zwiększanie potencjału bazy gastronomicznej i noclegowej
Opis Działania	Podnoszenie standardów jakościowych bazy noclegowej, organizacja szkoleń, ułatwienia dla przedsiębiorców
Potencjalne źródło finansowania	Środki powiatowe, środki unijne, krajowe, gminne, prywatne
Miernik oceny	Liczba nowych miejsc noclegowych
Termin realizacji	2016-2024
Koordynator	Starostwo Powiatowe w Międzychodzie i Urzędy poszczególnych gmin
Działanie 1.3.3	Promocja i rozwój agroturystyki
Opis Działania	Działania medialne, w tym w mediach elektronicznych, szkolenia, pomoc w przekształcaniu istniejących gospodarstw rolnych w gospodarstwa agroturystyczne
Potencjalne źródło finansowania	Środki powiatowe, środki unijne, krajowe, gminne, prywatne
Miernik oceny	Ilość informacji wytworzonych/opublikowanych, liczba szkoleń
Termin realizacji	W sposób ciągły
Koordynator	Starostwo Powiatowe w Międzychodzie i Urzędy poszczególnych gmin
Działanie 1.3.4	Promocja walorów Powiatu
Opis Działania	Promocja walorów turystycznych i przyrodniczych powiatu, aktywne uczestnictwo w stowarzyszeniach, konferencjach itp. rozwój punktu informacji turystycznej, stworzenie systemu informacji wizualnej,
Potencjalne źródło finansowania	Środki powiatowe, środki unijne, krajowe, gminne, prywatne
Miernik oceny	Liczba działań promocyjnych
Termin realizacji	W sposób ciągły
Koordynator	Starostwo Powiatowe w Międzychodzie i Urzędy poszczególnych gmin
Działanie 1.3.5	Zwiększenie potencjału wypoczynkowej bazy prozdrowotnej
Opis Działania	Prowadzenie działań edukacyjnych, poszukiwanie inwestorów branżowych
Potencjalne źródło finansowania	Środki powiatowe, środki unijne, krajowe, gminne, prywatne
Miernik oceny	Wzrost liczby obiektów oferujących usługi prozdrowotne
Termin realizacji	2016-2024
Koordynator	Starostwo Powiatowe w Międzychodzie i Urzędy poszczególnych gmin
Program operacyjny	Wsparanie ograniczania zużycia energii i gospodarki

1.4	niskoemisyjnej
Działanie 1.4.1	Kompleksowa termomodernizacja budynków użyteczności publicznej
Opis Działania	Przygotowanie wymaganych dokumentów do przeprowadzenia termomodernizacji budynków; wykonanie prac,
Potencjalne źródło finansowania	Środki unijne, wojewódzkie, powiatowe, gminne, prywatne, środki WFOŚiGW, środki NFOŚiGW
Miernik oceny	Liczba budynków objętych termomodernizacją, osiągnięte oszczędności energii,
Termin realizacji	2016-2024
Koordynator	Starostwo Powiatowe w Międzychodzie
Działanie 1.4.2	Wspieranie rozwoju gazyfikacji obszaru Powiatu
Opis Działania	Rozpoznanie wymogów firm gazyfikujących, wspieranie przygotowania możliwości formalnych w terenie, koordynowanie dostępu do terenu przebiegu instalacji, lobbying
Potencjalne źródło finansowania	Środki powiatowe, gminne, prywatne (działanie niskokosztowe)
Miernik oceny	Wzrost zasięgu sieci gazowej
Termin realizacji	2016-2024
Koordynator	Starostwo Powiatowe w Międzychodzie, Urzędy Gminne
Działanie 1.4.3	Projekt KLASTER ENERGETYCZNY
Opis Działania	Pilotażowy projekt kluczowy dla województwa wielkopolskiego, innowacyjny na skalę kraju. Jego celem jest doprowadzenie do niezależności energetycznej Powiatu. Partnerzy: Uniwersytet Przyrodniczy w Poznaniu i Politechnika Poznańska.
Potencjalne źródło finansowania	Środki unijne, krajowe, wojewódzkie, powiatowe, gminne, prywatne
Miernik oceny	Stopień uruchomienia projektu
Termin realizacji	2016-2024
Koordynator	Starostwo Powiatowe w Międzychodzie, Urzędy Gminne
Program operacyjny 1.5	Innowacyjna i sprawna administracja
Działanie 1.5.1	Usprawnienie procesu zarządzania administracją
Opis Działania	Działanie polega na wdrożeniu systemu samooceny służącego poprawie zarządzania poszczególnymi sektorami usług z zakresu: bezpieczeństwa publicznego, infrastruktury drogowej, ochrony zdrowia, ochrony środowiska i rolnictwa, kontroli zarządczej, zarządzania projektami, w tym z funduszy unijnych w celu usprawnienia: systemów komunikacji społecznej; wzmocnienia zachowań etycznych w aspekcie zwiększenia przejrzystości realizowanych działań; kreowania pozytywnego wizerunku Urzędu; wymiany dobrych praktyk. Realizacja programu oparta będzie o nowoczesne narzędzia usprawniające zarządzanie oraz cykl szkoleń pracowników urzędu. Zostaną także wykorzystane narzędzia elektroniczne, jako forma dodatkowego poszerzenia wiedzy i kompetencji urzędników. Przeprowadzone zostanie badanie satysfakcji interesantów z poziomu świadczonych usług
Potencjalne źródło	Środki powiatowe, środki unijne, krajowe

finansowania	
Miernik oceny	Liczba osób uczestniczących w szkoleniach oraz liczba interesantów oceniających pozytywnie funkcjonowanie urzędu
Termin realizacji	W sposób ciągły
Koordinator	Starostwo Powiatowe w Międzychodzie
Działanie 1.5.2	e-Administracja
Opis Działania	Stworzenie aplikacji ułatwiającej mieszkańcom, przedsiębiorcom, urzędnikom załatwianie spraw w urzędzie, dostęp do niezbędnych informacji, skrócenie czasu oczekiwania
Potencjalne źródło finansowania	Środki powiatowe, środki unijne, krajowe
Miernik oceny	Stworzona aplikacja
Termin realizacji	2017-2018
Koordinator	Starostwo Powiatowe w Międzychodzie
Działanie 1.5.3	e-Geodezja
Opis Działania	Modernizacja, aktualizacja i e-udostępnianie geodezyjnych rejestrów publicznych oraz standardowych opracowań kartograficznych i tematycznych gromadzonych w państwowym zasobie geodezyjnym i kartograficznym
Potencjalne źródło finansowania	Środki powiatowe, środki unijne, krajowe
Miernik oceny	Stopień udostępnienia zasobów przez sieć,
Termin realizacji	2017-2018
Koordinator	Starostwo Powiatowe w Międzychodzie

Źródło: Analiza Remedis SA, Starostwo Powiatowe w Międzychodzie

2.4 PROGRAMY REALIZUJĄCE CEL „POPRAWA STANU ŚRODOWISKA I WARUNKÓW ROZWOJU ROLNICTWA”

Tabela 2 CEL STRATEGICZNY 2

CEL STRATEGICZNY 2	POPRAWA STANU ŚRODOWISKA I WARUNKÓW ROZWOJU ROLNICTWA
Program operacyjny 2.1	Zmniejszenie poziomu zanieczyszczeń środowiska i ochrona dziedzictwa naturalnego
Działanie 2.1.1	Realizacja powiatowego programu ochrony środowiska
Opis Działania	Dostosowanie środowiska do standardów określonych w stosownych przepisach prawa oraz zachowanie cennych walorów środowiska naturalnego.
Potencjalne źródło finansowania	Środki powiatowe, środki unijne, krajowe, gminne, prywatne, NFOŚ, WFOŚiGW
Miernik oceny	Zmniejszenie poziomu zanieczyszczeń
Termin realizacji	W sposób ciągły
Koordynator	Starostwo Powiatowe w Międzychodzie
Działanie 2.1.2	Wsparcie działań i przedsięwzięć związanych z regulacją stosunków wodnych oraz zabezpieczeniem przed powodzią
Opis Działania	W ramach kompetencji i możliwości finansowych zasadnym jest wsparcie działań związanych z poprawą bilansu wodnego w powiecie oraz bieżącym utrzymaniem urządzeń wodnych, w tym zabezpieczeniem przed powodzią. Do najważniejszych działań w tym zakresie należeć będą: dotacje do spółek wodnych, przebudowa systemu odwodnienia dróg, pomoc w zwiększeniu małej retencji, zwiększenie retencji poprzez podpiętrzanie jezior powiatowych, na których znajdują się urządzenia piętrzące wodę, właściwe utrzymanie urządzeń zabezpieczenia przeciwpowodziowego
Potencjalne źródło finansowania	Środki powiatowe, środki unijne, krajowe, gminne, prywatne
Miernik oceny	Powstanie obiektów związanych z poprawą bilansu wodnego oraz właściwe utrzymanie istniejących urządzeń wodnych
Termin realizacji	W sposób ciągły
Koordynator	Starostwo Powiatowe w Międzychodzie
Działanie 2.1.3	Promocja postaw ekologicznych
Opis Działania	Szkolenia, warsztaty, inicjatywy społeczne, działania medialne
Potencjalne źródło finansowania	Środki powiatowe, środki unijne, krajowe, gminne, prywatne
Miernik oceny	Liczba podjętych kampanii informacyjnych, ilość zajęć
Termin realizacji	2016-2024
Koordynator	Starostwo Powiatowe w Międzychodzie
Program operacyjny 2.2	Promocja rolnictwa i wspomaganie warunków gospodarowania
Działanie 2.2.1	Promocja powiatu w kontekście funkcjonowania rolnictwa oraz produkcji rolnej

Opis Działania	Działania promocyjne samorządu powiatowego, które będą miały na celu wsparcie rolnictwa, produkcji rolnej oraz przetwórstwa rolno-spożywczego w powiecie, w tym produkcji zdrowej żywności. Promocja będzie prowadzona przy wykorzystaniu m.in. prasy specjalistycznej, targów
Potencjalne źródło finansowania	Środki powiatowe, środki unijne, krajowe, prywatne, NFOŚ, WFOŚiGW
Miernik oceny	Ilość działań promocyjnych
Termin realizacji	W sposób ciągły
Koordinator	Starostwo Powiatowe w Międzyzgodzie
Działanie 2.2.2	Pomoc w rozpowszechnieniu informacji oraz organizacji szkoleń dla rolników dot. pozyskania środków pomocowych wspierających zrównoważony rozwój, przy zachowaniu wymogów ochrony środowiska
Opis Działania	Pomoc logistyczna dla instytucji działającej na rzecz rolnictwa i rozwoju wsi, w zakresie rozpropagowania informacji oraz organizacji szkoleń związanych ze środkami finansowymi wspierającymi zrównoważony rozwój rolnictwa i obszarów wiejskich, przy zachowaniu wymogów ochrony środowiska
Potencjalne źródło finansowania	Środki powiatowe, środki unijne, krajowe, NFOŚ, WFOŚiGW
Miernik oceny	Ilość przeprowadzonych szkoleń i innych działań w tym zakresie
Termin realizacji	W sposób ciągły
Koordinator	Starostwo Powiatowe w Międzyzgodzie
Działanie 2.2.3	Scalenie i wymiana gruntów
Opis Działania	Celem działania jest przedstawienie korzyści płynących z przedsięwzięcia scalenia i wymiany gruntów. Głównym jego zadaniem jest minimalizacja rozłogu gruntów, czyli poprawa struktury agrarnej
Potencjalne źródło finansowania	Środki powiatowe, środki unijne, krajowe, NFOŚ, WFOŚiGW
Miernik oceny	Ilość obrębów ewidencyjnych
Termin realizacji	2016-2024
Koordinator	Starostwo Powiatowe w Międzyzgodzie
Działanie 2.2.4	Wspieranie innowacyjnych technologii
Opis Działania	Współpraca z jednostkami samorządu terytorialnego i organizacjami rolniczymi, prowadzenie szkoleń i popularyzacja rozwoju rolnictwa i usług
Potencjalne źródło finansowania	Środki unijne, krajowe, powiatowe, gminne, środki prywatne, NFOŚ, WFOŚiGW
Miernik oceny	Liczba nowych przedsiębiorstw, miejsc pracy
Termin realizacji	2016-2024
Koordinator	Starostwo Powiatowe w Międzyzgodzie
Działanie 2.2.5	Tworzenie i rozwój inkubatorów przetwórstwa lokalnego
Opis Działania	Wspieranie, partnerstwo oraz współpraca z osobami zainteresowanymi przetwórstwem lokalnym
Potencjalne źródło finansowania	Środki unijne, krajowe, powiatowe, gminne, środki prywatne, NFOŚ, WFOŚiGW

Miernik oceny	Liczba wytworzonych produktów
Termin realizacji	2016-2024
Koordynator	Starostwo Powiatowe w Międzychodzie we współpracy z Urzędami poszczególnych gmin
Działanie 2.2.6	Propagowanie ekologicznych upraw rolnych z możliwością wystawiania płodów rolnych na imprezach okolicznościowych
Opis Działania	Promocja sprzedaży produktów rolnych podczas jarmarków, dożynek na terenie poszczególnych gmin, powiatu i poza jego granicami
Potencjalne źródło finansowania	Środki unijne, krajowe, powiatowe, gminne, środki prywatne, NFOŚ, WFOŚiGW
Miernik oceny	Liczba producentów zdrowej żywności, ilość oferowanych produktów
Termin realizacji	2016-2024
Koordynator	Starostwo Powiatowe w Międzychodzie we współpracy z Urzędami poszczególnych gmin
Działanie 2.2.7	Pomaganie w ukierunkowywaniu produkcji rolnej
Opis Działania	Stworzenie programów pomocowych, organizacja szkoleń zwłaszcza w zakresie dbałości o gleby, wspieranie restrukturyzacji rolnictwa, powiększenie ilości zadrzewień śródpolnych
Potencjalne źródło finansowania	Środki powiatowe, gminne, środki zewnętrzne, NFOŚ, WFOŚiGW
Miernik oceny	Liczba programów, szkoleń
Termin realizacji	2016-2024
Koordynator	Starostwo Powiatowe w Międzychodzie we współpracy z Urzędami poszczególnych gmin

Źródło: Analiza Remedis SA, Starostwo Powiatowe w Międzychodzie

2.5 PROGRAMY REALIZUJĄCE CEL „PROMOCJA I OCHRONA ZDROWIA ORAZ WŁĄCZENIE SPOŁECZNE”

Tabela 3 CEL STRATEGICZNY 3

CEL STRATEGICZNY 3	PROMOCJA I OCHRONA ZDROWIA ORAZ WŁĄCZENIE SPOŁECZNE
Program operacyjny 3.1	Promocja zdrowego trybu życia
Działanie 3.1.1	Zapobieganie występowaniu zachorowań i uzależnień oraz promocja zdrowia
Opis Działania	Opracowanie i realizacja programów zdrowotnych oraz innych zadań z zakresu promocji zdrowia, w tym: konferencje, festyny oraz zadania zlecone organizacjom pozarządowym i innym podmiotom uprawnionym
Potencjalne źródło finansowania	Środki powiatowe, środki prywatne, środki unijne
Miernik oceny	Liczba wydarzeń prozdrowotnych zorganizowanych przez Starostwo Powiatowe w Międzychodzie, liczba osób objętych działaniami edukacyjno-szkoleniowymi
Termin realizacji	W sposób ciągły
Koordynator	Starostwo Powiatowe w Międzychodzie
Działanie 3.1.2	Propagowanie modelu aktywnego, zdrowego stylu życia wśród mieszkańców Powiatu Międzychodzkiego
Opis Działania	Wspieranie działalności klubów sportowych, poprzez dotacje na zadania w zakresie upowszechniania kultury fizycznej, ochrony i promocji zdrowia, organizowanie wypoczynku letniego i zimowego, pomoc przy tworzeniu turniejów, patronat Powiatu Międzychodzkiego nad imprezami sportowymi oraz promocję akcji inicjowanych przez organizacje pozarządowe
Potencjalne źródło finansowania	Środki powiatowe, środki unijne
Miernik oceny	Liczba zorganizowanych imprez o charakterze sportowym, liczba klubów sportowych, liczba młodzieży objętych działaniem klubów dotowanych przez Powiat Międzychodzki o charakterze sportowym
Termin realizacji	W sposób ciągły
Koordynator	Starostwo Powiatowe w Międzychodzie
Program operacyjny 3.2	Zaspokojenie potrzeb kulturalnych mieszkańców Powiatu
Działanie 3.2.1	Kultywowanie i promocja tradycji
Opis Działania	Wsparcie, w formie dotacji lub współorganizacji atrakcyjnych i innowacyjnych, adresowanych do różnych grup odbiorców, projektów z zakresu edukacji kulturalnej i animacji kultury z wykorzystaniem instytucji kultury, inicjatyw prywatnych i społecznych
Potencjalne źródło finansowania	Środki krajowe, środki unijne, środki powiatowe

Miernik oceny	Liczba wydarzeń
Termin realizacji	W sposób ciągły
Koordynator	Starostwo Powiatowe w Międzychodzie
Działanie 3.2.2	Rozwój infrastruktury i turystyki rowerowej
Opis Działania	Poprawa infrastruktury turystycznej i komunikacyjnej regionu, poprawa bezpieczeństwa dla osób uprawiających sport i turystykę, promocja atrakcji turystycznych i przyrodniczych
Potencjalne źródło finansowania	Środki krajowe, środki unijne, środki powiatowe
Miernik oceny	Liczba nowych tras rowerowych
Termin realizacji	2016-2024
Koordynator	Starostwo Powiatowe w Międzychodzie
Działanie 3.2.3	Zachowanie dorobku kultury i dziedzictwa Powiatu
Opis Działania	<ul style="list-style-type: none"> • Prowadzenie działań promocyjnych, szkoleniowych i edukacyjnych mających na celu uświadamianie mieszkańcom powiatu międzychodzkiego znaczenia i konieczności zachowania dziedzictwa kulturowego, historycznego oraz renesansu patriotyzmu lokalnego, w ramach których planuje się tworzenie szlaków turystyczno-kulturowych obejmujących najciekawsze miejsca i obiekty zabytkowe w powiecie, • Dostosowanie do potrzeb zwiedzających (w tym osób niepełnosprawnych), termomodernizacja i renowacja, rozbudowa Muzeum Zamek Opalińskich w Sierakowie.
Potencjalne źródło finansowania	Środki krajowe, środki unijne, środki powiatowe, gminne
Miernik oceny	Liczba wydarzeń edukacyjnych w zakresie dziedzictwa i historii regionu
Termin realizacji	2016-2024
Koordynator	Starostwo Powiatowe w Międzychodzie
Działanie 3.2.4	Inwestycje w Muzeum Zamek Opalińskich w Sierakowie
Opis Działania	<ul style="list-style-type: none"> • Modernizacja i rozbudowa budynku biurowo-socjalnego o nowe pomieszczenia przeznaczone na magazyny gospodarcze i eksponatów, pomieszczenia edukacyjne i biurowe. Prace budowlane polegać mają m.in. na powiększeniu istniejącego budynku w części południowej, przebudowę i remont pomieszczeń oraz dostosowanie ich do nowoczesnych wymogów edukacyjno-magazynowych, • Renowacja muru zarysu skrzydła południowego Zamku Opalińskich w Sierakowie i adaptacja go na cele ekspozycyjne wraz z zagospodarowaniem otoczenia na cele kulturalno-rekreacyjne. Projekt ten wymagany jest ze względu na zły stan muru, który wymaga interwencji konserwatorskiej i zabezpieczenie go przed dalszą erozją. W myśl działania projekt zakłada renowację muru z jednoczesną adaptacją go na cele wystaw plenerowych oraz zagospodarowanie jego otoczenia polegające m.in. na wykonaniu przestrzeni na koncerty plenerowe,

	<p>postawieniu tablic informacyjnych, kostek wiedzy, ławek oraz nowych nasadzeniach. Jednym z jego elementów jest również zegar słoneczny oraz minibastion artyleryjski,</p> <ul style="list-style-type: none"> • Wykonanie zabezpieczeń p.poż. w budynku Zamku wymaganych w związku z obowiązującymi przepisami. Działania te mają m.in. objąć założenie systemu oddymiania i ostrzegania p.poż. zabezpieczenie schodów oraz metalowej konstrukcji farbami ognioodpornymi, oraz założenie hydrantów wewnątrz budynku, • Wykonanie w części na II piętrze Zamku poddasza użytkowo-magazynowego przeznaczonego na pomieszczenie magazynowe lub ekspozycyjne. Muzeum w Sierakowie posiada ograniczoną powierzchnię magazynowo-ekspozycyjną, co wynika z jego układu i spełnianych funkcji. W związku z tym istnieje możliwość dobudowy poziomu użytkowego na II piętrze zamku, gdzie przy wykorzystaniu metalowej konstrukcji poddasza można uzyskać dodatkowe pomieszczenie przeznaczone na działalność Instytucji, • Termo-modernizacja Zamku w Sierakowie, polegająca na dociepleniu poddasza - Sali wystaw czasowych znajdującej się na II piętrze Zamku. Pomieszczenie to nie jest właściwie ocieplone - zimą jest w nim bardzo chłodno, a latem szybko się nagrzewa i robi się w nim duszno. Prace te związane byłyby z położeniem właściwej izolacji, ogrzewania oraz wentylacji pomieszczenia.
Potencjalne źródło finansowania	Środki krajowe, środki unijne, środki powiatowe, środki wojewódzkie, środki prywatne
Miernik oceny	Zrealizowane inwestycje
Termin realizacji	2016-2024
Koordinator	Starostwo Powiatowe w Międzychodzie
Program operacyjny 3.3	Kontynuacja Rozwoju Szpitala Powiatowego w Międzychodzie
Działanie 3.3.1	Dalszy wzrost jakości świadczonych usług medycznych
Opis Działania	<ul style="list-style-type: none"> • Zakupy nowoczesnych urządzeń diagnostycznych i sprzętu medycznego, • Poszerzenie kompleksowości świadczonych usług, • Realizacja programów dostosowawczych do rozporządzenia Ministra Zdrowia w zakresie spełnienia wymagań jakim powinny odpowiadać pod względem fachowym i sanitarnym pomieszczenia i urządzenia zakładu opieki zdrowotnej, • Podwyższanie kwalifikacji obsługującego pacjentów personelu, • Uświadamianie i angażowanie personelu w działania na rzecz poprawy jakości oferowanych usług, • Przestrzeganie przez personel medyczny zasad etyki zawodowej,

	<ul style="list-style-type: none"> • Ciągłe doskonalenie systemu obsługi pacjentów i ich rodzin.
Potencjalne źródło finansowania	Środki krajowe, środki unijne, środki powiatowe
Miernik oceny	Zakupiony sprzęt, nowe usługi, realizacja programów, szkolenia pracowników
Termin realizacji	2016-2024
Koordynator	Starostwo Powiatowe w Międzychodzie, SPZOZ w Międzychodzie
Działanie 3.3.2	Utrzymanie stabilizacji finansowej Zakładu oraz zwiększenie przychodów
Opis Działania	<ul style="list-style-type: none"> • Zwiększenie wielkości, a zwłaszcza wartości zakontraktowanych dotychczas usług, • Poszukiwanie nowych, potrzebnych, a jednocześnie rentownych usług medycznych mogących być przedmiotem umowy z NFZ, • Staranie się o pozyskanie dodatkowych funduszy unijnych.
Potencjalne źródło finansowania	Środki krajowe, środki unijne, środki powiatowe
Miernik oceny	Pozyskane fundusze, wielkość przychodów
Termin realizacji	2016-2024
Koordynator	Starostwo Powiatowe w Międzychodzie, SPZOZ w Międzychodzie
Działanie 3.3.3	Rozwój infrastruktury Szpitala
Opis Działania	<ul style="list-style-type: none"> • Realizacja zadań w zakresie tzw. szybkiej diagnostyki z możliwością wykonywania zabiegów w trybie jednodniowym, realizowanych w rozbudowanym Szpitalu w Międzychodzie o nowoczesny pawilon diagnostyczno-zabiegowy, z nowoczesnie wyposażonymi salami operacyjnymi oraz tomografem komputerowym, • Remont „starej chirurgii” – zmiana sposobu użytkowania pomieszczeń Segmentu A Oddziału Chirurgicznego Ogólnego na Poradnie Specjalistyczne, • Informatyzacja SPZOZ (przejście na elektroniczną dokumentację medyczną), • Zakup karettek zespołów wyjazdowych ratownictwa medycznego, • Prace remontowo-budowlane wraz z doposażeniem w sprzęt medyczny Szpitalnego Oddziału Ratunkowego, • Dostosowanie Oddziału Anestezjologii i Intensywnej Terapii do wymogów Rozporządzenia Ministra Zdrowia z 20 grudnia 2012 r. w sprawie standardów postępowania medycznego w dziedzinie anestezjologii i intensywnej terapii dla podmiotów wykonujących działalność medyczną, • Remonty oddziałów: Chorób Wewnętrznych, Pediatricznego, Reumatologicznego, • Dostosowanie „starej” części szpitala do wymogów przeciwpożarowych, • Dostosowanie pomieszczeń Poradni Ginekologiczno-

	<p>Położniczej w Sierakowie do wymogów Rozporządzenia Ministra Zdrowia,</p> <ul style="list-style-type: none"> • Zakup sprzętu medycznego, w tym cyfrowego aparatu RTG.
Potencjalne źródło finansowania	Środki krajowe, środki unijne, środki powiatowe
Miernik oceny	Wykonane remonty, zakupiony sprzęt, informatyzacja
Termin realizacji	2016-2024
Koordynator	Starostwo Powiatowe w Międzychodzie, SPZOZ w Międzychodzie
Działanie 3.3.4	Poprawa obsługi administracyjnej
Opis Działania	<ul style="list-style-type: none"> • Dalszy rozwój informatyczny Zakładu zarówno w zakresie sprzętowym, nowoczesnego oprogramowania wspomagającego zarządzanie w aspekcie finansowym, jak również medycznym, • Wykorzystanie nowoczesnych rozwiązań internetowych.
Potencjalne źródło finansowania	Środki krajowe, środki unijne, środki powiatowe
Miernik oceny	Zakupiony sprzęt, programy
Termin realizacji	2016-2024
Koordynator	Starostwo Powiatowe w Międzychodzie, SPZOZ w Międzychodzie
Działanie 3.3.5	Dalsza poprawa warunków pracy
Opis Działania	<ul style="list-style-type: none"> • Bezpieczeństwo i higienę pracy, • Systemy motywowania pracowników, • Realny wzrost wynagrodzeń, • Zwracanie uwagi na oddziaływanie na środowisko.
Potencjalne źródło finansowania	Środki krajowe, środki unijne, środki powiatowe
Miernik oceny	Poprawa warunków pracy, ankiety pracownicze
Termin realizacji	2016-2024
Koordynator	Starostwo Powiatowe w Międzychodzie, SPZOZ w Międzychodzie
Działanie 3.3.6	Postawienie większego znaczenia na świadczenia wykonywane poza kontraktem z NFZ
Opis Działania	<ul style="list-style-type: none"> • Wykorzystanie nowoczesnego sprzętu także dla coraz szerszego grona pacjentów indywidualnych, zakładów pracy, • Zawieranie umów na świadczenie usług medycznych z instytucjami ubezpieczeniowymi, które powinny być głównym kierunkiem poszukiwań dodatkowych środków.
Potencjalne źródło finansowania	Środki krajowe, środki unijne, środki powiatowe
Miernik oceny	Zawarte umowy
Termin realizacji	2016-2024
Koordynator	Starostwo Powiatowe w Międzychodzie, SPZOZ w Międzychodzie
Działanie 3.3.7	Wzmocniona promocja SPZOZ Międzychód z wykorzystaniem różnych technik marketingowych
Opis Działania	<ul style="list-style-type: none"> • Utrzymanie certyfikacji w zakresie systemu zarządzania jakością według ISO 9001, systemu zarządzania środowiskowego według ISO 14001 oraz systemu

	<p>zarządzania bezpieczeństwem i higieną pracy według PN-N-18001,</p> <ul style="list-style-type: none"> • Pozyskanie akredytacji Centrum Monitorowania Jakości, • Rozwój medycznych komórek organizacyjnych, z którymi mógłby być identyfikowany SPZOZ Międzychód.
Potencjalne źródło finansowania	Środki krajowe, środki unijne, środki powiatowe
Miernik oceny	Akredytacja CMJ, certyfikacja ISO
Termin realizacji	2016-2024
Koordynator	Starostwo Powiatowe w Międzychodzie, SPZOZ w Międzychodzie
Program operacyjny 3.4	Budowa kapitału społecznego na rzecz społeczeństwa obywatelskiego
Działanie 3.4.1	Rozwój dialogu i komunikacja społeczna
Opis Działania	Poszukiwanie i utrzymywanie obszarów współpracy samorządu powiatu z lokalnym społeczeństwem obywatelskim, czyli mieszkańcami powiatu międzychodzki, nieformalnymi inicjatywami społecznymi, organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami, które swoją aktywnością wypełniają przestrzeń publiczną, między innymi poprzez swobodny dostęp do aktualnych informacji o działalności samorządu, organizowanie tematycznych konferencji i seminariów dla różnych grup
Potencjalne źródło finansowania	Środki krajowe, środki unijne, środki powiatowe
Miernik oceny	Ilość konferencji i seminariów ,ilość wydarzeń promujących potencjał społeczeństwa powiatu
Termin realizacji	W sposób ciągły
Koordynator	Starostwo Powiatowe w Międzychodzie
Działanie 3.4.2	Aktywizacja i wsparcie organizacji pozarządowych
Opis Działania	Aktywna współpraca Powiatu Międzychodzkiego z organizacjami pozarządowymi, między innymi tworzenie zespołów doradczych, organizację szkoleń, pomoc merytoryczną dla organizacji pozarządowych, promowanie działalności organizacji pozarządowych
Potencjalne źródło finansowania	Środki krajowe, środki unijne, środki powiatowe
Miernik oceny	Ilość szkoleń dla organizacji pozarządowych współorganizowanych przez Powiat Międzychodzki, ilość spotkań przedstawicieli Powiatu z organizacjami pozarządowymi
Termin realizacji	W sposób ciągły
Koordynator	Starostwo Powiatowe w Międzychodzie
Działanie 3.4.3	Partnerstwo
Opis Działania	Współpraca z samorządami lokalnymi poprzez organizację wspólnych przedsięwzięć na rzecz społeczeństwa obywatelskiego oraz współpraca z zagranicą w celu transferu idei partnerstwa i społeczeństwa obywatelskiego, połączonego z wymianą doświadczeń
Potencjalne źródło	Środki krajowe, środki unijne, środki powiatowe, środki gminne

finansowania	
Miernik oceny	Ilość przedsięwzięć współorganizowanych, ilość partnerstw
Termin realizacji	W sposób ciągły
Koordynator	Starostwo Powiatowe w Międzychodzie
Program operacyjny 3.5	Ograniczenie bezrobocia
Działanie 3.5.1	Wsparcie doradcze pracodawców oraz osób bezrobotnych
Opis Działania	Zadanie wykonywane przez doradców zawodowych w zakresie: udzielania pomocy osobom bezrobotnym, poszukującym pracy, i pracującym w planowaniu, i organizowaniu ich życia zawodowego, pomocy ludziom mającym trudności z podjęciem lub realizacją decyzji zawodowej, wynikających głównie z braku umiejętności oceny swoich możliwości zawodowych lub korzystania z informacji o rynku pracy, pomocy pracodawcy w selekcji kandydatów na stanowiska pracy wymagające szczególnych predyspozycji
Potencjalne źródło finansowania	Środki krajowe, środki unijne, środki powiatowe
Miernik oceny	Ilość podjęć pracy w stosunku do osób objętych pomocą doradcy
Termin realizacji	2016-2024
Koordynator	Starostwo Powiatowe w Międzychodzie, Powiatowy Urząd Pracy w Międzychodzie
Działanie 3.5.2	Prowadzenie cyklicznych badań i diagnoz lokalnego rynku pracy
Opis Działania	Przeprowadzanie, publikowanie upowszechnianie badań i analiz dotyczących sytuacji na rynku pracy. Badania i diagnozy rynku pracy w celu określenia potrzeb pracodawców, jak i możliwości bezrobotnych. Zakres tych badań to: określenie zawodów deficytowych i nadwyżkowych w powiecie, analiza wpływających ofert pracy i kierunków edukacyjnych, kierunku rozwoju największych firm w powiecie, przewidywane oczekiwania pracodawców odnośnie pożądaných kwalifikacji, badanie potrzeb szkoleniowych osób bezrobotnych i pracodawców. Wyniki badań posłużą prognozowaniu sytuacji na lokalnym rynku pracy i umożliwią właściwy dobór form aktywizujących dla osób bezrobotnych
Potencjalne źródło finansowania	Środki krajowe, środki unijne, środki powiatowe
Miernik oceny	Raport z przeprowadzonych badań i analiz
Termin realizacji	2016-2024
Koordynator	Starostwo Powiatowe w Międzychodzie, Powiatowy Urząd Pracy w Międzychodzie
Działanie 3.5.5	Organizacja szkoleń i kursów doskonalących umiejętności i podnoszących kwalifikacje
Opis Działania	Realizacja zadania odbędzie się poprzez dostosowanie ofert szkoleniowych pod potrzeby osób bezrobotnych i pracodawców
Potencjalne źródło finansowania	Środki krajowe, środki unijne, środki powiatowe
Miernik oceny	Liczba osób objętych szkoleniami, wskaźnik efektywności tj. liczba

	osób, które po zakończeniu udziału w szkoleniu uzyskały w okresie do 3 miesięcy zatrudnienie
Termin realizacji	2016-2024
Koordynator	Starostwo Powiatowe w Międzychodzie, Powiatowy Urząd Pracy w Międzychodzie
Program operacyjny 3.6	Aktywne i zdrowe starzenie się
Działanie 3.6.1	Kształtowanie i promocja aktywnych postaw na rzecz zdrowego i aktywnego stylu życia
Opis Działania	Zajęcia rekreacyjne, kulturalne, spotkania integracyjne
Potencjalne źródło finansowania	Środki krajowe, środki unijne, środki powiatowe, środki prywatne
Miernik oceny	Liczba aktywnych uczestników
Termin realizacji	W sposób ciągły
Koordynator	Starostwo Powiatowe w Międzychodzie
Działanie 3.6.2	Profilaktyka zdrowotna
Opis Działania	Profilaktyka zmierzająca do zmniejszenia ilości chorób reumatycznych, alergicznych, onkologicznych, psychiatrycznych, wad postawy, wymowy itd.
Potencjalne źródło finansowania	Środki krajowe, środki unijne, środki powiatowe, środki prywatne
Miernik oceny	Liczba osób objętych działaniami profilaktycznymi
Termin realizacji	W sposób ciągły
Koordynator	Starostwo Powiatowe w Międzychodzie
Program operacyjny 3.7	Uczenie się przez całe życie (LLL)
Działanie 3.7.1	Stworzenie programów doszkalających w zakresie obsługi nowoczesnych urządzeń, Internetu, walka z wykluczeniem społecznym
Opis działania	Zakup programów, przeszkolenie osób
Potencjalne źródło finansowania	Środki krajowe, środki unijne, środki powiatowe, środki prywatne
Miernik oceny	Liczba osób korzystających ze szkoleń
Termin realizacji	W sposób ciągły
Koordynator	Starostwo Powiatowe w Międzychodzie
Działanie 3.7.2	Wspieranie rozwoju e-społeczeństwa
Opis działania	Wspieranie wprowadzania rozwiązań TIK dla e-administracji, e-uczenia się, e-włączenia społecznego, e-kultury i e-zdrowia
Potencjalne źródło finansowania	Środki krajowe, środki unijne, środki powiatowe, środki prywatne
Miernik oceny	Liczba prowadzonych projektów
Termin realizacji	W sposób ciągły
Koordynator	Starostwo Powiatowe w Międzychodzie
Program operacyjny 3.8	Rozwój placówek pomocy społecznej
Działanie 3.8.1	Przeciwdziałanie i zapobieganie sytuacjom kryzysowym w rodzinach i eliminowanie ich negatywnych skutków
Opis działania	Rozwój współpracy pomiędzy instytucjami, zapewnienie

	w jednostkach pomocy społecznej niezbędnych środków finansowych na wsparcie rodzin, organizowanie systemu opieki nad dzieckiem pozbawionym wsparcia rodziny
Potencjalne źródło finansowania	Środki krajowe, środki unijne, środki powiatowe, środki z MPiPS
Miernik oceny	Liczba rodzin, którym udzielono pomocy
Termin realizacji	W sposób ciągły
Koordynator	Starostwo Powiatowe w Międzychodzie, PCPR w Międzychodzie
Działanie 3.8.2	Dalszy rozwój Domu Pomocy Społecznej Piłka-Zamyślin
Opis działania	<ul style="list-style-type: none"> • Oddział Piłka: zagospodarowanie terenu, remonty i modernizacja ciągów komunikacyjnych, stworzenie parku rekreacyjno-sportowego, stworzenie sali doświadczania świata, zakup łóżek specjalistycznych, • Oddział Zamyślin: zagospodarowanie terenu, wyposażenie Sali rehabilitacyjnej w sprzęt, remont stołówki, wymiana przestarzałych mebli, stworzenie parku rekreacyjno-sportowego, • Wykonanie sieci kanalizacyjnej.
Potencjalne źródło finansowania	Środki krajowe, środki unijne, środki powiatowe, środki z MPiPS
Miernik oceny	Przeprowadzone działania
Termin realizacji	2016-2024
Koordynator	Starostwo Powiatowe w Międzychodzie, PCPR w Międzychodzie, DPS Piłka-Zamyślin
Działanie 3.8.3	Dalszy rozwój Domu Pomocy Społecznej w Łęczeczkach
Opis działania	Rozbudowa instalacji systemu p.poż., działania energooszczędne, wymiana okien i drzwi, monitoring pomieszczeń ogólnodostępnych, likwidacja barier architektonicznych, zagospodarowanie hali basenowej, założenie instalacji klimatyzacyjnej, poprawa funkcjonowania istniejącej oczyszczalni ścieków.
Potencjalne źródło finansowania	Środki krajowe, środki unijne, środki powiatowe, środki z MPiPS
Miernik oceny	Przeprowadzone działania
Termin realizacji	2016-2024
Koordynator	Starostwo Powiatowe w Międzychodzie, PCPR w Międzychodzie, DPS Łęczeczki
Działanie 3.8.3	Realizacja programów Powiatowej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych
Opis działania	Realizacja strategii
Potencjalne źródło finansowania	Zgodnie ze strategią
Miernik oceny	Zgodnie ze strategią
Termin realizacji	Zgodnie ze strategią
Koordynator	Zgodnie ze strategią
Program operacyjny 3.9	Aktywacja społeczna poprzez poprawę dostępu do Internetu
Działanie 3.9.1	Budowa sieci dostępu do Internetu w oparciu o istniejącą sieć

	szkieletową
Opis działania	Budowa sieci dostępu w oparciu o istniejącą sieć szkieletową
Potencjalne źródło finansowania	Środki krajowe, środki unijne, środki powiatowe, gminne
Miernik oceny	Zasięg dostępu do sieci
Termin realizacji	W sposób ciągły
Koordynator	Starostwo Powiatowe, Urzędy Gminne

Źródło: Analiza Remedis SA, Starostwo Powiatowe w Międzychodzie

2.6 PROGRAMY REALIZUJĄCE CEL „ROZWÓJ EDUKACJI DOSTOSOWANEJ DO BIEŻĄCYCH I PRZYSZŁYCH POTRZEB”

Tabela 4 CEL STRATEGICZNY 4

CEL STRATEGICZNY 4	ROZWÓJ EDUKACJI DOSTOSOWANEJ DO BIEŻĄCYCH I PRZYSZŁYCH POTRZEB
Program operacyjny 4.1	Ulepszanie warunków, jakości i dostępności edukacji
Działanie 4.1.1	Wsparcie kształcenia i doskonalenia zawodowego nauczycieli
Opis Działania	Podniesienie jakości funkcjonowania systemu doskonalenia nauczycieli w szkołach i przedszkolach z terenu Powiatu Międzychodzkiego poprzez doskonalenie zawodowe nauczycieli: szkolenia, warsztaty, konsultacje, utworzenie sieci współpracy, działania na platformie e-learningowej
Potencjalne źródło finansowania	Środki krajowe, środki unijne, środki powiatowe
Miernik oceny	Liczba nauczycieli objętych doskonaleniem zawodowym, ilość szkół objętych doskonaleniem zawodowym
Termin realizacji	2016-2024
Koordynator	Starostwo Powiatowe w Międzychodzie
Działanie 4.1.2	Wspieranie organizacji pozarządowych w obszarze edukacji nieformalnej
Opis Działania	Działanie będzie polegało na systematycznym monitorowaniu ogłaszanych programów, konkursów w sprawie pozyskiwania środków na realizację zadań z zakresu edukacji i bieżące informowanie, poprzez portal informacyjny, o możliwości aplikowania o środki finansowe. W ramach działania planuje się współorganizowanie szkoleń w zakresie wypełniania dokumentacji dotyczących wniosków aplikacyjnych oraz ogłoszenie konkursów grantowych
Potencjalne źródło finansowania	Środki krajowe, środki unijne, środki powiatowe
Miernik oceny	Ilość informacji wytworzonych i przekazanych dla stowarzyszeń, ilość konkursów grantowych w obszarze edukacji, liczba młodzieży objętej działaniem
Termin realizacji	2016-2024
Koordynator	Starostwo Powiatowe w Międzychodzie
Działanie 4.1.3	Systematyczne unowocześnianie, wymiana sprzętu, pomocy naukowych, wyposażenia placówek edukacyjnych Powiatu Międzychodzkiego
Opis Działania	Dostosowanie bazy dydaktycznej placówek edukacyjnych prowadzonych przez Powiat Międzychodzki do standardów programowych umożliwiających przeprowadzanie zajęć na najwyższym poziomie kształcenia oraz dostosowanie do wymogów rynku pracy, wymiana sprzętu komputerowego, doposażenie sal lekcyjnych, zakup pomocy dydaktycznych

Potencjalne źródło finansowania	Środki krajowe, środki unijne, środki powiatowe
Miernik oceny	Ilość zakupionych pomocy naukowych i dydaktycznych
Termin realizacji	2016-2024
Koordynator	Starostwo Powiatowe w Międzychodzie
Działanie 4.1.4	Modernizacja bazy dydaktycznej oraz rozbudowa bazy sportowej placówek edukacyjnych Powiatu Międzychodzkiego
Opis Działania	<p>Działanie polega na systematycznej modernizacji bazy dydaktycznej i rozbudowie bazy sportowej szkół i placówek prowadzonych przez Powiat Międzychodzki np.</p> <ul style="list-style-type: none"> • wybudowanie sali gimnastycznej, boiska sportowego z zapleczem, remonty piwnic, sanitariatów, zagospodarowanie terenu wokół budynku LO na potrzeby LO w Międzychodzie, • wymiana rozdzielni NN-RG i podrozdzielni NN, wymiana instalacji kanalizacyjnej, wybudowanie boiska, remonty podłóg, budowa ścieżek, malowanie, remont Sali gimnastycznej, wymiana papy na łączniku na potrzeby ZS Nr 1 w Międzychodzie, • modernizacja instalacji elektrycznej, wodnej i kanalizacyjnej, wymiana ogrodzenia, utworzenie boiska, wymiana podłóg, zakup pieca na potrzeby ZS Nr 2 w Międzychodzie, • modernizacja monitoringu, infrastruktury kanalizacyjnej, grzewczej, izolacji fundamentów, modernizacja ogrodzenia budynku, modernizacja internatu na potrzeby ZS Nr 3, • adaptacja pomieszczeń pod działalność związaną z ochroną zdrowia, głęboka termomodernizacja na potrzeby Zespołu Szkół w Sierakowie, • zapewnienie uczniom bezpiecznych i higienicznych warunków pobytu w szkole, wymiana pieców i pionów centralnego ogrzewania, remonty korytarzy, wymiana drzwi, wymiana instalacji elektrycznych, malowanie elewacji, remont magazynów na potrzeby Specjalnego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego w Międzychodzie.
Potencjalne źródło finansowania	Środki krajowe, środki unijne, środki powiatowe
Miernik oceny	Ilość wyremontowanych pomieszczeń, ilość wybudowanych obiektów
Termin realizacji	2016-2024
Koordynator	Starostwo Powiatowe w Międzychodzie
Działanie 4.1.5	Rozwój cyfrowych form edukacji
Opis Działania	Celem działań w ramach rozwoju cyfrowych form edukacji ma być wprowadzenie uczestników klasycznego systemu edukacji (szkół, uczniów, nauczycieli i rodziców) w coraz powszechniej panujące w życiu codziennym realia cyfrowe. Cyfryzacja ta zakłada wprowadzanie w trybie on-line zarówno rozwiązań

	komunikacyjnych, jak również zintegrowanych systemów e-edukacyjnych (np. wprowadzenie zintegrowanego systemu obiegu informacji w szkołach: e-dziennik, e-sekretariat, e-świadectwa itp.)
Potencjalne źródło finansowania	Środki krajowe, środki unijne, środki powiatowe
Miernik oceny	Udział uczniów i nauczycieli korzystających z cyfrowych form edukacji
Termin realizacji	2016-2024
Koordynator	Starostwo Powiatowe w Międzychodzie
Działanie 4.1.6	Dostosowanie sieci szkół do potrzeb mieszkańców i rynku pracy
Opis Działania	Działanie dostosowujące profil szkół ponadgimnazjalnych do potrzeb mieszkańców
Potencjalne źródło finansowania	Środki krajowe, środki unijne, środki powiatowe
Miernik oceny	Procent młodzieży gimnazjalnej kontynuującej naukę w szkołach Powiatu, procent ludzi dorosłych uzupełniających wiedzę w szkołach Powiatu
Termin realizacji	2016-2024
Koordynator	Starostwo Powiatowe w Międzychodzie
Działanie 4.1.7	Podnoszenie jakości sieci szkół
Opis Działania	Działania ukierunkowane na poprawę wyników egzaminów zewnętrznych, realizacja projektów edukacyjnych, dodatkowych zajęć dydaktyczno-wyrównawczych, organizowanie kół zainteresowań itp.
Potencjalne źródło finansowania	Środki krajowe, środki unijne, środki powiatowe
Miernik oceny	Miejsce Powiatu Międzychodzkiego w rankingu wyników egzaminacyjnych wśród innych powiatów
Termin realizacji	2016-2024
Koordynator	Starostwo Powiatowe w Międzychodzie
Program operacyjny 4.2	Rozwój szkolnictwa zawodowego i technicznego
Działanie 4.2.1	Wypracowanie narzędzi i metod współpracy przedsiębiorców ze szkołami
Opis Działania	Działanie polegać będzie na wypracowaniu narzędzi i metod współpracy przedsiębiorców ze szkołami w celu dostosowania oferty edukacyjnej do rynku pracy
Potencjalne źródło finansowania	Środki krajowe, środki unijne, środki powiatowe
Miernik oceny	Opracowanie modelu współpracy przedsiębiorców ze szkołami, ilość szkoleń przeprowadzonych przez doradców zawodowych, ilość spotkań przedsiębiorców z uczniami szkołami
Termin realizacji	2016-2024
Koordynator	Starostwo Powiatowe w Międzychodzie
Działanie 4.2.2	Rozwój systemu doradztwa zawodowego – wczesnej diagnozy predyspozycji zawodowych w kontekście lokalnego rynku pracy
Opis Działania	W ramach działania zamierza się postawić nacisk na rozwój

	indywidualnego doradztwa zawodowego poprzez wypracowanie modelu doradztwa zawodowego właściwego dla Powiatu Międzychodzkiego
Potencjalne źródło finansowania	Środki krajowe, środki unijne, środki powiatowe
Miernik oceny	Liczba konsultacji w zakresie doradztwa zawodowego
Termin realizacji	2016-2024
Koordynator	Starostwo Powiatowe w Międzychodzie
Działanie 4.2.3	Rozwój szkolnictwa zawodowego
Opis Działania	Podniesienie atrakcyjności i jakości kształcenia zawodowego poprzez takie działania jak: organizacja praktyk i staży dla uczniów u wielkopolskich pracodawców
Potencjalne źródło finansowania	Środki krajowe, środki unijne, środki powiatowe
Miernik oceny	Liczba uczniów korzystających z praktyk
Termin realizacji	2016-2024
Koordynator	Starostwo Powiatowe w Międzychodzie
Działanie 4.2.4	Promocja kształcenia na kierunkach zawodowych i technicznych
Opis Działania	Promocja nauki w szkołach zawodowych i technikach poprzez: informację w formach multimedialnych, wizyty w gimnazjach, drzwi otwarte, spotkania w warsztatach pracy, praktyki, spotkania z przedstawicielami zawodów, wizyty w szkołach połączone z prezentacjami tych szkół, informowanie poprzez Internet, biuletyny informacyjne w lokalnej prasie
Potencjalne źródło finansowania	Środki krajowe, środki unijne, środki powiatowe
Miernik oceny	Ilość informacji (publikacji) o szkolnictwie zawodowym i technicznym
Termin realizacji	2016-2024
Koordynator	Starostwo Powiatowe w Międzychodzie
Działanie 4.2.5	Utworzenie Centrum Kształcenia Ustawicznego i Zawodowego w Zespole Szkół w Sierakowie
Opis Działania	Utworzenie Centrum Kształcenia Ustawicznego i Zawodowego w zakresie technik rybactwa śródlądowego, prowadzenie kwalifikacyjnych kursów zawodowych w zakresie rybactwa śródlądowego, współpraca z Lokalną Grupą Rybacką „Obra-Warta”.
Potencjalne źródło finansowania	Środki krajowe, środki unijne, środki powiatowe
Miernik oceny	Utworzone Centrum
Termin realizacji	2016-2024
Koordynator	Starostwo Powiatowe w Międzychodzie, Zespół Szkół w Sierakowie

Źródło: Analiza Remedis SA, Starostwo Powiatowe w Międzychodzie

Warto dodać, że wymienione powyżej zadania nie są wartościowane ze względu na skutki dla jak największej części mieszkańców. Takie hierarchizowanie należy zrealizować każdorazowo decydując o przyznaniu środków na realizację w ramach kolejnego budżetu i kolejnego WPF-u.

Niemniej w praktyce należy się spodziewać, że podstawowym czynnikiem priorytetyzującym zadania będzie możliwość pozyskania dofinansowania bezzwrotnego. To bowiem pozwoli na swoiste lewarowanie możliwości budżetowych i maksymalizacji wartościowej zrealizowanych na rzecz mieszkańców działań.

2.7 POWIĄZANIA PROJEKTU STRATEGII Z INNymi DOKUMENTAMI, CELE OCHRONY ŚRODOWISKA USTANOWIONE NA SZCZEBLU MIĘDZYNARODOWYM, WSPÓLNOTOWYM I KRAJOWYM, ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA STRATEGII ROZWOJU POWIATU

W niniejszym rozdziale dokonano prezentacji Strategii Rozwoju Powiatu Międzychodzkiego na lata 2016-2024 na tle innych dokumentów strategicznych – przede wszystkim Strategii Rozwoju Kraju 2020 i Długookresowej Strategii Rozwoju Kraju Polska 2030, Strategii Rozwoju Województwa Wielkopolskiego oraz Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Wielkopolskiego na lata 2014-2020. Analiza wykazuje zbieżność strategii Powiatu z dokumentami strategicznymi wyższego szczebla dotyczącymi powiatu.

2.7.1 STRATEGIA ROZWOJU KRAJU 2020, DŁUGOOKRESOWA STRATEGII ROZWOJU KRAJU POLSKA 2030

Strategia Rozwoju Powiatu Międzychodzkiego wykazuje pełną zbieżność z dokumentami o charakterze krajowym, które wskazują konieczność zrównoważonego rozwoju rolnictwa i leśnictwa. Strategia rozwija tematykę nowoczesności w produkcji rolnej i rozwoju przetwórstwa rolnego. Ponadto poświęca wiele uwagi zmianie konieczności uzupełnienia dotychczasowej produkcji rolnej innymi działaniami. Również w zakresie edukacji, opieki zdrowotnej i społecznej Strategia jest w pełni zgodna z wyżej wymienionymi dokumentami strategicznymi

2.7.2 RAPORT POLSKA 2030. WYZWANIA ROZWOJOWE

Raport Polska 2030 przedstawia wyzwania jakie powinniśmy podjąć w perspektywie roku 2030 tj.:

- Wzrost i konkurencyjność,

- Sytuacja demograficzna,
- Wysoka aktywność zawodowa oraz adaptacyjność zasobów pracy,
- Odpowiedni potencjał infrastruktury,
- Bezpieczeństwo energetyczno-klimatyczne,
- Gospodarka oparta na wiedzy i rozwój kapitału intelektualnego,
- Solidarność i spójność regionalna,
- Poprawa spójności społecznej,
- Sprawne państwo,
- Wzrost kapitału społecznego Polski.

Realizacja celów strategicznych określonych w Strategii Rozwoju Powiatu Międzychodzkiego przyczyni się do urzeczywistniania tych wyzwań w skali pojedynczego powiatu.

2.7.3 KONCEPCJA PRZESTRZENNEGO ZAGOSPODAROWANIA KRAJU 2030

W KPZK 2030 rozwój kraju traktowany jest w sposób kompleksowy. Oznacza to, że zadaniem zagospodarowania przestrzennego jest godzenie interesów różnych użytkowników przestrzeni (mieszkańców, przedsiębiorców, inwestorów, państwa). Powinno być spójne z decyzjami podejmowanymi w innych obszarach dotyczących np. inwestycji infrastrukturalnych, potrzeby rozwoju miast, ochrony terenów zielonych.

KPZK wskazuje najpilniejsze problemy zagospodarowania polskiej przestrzeni i konkretne działania naprawcze w sześciu obszarach tematycznych dla:

- Poprawy konkurencyjności największych miast i powiązań między nimi,
- Tworzenia warunków równomiernego rozwoju poza dużymi miastami,
- Rozwoju infrastruktury transportowej i telekomunikacyjnej (np. sieci szerokopasmowe),
- Poszanowania środowiska naturalnego i walorów krajobrazowych, a także kulturowych,
- Wzmacniania odporności Polski na zagrożenia związane z bezpieczeństwem energetycznym (np. poprzez budowanie połączeń energetycznych z sąsiednimi państwami) czy ekstremalnymi zjawiskami naturalnymi (np. powodzią),
- Systematycznej budowy i utrzymania skutecznego systemu planowania przestrzennego (np. eliminowania chaotycznego sposobu zabudowy przedmieść).

Koncepcje zawarte w Strategii Rozwoju Powiatu Międzychodzkiego zawierają założenia Koncepcji Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030.

2.7.4 KRAJOWA STRATEGIA ROZWOJU REGIONALNEGO 2010-2020: REGIONY, MIASTA, OBSZARY WIEJSKIE

Główny cel strategiczny polityki regionalnej określony w Krajowej Strategii Rozwoju Regionalnego 2010-2020 to:

- Efektywne wykorzystanie specyficznych regionalnych i innych terytorialnych potencjałów rozwojowych dla osiągnięcia celów rozwoju kraju – wzrostu, zatrudnienia i spójności w horyzoncie długookresowym.

Realizacja tego celu jest możliwa dzięki koncentracji środków w obszarach i działaniach, które największym stopniu będą przyczyniały się do realizacji celów szczegółowych tj.:

- Wspomaganie wzrostu konkurencyjności regionów,
- Budowanie spójności terytorialnej i przeciwdziałanie marginalizacji obszarów problemowych,
- Tworzenie warunków dla skutecznej, efektywnej i partnerskiej realizacji działań rozwojowych ukierunkowanych terytorialnie.

Strategia Rozwoju Powiatu Międzychodzkiego na lata 2016-2024 będzie realizować założenia Krajowej Strategii Rozwoju Regionalnego na lata 2010-2020: Regiony, Miasta, Obszary Wiejskie.

2.7.5 ZAKTUALIZOWANA STRATEGIA ROZWOJU WOJEWÓDZTWA WIELKOPOLSKIEGO DO 2020 ROKU

Spójność dokumentów strategicznych powiatu wymaga połączenia celów Strategii z dokumentem nadrzędnym, jakim jest strategia województwa. Spójność ta realizowana jest na poziomie celów strategicznych obu dokumentów, które przekładają się dalej na konkretne zadania inwestycyjne.

Strategia Rozwoju Powiatu Międzychodzkiego poprzez wykonanie zaplanowanych programów rozwojowych, realizować będzie cele strategiczne wyznaczone w Strategii Rozwoju Województwa Wielkopolskiego do roku 2020 o nazwach:

- Poprawa dostępności i spójności komunikacyjnej regionu,

- Poprawa stanu środowiska i racjonalne gospodarowanie jego zasobami,
- Lepsze zarządzanie energią,
- Zwiększanie konkurencyjności metropolii poznańskiej i innych ośrodków wzrostu w województwie,
- Zwiększenie spójności województwa,
- Wzmocnienie potencjału gospodarczego regionu,
- Wzrost kompetencji mieszkańców i zatrudnienia,
- Zwiększenie zasobów i wyrównywanie potencjałów społecznych województwa,
- Wzrost bezpieczeństwa i sprawności zarządzania regionem.

2.7.6 WIELKOPOLSKI REGIONALNY PROGRAM OPERACYJNY NA LATA 2014-2020 WRPO 2014+

Programy operacyjne Strategii Rozwoju Powiatu Międzychodzkiego są zbieżne z priorytetami inwestycyjnymi wszystkich osi priorytetowych Wielkopolskiego Regionalnego Programu Operacyjnego na lata 2014-2020 WRPO+ o nazwach:

- Innowacyjna i konkurencyjna gospodarka,
- Społeczeństwo informacyjne,
- Energia,
- Środowisko,
- Transport,
- Rynek pracy,
- Włączenie społeczne,
- Edukacja,
- Infrastruktura dla kapitału ludzkiego.

2.7.7 PLAN GOSPODAROWANIA WODAMI W OBSZARZE DORZECZA ODRY

W rządowych planach jako podstawowy cel przyjęto zgodnie z Ramową Dyrektywą Wodną nie pogarszanie stanu wód powierzchniowych i podziemnych. Ponadto podano szereg konkretnych wskaźników fizycznych, biologicznych i chemicznych, które są szczegółowymi celami. Żaden z programów Strategii Rozwoju Powiatu Międzychodzkiego nie powoduje w wyniku swojego działania pogorszenia stanu wód powierzchniowych i podziemnych.

Monitorowanie wyników realizowane jest w ramach działań powołanych do tego instytucji krajowych.

2.7.8 EUROPEJSKA KONWENCJA KRAJOBRAZOWA¹

Wpływ Strategii na krajobraz omówiony jest w uzasadnieniu oceny wpływu działań na środowisko.

2.7.9 ROZPORZĄDZENIA DOTYCZĄCE OCHRONY GATUNKOWEJ

ROZPORZĄDZENIA DOTYCZĄCE OCHRONY GATUNKOWEJ, tj.: rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9.X.2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej roślin², rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 6.X.2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt³, rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9.X.2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej grzybów⁴, załącznik IV Dyrektywy Rady 92/43/EWG z dn. 21.V.1992 r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory (tzw. Dyrektywa Siedliskowa)⁵, a także gatunków rzadkich bądź występujących na czerwonej liście

Wpływ Strategii na chronione gatunki omówiony jest w uzasadnieniu oceny wpływu działań na środowisko. Ponadto omawia tę ochroną Program Ochrony Środowiska i Plan Gospodarki Odpadami dla Powiatu Międzychodzkiego.

2.7.10 STRATEGICZNY PLAN ADAPTACJI DLA SEKTORÓW I OBSZARÓW WRAŻLIWYCH NA ZMIANY KLIMATU DO ROKU 2020 Z PERSPEKTYWĄ DO 2030 (SPA); Ministerstwo Środowiska, Warszawa 2013⁶

Zagadnienie omówiono w dalszej części opracowania (wpływ Strategii na klimat i mikroklimat).

¹ Dz.U. z 2006 r. Nr 14, poz. 98

² Dz.U. z 2014 r. poz. 1409

³ Dz.U. z 2014 r. poz. 1348

⁴ Dz.U. z 2014 r. poz. 1408

⁵ Dz.U. L 2006 z 22.7.1992 r. str. 7

⁶ Ministerstwo Środowiska, Warszawa 2013

2.7.11 PLAN ZADAŃ OCHRONNYCH DLA OBSZARU SPECJALNEJ OCHRONY PTAKÓW PUSZCZA NOTECKA PLB300015⁷

Ze względu na ogólny charakter dokumentu Strategii odniesienie do Planu jest bardzo ogólne. Szczegółowe nastąpi podczas konkretyzacji poszczególnych projektów.

⁷ Zarządzenie RDOŚ w Poznaniu i RDOŚ w Gorzowie Wlkp z dnia 3.III.2014 r., Dz. Urz. Woj. Wlkp z 2014 r., poz. 1793

3. METODY STOSOWANE PRZY SPORZĄDZANIU ORAZ PRZY ANALIZIE SKUTKÓW REALIZACJI POSTANOWIEŃ STRATEGII

3.1 METODY ZASTOSOWANE PRZY SPORZĄDZANIU PROGNOZY

Analizę strategicznej oceny oddziaływania na środowisko rozpoczęto podczas tworzenia *Strategii*. Zapoznano się z dokumentami dotyczącymi obszaru Powiatu Międzychodzkiego. Najważniejszym dokumentem w obszarze ochrony środowiska jest *Programu Ochrony Środowiska i Planu Gospodarki Odpadami dla Powiatu Międzychodzkiego* zajmującym się szczegółowo wymaganiami środowiskowymi dla terenu Powiatu. *Strategia*, której dotyczy niniejsza prognoza jest dokumentem o wysokim stopniu ogólności, dlatego podczas analizy skupiono się na metodzie jakościowej.

Sporządzenie *Prognozy dla Strategii Rozwoju Powiatu Międzychodzkiego* przebiegało wieloetapowo i obejmowało kolejno:

- ocenę aktualnego stanu środowiska na obszarze objętym dokumentem strategicznym, zawierającą analizę zasobów i walorów środowiska, wywieranej na nie presji antropogenicznej oraz jakości środowiska,
- ocenę potencjalnego wpływu ustaleń dokumentu strategicznego na środowisko,
- opracowanie propozycji łagodzenia skutków realizacji ustaleń dokumentu strategicznego w obszarach, w których zidentyfikowano znaczące negatywne oddziaływania,
- prezentację systemu monitorowania środowiskowych skutków wdrażania ustaleń dokumentu strategicznego.

Przy opisie stanu aktualnego środowiska przyrodniczego oraz analizie poszczególnych elementów wykorzystano dostępne dane literaturowe, dostępne w zasobach w zasobach administracji rządowej i samorządowej, danych statystyczne oraz państwowego monitoringu środowiska.

UWAGA:

Ze względu na wysoki poziom ogólności *Strategii Prognoza Oddziaływania na Środowisko* też jest przygotowana na podobnym poziomie. Każde z zadań przyjętych w *Strategii* na poziomie realizacyjnym ulegnie uszczegółowieniu. Procedura przygotowania dokumentacji środowiskowej dla skonkretyzowanych zadań pozwoli na właściwy sposób zrealizowania wymogów środowiskowych.

3.2 PRZEWIDYWANE METODY ANALIZY SKUTKÓW REALIZACJI STRATEGII ROZWOJU POWIATU MIĘDZYCHODZKIEGO NA LATA 2016-2024

3.2.1 MONITOROWANIE RZECZOWE REALIZACJI STRATEGII

Strategia jest dokumentem planowania długookresowego, który stanowi podstawę do precyzowania rozwojowych przedsięwzięć społecznych i gospodarczych. Sądzić należy, że aktualizacja Strategii jeden raz w okresie czteroletniej kadencji władz samorządowych winna zapewnić jej wystarczające dostosowanie do zmieniającej się sytuacji społeczno-gospodarczej Powiatu.

Zaprezentowane opracowanie zawiera zbiór celów strategicznych Powiatu. Określenie „cel” określa zarówno pojedyncze działanie, wiele działań bądź wręcz odwołuje się do spójnego opracowania. Ze względu na specyfikę zadań powiatu samorządowego wiele działań nie planuje bezpośredniej aktywności a wspieranie bądź lobbowanie, mające wspierać osiągnięcie opisanych celów. Tym bardziej trudne jest określenie wpływu takich działań na środowisko.

W skali krótko i średniookresowej aktualizacje planów rozwojowych Powiatu zapewnia przygotowanie i doroczny przegląd budżetów i Wieloletnich Prognoz Finansowych. Monitoring i ewaluacja oprócz dokonania oceny stopnia realizacji działań zapisanych w Strategii polega na wprowadzaniu modyfikacji zgodnie ze zmieniającymi się warunkami wpływającymi na rozwój społeczny i gospodarczy Powiatu.

Realizacja zadań odbywać się będzie poprzez uchwalanie i realizację kolejnych budżetów. W pozostałych obszarach cele opisane w Strategii winny stać się podstawą projektów realizowanych przez samorząd.

Władze Powiatu wypełniając strategię winny podejmować decyzje określające: rodzaj zadań i ich hierarchię, zakres finansowania, okres i kolejność realizacji zadań. Zarządzanie finansowe polega na wdrażaniu przyjętych przez Radę Powiatu kolejnych budżetów i WPF-ów, analizujących aktualne możliwości inwestycyjne. Aktualne dokumenty (budżet i WPF) są dostępne każdorazowo na stronie BIP Powiatu Międzychodzkiego.

Bezpośrednim wskaźnikiem wykonania strategii będzie stopień realizacji zaplanowanych projektów. Poszczególne „cele” opisane w strategii posiadają określone mierniki oceny będące podstawą do budowania szczegółowych zasad oceny postępu prac nad programami. Sposób

prezentacji osiągnięć w realizacji strategii to decyzja władz Powiatu. Monitorowanie i ocena zarówno Strategii jak i innych programów polegać winno na porównaniu osiągniętego stanu do założeń opisanych w odpowiednich programach na podstawie analizy sprawozdań rzeczowych i finansowych.

Starostwo Powiatowe jako instytucja wdrażająca Strategię jest odpowiedzialny za:

- zbieranie i udostępnianie danych na temat postępów wdrażania oraz przebiegu realizacji Strategii,
- zapewnienie spójności różnych dokumentów programowych.

W przyjętej hierarchii dokumentów programowych podstawowe informacje pokazujące realizację Strategii zawierają w sobie sprawozdania z wykonania budżetu Powiatu.

Strategia Rozwoju Powiatu Międzychodzkiego została opracowana przy założeniu, że jej sporządzenie przyczyni się do planowego zarządzania wymagającego okresowych weryfikacji luki pomiędzy stanem faktycznym i stanem pożądanym w Powiecie.

3.2.2 MONITOROWANIE ŚRODOWISKOWE REALIZACJI STRATEGII

Wpływ realizowanej strategii na środowisko będzie oceniany dwutorowo:

- Dzięki pozyskaniu kolejnych danych z państwowego monitoringu dla obszaru Powiatu (np. okresowe badania WIOŚ, badania GDDKiA, badanie gleb, badania hałasu),
- Każdorazowo przy uzyskiwaniu decyzji o uwarunkowaniach środowiskowych dla konkretnych przedsięwzięć.

3.2.3 CZĘSTOTLIWOŚĆ PRZEPROWADZANIA ANALIZ SKUTKÓW REALIZACJI STRATEGII

Częstotliwość przeprowadzania analizy skutków realizacji strategii określona będzie na podstawie uzyskanych decyzji o uwarunkowaniach środowiskowych dla konkretnych przedsięwzięć. Poza tym każdorazowa modyfikacja *Strategii* wiązać będzie się z aktualizacją analizy skutków realizacji strategii.

3.2.4 TRANSGRANICZNE ODDZIAŁYWANIE NA ŚRODOWISKO

Zgodnie z art. 104 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (j.t. Dz.U. z 2013 r. poz. 1235 ze zm.) w razie stwierdzenia możliwości znaczącego transgranicznego oddziaływania na środowisko, pochodzącego z terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na skutek realizacji projektów polityk, strategii, planów lub programów, przeprowadza się postępowanie dotyczące transgranicznego oddziaływania na środowisko.

Możliwym działaniem transgranicznym byłoby naruszenie tzw. *Dyrektywy Ptasiej*, niemniej *Strategia* w pełni uwzględnia uzgodnienia z nią związane. Poza tym, ze względu na zasięg przestrzenny obszaru objętego *Strategią Rozwoju Gminy Międzychód* i odległość od granic innych państw skutki realizacji Strategii nie będą miały oddziaływania transgranicznego.

3.2.5 POTENCJALNE ZMIANY STANU ŚRODOWISKA W PRZYPADKU BRAKU REALIZACJI STRATEGII ROZWOJU POWIATU MIĘDZYCHODZKIEGO

Zgodnie z wymogami stawianymi Prognozie należy rozważyć sytuację braku realizacji *Strategii Rozwoju Powiatu Międzychodzkiego na lata 2016-2024*. Należy podkreślić czystą hipotetyczność takiej sytuacji, bowiem *Strategia Rozwoju* ma służyć mieszkańcom. Oznacza to, że władze Powiatu nie mogą dążyć do realizacji dowolnych celów częściowych, ale jedynie takich, które są zgodne z celami strategicznymi.

Zrównoważenie rozwoju oznacza (zgodnie z Agendą 21), iż dokonując alokacji środków budżetowych, w tym inwestycyjnych i dokonując wyboru kierunków rozwoju powinno dążyć się do równoważenia celów: społecznych, ekologicznych i rozwoju przestrzennego.

W warunkach samorządu granice między tymi obszarami są bardzo często nieostre. Należy więc wyodrębnić działania pod kątem głównych kierunków strategicznych, tj.: niwelowania słabych stron (aspekt społeczny) oraz służących długookresowemu rozwojowi (np. inwestycje wnoszące nową jakość w życie społeczno-gospodarcze, służące budowaniu silnej gospodarczo jednostki samorządowej – wzmacniającej akcent gospodarczy).

W sposób jakościowy należy stwierdzić, że brak realizacji zapisów *Strategii* spowoduje:

- degradacją i dewastacją środowiska,
- zwiększenie udziału terenów zdegradowanych w powierzchni Powiatu,
- pogorszenie się stanu wód powierzchniowych,
- zanieczyszczenie wód podziemnych,
- zmniejszenie poziomu bioróżnorodności.

Ocenę i identyfikację znaczących oddziaływań na środowisko poszczególnych celów dokonano w sposób przyjęty w prognozach oddziaływania na środowisko Opracowano macierz skutków środowiskowych, która jest syntetycznym zestawieniem możliwych pozytywnych bądź negatywnych oddziaływań ocenianych zadań na środowisko naturalne.

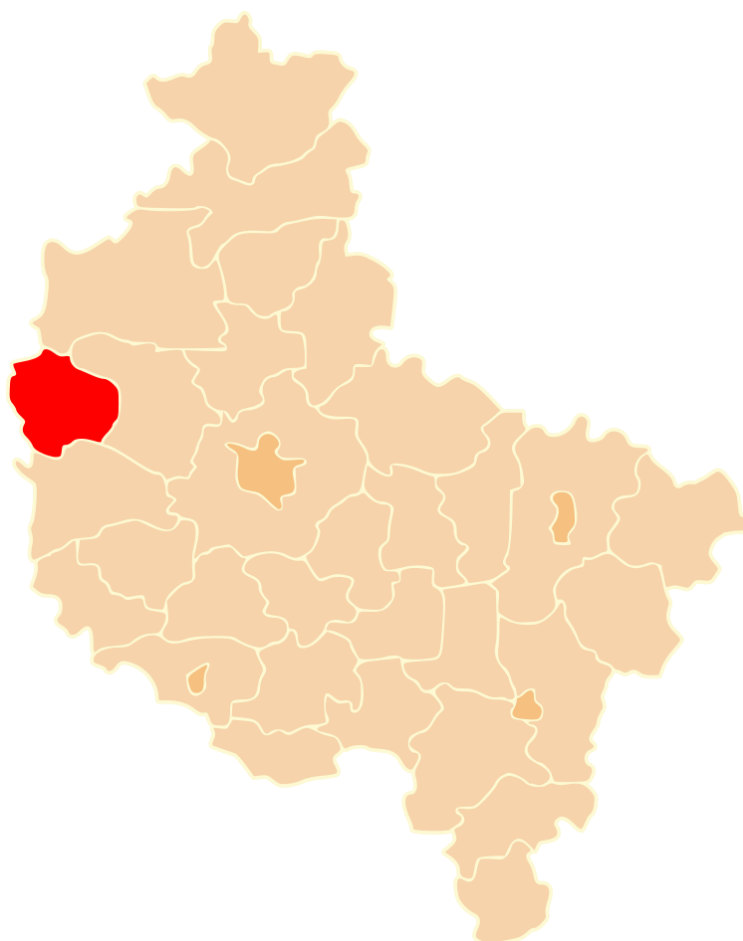
**4. STAN ŚRODOWISKA ORAZ ISTNIEJĄCE
PROBLEMY OCHRONY ŚRODOWISKA
ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA REALIZACJI
STRATEGII. STAN ŚRODOWISKA NA
OPISYWANYM TERENIE**

4.1 STAN ŚRODOWISKA

4.1.1 POŁOŻENIE, POWIERZCHNIA I SIEĆ OSADNICZA

Powiat Międzychodzki położony jest w zachodniej części Niziny Wielkopolsko-Kujawskiej, w województwie wielkopolskim, przy jego granicy z województwem lubuskim, nad rzeką Wartą. Sąsiaduje z powiatem czarnkowsko-trzcianeckim, szamotulskim, nowotomyskim w województwie wielkopolskim oraz powiatem międzyrzeckim i strzelecko-drezdeneckim w województwie lubuskim. Powiat składa się z czterech jednostek administracyjnych. Dwóch gmin miejsko-wiejskich – Międzychód i Sieraków oraz dwóch gmin wiejskich – Chrzypsko Wielkie i Kwilcz.

Rysunek 1 Powiat międzychodzki na tle województwa wielkopolskiego (źródło: <https://pl.wikipedia.org>)

Powiat zajmuje powierzchnię 73.644 ha (736 km²) co stanowi 2,47% powierzchni województwa wielkopolskiego. Największą gminą powiatu jest gmina Międzychód zajmująca powierzchnię 307 km².

Tabela 5 GMINY POWIATU MIĘDZYCHODZKIEGO

LP.	JEDNOSTKA TERYTORIALNA	POWIERZCHNIA [ha]
	Powiat międzychodzki	73.644
1	Gmina Chrzypsko Wielkie	8.452
2	Gmina Kwilcz	14.176
3	Gmina Międzychód	30.704
4	Gmina Sieraków	20.312

Źródło: Bank Danych Lokalnych

W 2014 roku powiat zamieszkały był przez 37.126 osób (1,07% ludności województwa) – jest to powiat o najmniejszej liczbie mieszkańców ze wszystkich wielkopolskich powiatów. Stolicą powiatu jest miasto Międzychód.

Rysunek 2 Powiat międzychodzki (źródło: www.osp.org.pl)

Sieć osadniczą Powiatu Międzychodzkiego tworzy 111 jednostek osadniczych (w tym dwa miasta – Międzychód i Sieraków), z których 71 to wsie sołeckie. Przedstawia je poniższa tabela.

Tabela 6 SIEĆ OSADNICZA W POWIECIE MIĘDZYCHODZKIM (stan na 31.12.2014 r.)

LP.		LICZBA MIESZKAŃCÓW
	Powiat Międzychodzki	37.126
I	Gmina Chrzypsko Wielkie	3.411
SOŁECTWA⁸		
1	Białcz	
2	Białokosz	

⁸ Źródło: <http://www.chrzypsko.pl>

3	Białokoszyce	
4	Charcice	
5	Chrzypsko Małe	
6	Chrzypsko Wielkie	
7	Gnuszyn	
8	Łężce	
9	Łężeczki	
10	Mylin	
11	Orle Wielkie	
12	Ryżyn	
13	Śródka-Strzyżmin	
II	Gmina Kwilcz	6.314
SOŁECTWA⁹		
1	Augustowo	
2	Chorzewo	
3	Chudobczyce	
4	Daleszynek	
5	Kubowo-Dąbrowa	
6	Kurnatowice	
7	Kwilcz	
8	Lubosz	
9	Mechnacz	
10	Miłostowo	
11	Mościewo	
12	Niemierzewo	
13	Orzeszkowo	
14	Prusim	
15	Rozbitek	
16	Upartowo	
17	Wituchowo	
III	Gmina Międzychód	18.609
	Miasto Międzychód	10.495
SOŁECTWA¹⁰		
1	Bielsko	
2	Dormowo	
3	Drzewce	
4	Dzięcielin	
5	Głazewo	
6	Gorzycko Stare	
7	Gorzyń	
8	Gralewo	
9	Kamionna	
10	Kolno	
11	Krzyżówko	
12	Lewice	
13	Łowyń	
14	Mierzyn	
15	Mnichy	
16	Mokrzec	

⁹ Źródło: <http://www.kwilcz.pl>

¹⁰ Źródło: Strategia Rozwoju Gminy Międzychód na lata 2015-2023

17	Muchocin	
18	Piłka	
19	Popowo	
20	Radgoszcz	
21	Skrzydlewó	
22	Sowia Góra	
23	Tuczepy	
24	Wielowieś	
25	Zatom Nowy	
26	Zatom Stary	
IV	Gmina Sieraków	8.792
	Miasto Sieraków	6.089
SOŁECTWA¹¹		
1	Bucharzewo	
2	Chalin	
3	Chorzępowo	
4	Góra	
5	Grobia	
6	Izdebno	
7	Jabłonowo	
8	Kaczlin	
9	Kłosowice	
10	Lutom	
11	Lutomek	
12	Ławica	
13	Marianowo	
14	Przemysł	
15	Tuchola	

Źródło: Bank Danych Lokalnych

¹¹ Źródło: Zmiana Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Sieraków

Rysunek 3 Sieć osadnicza powiatu (źródło: <http://powiat-miedzychodzki.pl>)

4.1.2 ZASOBY NATURALNE I WARUNKI PRZYRODNICZE POWIATU

Według podziału fizyczno-geograficznego opracowanego przez Jerzego Kondrackiego¹² obszar powiatu międzychodzkiego leży w obrębie prowincji *Niż Środkowoeuropejski*, podprowincji *Pojezierze Południowobałtyckie*, na pograniczu trzech makroregionów *Pojezierze Wielkopolskie*, *Pradolina Toruńsko-Eberswaldzka* i *Pojezierze Lubuskie*.

GLEBY

Powiat międzychodzki jest powiatem o charakterze leśno-rolniczym. Na obszarze gminy Sieraków dominują gleby brunatne i piaskowe różnych typów. Głównie wykształcone z piaszków luźnych i słabo-gliniastych. Następne grupy to: mady, czarne ziemie, torfowe, murszowo-torfowe, mułowo-torfowe, glejowe. Gleby brunatne występują na wysoczyznach w pasie przyjeziornym i wzdłuż krawędzi doliny Warty. Zaliczane są do kompleksów pszennych i żytnich. Wartość bonitacyjna tych gleb odpowiada II, III i IV klasie. Kompleksy najżyźniejszych gleb wytworzyły się w otoczeniu Lutomka oraz wokół Grobi i Jaroszewa. Gleby bielcowe powstały pod lasami iglastymi, przeważnie na piaskach. Wartość tych gleb mieści się w V i VI klasie. Zaliczane są do kompleksów żytnich. Pomimo licznych i dużych zagłębień terenu, stosunkowo niewielki jest udział gleb hydrogenicznych. W dolinie Warty występują mady,

¹² Źródło: Kondracki J. 2013: Geografia regionalna Polski. Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa

głównie lekkie. Charakteryzują się dużą produktywnością i zaliczane są do kompleksów żytnich. Jakość użytkowa tych gleb to klasa IVb-VI. Tereny leśne stanowią 57,4% powierzchni ogólnej gminy Sieraków. Natomiast tereny rolne – 28,3% powierzchni ogólnej gminy. Ponad 50% ogólnej powierzchni gruntów ornych charakteryzuje się niskimi klasami bonitacyjnymi (V, VI i VIz). Wśród gleb dobrych klas IIIa i b oraz IVa i b największy udział – 40% ich ogólnej powierzchni posiadają klasy IV. W użytkach zielonych zdecydowanie dominują również gleby niskich klas bonitacyjnych – V i VI, które łącznie stanowią 74% ogólnej powierzchni użytków zielonych.¹³

Wg oceny kompleksowej i przydatności dla rolnictwa w gminie Kwilcz można wyróżnić:

- rejon gleb b. dobrych o dużej żyzności, z przewagą kompleksu 2 (pszennego dobrego) i (żytniego b. dobrego), z klasami III i IV; obejmuje on Kwilcz i tereny na północny-zachód od Kwilcza i Orzeszkowa,
- rejon gleb o mniejszej żyzności z przewagą kompleksu 4 (żytniego b. dobrego) i 5 (żytniego dobrego), z kl. III, IV i V; obejmuje: Prusim, Mechnacz, Kurnatowice, Upartowo, Mościejewo, Lubosz, Chudobczyce,
- rejon gleb słabych z przewagą kompleksu 6 (żytniego słabego) i 7 (żytniego b. słabego), z kl. V i VI; obejmuje tereny wsi Miłostowo, Stara Dąbrowa, obszar na pd. od Rozbitka, Mechnacza i Daleszyna oraz na zachód od Chudobczyc¹⁴.

Na terenie gminy Chrzypsko Wielkie brak jest gleb kompleksu pszennego bardzo dobrego /1/, oraz kompleksów zbożowo pastewnych: mocnego /8/ i słabego /9/. Kompleks pszenny dobry /2/ stanowi ca 8%, a kompleks pszenny wadliwy /3/ około 4%. Również kompleks żytni bardzo dobry /4/, zwany pszenno-żytnim to niecałe 7%. Najwięcej, bo aż 40% stanowią gleby kompleksu żytniego dobrego /5/ i prawie tyle samo gleby kompleksu żytniego słabego /6/. Poza wymienionymi występują jeszcze gleby kompleksu żytniego najłabszego /7/ - ca 3%. Określając ogólnie stopień funkcjonalnej przydatności gleb, to kompleksy glebowe od 2-5 zaliczyć można do korzystnych dla rozwoju produkcji rolnej, od 6-7 mało przydatne dla produkcji rolnej, natomiast korzystne dla rozwoju funkcji pozarolniczych.¹⁵

Klasyfikacja gleb na obszarach gruntów rolnych oraz na użytkach zielonych w powiecie międzychodzkiem przedstawiona została w poniższych tabelach.

¹³ Źródło: Aktualizacja Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Sieraków na lata 2011-2014 z uwzględnieniem lat 2015-2018

¹⁴ Źródło: Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Kwilcz

¹⁵ Źródło: Program Ochrony Środowiska Gminy Chrzypsko Wielkie

Tabela 7 KLASYFIKACJA GLEB WG KLAS BONITACYJNYCH W POWIECIE MIĘDZYCHODZKIM – GRUNTY ROLNE

KLASA GLEB	POWIAT MIĘDZYCHODZKI (grunty orne)	GMINA SIERAKÓW	GMINA KWILCZ	GMINA CHRZYPSKO WIELKIE	GMINA MIĘDZYCHÓD (grunty orne)
	POWIERZCHNIA [%]				
Gleby orne bardzo dobre – klasa II	0	-	0,04	0,3	-
Gleby orne dobre – klasa IIIa	5	2,9	5,5	9,8	4
Gleby orne średnio dobre – klasa IIIb	7	5,6	6,5	8,3	6
Gleby orne średniej jakości – klasa IVa	22	25,7	18,9	32,1	18
Gleby orne średniej jakości gorsze – klasa IVb	16	15,3	16,3	15,5	17
Gleby orne słabe – klasa V	30	32,7	33,3	27,1	27
Gleby orne słabsze – klasa VI	18	17,0	18,3	6,9	4
Gleby pod zalesienie – klasa VIz	2	0,8	1,2	-	-

Źródło: Aktualizacja Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Sieraków na lata 2011-2014 z uwzględnieniem lat 2015-2018, Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowanie Przestrzennego Gminy Kwilcz, Strategia Zrównoważonego Rozwoju Gminy Chrzypsko Wielkie, Program Ochrony Środowiska Gminy Międzychód

Tabela 8 KLASYFIKACJA GLEB WG KLAS BONITACYJNYCH W POWIECIE MIĘDZYCHODZKIM – UŻYTKI ZIELONE

KLASA GLEB	GMINA SIERAKÓW	GMINA KWILCZ	GMINA CHRZYPSKO WIELKIE	GMINA MIĘDZYCHÓD (grunty orne)
	POWIERZCHNIA [%]			
Klasa III	0,1	9,2	4,3	b.d.
Klasa IV	25,8	55,0	53,0	b.d.
Klasa V	49,7	30,4	37,0	b.d.
Klasa VI	24,4	5,2	5,7	b.d.
Klasa VIz	-	0,2	-	b.d.

Źródło: Aktualizacja Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Sieraków na lata 2011-2014 z uwzględnieniem lat 2015-2018, Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowanie Przestrzennego Gminy Kwilcz, Strategia Zrównoważonego Rozwoju Gminy Chrzypsko Wielkie

Gleby występujące na obszarze powiatu w większości zaklasyfikowane zostały do średnich i niższych klas bonitacyjnych. Gleby klas I i II w ogóle nie występują, a gleby klasy III w bardzo małej ilości.

Tabela 9 GLEBY W POWIECIE MIĘDZYCHODZKIM WG KOMPLEKSÓW PRZYDATNOŚCI ROLNICZEJ

GRUNTY ORNE	
KOMPLEKS	%
Pszenny dobry	3
Pszenny wadliwy	5
Żytni bardzo dobry	10
Żytni dobry	25
Żytni słaby	35
Żytni bardzo dobry	20
Żbożowo pastewny mocny	0
Zbożowo pastewny słaby	2

Źródło: Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Międzychodzkiego – aktualizacja

Powierzchnia geodezyjna gruntów w powiecie międzychodzkiem prezentuje tabela 11.

Tabela 10 POWIERZCHNIA GEODEZYJNA GRUNTÓW W POWIECIE MIĘDZYCHODZKIM (31.12.2014 r.)

UŻYTKI ROLNE	POWIAT MIĘDZYCHODZKI	GMINA CHRZYPSKO WIELKIE	GMINA KWILCZ	GMINA MIĘDZYCHÓD	GMINA SIERAKÓW
	POWIERZCHNIA [ha]				
Powierzchnia ogółem	73.644	8.452	14.176	30.704	20.312
Użytki rolne razem	32.237	5.739	8.818	11.627	6.053
Użytki rolne – grunty orne	27.956	5.223	8.186	9.537	5.010
Użytki rolne – sady	0	0	0	0	0
Użytki rolne – łąki trwałe	2.929	384	376	1.503	666
Użytki rolne – pastwiska trwałe	903	82	148	438	235
Grunty leśne oraz zadrzewione i zakrzewione razem	34.138	1.455	4.322	16.191	12.170
Grunty zabudowane i zurbanizowane razem	2.431	282	447	1.152	550
Grunty pod wodami	3.833	902	341	1.158	1.432
Użytki ekologiczne	43	0	0	43	0
Nieużytki	894	73	239	476	106
Tereny różne	68	1	9	57	1

Źródło: Bank Danych Lokalnych

Stan gleb na terenie powiatu międzychodzkiego jest stosunkowo dobry, z wyjątkiem bezpośrednio przyległych do głównych dróg. Zagrożenie stanowi wysoki stopień zakwaszenia gleb, co może powodować również zagrożenie dla wód powierzchniowych. Zagrożeniem dla gleb przyległych do pasów drogowych są spaliny pojazdów mechanicznych (m.in. Pb, WWA) oraz zasolenie z zimowego utrzymania dróg.

SUROWCE NATURALNE

Występowanie złóż kopalin na terenie powiatu determinuje jego budowa geologiczna. Główne surowce mineralne tutaj zlokalizowane to ropa naftowa, gaz ziemny i kruszywa naturalne.

Tabela 11 UDOKUMENTOWANE ZŁOŻA ROPY NAFOTOWEJ I GAZU ZIEMNEGO W POWIECIE MIĘDZYCHODZKIM

ZŁOŻE	ZASOBY BILANSOWE	ZASOBY PRZEWIDZIANE DO WYDOBYCIA
LUBIATÓW – ROPA NAFTOWA	23.061,75 tys. ton	4.391,75 tys. ton
LUBIATÓW – GAZ ZIEMNY	5.768,34 mln m ³	2.498,34 mln m ³
MIĘDZYCHÓD – GAZ ZIEMNY	11.466,25 mln m ³	4.526,25 mln m ³

Źródło: Program Ochrony Środowiska Gminy Międzychód

W gminie Międzychód¹⁶ znajdują się trzy eksploatowane złoża kruszywa naturalnego

- Złoże Wiktorowo pole A i pole B – gmina Międzychód,
- Złoże Wiktorowo pole C – gmina Międzychód,

¹⁶ Źródło: Strategia Rozwoju Gminy Międzychód na lata 2015-2023

- Złoże Wielowieś S – gmina Międzychód,

Gmina Chrzypsko Wielkie¹⁷ jest obszarem mało zasobnym w surowce mineralne. Stwierdzono występowanie trzech złóż surowców ilastych ceramiki budowlanej, gdzie kopalinę stanowi il pliczeński. Występująca w podłożu glina zwałowa z uwagi na zawartość w niej dużej ilości węglanu wapnia i liczne spiaszczenia, nie znajduje zastosowania w budownictwie.

Kopaliny występujące na obszarze **gminy Kwilcz**¹⁸ w złożach o znaczeniu gospodarczym, zalegają głównie w osadach czwartorzędowych:

- Złoże żwirowo-piaskowe Mechnacz – o powierzchni 5,81 ha,
- Złoże żwirowo-piaskowe Mechnacz II – o powierzchni 1,97 ha,
- Złoże żwirowo-piaskowe Mechnacz III – o powierzchni 1,87 ha,
- Złoże kruszywa Prusim – o powierzchni 13,19 ha,
- Złoże kruszywa Prusim I – o powierzchni 13,20 ha,
- Złoże żwirowo-piaskowe Stara Dąbrowa – o powierzchni 81,40 ha,
- Złoże żwirowo-piaskowe Stara Dąbrowa I Wschód – o powierzchni 22,85 ha,
- Złoże piaskowe Stara Dąbrowa I Zachód – o powierzchni 38,92 ha.

Na obszarze **gminy Sieraków**¹⁹ udokumentowano m.in. występowanie trzech złóż surowców ilastych ceramiki budowlanej: Sieraków, Kłosowice i Kłosowice I. Eksploatacja dwóch pierwszych została już zaniechana. W trzecim wydobycia nigdy nie podjęto. Zinventaryzowano również, dorywczo eksploatowane, cztery punkty wydobycia kruszywa, głównie piasków (Sieraków - Piaski, Lutom). Występujące tu kruszywo częściowo zaspokaja bieżące potrzeby miejscowego budownictwa. W miejscowości Grobia zlokalizowane zostało także eksploatowane złoże kruszywa naturalnego „Grobia MD”. W Grotowie natomiast znajdują się pokłady ropy naftowej wraz z gazem ziemnym. Złoża te są położone na terenie trzech gmin – Sierakowa, Drawska i Drezdenka, okresowo jedynie eksploatowane przez PGNiG S.A., Oddział Zielonogórski, Z-d Górnictwa Nafty i Gazu.

WODY

Przez środek powiatu, w ogólnym kierunku równoleżnikowym, przepływa rzeka Warta – największa rzeka Wielkopolski. Przedziela ona powiat międzychodzki na dwa, różne pod

¹⁷ Źródło: Program Ochrony Środowiska Gminy Chrzypsko Wielkie

¹⁸ Źródło: Program Ochrony Środowiska dla Gminy Kwilcz na lata 2015-2018 z perspektywą na lata 2019-2022

¹⁹ Źródło: Aktualizacja Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Sieraków na lata 2011-2014 z uwzględnieniem lat 2015-2018, Raport o stanie Gminy Sieraków, Zmiana Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Sieraków

względem krajobrazowym, obszary. Część północna czyli wielki rejon międzyczecza warciańsko-noteckiego, pokryty jest piaszczystymi wydłuzkami. Znajdują się tutaj liczne jeziora rynnowe o charakterystycznym wydłużonym kształcie. Prawie cały obszar porośnięty jest lasami sosnowymi, należącymi do Puszczy Noteckiej. W części południowej, z kolei, mieszczą się wzgórza moreny czołowej oraz liczne jeziora. Na obszarze powiatu, oprócz Warty, występuje jeszcze wiele innych rzek i cieków wodnych. Wśród nich są między innymi:

- Rzeka Oszczynica,
- Struga Kamionka,
- Bielina,
- Dormowska Samica,
- Struga Barlińska,
- Struga Bielina,
- Struga Górská, Struga Jaroszevska,
- Struga Kłosowska,
- Struga Kobylińska,
- Struga Lichwińska,
- Struga Prusimska,
- Struga Śremska,
- Strumień Prusinocki,
- Strumień Dupina,
- Kwilecki Potok,
- Strumień Mianka,
- Mogilnica,
- Strumień z Miłostowa,
- Czarna Woda,

W gminie Międzychód Kamionka i Dormowska Samica i Bielina – w dolnym biegu łączą kilka jezior. Strugi te płynące głębokimi dolinami przykładają się do dużego urozmaicenia krajobrazu. Charakterystyczną cechą, która wyróżnia powiat na mapie turystycznej Wielkopolski jest ponad 100 jezior w mocno pofałdowanym, polodowcowym krajobrazie Pojezierza Międzychodzko-Sierakowskiego. Można tu znaleźć jeziora o ponad 300-hektarowej

powierzchni oraz bardzo głębokie (do 45 m. głębokości), a każde z nich ma wodę bardzo czystą i bogatą w ryby. Powierzchnia jezior to prawie 6% powierzchni powiatu.

Tabela 12 JEZIORA W POWIECIE MIĘDZYCHODZKIM

LP.	NAZWA	POWIERZCHNIA [ha]
GMINA CHRZYPSCO WIELKIE²⁰		
1	Chrzypskie	316,89
2	Wielkie	262,16
3	Białkowskie	137,64
4	Kuchenne	63,80
5	Radziszewskie	43,07
6	Białeckie	35,88
7	Liśnia	18,87
8	Charcickie	22,12
9	Koszczynek	16,93
10	Jezioro w Chrzypsku	6,22
11	Mały Białcz	5,04
12	Jezioro w Orle Wielkim	3,90
13	Bez nazwy	1,46
GMINA KWILCZ²¹ (km²)		
1	Lubosz Wielki (Dobrzyczne)	94,52
2	Kuchenne (Lubosz)	59,01
3	Kuchenne (Prusim)	32,14
4	Kwileckie	21,50
5	Młyńskie	18,47
6	Daleszyńskie	16,07
7	Obierznie (Lubosina)	15,13
8	Długie (Dupina)	14,37
9	Wspólne	10,23
10	Burzykowo	9,26
11	Czarne (Bochenkowe)	7,90
12	Czarne	5,80
13	Małe	5,34
14	Luboszek	4,20
GMINA MIĘDZYCHÓD²²		
1	Gorzyńskie	79,60
2	Bielskie	79,13
3	Muchocińskie (Winnogórskie)	64,00
4	Wielkie	53,50
5	Tuczno	50,50
6	Mierzyńskie	47,80
7	Koleńskie	46,70
8	Radgoskie (Radgoszcz)	46,10
9	Lubiwiec	40,20
10	Miejskie (Kuchenne)	39,84
11	Młyńskie	34,40
12	Dormowskie (Duże Dormowskie)	27,40

²⁰ Źródło: Program Ochrony Środowiska dla Gminy Chrzypsko Wielkie

²¹ Źródło: Program Ochrony Środowiska dla Gminy Kwilcz na lata 2015-2018 z perspektywą na lata 2019-2022

²² Źródło: Strategia Rozwoju Gminy Międzychód na lata 2015-2023

13	Lowyńskie	24,90
14	Gertruda	24,00
15	Szenińskie	19,70
16	Gorzyckie (Wiejskie)	19,00
17	Bielicz (Białacz, Bielisz)	15,40
18	Proboszczowe (Proboszczowskie)	15,00
19	Piaskowe	13,70
20	Duży Szeken (Szekań Duży, Wielkie Szeken)	11,80
21	Głębokie	10,60
22	Głęboczek	10,40
23	Płytkie	9,50
24	Soleckie	8,50
25	Głębokie	7,50
26	Środkowe	7,20
27	Kuchenne	6,47
28	Szekań Mały (Mały Szeken)	5,60
29	Środkowe	5,00
30	Zrucim	4,60
31	Długie	4,56
32	Kłudno	4,50
33	Soleckie	4,00
34	Bez nazwy	4,00
35	Bez nazwy	4,00
36	Bez nazwy	3,50
37	Gorzelec	3,10
38	Małe	2,50
39	Bez nazwy	2,50
40	Bez nazwy	2,50
41	Bez nazwy	2,50
42	Karpnik	2,30
43	Jesioniówek	2,00
44	Bez nazwy	2,00
45	Bez nazwy	2,00
46	Bez nazwy	1,75
47	Dalemin	1,50
48	Meszyn (Wielka Meszyna, Mieszyn)	1,50
49	Zdręczno	1,50
50	Ogrodowe	1,30
51	Bez nazwy	1,20
GMINA SIERAKÓW²³		
1	Lutomskie	174,70
2	Kłosowskie	142,09
3	Śremskie	120,11
4	Barlińskie	108,59
5	Jaroszewskie	91,72
6	ławickie	90,69
7	Krzymień	77,17
8	Kubek	73,05
9	Lichwińskie	48,92

²³ Źródło: Aktualizacja Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Sieraków na lata 2011-2014 z uwzględnieniem lat 2015-2018

10	Wielkie	37,14
11	Junikowo	34,11
12	Izbienka	31,59
13	Mnich	27,18
14	Głębozec	23,85
15	Borowy Młyn	22,47
16	Płótnik	20,50
17	Chalińskie M.	19,74
18	Godziszewskie	18,88
19	Chalinek	15,94
20	Moczydło	15,34
21	Bucharzewskie	15,00
22	Bragant	14,16
23	Żołnierz	11,29
24	bez nazwy	9,86
25	Gołuszewo	6,82
26	Bukowieczko	6,55
27	Wydrzno	6,19
28	Głębozec	5,24
29	Grzebieto	4,18
30	bez nazwy	3,92
31	Krwawo	3,57

Źródło: Analiza Remedis SA

Poza zbiornikami naturalnymi występują również zbiorniki sztuczne w postaci stawów hodowlanych. I oczek wodnych. Na terenie powiatu znajdują się dwa główne zbiorniki wód podziemnych: czwartorzędowy w ośrodku porowym, dolina rzeki Warty (Sieraków-Międzychód) – nr 147, z obszarem najwyższej ochrony i wysokiej ochrony oraz zalegający pod nim zbiornik trzeciorzędowy, również o ośrodku porowym, subzbiornik jezioro Bytyńskie-Wronki-Trzciel – nr 146, z obszarem wysokiej ochrony w rejonie Międzychodu i na wschód od niego.

PRZYRODA

Powiat międzychodzki jest obszarem o bogatych i wyróżniających się walorach przyrodniczych i krajobrazowych. Lasy zajmują powierzchnię ok. 33.840 ha, tj. 45,95% powierzchni ogólnej powiatu (lesistość Polski w 2013 roku wynosiła 29,4%).

Tabela 13 LASY W POWIECIE MIĘDZYCHODZKIM (2014 ROK)

	POWIAT MIĘDZYCHODZKI	GMINA CHRZYPSKO WIELKIE	GMINA KWILCZ	GMINA MIĘDZYCHÓD	GMINA SIERAKÓW
Powierzchnia lasów [ha]	33.840	1.413	4.245	16.080	12.102
Zalesienie	45,95%	16,71%	29,94%	52,37%	59,58%

Źródło: Bank Danych Lokalnych

Na terenie powiatu międzychodzkiego zostały powołane, na podstawie obecnie obowiązującej ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody oraz wcześniejszych ustaw o ochronie przyrody, następujące formy ochrony przyrody:

- rezerwaty przyrody,
- obszary Natura 2000,
- obszary chronionego krajobrazu,
- użytki ekologiczne,
- pomniki przyrody,

Do tego systemu należy zaliczyć także inne obszary objęte ochroną na podstawie innych ustaw, o ile celem ich powołania była ochrona zasobów przyrodniczych

Są to obszary o wyjątkowych walorach przyrodniczych i krajobrazowych, będące z pewnością wizytówkami powiatu.

OBSZARY NATURA 2000

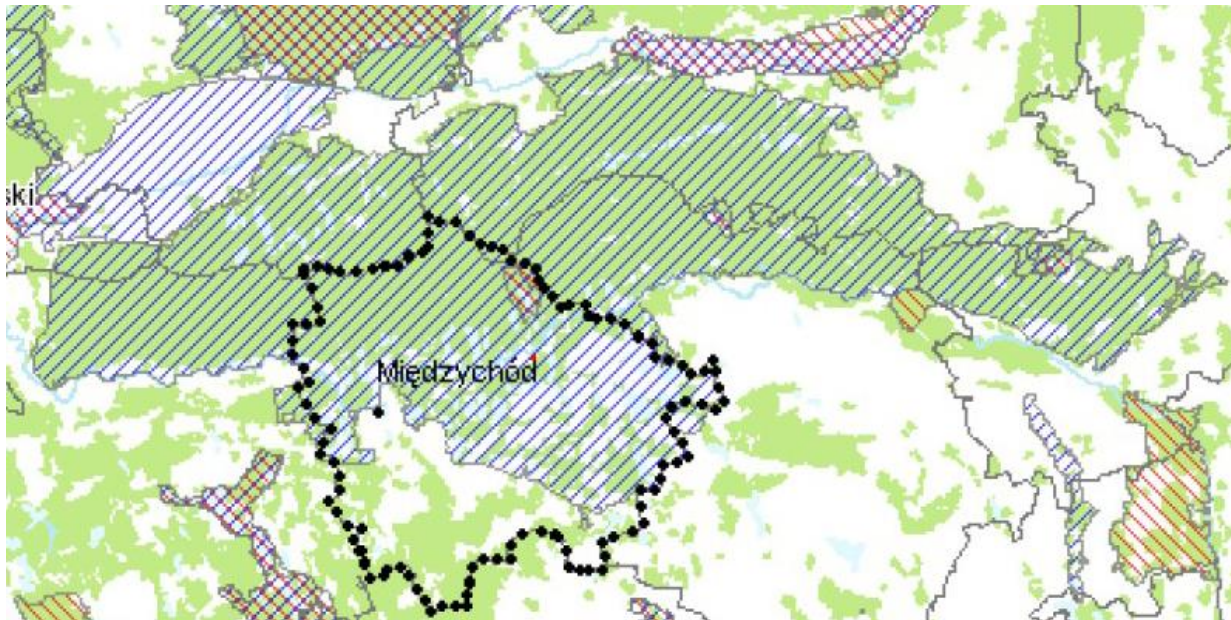
Puszcza Notecka (kod obszaru PLB300015) – zajmuje powierzchnię 178.255,8 ha w tym:

- 42.088,3 ha położone w województwie lubuskim na terenie gmin:
 - Santok (2.348,0 ha),
 - Przytoczna (1.043,6 ha),
 - Pszczew (44,9 ha),
 - Skwierzyna (19.659,0 ha),
 - Drezdenko (18.992,8 ha),
- 136.167,5 ha położone w województwie wielkopolskim na terenie gmin:
 - Drawsko (11.971,7 ha),
 - **Międzychód (15.702,0 ha),**
 - **Sieraków (20.303,70 ha),**
 - Lubasz (9.146,1 ha),
 - Połajewo (3.638,2 ha),
 - Wieleń (18.921,8 ha),
 - **Chrzypsko Wielkie (8.358,8 ha),**
 - **Kwilcz (6.695,4 ha),**
 - Oborniki (11.001,9 ha),
 - Obrzycko – gmina wiejska (3.820,3 ha),

- Rogoźno (2.293,2 ha),
- Ryczywół (2.707,7 ha),
- Pniewy (727,1 ha),
- Wronki (20.879,6 ha).

Obszar ten stanowi zwarty, jednolity kompleks leśny w międzyrzeczu Noteci i Warty, części pradoliny Eberswaldsko-Toruńskiej. Jest to równina akumulacyjna w znacznym stopniu przekształcona przez wiatry, które usypały tu, największy w Polsce, zespół wydm śródlądowych, o wysokości 20-30 m, a maksymalnie dochodzący do 98 m n.p.m. W środkowej części obszaru uformowały się wały o przebiegu południkowym, leżące w odległości 500-600 m od siebie. W części wschodniej wydmy mają kształt paraboliczny. Wydmy pokryte są monotonnym, jednowiekowym lasem, głównie sosnowym (92%), posadzonym tu po wielkiej klęsce w okresie międzywojennym, spowodowanej pojawieniem się szkodników owadzych. Pozostałości drzewostanów naturalnych są chronione w rezerwatach np. w rezerwacie Cegliniec. Na terenie ostoja znajduje się ponad 50, raczej płytkich jezior pochodzenia wytopiskowego, zwykle z grubą warstwą mułu i zakwitami glonów. W zagłębieniach terenu lub na brzegach jezior utrzymują się także torfowiska, na ogół w pewnym stopniu przekształcone. Występuje tu co najmniej 30 gatunków ptaków z Załącznika I Dyrektywy Ptasiej, 7 gatunków z Polskiej Czerwonej Księgi (PCK). W okresie lęgowym obszar zasiedla powyżej 2% populacji krajowej bielika (PCK), kani czarnej (PCK) i kani rudej (PCK) oraz co najmniej 1% populacji krajowej następujących gatunków ptaków: bąk (PCK), podgorzałka (PCK), puchacz (PCK), rybołów (PCK), trzmielojad, gągoł, nurogęś; w stosunkowo wysokiej liczebności występuje bocian czarny, błotniak stawowy, ortolan i żuraw. W okresie zimy występuje co najmniej 1% populacji szlaku wędrówkowego bielika. Jest to ogromny obszar leśny (jeden z największych w centralnej i północnej Polsce) – ostoja rzadkich i zagrożonych gatunków roślin, ptaków i ssaków, w tym prawnie chronionych w Polsce. Jest to jedyna w ostatnich latach, stała ostoja wilka w zachodniej Polsce. Występuje tu 9 gatunków storczyków²⁴.

²⁴ Źródło: <http://obszary.natura2000.org.pl>

Rysunek 4 Obszar Natura 2000 na tle powiatu międzychodzkiego (źródło: Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Międzychodzkiego – Aktualizacja)

Jezioro Kubek (kod obszaru PLH300006) – zajmuje powierzchnię 1.048,8 ha. Ostoja położona jest w zachodniej części Wielkopolski, na Pojezierzu Międzychodzko-Sierakowskim, w południowej części Puszczy Noteckiej. Obejmuje tereny jeziora Kubek oraz otaczające je ze wszystkich niemal stron lasy. Obszar ostoi leży w większości na terenie Sierakowskiego Parku Krajobrazowego, część na terenie Obszaru Chronionego Krajobrazu Puszcza Notecka. W bezpośrednim otoczeniu jeziora występują płaty olsu i łągu olszowego. W sumie na terenie ostoi występuje 8 rodzajów siedlisk cennych z europejskiego punktu widzenia, m.in. wydmy śródlądowe z murawami szczotlichowymi, suche wrzosowiska i priorytetowe łągi olszowe. Na północnym brzegu jeziora znajdują się dwa obszary źródliskowe, którego wody wybijają z licznych małych źródełek spod wydmy. Zasilają one niewielki strumień wpływający do jeziora Kubek. Z źródliskami tymi związane są interesujące zbiorowiska roślinne m.in. zbiorowisko mszaków o charakterze źródliskowym, występujące na stromych skarpach potoków. W okolicy jeziora występuje kilka stosunkowo rzadkich gatunków mchów: torfowiec nastroszony, torfowiec postrzępiony oraz gatunek związany ze źródliskami: żebrowiec paprociowy. Jezioro i kompleks lasów bagienno-olszowych otoczony jest przez bory sosnowe. Ze zbiorowiskiem tym związanych jest kilka występujących tu gatunków roślin objętych ochroną w Polsce, m.in. zimoziół północny, pomocnik baldaszkowy i widłak goździsty. Nad jeziorem obserwować można także cenne ptaki: rybołowa, żurawia i zimorodka²⁵.

²⁵ Źródło: <http://obszary.natura2000.org.pl>

Ostoja Sieraków (kod obszaru PLH300013) – zajmuje powierzchnię 1 ha. Ostoja zlokalizowana jest na strychu budynku Ośrodka Zdrowia w Sierakowie (woj. Wielkopolskie), który stoi na terenie Sierakowskiego Parku Krajobrazowego. Znalazła się tam kolonia rozrodcza nocka dużego. Jest to jedna z najliczniejszych kolonii rozrodczych nocka dużego na terenie Polski. Nietoperze przebywają tu zazwyczaj od kwietnia do listopada. Nocek duży jest cennym gatunkiem z europejskiego punktu widzenia. Jest to jeden z trzech największych nietoperzy w Polsce. Na letnie kryjówki nocki duże wybierają najczęściej strychy. Dodatkowo w granicy obszaru znalazły się wyznaczone potencjalne żerowiska nietoperzy z tej kolonii. Żerowiska te znajdują się na północ od Sierakowa na terenie Puszczy Noteckiej. Obszar ten w znacznej części pagórkowaty, porośnięty borami sosnowymi, przecinają rynny jeziorne (jez. Radziszewskie, jez. Chojno, jez. Samita). Z naturalnymi zbiornikami wodnymi związane są siedliska lasów łęgowych oraz zmiennowilgotnych łąk trzęślicowych. Występują tutaj również stopniowo degenerujące fragment torfowisk przejściowych. Punktowo rozmieszczone są płyty zbiorowisk dąbrów acydofilnych. Poza tym nietoperze te korzystają również z żerowisk, znajdujących się na południu od Sierakowa w granicach ostoi Międzychodzko - Sierakowskiej²⁶.

Dolina Kamionki (kod obszaru PLH300031) – zajmuje powierzchnię 847,7 ha. Obszar obejmuje fragment rynny polodowcowej, której dnem płynie rzeka. Dominują tu lasy liściaste, głównie bukowe oraz usytuowane w dolinie siedliska higrofilne, z podłożem organicznym, wykorzystywane uprzednio jako użytki zielone. Szczególne znaczenie mają także lasy łęgowe w dolinie rzeki, zwłaszcza te w kompleksie ze źródłiskami z klasy Montio-Cardaminetea²⁷.

Jeziro Mnich (kod obszaru PLH300029) – zajmuje obszar 46 ha. Ostoja obejmuje Jezioro Mnich oraz jezioro Mnich Mały, połączone niewielkim ciekim, wraz z unikatowym, bardzo dobrze zachowanym, zarastającym je torfowiskiem, na którym występują reliktove wapniolubne gatunki mchów. Poza tym można tu spotkać rzadkie gatunki sitów i turzyc czy kilka gatunków storczyków. Mimo niewielkiej powierzchni, obszar Jezioro Mnich wyróżnia się dużą różnorodnością siedlisk. Z rozległym obszarem torfowisk niskich i przejściowych graniczą łąki i drzewostan. W rezerwacie "Cegliniec" rosną nawet 164-letnie sosny. Jezioro Mnich ma powierzchnię 22,5 ha i jest zbiornikiem eutroficznym. Jezioro Mnich Mały jest dużo mniejsze i silnie wypłycone. Zajmuje powierzchnię 0,6 ha, a jego głębokość

²⁶ Źródło: <http://obszary.natura2000.org.pl>

²⁷ Źródło: <http://obszary.natura2000.org.pl>

maksymalna nie przekracza 0,6 m. W jezioru tym występują łąki ramienicowe. Na torfowisku znajduje się gniazdo żurawia *Grus grus*²⁸.

Ostoja Międzychodzko-Sierakowska (kod obszaru PLH300029) – powierzchnia tego terenu to 7.591,1 ha. Przebiega tędy peryglacjalny odcinek rzeki Warty w otoczeniu kilkudziesięciu, różnej wielkości jezior i źródeł, a także licznych zbiorników antropogenicznych. Dominującą powierzchnię Pojezierza pokrywają utwory polodowcowe – piaski i gliny zwałowych moren dennych, sandry i piaski przemodelowane eolicznie oraz współczesne utwory akumulacji rzecznej w dolinie Warty. W wielu miejscach dochodzi do akumulacji torfów niskich i przejściowych. Można tu znaleźć wychodnie iłów poznańskich a nawet węgla brunatnych. Ostoja Międzychodzko-Sierakowska posiada fragmenty terenu o "górkim" krajobrazie. W dolinach rzek i na brzegach jezior występują higrofilne zbiorowiska zaroślowe i ziołoroślowe w kompleksie z ekstensywnie użytkowanymi zbiorowiskami łąkowymi i łągami olszowymi. Dominującą grupę zespołów lasów liściastych stanowią grądy i buczyny. Ostoja charakteryzuje się dużą różnorodnością siedliskową, bogatą florą roślin naczyniowych, występowaniem roślin kalcyfilnych. Obszar częściowo wchodzi w skład żerowiska nietoperzy z pobliskiej kolonii łąkowej "Sieraków". Ostoja Międzychodzko-Sierakowska jest bardzo zróżnicowana pod względem stopnia zagospodarowania rolniczego. Można tu spotkać zarówno nieużytki, jak i uprawy rolne drobnopowierzchniowe i wielkopowierzchniowe czy użytki zielone²⁹.

PARKI KRAJOBRAZOWE

Pszczewski Park Krajobrazowy (Dolina Kamionki) – powstał w 1986 roku. Ma powierzchnię 45.300 ha, sięga dalej na zachód (w woj. lubuskim) a jego wydzielona część leży w powiecie międzychodzkiem. Jest to Dolina rzeczki Kamionki (1.970 ha). Obejmuje głęboko wciętą rynnę rzeki, Kamionki, między wsiami Kamionna i Mnichy. Zachodnią krawędź doliny porasta las z okazałymi bukami, grabami, dębami i jaworami. Na dnie doliny wykształcił się las olszowy z bogatym runem oraz enklawami łąk turzycowych i trawiastych. Na jednej z nich znajduje się stanowisko chronionego Pełnika europejskiego. Ze względu na niedostępność terenu bytują tu jelenie, dziki i sarny. Gnieźdzą się tu również żurawie, ptaki drapieżne i wiele gatunków ptaków śpiewających. Wśród drzew pomnikowych w Parku najliczniejsze są dęby. Najokazalszy o obwodzie 736 cm i wysokości 25 m. rośnie we wsi Lewice. Inne gatunki pomnikowe: lipy, jesiony, wiązy, modrzewie, platany, cisy, buki. Godna uwagi jest aleja

²⁸ Źródło: <http://obszary.natura2000.org.pl>

²⁹ Źródło: <http://obszary.natura2000.org.pl>

grabowa o dł. 50 m. obok leśnej osady Kaliska (koło Lewic). Na terenie całego Parku znajduje się około 60 przydrożnych kapliczek³⁰.

Sierakowski Park Krajobrazowy – utworzony na terenie 30.413 ha, aktualnie obejmuje teren 33.629 ha bardzo ciekawego regionu turystycznego: Pojezierza Międzychodzko-Sierakowskiego. 25 dość dużych jezior, rozlokowanych w urozmaiconym krajobrazie polodowcowym, duże zalesienie (1/3 powierzchni), słabe zaludnienie – są atrybutami tego terenu. Północna część, odgródzona Wartą, jest porośnięta borami sosnowymi Puszczy Noteckiej. Pozostała, to wyrzeźbiony moreną lodowca krajobraz z wieloma jeziorami, położonymi w głębokich rynnach, wiele lasów liściastych (buczyny) i mieszanych. Zawiera 4 rezerwaty przyrody i wiele pomnikowych drzew, np. dąb "Józef" w Marianowie o obwodzie 780 cm. Krajobraz można podziwiać z punktów widokowych: w Grobii i Łęczeczkach.

OBSZARY CHRONIONEGO KRAJOBRAZU

Międzychodzki Obszar Chronionego Krajobrazu – Obszar Chroniony obejmuje tereny chronione ze względu na wyróżniający się krajobraz o zróżnicowanych ekosystemach wartościowe ze względu na możliwość zaspokajania potrzeb związanych z turystyką i wypoczynkiem, a także pełni funkcję korytarzy ekologicznych. Obszar zajmuje całkowitą powierzchnię 17.960 ha. Leży na zachód od Sierakowskiego Parku Krajobrazowego. To teren bardzo malowniczy krajobrazowo, z wydmami sięgającymi 30 m i rozłożonymi pomiędzy nimi jeziorami, lasami sosnowymi, mieszanymi i olsami oraz przepływającą przezeń Wartą.

REZERWATY PRZYRODY

Rezerwat „Kolno Międzychodzkie” – rezerwat leśny, powstał w 1959 r. i zajmuje powierzchnię 14,77 ha. Jest malowniczo położony między jeziorami Koleńskim i Kludno, w gminie Międzychód, w niewielkiej odległości na wschód od Międzychodu. Przedmiotem ochrony są tu różnorodne zbiorowiska leśne. Wąski pas nadbrzeżny zajmują zarośla łożowe i ols porzeczkowy, tereny wyżej położone porasta zaś łęg wiązowo-jesionowy, w którym zwracają uwagę ogromnych rozmiarów dęby szypułkowe oraz wiązy polne i szypułkowe (wytwarzające tu charakterystyczne dla tych gatunków liczne korzenie podporowe, otaczające nasady ich pni). Na stokach wzniesień wykształciły się zbiorowiska gradowe z charakterystycznym runem, wzbogaconym tutaj o rzadko spotykany górski gatunek

³⁰ Źródło: <http://powiat-miedzychodzki.pl>

– czerniec gronkowy. W runie rezerwatu występują m.in.: gajowiec żółty, przylaszcza pospolita, kokoryczka wonna, podagrycznik pospolity, perłówka zwisła oraz dwa gatunki objęte ochroną częściową – kopytnik pospolity i konwalia majowa³¹.

Rysunek 5 Dąb na terenie rezerwatu „Kolno Międzychodzkie”
(źródło: <https://pl.wikipedia.org>)

Rezerwat „Czaple Wyspy” – ścisły rezerwat przyrody utworzony dla ochrony miejsc lęgowych kani czarnej, sokoła wędrownego, kormorana, czapli. Znajduje się na obszarze dwóch wysp Jeziora Kłosowskiego i nie jest udostępniany turystom. Wokół wysp utworzono ścisłą strefę ochronną. Wyspy porasta około 200 letni las dębowy. Jego powierzchnia to około 15 ha.

Rezerwat „Cegliniec” – znajduje się na wschodnim brzegu Jeziora Mnich. W rezerwacie rosną nie tylko 150-letnie sosny ale i dęby, topole, osiki, a z rzadszych roślin berberys, tarnina, jałowiec. Żyją tu dziki, sarny, jelenie i, od niedawna, bobry. Został utworzony w 1960 roku i zajmuje powierzchnię 4,3 ha.

Rezerwat „Mszar nad Jeziorem Mnich” – jest to rezerwat o powierzchni 5,8 ha obejmujący również część wód jeziora z pływającym po nich mszarem. Utworzony w 1967 roku w celu ochrony roślin bagiennych i torfowiskowych. Rośnie tu owadożerna rosiczka okrągłolistna i długolistna.

Rezerwat „Buki nad Jeziorem Lutomskim” – położony jest na zachodnim brzegu Jeziora Lutomskiego, długi na 3,5 km rezerwat chroni stary las bukowy przeciętany jeziorami

³¹ Źródło: <http://regionwielkopolska.pl>

i licznymi strumieniami. Jego środkiem przebiega często uczęszczany szlak turystyczny. Najstarsze buki osiągają wiek ponad 300 lat i obwody pni ponad 300 cm. Utworzono go w 1958 roku i zajmuje powierzchnię 55,2 ha.

Rezerwat „Dolina Kamionki” – jego powierzchnia to 59,18 ha, utworzony został w 2004 roku, jest to fragment głęboko rzeźbionej doliny rzecznej w rynnice polodowcowej w okolicy wsi Mnichy, ok.2 km. od Kamionny, lasy – olsy i bukowe grądy, wiele pomnikowych buków, grabów i jaworów, tereny podmokłe z 13 stanowiskami roślinnymi, gł. szuwarowymi i podmokłych łąk.

Rezerwat „Bukowy Ostrów” – powierzchnia 77,92 ha, utworzony w 2006 roku w celu zachowania unikatowego kompleksu roślinności wodnej, bagiennej i leśnej w krajobrazie pagórków kemowych i zbiorników wodnych, ochrona rzadkich gatunków flory i fauny, a także zachodzących na tym obszarze procesów dynamiki, szczególnie fluktuacji i sukcesji.

UŻYTKI EKOLOGICZNE

Użytki ekologiczne stanowią "zasługujące na ochronę pozostałości ekosystemów, mających znaczenie dla zachowania różnorodności biologicznej - naturalne zbiorniki wodne, śródpolne i śródleśne oczka wodne, kępy drzew i krzewów, bagna, torfowiska, wydmy, płaty nieużytkowanej roślinności, starorzecza, wychodnie skalne, skarpy, kamieńce itp., siedliska przyrodnicze oraz stanowiska rzadkich lub chronionych gatunków roślin, zwierząt i grzybów, ich ostoje oraz miejsca rozmnażania lub miejscowego sezonowego przebywania". Uchwałą Rady Miejskiej z Sierakowa objęto w 2006 roku ochroną użytek ekologiczny "**Jaskółcza Skarpa**" o powierzchni 42,83 ha. Znajduje się ona we wsi Góra. Jest to miejsce gniazdowania jaskółki brzegówki (*Riparia riparia*) na obszarach częściowo zabagnionych i okresowo zalewanych.

POMNIKI PRZYRODY

Tą formą ochrony obejmuje się pojedyncze twory przyrody żywej i nieożywionej lub ich skupienia o szczególnej wartości naukowej, kulturowej, historyczno-pamiątkowej i krajobrazowej odznaczających się indywidualnymi wyróżniającymi je cechami. Uznanie za pomnik przyrody następuje w drodze rozporządzenia wojewody lub uchwały rady gminy. Pomniki przyrody są ważnym elementem składowym krajobrazu, podnoszą jego piękno, zwiększają jego różnorodność, często związane są z lokalną legendą lub wybitną postacią

historyczną. Zachowanie ich dla przyszłych pokoleń jest wyrazem naszej kultury. Pomniki przyrody znajdują się na terenie parków, cmentarzy, w lasach, wśród pól, zabudowy wiejskiej i miejskiej, jak również w pasach drogowych, a dominują wśród nich głównie drzewa gatunków rodzimych, tj. dąb szypułkowy oraz lipa drobnolistna. Są wśród nich pojedyncze drzewa, grupy drzew, aleje, głązy narzutowe, stanowiska roślin chronionych.

Na terenie powiatu międzychodzkiego, w rejestrze pomników przyrody, figuruje aktualnie 313 pozycji. Najwięcej z nich znajduje się na terenie gminy Międzychód – 238 w tym jeden głąz narzutowy. Na obszarze gminy Sieraków mieści się 31 pomników w tym dwa głązy narzutowe. Gmina Kwilcz posiada 28 pomników przyrody a gmina Chrzypsko Wielkie 16.

4.1.3 WALORY KULTUROWE POWIATU

Atrakcyjność powiatu wynika z wyjątkowego położenia i zróżnicowania przyrodniczego oraz z dużej wartości jego walorów krajoznawczych i kulturowych.

Na terenie powiatu znajduje się wiele zabytków budownictwa, architektury sakralnej i świeckiej. Do rejestru zabytków nieruchomych wpisane są między innymi następujące obiekty :

GMINA CHRZYPSKO WIELKIE

- **Białcz:**
 - Zespół dworski z I połowy XIX wieku (dwór i park),
- **Białokosz:**
 - Cmentarz ewangelicki z I połowy XIX wieku – nieczynny,
 - Zespół pałacowy z początku XX wieku,
 - Zespół folwarczny z II połowy XIX wieku – jałownik, obora, spichrz, magazyn i stajnia, mączkarnia, stodoła.

Rysunek 6 Pałac w Białokoszu (źródło: pl.wikipedia.org)

- **Charcice:**

- Zespół pałacowy z przełomu XIX i XX wieku,

Rysunek 7 Pałac w Charcicach (źródło: pl.wikipedia.org)

- **Chrzypsko Wielkie:**

- Kościół parafialny pod wezwaniem świętego Wojciecha wzniesiony w latach 1600-1609,
- Pałac z początku XX wieku,

Rysunek 8 Kościół w Chrzypsku Wielkim (źródło: pl.wikipedia.org)

- **Gnuszyn:**
 - Zespół dworski: dwór z 1906 roku i park z przełomy XIX i XX wieku,
- **Łężce:**
 - Zespół pałacowy z I połowy XIX wieku,
- **Ryżyn:**
 - Dworzec kolejowy z 1907 roku,
- **Śródka:**
 - Zespół pałacowy z II połowy XIX wieku.

Rysunek 9 Pałac Śródka (źródło: www.chrzypsko.pl)

- **Chudobczyce:**

- Dwór z 1907 roku,
- Park z aleją dębową z przełomu XIX i XX wieku,

- **Kwilcz:**

- Zespół kościoła parafialnego: kościół parafialny pod wezwaniem św. Michała z lat 1766-1782, dwie wieże – kaplice z lat 1780-1790, cmentarz kościelny, cmentarz grzebalny z I połowy XIX wieku, ogrodzenie cmentarzy z bramą i rzeźbami z lat 1780-1790,
- Zespół pałacowy: pałac z 1828 roku, oficyna północna i południowa z XVIII wieku, park z przełomu XVIII i XIX wieku, stajnia koni wyjazdowych i powozownia z początku XIX wieku i altana parkowa z początku XX wieku,
- Zespół folwarczny: gorzelnia z 1872 roku, spichrz, obora, rządówka, budynek gospodarczo-mieszkalny, stolarnia, stajnia z końca XIX wieku, chlewnia i obora z 1936 roku.

Rysunek 10 Kościół w Kwilczu (źródło: Starostwo Powiatowe w Międzyzgodzie)

Rysunek 11 Pałac Kwileckich z 1828 roku (źródło: Skarby Ziemi Kwileckiej – Album)

- **Lubosz:**

- Kościół parafialny po wezwaniu Nawiedzenia NMP z 1818 roku,
- Zespół dworski: dwór z 1915 roku, oficyna z 1895 roku, park i cmentarz rodowy Bardt'ów z II połowy XIX wieku,
- Zespół folwarczny z II połowy XIX wieku,

Rysunek 12 Dwór w Luboszu (źródło: <http://herbarzpojezierza.pl>)

- **Miłostowo:**

- Kościół ewangelicki pod wezwaniem Podwyższenia Krzyża z 1902 roku
- Cmentarz przykościelny,

- **Mościejowo:**

- Zespół pałacowy: pałac z 1906 roku, oficyna z I połowy XIX wieku i park z przełomu XIX i XX wieku,

Rysunek 13 Dwór w Mościejewie (źródło: <http://herbarzpojezierza.pl>)

- **Niemierzewo:**

- Zespół dworski z przełomu XIX i XX wieku,

- **Nowa Dąbrowa:**

- Zespół dworski : dwór z 1920 roku i park z połowy XIX wieku,

- **Orzeszkowo:**

- Kościół ewangelicki z 1861 roku,
- Cmentarz kalwiński z początku XIX wieku,
- Dwór z I połowy XIX wieku,

Rysunek 14 Kościół ewangelicki w Orzeszkowie (źródło: pl.wikipedia.org)

- **Prusim:**
 - Zespół dworski i folwarczny: dwór z II połowy XVIII wieku, park z XIX wieku, spichrz z 1844 roku, obora i stajnia robocza z 1877 roku,
- **Rozbitek:**
 - Zespół pałacowy: pałac z 1856 roku, kaplica grobowa z połowy XIX wieku, park z przełomu XVIII i XIX wieku,
 - Zespół folwarczny z połowy XIX wieku i początku XX wieku,
- **Wituchowo:**
 - Zespół pałacowy i folwarczny: pałac z końca XVIII wieku i 1910 roku, park z XVIII-XX wieku i folwark z XIX-XX wieku.

GMINA MIĘDZYCHÓD

- **Gorzyń:**
 - Dwór z XIX wieku,
 - Czworak nr 6 z XIX wieku,
- **Kamionna:**
 - Kościół parafialny pod wezwaniem Narodzenia NMP z 1499 roku,

Rysunek 15 Kościół w Kamionnie (źródło: regionwielkopolska.pl)

- **Kolno:**

- Park pałacowy z przełomu XIX i XX wieku,
- Przepompownia z początku XX wieku,

- **Lewice:**

- Kościół parafialny pod wezwaniem św. Mikołaja z II połowy XIX wieku,

Rysunek 16 Kościół w Lewicach (źródło: <http://www.miedzychod.msierwer.pl>)

- **Łowycze:**

- Kościół parafialny pod wezwaniem Wniebowzięcia NMP z lat 1924-1927,
- Cmentarz przykościelny,

- **Mierzynek:**

- Drewniany spichrz (przeniesiony do skansenu w Gorzowie Wielkopolskim),

- **Międzychód:**

- Kościół parafialny pod wezwaniem św. Jana Chrzciciela z XVI-XVII wieku,
- Zespół d. kościoła ewangelickiego (ul. Piłsudskiego): kościół parafialny pod wezwaniem Niepokalanego Serca Maryi z 1838 roku, cmentarz przy kościele z XVII wieku, ogrodzenie z wnękami i płytami nagrobnymi,
- Zespół stacji kolejowej: dworzec kolejowy, magazyn i szale z 1888 roku, domy mieszkalne, parowozownia i dwie nastawnie z 1910 roku,

Rysunek 17 Zespół stacji kolejowej w Międzychodzie (źródło: pl.wikipedia.org)

- Szkoła na ulicy Iczka 3 z 1903 roku,
- Starostwo – obecnie Urząd Miasta i Gminy – z 1880 roku, ul. Piłsudskiego,
- Gimnazjum miejskie z 1904 roku przy ulicy Sikorskiego,
- Budynek miejskiej kasy oszczędności z 1904 roku – obecnie muzeum przy ulicy 17 stycznia,

Rysunek 18 Kościół p.w. św. Jana Chrzciciela w Międzychodzie
(źródło: <http://www.miedzychod.mserwer.pl>)

- **Mnichy:**

- Zespół dworski: dwór z XVII wieku, rządcówka, budynki gospodarcze i park z II połowy XIX wieku, gorzelnia z 1874 roku,

Rysunek 19 Dwór w Mníchach (źródło: <http://herbarzpojezierza.pl>)

- **Mniszki:**
 - Zespół dworski i folwarczny: dwór z 1890 roku, willa z 1910 roku, park z XIX wieku i folwark z lat 1863-1915,
- **Radgoszcz:**
 - Dom (chata) z końca XVIII wieku.

GMINA SIERAKÓW

- **Bucharzewo:**
 - Cmentarz ewangelicki z II połowy XIX wieku,
 - Dom – obecnie schronisko turystyczne – z 1860 roku,
- **Chalin:**
 - Zespół dworski z połowy XIX wieku (dwór, park i folwark),

Rysunek 20 Dwór w Chalinie (źródło: <http://herbarzpojezierza.pl>)

- **Lutom:**
 - Kościół pod wezwaniem św. Andrzeja z lat 1753-1762,
 - Zespół dworski: dwór z 1905 roku i park z II połowy XIX wieku,
- **Lutomek:**
 - Zespół dworski z połowy XIX wieku,
- **ławica:**
 - Zespół dworski i folwarczny z przełomu XIX i XX wieku,
- **Sieraków:**
 - Historyczne założenie urbanistyczne z lat 1416-XX,
 - Zespół klasztorny bernardynów: kościół pod wezwaniem MB Niepokalanie Poczętej z lat 1624-1639 oraz skrzydło klasztoru (obecnie plebania) z 1819 roku),
 - Kościół ewangelicki – obecnie magazyn – z lat 1782-1785,

Rysunek 21 Kościół ewangelicki (źródło: pl.wikipedia.org)

- Synagoga – obecnie kino – z końca XIX wieku,
- Pozostałości zamku Opalińskich z II połowy XVII wieku,

Rysunek 22 Muzeum Zamek Opalińskich (źródło: pl.wikipedia.org)

- Zespół zabudowań stadniny koni z I połowy XIX wieku: dom kierownika (tzw. pałac) z 1890 roku, ujeżdżalnia z 1829 roku, stajnia, 4 pawilony mieszkalne, ambulatorium, dom „Biały Domek” i park,
- Dawny szpital Św. Ducha – obecnie dom mieszkalny (ul. Poznańska).

Poza zabytkami w powiecie międzychodzkiem mieszkańcy i zwiedzający mogą korzystać z wielu innych atrakcji (np. skansen Olandia). W zniszczonych budynkach gospodarskich pozostawionych przez tuczarnię z inicjatywy Rady Sołeckiej i mieszkańców Mniszek w 2007 roku powstało Centrum Edukacji Regionalnej i Przyrodniczej w Mniszkach. Centrum powstało w wyniku projektu realizowanego w ramach *Sektorowego Programu Operacyjnego Restrukturyzacja i Modernizacja Sektora Żywnościowego i Rozwoju Obszarów Wiejskich*. Dzięki wielkiej ofiarności mieszkańców (ponad 90 procent ze zgromadzonych eksponatów to dary i depozyty, często rodzinne pamiątki, przekazywane z własnych gospodarstw) Centrum posiada zbiory, które mogą zainteresować każdego. Urządzono warsztaty: szewski, garncarski, wikliniarski, bednarski, kuźnię, stanowisko pszczelarskie, wystawę sprzętu gospodarstwa domowego i urządzeń do przeróbki mleka, urządzeń i sprzętu do prania, maglowania i prasowania, wystawę maszyn rolniczych, odtworzono wewnątrz dawnej klasy szkolnej, wewnątrz składu kolonialnego, od wiosny 2011 czynna jest diorama poświęcona rezerwatowi przyrody Dolina Kamionki, a od jesieni 2012 roku diorama dotycząca leśnictwa i myślistwa.

Rysunek 23 CERiP w Mniszkach (źródło: <http://www.mniszki.pl/>)

W powiecie znajdują się dwa punkty informacji turystycznej – w Międzychodzie i w Sierakowie. Osoby, które wybierają się w te rejony mogą również skorzystać z bogatej oferty szlaków turystycznych:

SZLAKI PIESZE

- Szlaki piesze PTTK „międzychodzkie”:
 - **Żółty**: ze Starego Osieczna do Wierzbna o długości 68,6 km,

- **Czerwony:** Międzychód – Lewice o długości 23,9 km,
- **Niebieski:** ze Zbąszynia (przez Gorzycko) do Miałów o długości 59,6 km,
- **Czarny:** z rezerwatu Dęby Koleńskie do Sierakowa o długości 44,8 km,
- **Czarny:** z Gorzyna przez Królewską Górę (116 m n.p.m.) o długości 12,7 km,
- Szlaki piesze PTTK „sierakowsko-kwileckie”:
 - **Czerwony:** z Sierakowa do Chojna i Mokrza długości 65,1 km,
 - **Zielony:** Chrzypsko Wielkie – punkt widokowy Łęczeczki – Lubosz (17,7 km),

Rysunek 24 Punkt widokowy Łęczeczki (źródło: <https://pl.wikipedia.org>)

- **Żółty:** Nojewo – Puszcza Notecka (Borowy Młyn, Kobusz i Piłka) o długości 56,1 km
- **Czarny:** Góra – do szlaku czerwonego (19,3 km)
- **Czarny II:** Łęczeczki – do szlaku żółtego (7,7 km)
- **Czarny III:** Kwilcz – Chalin – Kłosowice (16,0 km)
- Ścieżka edukacji przyrodniczej: **Bobrowy Zakątek** – wytyczona została w Puszczy Noteckiej, o długości około 5 km w kształcie pętli. Początek trasy znajduje się koło szkółki leśnej w Kaplinie.

SZLAKI ROWEROWE

- Wojewódzka Trasa Rowerowa: **Szlak Stu Jezior**,
- Wojewódzka Trasa **Nadwarciański Szlak Rowerowy**,
- Międzynarodowa Trasa Rowerowa **EuroRoute R-1**,
- Sieć szlaków rowerowych **wokół Sierakowa**:

- Szlak czerwony: przez Puszcę Notecką do Jaroszewa (44 km),
- Szlak niebieski: z Bucharzewa przez Sieraków do trasy wojewódzkiej R-8 (18 km),
- Szlak żółty: z Tucholi przez Lutom do Góry (21,7 km),
- Szlak czarny: z Chorzępowa przez prom w Zatomiu do Ławicy oraz czarny szlak R8 (16,2 km),
- Sieć szlaków rowerowych **wokół Chrzypka Wielkiego**:
 - Szlak czerwony: Wokół jeziora Chrzypskiego (8,5 km),
 - Szlak zielony: z Chrzypka Wielkiego do Chrzypka Małego (11,6 km),
 - Szlak żółty: z Łęczeczek do Białokosza (7,4 km)
 - Szlak niebieski: z Chrzypka Wielkiego przez Charcice, Jabłonowo, Mylin (9 km),
- Szlak rowerowy **żółty** z Międzychodu do Skwierzyny (9 km),
- Szlaki rowerowe wokół Kwilcza – **Kwilecka Ósemka**:
 - Szlak niebieski: z Kwilcza do Chalina,
 - Szlak czerwony: z Rozbitka do Chalina,
- **Niebieski** szlak rowerowy z Pszczewa przez Stoki, Głazewo, Mnichy, Łowyń do Pszczewa (52 km),
- Ścieżka rowerowa leśna „**Śladami Radusza**”:
 - Wersja krótsza żółta – 14 kilometrów,
 - Wersja dłuższa niebieska – 23 kilometry,
- Szlak rowerowy „**Do kopalni Wanda**” o długości około 7 km.

SZLAKI KONNE

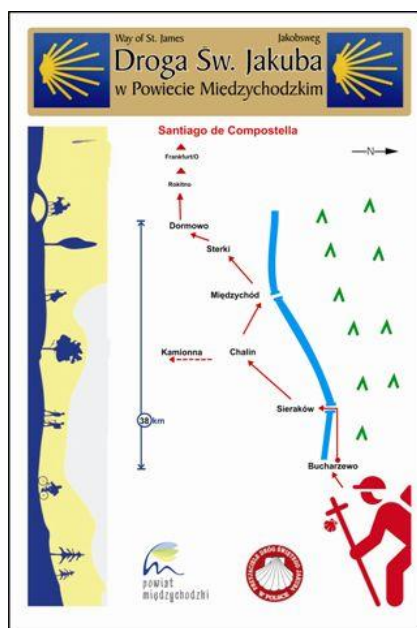
- Szlak konny „**Wilczy Szlak**” – jego długość to 143 km,
- Ścieżka konna wytyczona z Mokrzca.

SZLAKI WODNE

- Trasy kajakowe:
 - Z jeziora Chrzypskiego przez jezioro Białeckie i jezioro Lutomskie do Warty,
 - Z Ośrodka Edukacji Przyrodniczej w Chalinie przez jezioro Ławickie i jezioro Janukowo do jeziora Koleńskiego i Bielskiego,

- Warta na długości całego powiatu ze stanicami wodniackimi w Międzychodzie i Sierakowie.

Ponadto w Międzychodzie została wytyczona trasa miejska „Szlakiem Sławnych Międzychodzian”. Jej długość wynosi około 2 kilometrów i przebiega głównie ulicami Międzychodu. Przez powiat prowadzi również **Międzynarodowy Szlak Świętego Jakuba**. Wywodzi się on z tradycji pielgrzymowania z całej Europy do grobu Św. Jakuba w Santiago de Compostella.

Rysunek 25 Szlak Świętego Jakuba w powiecie międzychodzki
(źródło: <http://powiat-miedzychodzki.pl>)

Wielkim skarbem Ziemi Międzychodzkiej jest wspaniała, smaczna i zdrowa woda tryskająca z artezyjskiego źródła. Zawartość składników mineralnych i siarkowodoru jest taka, jak w wodach zdrojowych w znanych uzdrowiskach np. Busku Zdroju czy Krynicy. To, ujęte w 1912 r., w żeliwną, ozdobną pompę źródło, zwane jest przez mieszkańców **„Laufpompą”**. Codzienne Międzychodzianie przychodzą by nabrać tej „cudownej” wody i w domach zaparzyć sobie kawę czy herbatę, o niezwykłych walorach smakowych. W Międzychodzie czynna jest też druga studnia artezyjska.

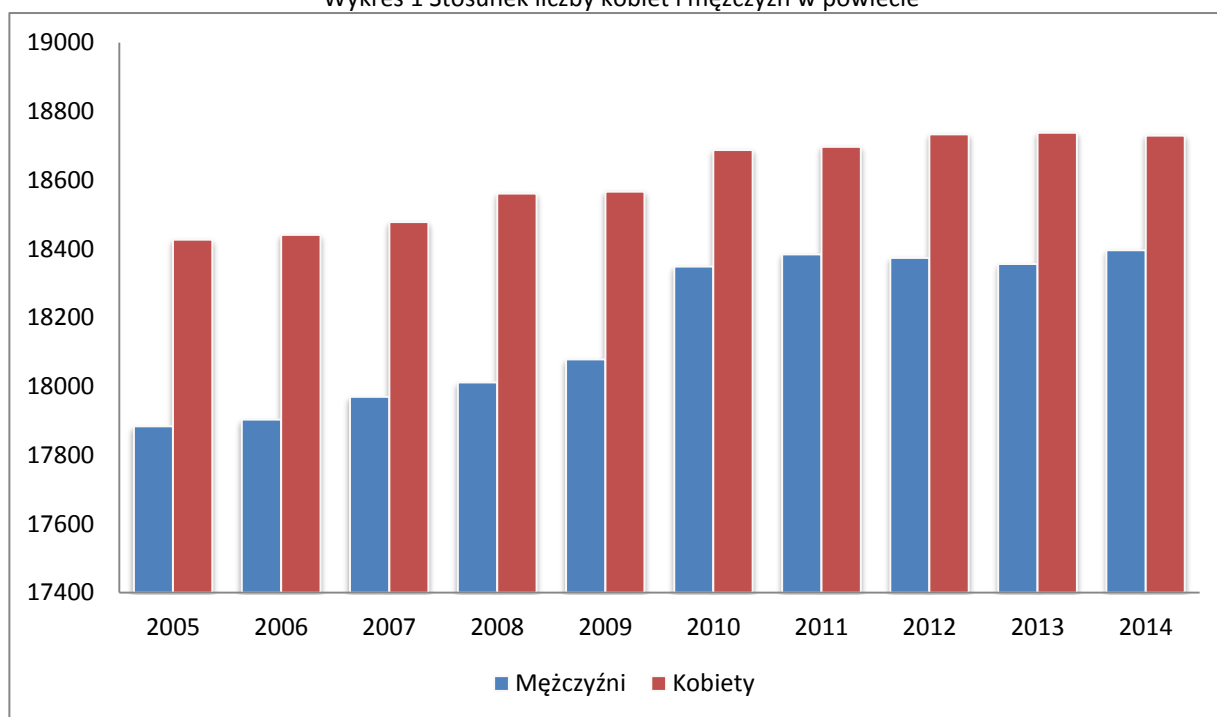
Rysunek 26 „Laufpompa” w Międzychodzie
(źródło: <http://www.miedzychod.mserwer.pl>)

4.2 SFERA SPOŁECZNA

4.2.1 DEMOGRAFIA

Sytuacja demograficzna idealnie odzwierciedla typowy powiat średniej wielkości. W 2014 roku zamieszkiwało go 37.126 osób (1,07% ludności województwa wielkopolskiego), w tym 18.396 mężczyzn oraz 18.730 kobiet. Kobiety mają nieznaczną przewagę liczebną nad mężczyznami (50,45%). Należy więc stwierdzić, że podział wg. płci jest niezwykle równomierny, nie tylko w roku 2014 ale także na przestrzeni wielu lat.

Wykres 1 Stosunek liczby kobiet i mężczyzn w powiecie

Źródło: Bank Danych Lokalnych

Można zauważyć, że liczba mieszkańców w ostatnich latach regularnie wzrasta. W roku 2014 w porównaniu do roku 2005 liczba ta powiększyła się o 815 osób. Szczegółowe dane przedstawia tabela 11.

Tabela 14 LICZBA MIESZKAŃCÓW POWIATU MIĘDZYCHODZKIEGO W LATACH 2005-2014

STRUKTURA WG PŁCI	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Ogółem	36.311	36.345	36.448	36.573	36.646	37.037	37.081	37.107	37.094	37.126
Mężczyźni	17.884	17.904	17.970	18.012	18.079	18.349	18.384	18.374	18.356	18.396
Mężczyźni [%]	49,25	49,26	49,30	49,25	49,33	49,54	49,58	49,51	49,48	49,55
Kobiety	18.427	18.441	18.478	18.561	18.567	18.688	18.697	18.733	18.738	18.730
Kobiety [%]	50,75	50,74	50,70	50,75	50,63	50,44	50,42	50,49	50,52	50,45

Źródło: Bank Danych Lokalnych

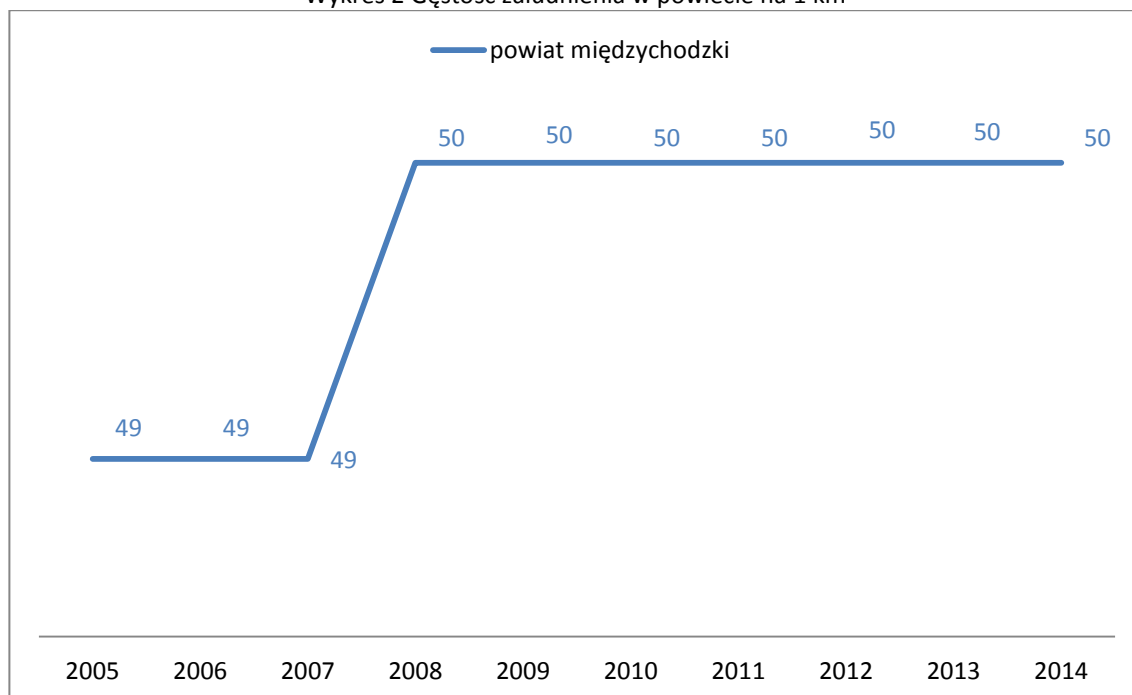
Poniższe dane pokazują, że w ostatnim dziesięcioleciu liczba mieszkańców wszystkich gmin powiatu międzychodzkiego wzrosła. Najwyższy wzrost odnotowano w gminie Kwilcz – o 3,89%, a najniższy w gminie Międzychód – o 1,73%. Na tle kraju jest to dość nadzwyczajne i bardzo korzystne zjawisko.

Tabela 15 LICZBA MIESZKAŃCÓW POSZCZEGÓLNYCH GMIN POWIATU MIĘDZYCHODZKIEGO

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Gmina Chrzypsko Wielkie	3.308	3.310	3.337	3.323	3.336	3.377	3.381	3.403	3.390	3.411
Gmina Kwilcz	6.077	6.105	6.120	6.143	6.139	6.254	6.289	6.273	6.282	6.314
Gmina Międzychód	18.291	18.283	18.309	18.356	18.408	18.612	18.625	18.663	18.652	18.609
Gmina Sieraków	8.635	8.647	8.682	8.751	8.763	8.794	8.786	8.768	8.770	8.792

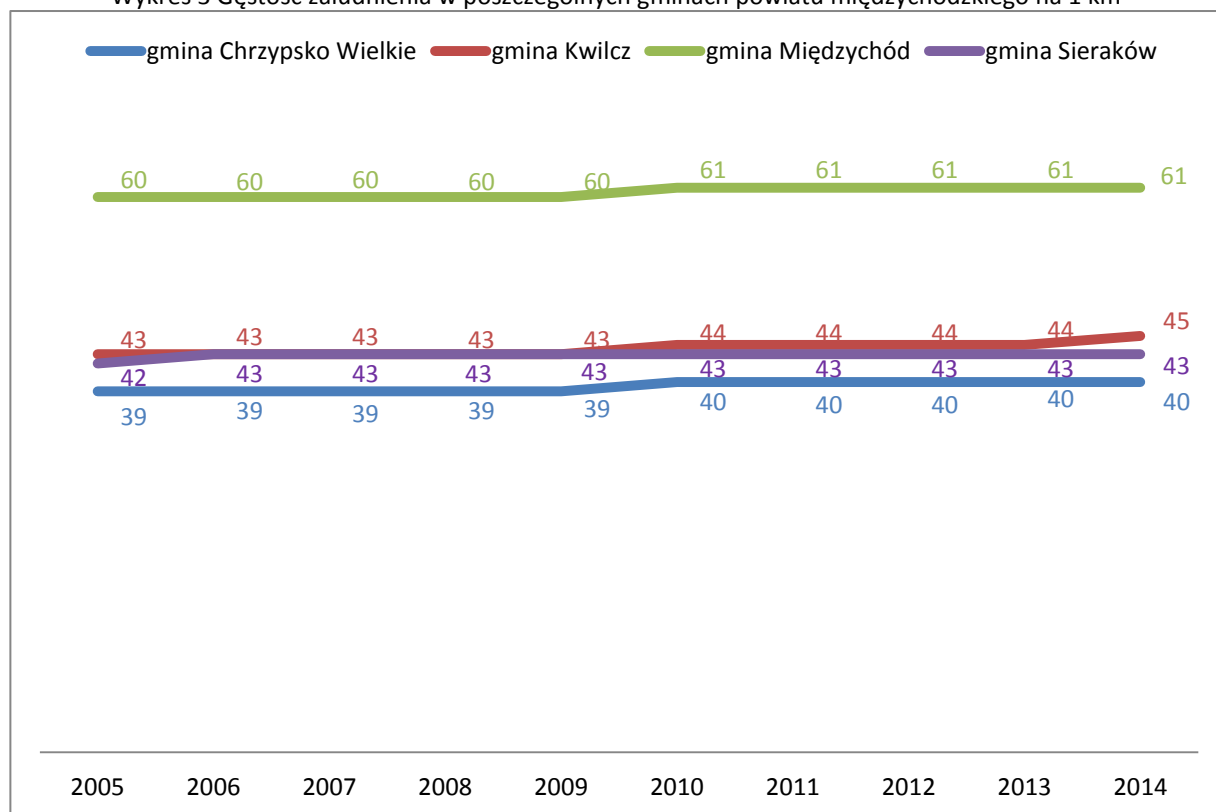
Źródło: Bank Danych Lokalnych

Gęstość zaludnienia w powiecie międzychodzkiem utrzymuje się na stałym poziomie, co prezentuje poniższy wykres. Według informacji z Banku Danych Lokalnych w 2014 roku wynosiła 50 osób na kilometr kwadratowy. Jeżeli uwzględni się dotychczasowe trendy migracji i ich ujemne saldo to powiat międzychodzki powinien wykazywać spadek liczby mieszkańców. Na szczęście rekompensuje to utrzymujący się od kilku lat dodatni przyrost naturalny.

Wykres 2 Gęstość zaludnienia w powiecie na 1 km²

Źródło: Bank Danych Lokalnych

Wykres 3 Gęstość zaludnienia w poszczególnych gminach powiatu międzychodzkiego na 1 km²

Źródło: Bank Danych Lokalnych

Najwyższą liczbą osób na kilometr kwadratowy może pochwalić się gmina Międzychód, najniższa jest z kolei w gminie Chrzypsko Wielkie. Na tle województwa i sąsiadujących powiatów prezentuje się następująco.

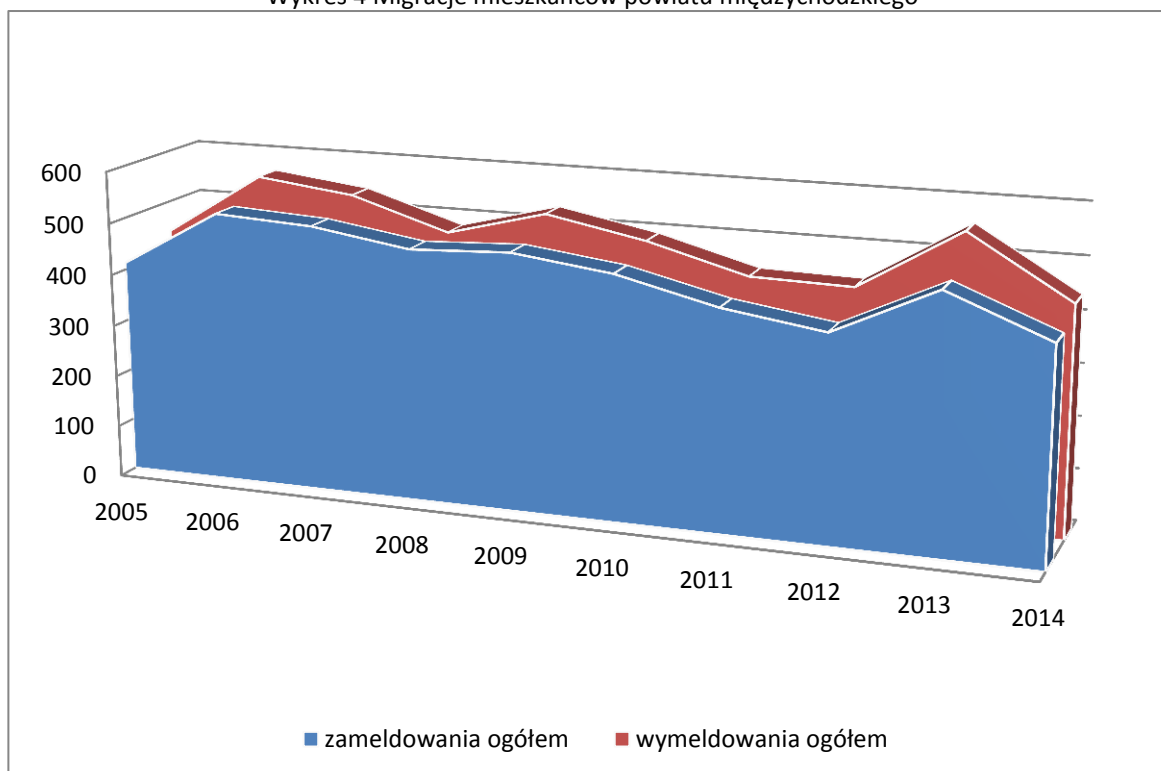
Tabela 16 GĘSTOŚĆ ZALUDNIENIA POWIATU NA TLE WOJEWÓDZTWA I SĄSIADUJĄCYCH POWIATÓW

JEDNOSTKA TERYTORIALNA	LUDNOŚĆ NA 1 km ²		
	2012	2013	2014
Polska	123	123	123
Województwo wielkopolskie	116	116	116
Powiat międzychodzki	50	50	50
Powiat czarnkowsko-trzcianecki	49	49	49
Powiat szamotulski	80	80	80
Powiat nowotomyski	73	73	74
Powiat międzyrzecki	42	42	42
Powiat strzelecko-drezdenecki	41	40	40

Źródło: Bank Danych Lokalnych

Na wykresie 4 doskonale widać, że w ostatniej dekadzie utrzymuje się w powiecie nadwyżka wymeldowań w stosunku do liczby zameldowań.

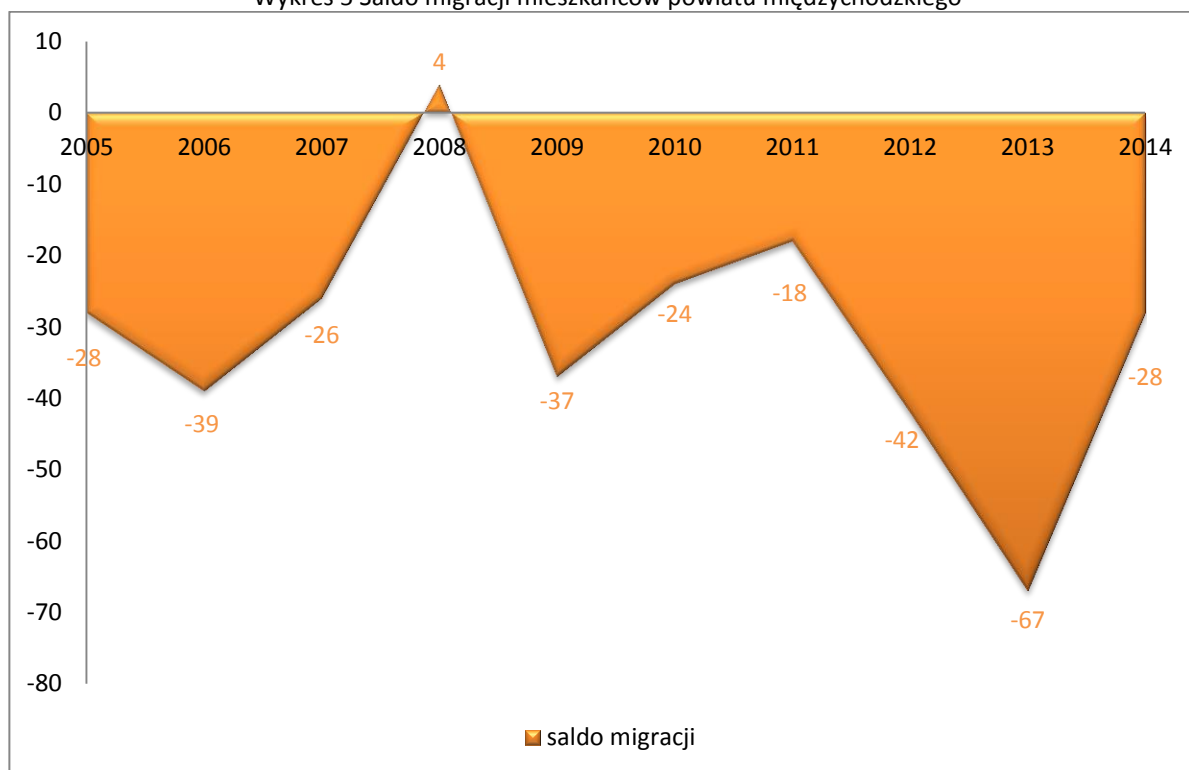
Wykres 4 Migracje mieszkańców powiatu międzychodzkiego

Źródło: Bank Danych Lokalnych

Z tego powodu saldo migracji w powiecie jest ujemne.

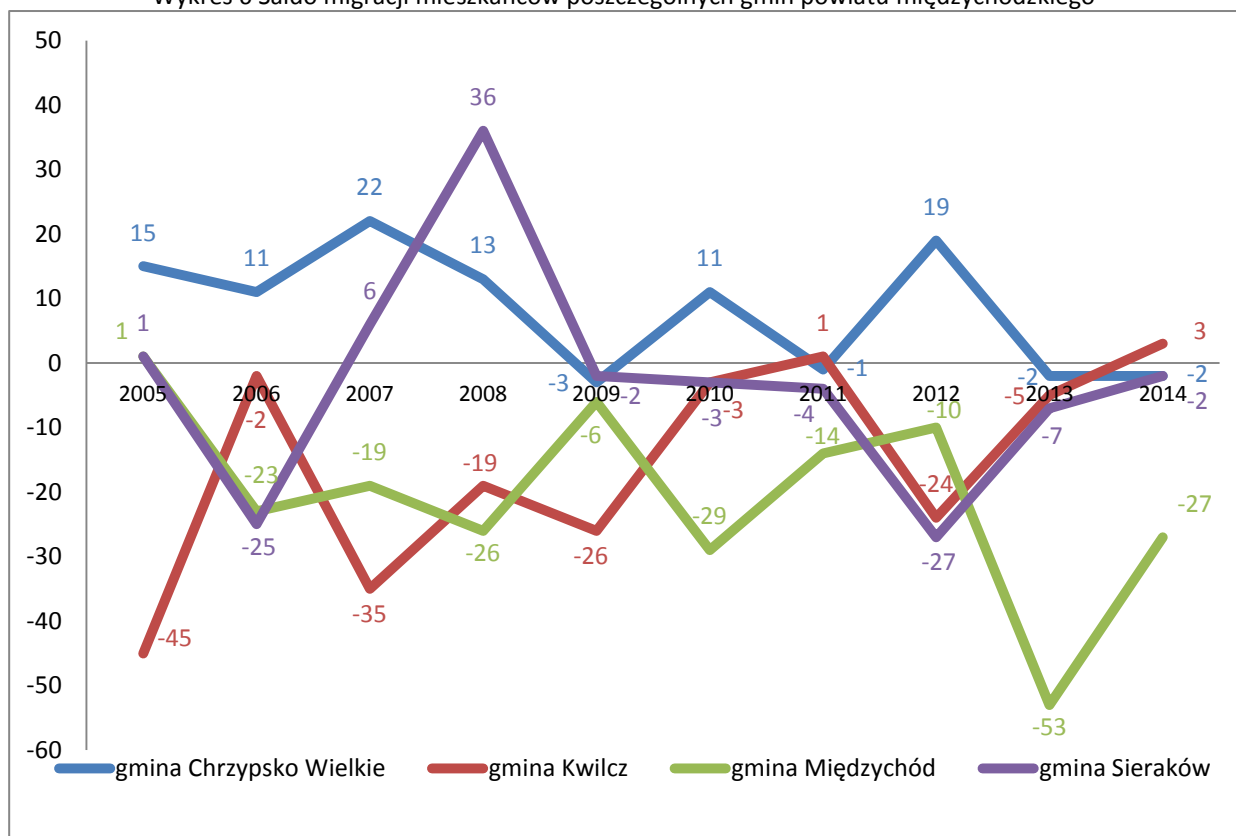
Wykres 5 Saldo migracji mieszkańców powiatu międzychodzkiego

Źródło: Bank Danych Lokalnych

Również we wszystkich gminach powiatu saldo migracji przyjmuje wartości poniżej zera (wyjątkiem w 2014 roku jest gmina Kwilcz).

Wykres 6 Saldo migracji mieszkańców poszczególnych gmin powiatu międzychodzkiego

Źródło: Bank Danych Lokalnych

W roku 2014 nastąpił, odpływ ludności z powiatu do miast (182 osoby), ale przede wszystkim do innych miejscowości wiejskich (227 osób). Tak duży odsetek mieszkańców wybierających wieś może świadczyć o tym, że część osób preferuje mieszkanie w spokojnej okolicy i spełnia tym samym marzenie o własnym domku z ogródkiem. Za granicę wymeldowało się 30 osób. W tym samym czasie w przeciwnym kierunku podążyło tylko 5 osób.

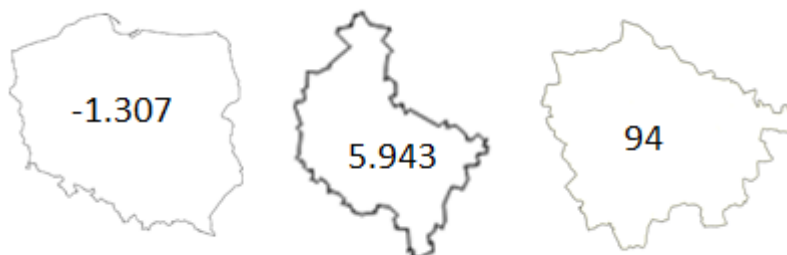
Struktura ludności według wieku jest bardzo nierówna z uwagi na kolejne niższe i wyższe demograficzne. Umieralność w powiecie od lat utrzymuje się na podobnym poziomie, co jakiś czas wykazując niewielkie wahania. Podobnie sprawa wygląda ze wskaźnikiem urodzeń. Odnotowana liczba urodzeń żywych na terenie powiatu w roku 2014 to 395, natomiast zgonów zanotowano 301. Najczęstsze przyczyny zgonów w powiecie to choroby układu krążenia i nowotwory.

Tabela 17 URODZENIA ŻYWE, ZGONY I PRZYRÓST NATURALNY W POWIECIE MIĘDZYCHODZKIM

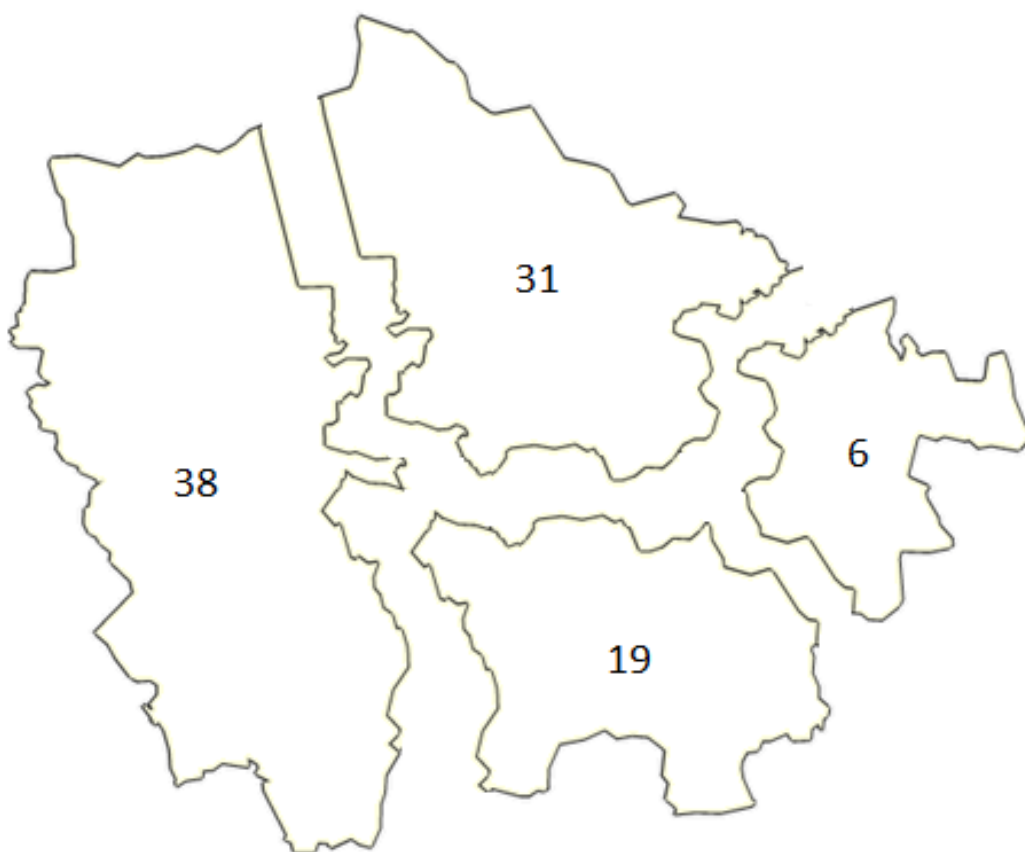
	OGÓŁEM			MĘŻCZYŹNI			KOBIEТЫ		
	2012	2013	2014	2012	2013	2014	2012	2013	2014
Urodzenia żywe	398	408	395	213	209	203	185	199	192
Zgony	360	368	301	196	196	159	164	172	142
Przyrost naturalny	38	40	94	17	13	44	21	27	50

Źródło: Bank Danych Lokalnych

Przyrost naturalny w powiecie międzychodzkiem w ostatnich latach jest dodatni, podobnie jak w województwie wielkopolskim. Jest to sytuacja odwrotna do tendencji krajowej gdzie przyrost naturalny w ostatnich latach przyjmuje wartości ujemne.

Rysunek 27 Przyrost naturalny w Polsce, województwie wielkopolskim i powiecie międzychodzkiem w 2014 roku
Jeśli chodzi o poszczególne gminy powiatu najwyższy przyrost naturalny w 2014 roku odnotowano w gminie Międzychód, a najniższy w gminie Chrzypsko Wielkie.

Rysunek 28 Przyrost naturalny w poszczególnych gminach powiatu w 2014 roku

Struktura wiekowa ludności powiatu międzychodzkiego prezentuje się w następujący sposób:

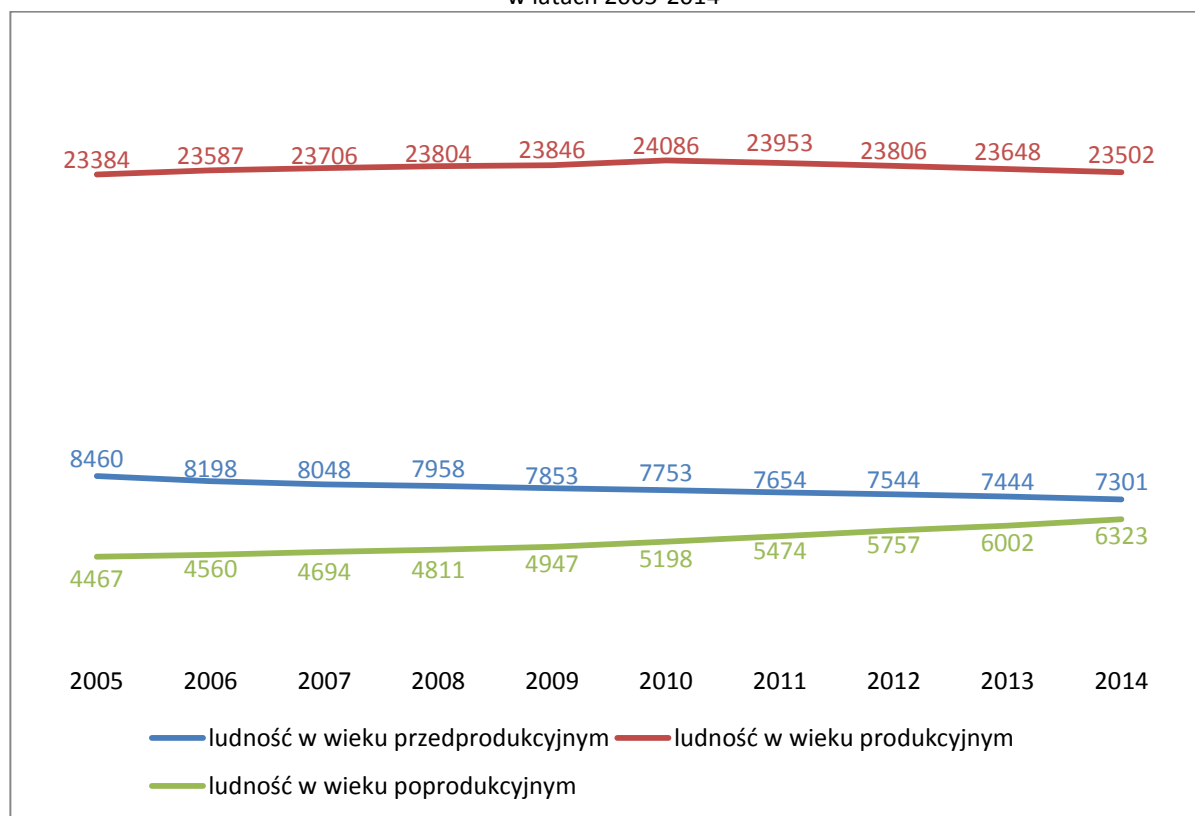
Tabela 18 LICZBA OSÓB W WIEKU PRZEDPRODUKCYJNYM, PRODUKCYJNYM I POPRODUKCYJNYM W POWIECIE MIĘDZYCHODZKIM

WIEK	OGÓŁEM			MĘŻCZYŹNI			KOBIEТЫ		
	2012	2013	2014	2012	2013	2014	2012	2013	2014
Przedprodukcyjny	7.544	7.444	7.301	3.912	3.840	3.766	3.632	3.604	3.535
Produkcyjny	23.806	23.648	23.502	12.726	12.680	12.633	11.080	10.968	10.869
Poprodukcyjny	5.757	6.002	6.323	1.736	1.836	1.997	4.021	4.166	4.326

Źródło: Bank Danych Lokalnych

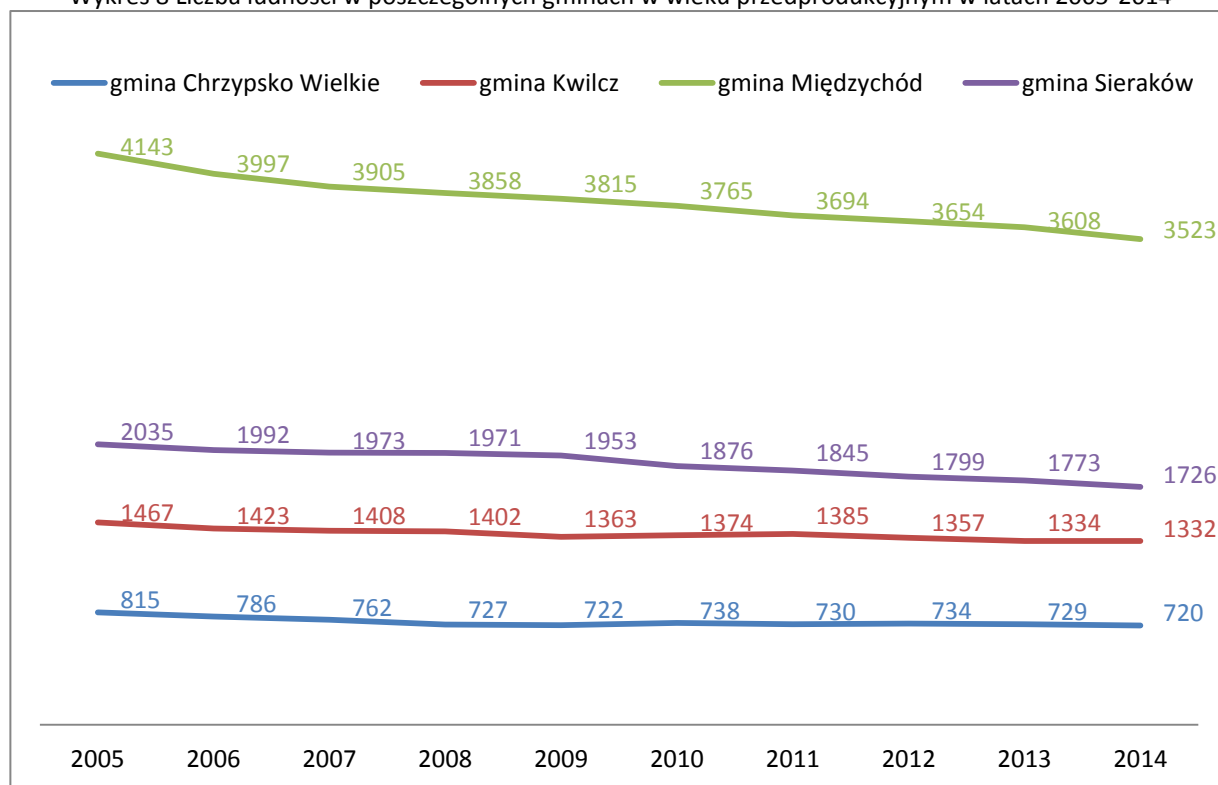
W ostatnich latach malała liczba osób w wieku produkcyjnym – co jest sytuacją ekonomicznie niepożądaną. Również, w tym samym czasie, zauważalny jest spadek liczby osób w wieku przedprodukcyjnym oraz systematyczny wzrost liczby osób w wieku poprodukcyjnym (o 41,5% w ciągu ostatnich 10 lat). Te informacje oraz fakt, że w przyszłości grupa osób w wieku poprodukcyjnym będzie licznie zasilana przez grono osób znajdujących się aktualnie w wieku produkcyjnym, świadczy o tym, że prognozy demograficzne dla powiatu międzychodzkiego wyglądają mało korzystnie. Jest to sytuacja identyczna z sytuacją kraju. Z pewnością powyższe tendencje będą wymagały przystosowania usług społecznych do potrzeb seniorów.

Wykres 7 Ludność powiatu w wieku produkcyjnym, przedprodukcyjnym, poprodukcyjnym w latach 2005-2014

Źródło: Bank Danych Lokalnych

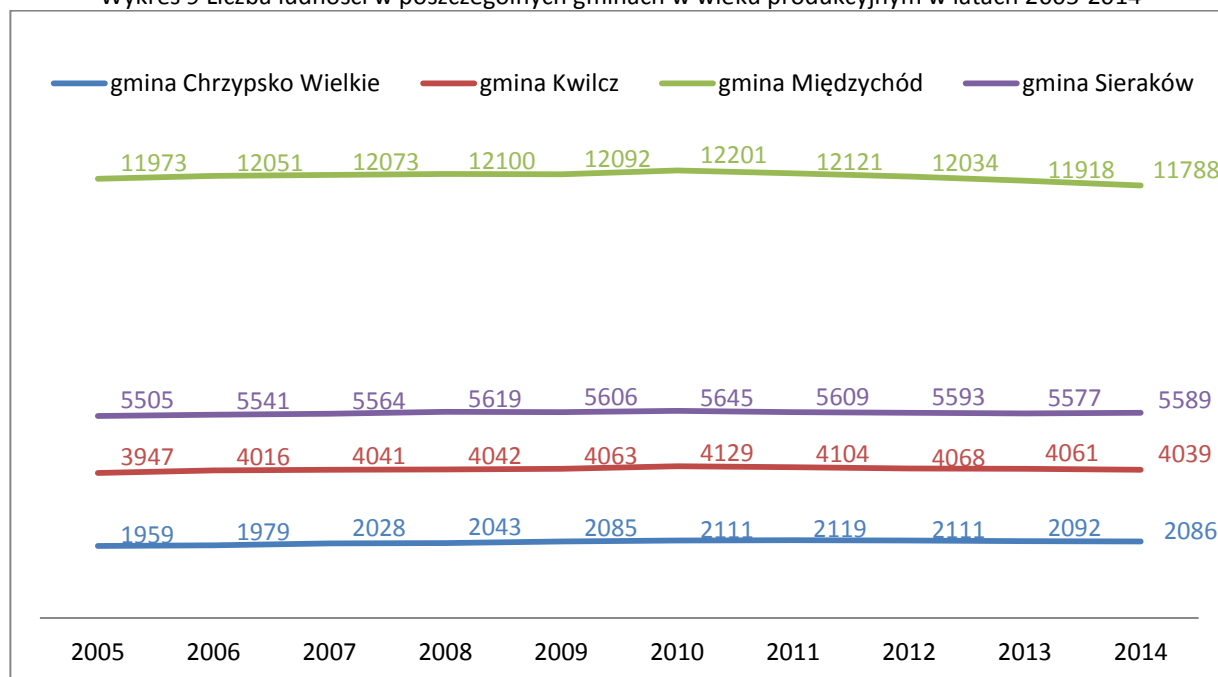
Wykres 8 Liczba ludności w poszczególnych gminach w wieku przedprodukcyjnym w latach 2005-2014

Źródło: Bank Danych Lokalnych

Powyższy wykres pokazuje, że liczba ludności wieku przedprodukcyjnym spada w podobnym tempie we wszystkich gminach powiatu. Największy spadek, w ostatnich 10 latach, odnotowano w gminie Sieraków – liczba ludności spadła o 15,2% (309 osób), a najmniejszy w gminie Kwilcz – 9,2% (135 osób)

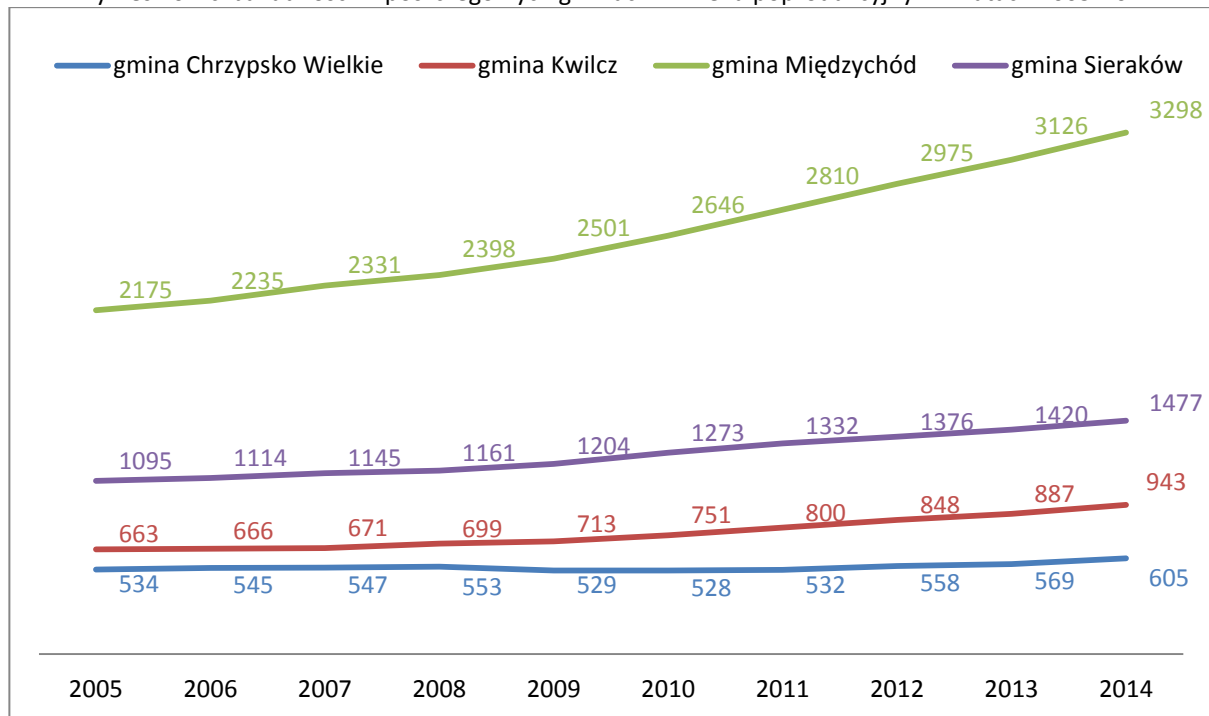
Wykres 9 Liczba ludności w poszczególnych gminach w wieku produkcyjnym w latach 2005-2014

Źródło: Bank Danych Lokalnych

Jak widać na powyższym wykresie liczba ludności, w wieku produkcyjnym, w poszczególnych gminach powiatu systematycznie, od 2010 roku, spada. W całym powiecie liczba ta zmniejszyła się o prawie 600 osób. Na koniec 2014 roku ludność w tym przedziale wiekowym stanowiła 63,3% ludności powiatu.

Wykres 10 Liczba ludności w poszczególnych gminach w wieku poprodukcyjnym w latach 2005-2014

Źródło: Bank Danych Lokalnych

Liczba ludności w powiecie w wieku poprodukcyjnym systematycznie wzrasta. Szczególnie widać to w gminie Międzychód gdzie zanotowano wzrost o 1.123 osoby, czyli o ponad 50%, w ciągu ostatnich 10 lat. Na pozostałych terenach liczba osób w tym przedziale wiekowym również wzrasta w bardzo szybkim tempie:

- Gmina Kwilcz - wzrost o 42,23% w ciągu ostatnich 10 lat,
- Gmina Sieraków – wzrost o 34,88% w ciągu ostatnich 10 lat,
- Gmina Chrzypsko Wielkie - wzrost o 13,2% w ciągu ostatnich 10 lat.

4.2.2 RYNEK PRACY

4.2.2.1 BEZROBOCIE

Bezrobocie czyli zjawisko społeczne polegające na tym, że część ludzi zdolnych do pracy i deklarujących chęć jej podjęcia nie znajduje faktycznego zatrudnienia z różnych powodów stale towarzyszy gospodarce rynkowej. Na 31 grudnia 2015 roku w powiecie międzychodzkiem pozostawało zarejestrowanych 873 bezrobotnych. Wśród bezrobotnych mniejszą liczebnie

grupą byli mężczyźni. Należy dodać, że poziom bezrobocia odnotowany w statystykach instytucji rynku pracy może być różny od rzeczywistej liczby informującej o osobach pozostających bez pracy.

Tabela 19 CHARAKTERYSTYKA OSÓB BEZROBOTNYCH W POWIECIE MIĘDZYCHODZKIM

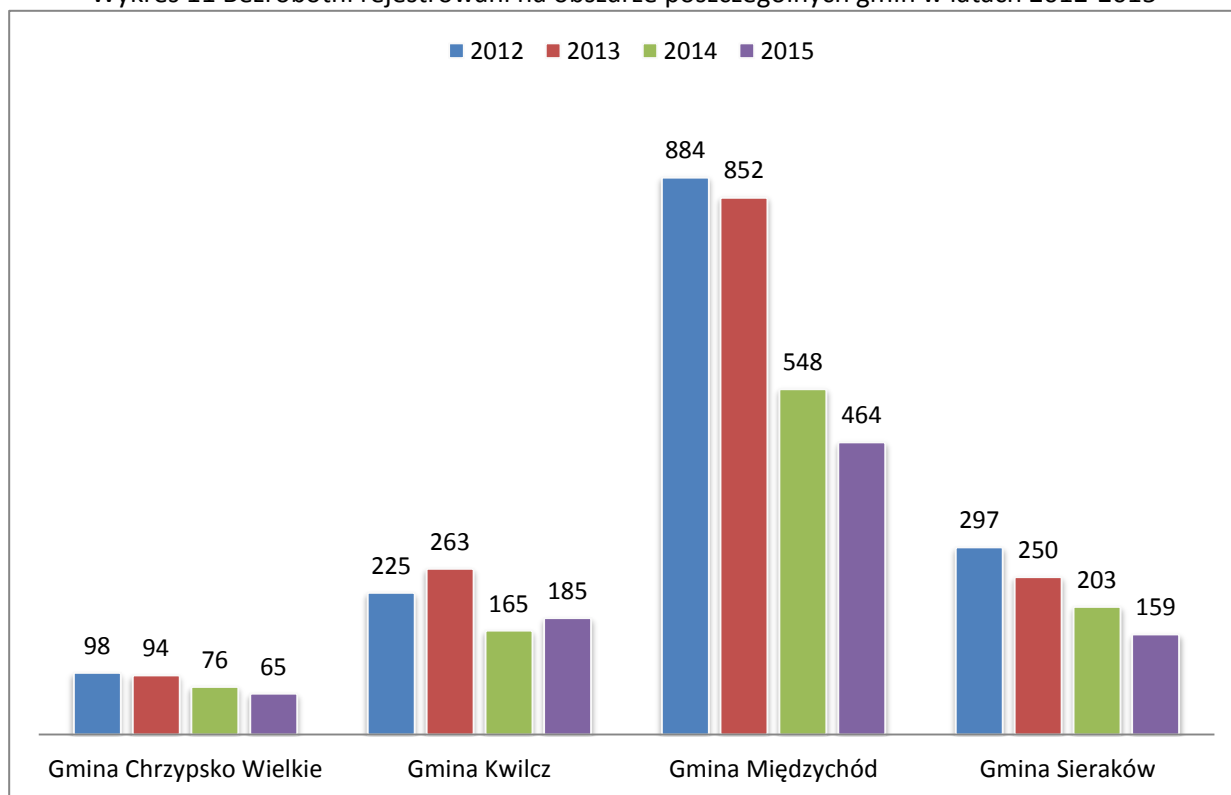
BEZROBOTNI ZAREJESTROWANI W POWIECIE MIĘDZYCHODZKIM NA DZIEŃ 31.12.2015 R.	LICZBA OSÓB	W TYM KOBIETY
RAZEM	873	553
Z PRAWEM DO ZASIŁKU	206	124
ZAMIESZKALI NA WSI	527	338
BEZ KWALIFIKACJI ZAWODOWYCH	222	152
BEZ DOŚWIADCZENIA ZAWODOWEGO	136	97
OSOBY DO 30 ROKU ŻYCIA	300	219
W TYM DO 25 ROKU ŻYCIA	183	133
DŁUGOTRWALE BEZROBOTNI	296	209
POWYŻEJ 50 ROKU ŻYCIA	252	110
NIEPEŁNOSPRAWNI	73	33
KORZYSTAJĄCE ZE ŚWIADCZEŃ Z POMOCY SPOŁECZNEJ	117	92
POSIADAJĄCE CO NAJMNIJ JEDNO DZIECKO DO 6 ROKU ŻYCIA	156	150
POSIADAJĄCE CO NAJMNIJ JEDNO DZIECKO DO 18 ROKU ŻYCIA	0	0

Źródło: Powiatowy Urząd Pracy w Międzychodzie

Rok 2015 przyniósł poprawę sytuacji zarówno na krajowym, wojewódzkim, jak i lokalnym rynku pracy. Z analizy danych Głównego Urzędu Statystycznego wynika, że zapoczątkowany jesienią 2008 roku trend wzrostowy bezrobocia rejestrowanego zakończył się w roku 2013. Natomiast w dwóch ostatnich latach widoczny był już trend malejący. Stopa bezrobocia w kraju spadła z 13,4% (2013) do 9,8% (XII.2015), w województwie wielkopolskim z 9,6% (2013) do 6,2% (XII.2015), a w powiecie międzychodzkiem z 12,0% (2013) do 7,4% (XII.2015). Powyższa tendencja jest potwierdzeniem ogólnej poprawy koniunktury w Polsce, tj. wzrostu liczby pracujących, wzrostu PKB, a także efektem wprowadzonych zmian w zakresie aktywnej polityki rynku pracy. Ożywienie gospodarcze sprzyjało wzrostowi konsumpcji, a dobra pogoda jesienią – pracom budowlanym oraz drogowym. Przyczyną spadku bezrobocia były również czynniki demograficzne. Na rynek pracy weszły roczniki niżu demograficznego. Znalazło to odzwierciedlenie w rejestrowanym bezrobociu osób do 25 roku życia w powiecie międzychodzkiem. Na rynku pracy duże znaczenie mają kwalifikacje zawodowe i wykształcenie przyszłych pracowników. Umiejętności zawodowe oraz czynniki osobowościowe są głównym kryterium stosowanym przy rekrutacji. Na terenie powiatu międzychodzkiego największy odsetek osób bezrobotnych w latach 2010-2015 stanowili mieszkańcy posiadający

wykształcenie zasadnicze zawodowe, gimnazjalne i niższe oraz policealne i średnie zawodowe. Najmniejszy odsetek osób bezrobotnych stanowili mieszkańcy posiadający wykształcenie wyższe oraz średnie ogólnokształcące.

Wykres 11 Bezrobotni rejestrowani na obszarze poszczególnych gmin w latach 2012-2015

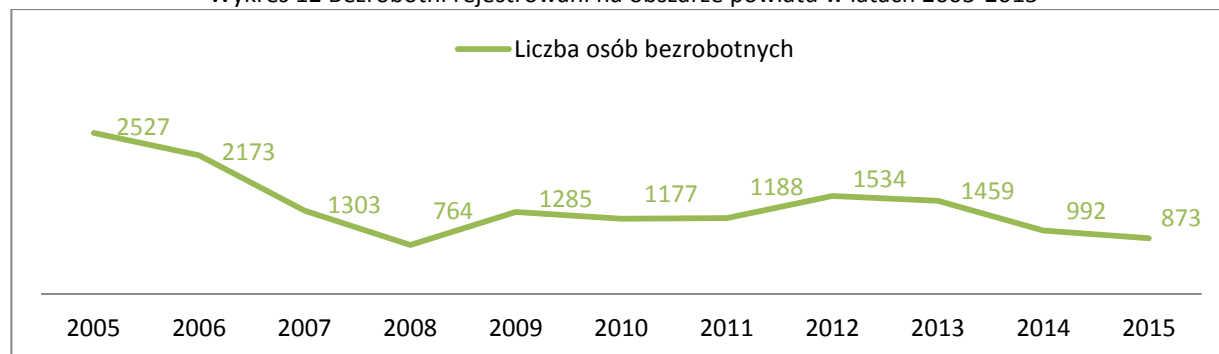

Źródło: Bank Danych Lokalnych

Wśród bezrobotnych mieszkańców powiatu przeważają mieszkańcy terenów wiejskich. W 2015 roku stanowili oni 60,4% bezrobotnych mieszkańców powiatu.

Wykres 12 pokazuje, że liczba osób bezrobotnych w ostatnim czasie systematycznie maleje. W ciągu ostatnich lat liczba ta spadła o 661 osób (w porównaniu z rokiem 2012).

Wykres 12 Bezrobotni rejestrowani na obszarze powiatu w latach 2005-2015

Źródło: Bank Danych Lokalnych

Pozytywnym jest fakt, że liczba bezrobotnych na przestrzeni ostatnich lat uległa zmniejszeniu, mimo wzrostu liczby mieszkańców powiatu. Niskie bezrobocie jest również zasługą intensywnych i nowatorskich programów Powiatowego Urzędu Pracy w zwalczaniu bezrobocia, reintegracji zawodowej i działalności Klubu Integracji Społecznej. Na aktywizację osób bezrobotnych w 2015 roku przeznaczono 3,27 mln zł.

4.2.3 UCZESTNICTWO W KULTURZE

Poniżej przedstawiony jest plan ważniejszych imprez kulturalnych i sportowych organizowanych na terenie powiatu międzychodzkiego

Tabela 20 PLAN WAŻNIEJSZYCH IMPREZ KULTURALNYCH I SPORTOWYCH W POWIECIE MIĘDZYCHODZKIM

PLAN WAŻNIEJSZYCH IMPREZ KULTURALNYCH I SPORTOWYCH	
STYCZEŃ	<ul style="list-style-type: none"> • Wielka Orkiestra Świątecznej Pomocy, • Świąteczne Kolędowanie z Orkiestrą Pojezierza Międzychodzko-Sierakowskiego, • Rocznicą Powstania Wielkopolskiego, • Koncert Kolęd.
LUTY	<ul style="list-style-type: none"> • Walentynkowy wieczór kulinarny, • Pociąg „AMOREK’, • Piłkarskie Turnieje Młodzieżowe, • Koncert Wiosenny zespołów tanecznych, • Babski Kabaret.
MARZEC	<ul style="list-style-type: none"> • Obchody rocznicowe dot. śmierci płk. Łukasza Cieplińskiego, • Poetyckie spotkania, • Dzień Kobiet, • Turniej siatkówki z okazji dnia kobiet, • Powiatowy Konkurs Recytatorski, • Turniej Wiosny w Kręgle Klasyczne, • Wielkopolski Turniej Brydżowy, • Koncert fortepianowy, • Olenderski Dzień Wiosny, • Światowy Dzień Inwalidów i Osób Niepełnosprawnych.
KWIECIEŃ	<ul style="list-style-type: none"> • Festyn Zdrowotny, • Turniej Wiosenny Uniwersytetu Trzeciego Wieku, • Koncert – „Jazz w krainie stu jezior”, • Poetyckie spotkania, • Taneczne spotkania, • Turniej Koszykówki o puchar „Krainy 100 jezior”, • Majówka połączona z festynem rodzinnym, • Grand Prix Polski w Kręgle do pełnych, • Złot motocyklowy JUNAK.

MAJ	<ul style="list-style-type: none"> • Impreza Środowiskowa w Luboszu, • Gra Miejska w ramach Sierakowskiego Dnia Historii, • Koncert Maja, • Dębowa Majówka, • Targi Tulipanów, • Olenderska Majówka, • Obchody Konstytucji III Maja, • Pociąg Tulipan, • Kino Plenerowe, • Rocznica Zakończenia II Wojny Światowej, • Poetyckie spotkania, • Noc Muzeów na Zamku Opalińskich, • Turniej Wiosny w Siatkówce Plażowej, • Turniej Siatkówki „Old-boys”, • Międzyprzedszkolne rozgrywki piłki nożnej o Puchar Wójta Gminy Kwilcz, • Festiwal Akordeonowy w Sierakowie, • Spartakiada UTW, • Koncert na Dzień Matki, • JBL Triathlon Sieraków, • Dzień Dziecka, Turniej w Badmintona, • Spotkania Biegowe
CZERWIEC	<ul style="list-style-type: none"> • „Liga Orlika” – rozgrywki piłki nożnej, • Dni Międzychodu, • Bieg Świętojański, • Sierakowska Wiosna Klasyków, • Sierakowski Rajd Maliniaka Classic Tour Sieraków, • Questing – Rodzinne Wyprawy Odkrywców w ramach Dnia Dziecka, • Festyn Rodzinny w Muchocinie, • Bieg Międzychód-Sieraków, • Festiwal Zdrowia, • Mistrzostwa Polski UTW w Bule, • Koncert Muzyki Klasztornej, • Koncert Fortepianowy, • Spotkania Artystyczne UTW Międzychód, • Bieg Świętojański, • Noc Kupały, • Turniej Otwarcia w Siatkówce Plażowej o Puchar Dyrektora OSiR.

<p>LIPIEC</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Grand Prix w Siatkówce Plażowej Prusim o puchar Wójta Gminy Kwilcz, • Turniej Nocny w piłkę nożną, • Powiatowy Konkurs Fotograficzny, • Festyn – Powitanie Wakacji, • Memoriał Dyrektora Kazimierza Nocnego – zawody w skokach przez przeszkody, • Turniej Beach Soccer o Puchar Przewodniczącego Rady Miejskiej w Sierakowie, • Pociągi Wakacyjne, • Sierakowskie Dni Rybackie, • Otwarte Mistrzostwa Sierakowa o Puchar Burmistrza, • Kino Plenerowe, • Beach Time Festival, • Turniej „RUTNICKI CUP”, • Memoriał Dyrektora Tadeusza Czermińskiego – zawody w powożeniu zaprzęgami konnymi, • Premiowanie źrebiąt – wystawa hodowlana koni, • Festiwal Rzeźb z Piasku, • Turniej Siatkówki o Puchar Banku Pojezierza Międzychodzko-Sierakowskiego, • Turniej Rzutów Karnych, • Półmaraton w Chrzypsku Wielkim, • Dni Wędzonej Sielawy, • „CEWA Cup” – Turniej Siatkówki Plażowej, • ETNOFESTIVAL, • Turniej Siatkówki Plażowej 70+ o Puchar Dyrektora Sierakowskiego Ośrodka Kultury, • Maraton Pływacki Kobiet i Mężczyzn w Prusimiu.
<p>SIERPIEŃ</p>	<ul style="list-style-type: none"> • „PUSZCZA NOTECKA CUP” – Turniej Siatkówki Plażowej, • Pociąg Wakacyjny, • Kino Plenerowe, • Parada Lokomotyw, • Mistrzostwa Powiatu w Siatkówce Plażowej o Puchar Starosty Międzychodzkiego, • Festyn Rycerski w Zatomiu Starym, • Matki Boskiej Zielnej, • Grand Prix Wielkopolski w pływaniu długodystansowym, • Cross Sierakowski, • Święto Wojska Polskiego, • Rajd Adventure Race, • Turniej Siatkówki Plażowej Dzieci i Młodzieży, • Dożynki Gminne, • Festiwal Piosenki Żeglarskiej, • Bieg „10 z Pompą”, • Pożegnanie Wakacji, • TARPANIADA – Święto Konika Polskiego, Krajowa Wystawa Koni Rasy Konik Polski, • Mistrzostwa Wielkopolski Oldboyów.

WRZESIEŃ	<ul style="list-style-type: none"> • Plener rzeźbiarski, • Rocznica Wybuchu II Wojny Światowej, • Obchody Dni Ziemi Kwileckiej, • Rodzinny Turniej Siatkówki Plażowej, • Święto Podgrzybka, • Rocznica Napaści ZSRR na Polskę, Dzień Sybiraka, • Jarmark w Dolinie Kamionki, • Wielkie Smażenie Powideł, • Maraton po puszczy Noteckiej, • Olenderski Dzień Zdrowia, • Pożegnanie Wakacji.
PAŹDZIERNIK	<ul style="list-style-type: none"> • Jesienna „Liga Orlika”, • Konkurs Poetycki, • Zawody w wyciskaniu sztangi, • Pociąg Borowik, • Memoriał im. Edwarda Budycha – turniej kręglarski, • Gala Sportów Walki.
LISTOPAD	<ul style="list-style-type: none"> • Wieczornica Patriotyczna, • Memoriał Dyrektora Jana Kowalskiego – Czempionat Użytkowy (wystawa koni), • Turniej Siatkówki z okazji Dnia Niepodległości, • Obchody Święta Niepodległości, • Święto Rogala, • Turniej Kręglarski
GRUDZIEŃ	<ul style="list-style-type: none"> • Kiermasz Świąteczny, • Sierakowskie Kolędowanie, • Turniej Mikołajkowy w kręgle • Sierakowski Jarmark Świąteczny • Rocznica wysiedlenia mieszkańców Powiatu Międzychodzkiego, • Marsz Powstańczy, • Sylwester.

Źródło: Starostwo Powiatowe w Międzychodzie

4.3 SFERA GOSPODARCZA

Powiat międzychodzki należy do średnio uprzemysłowionych. Działają tu podmioty gospodarcze o charakterze handlowym, usługowym i wytwórczym. W większości są to podmioty małe i średnie. Rolnictwo jest główną bazą gospodarczą i społeczną gmin wchodzących w skład powiatu. Zasoby leśne stanowią podstawę do produkcji drewna i wyrobów z drewna. Naturalne warunki przyrodnicze zdecydowały o charakterze rozwoju powiatu i ukształtowały główne gałęzie gospodarki. Pozycja rolnictwa wynika z ukształtowania powierzchni, zasobów glebowych i korzystnych warunków klimatycznych.

4.3.1 ROLNICTWO

Rolnictwo jest ważną dziedziną gospodarki na terenie powiatu międzychodzkiego, o czym świadczy wysoki wskaźnik powierzchni użytkowanej rolniczo oraz duża liczba gospodarstw rolnych. Według IUNG Puławy ogólny wskaźnik rolniczej przestrzeni produkcyjnej w powiecie wynosi 56,9 pkt. (województwo wielkopolskie 63,4 pkt.) i oznacza mało korzystne warunki przyrodnicze do produkcji rolnej. Główną przyczyną są grunty klas marginalnych – niskourodzących (V i VI klasa)

Według Powszechnego Spisu Rolnego z 2010 roku na obszarze powiatu znajdują się 1.544 gospodarstwa rolne. Średnia powierzchnia gospodarstwa rolnego wynosi 21,8 ha. Gospodarstwa o areale do 10 ha stanowią ponad 55% ogólnej ilości gospodarstw. Świadczy to o średnim rozdrobnieniu gospodarstw rolnych.

Tabela 21 POWIERZCHNIA GOSPODARSTW ROLNYCH W POWIECIE MIĘDZYCHODZKIM

	DZIAŁKI		GOSPODARSTWA ROLNE		
	OGÓŁEM	DO 1 ha WŁĄCZNIE	1-5 ha	5-10 ha	POWYŻEJ 10 ha
Powiat międzychodzki	33.733,37 ha	343,98 ha	1.554,95 ha	3.288,37 ha	28.546,07 ha
Gmina Chrzypsko Wielkie	5.699,68 ha	195,45 ha	233,13 ha	456,70 ha	4.817,40 ha
Gmina Kwilcz	6.237,89 ha	34,81 ha	321,62 ha	431,54 ha	5.449,92 ha
Gmina Międzychód	12.462,76 ha	67,14 ha	648,75 ha	760,61 ha	10.986,26 ha
Gmina Sieraków	9.333,03 ha	46,57 ha	351,45 ha	1.639,52 ha	7.295,49 ha

Źródło: Bank Danych Lokalnych (Powszechny Spis Rolny 2010)

Tabela 22 LICZBA GOSPODARSTW ROLNYCH W POWIECIE MIĘDZYCHODZKIM

	DZIAŁKI		GOSPODARSTWA ROLNE		
	OGÓŁEM	DO 1 ha WŁĄCZNIE	1-5 ha	5-10 ha	POWYŻEJ 10 ha
Powiat międzychodzki	1.544	179	424	243	698
Gmina Chrzypsko Wielkie	311	53	70	53	135
Gmina Kwilcz	330	36	97	50	147
Gmina Międzychód	558	47	165	90	256
Gmina Sieraków	344	42	92	50	160

Źródło: Bank Danych Lokalnych (Powszechny Spis Rolny 2010)

Analizując dane dotyczące struktury użytków rolnych w powiecie międzychodzkiem można zauważyć, że wyraźnie dominują użytki rolne w dobrej kulturze (98%) oraz duża ich liczba pod

zasiewami. Minimalny jest udział pastwisk i ogrodów przydomowych, z kolei łąki trwałe stanowią nieco ponad 10% struktury użytków rolnych w powiecie.

Tabela 23 STRUKTURA UŻYTKÓW ROLNYCH W POWIECIE MIĘDZYCHODZKIM

	POWIAT MIĘDZYCHODZKI	GMINA CHRZYPSKO WIELKIE	GMINA KWILCZ	GMINA MIĘDZYCHÓD	GMINA SIERAKÓW
UŻYTKI ROLNE OGÓŁEM [ha]	26.626,13	4.979,57	5.528,41	10.362,90	5.755,26
UŻYTKI ROLNE W DOBREJ KULTURZE [ha]	26.148,37	4.889,82	5.378,89	10.231,81	5.647,86
POD ZASIEWAMI [ha]	22.371,91	4.510,56	4.916,89	8.335,53	4.608,92
GRUNTY UGOROWANE ŁĄCZNIE Z NAWOZAMI ZIELONYMI [ha]	412,92	9,95	40,64	163,51	198,82
UPRAWY TRWAŁE [ha]	424,94	33,66	103,98	181,00	106,30
SADY OGÓŁEM [ha]	407,18	31,66	97,75	176,28	101,49
OGRODY PRZYDOMOWE [ha]	28,88	1,81	6,76	13,84	6,48
ŁĄKI TRWAŁE [ha]	2.667,84	330,34	176,18	1.444,71	616,60
PASTWISKA TRWAŁE [ha]	241,89	3,50	34,43	93,22	110,74
POZOSTAŁE UŻYTKI ROLNE [ha]	477,76	89,75	149,52	131,09	107,40

Źródło: Bank Danych Lokalnych (Powszechny Spis Rolny 2010)

Gleby powiatu mogą być wykorzystywane zarówno do produkcji roślinnej, jak i hodowli. W produkcji roślinnej dominuje przede wszystkim uprawa zbóż, która stanowi ponad 82% zasiewów w powiecie.

Tabela 24 POWIERZCHNIA ZASIEWÓW W POWIECIE MIĘDZYCHODZKIM

	POWIAT MIĘDZYCHODZKI	GMINA CHRZYPSKO WIELKIE	GMINA KWILCZ	GMINA MIĘDZYCHÓD	GMINA SIERAKÓW
OGÓŁEM [ha]	22.371,91	4.510,56	4.916,89	8.335,53	4.608,92
ZBOŻA RAZEM [ha]	18.510,64	3.681,75	4.305,32	6.874,70	3.648,87
KUKURYDZA NA ZIARNO [ha]	953,72	225,0	163,24	285,21	280,27
ZIEMNIAKI [ha]	303,20	48,01	37,82	106,34	111,03
UPRAWY PRZEMYSŁOWE [ha]	1.946,19	470,00	335,92	733,88	406,39
BURAKI CUKROWE [ha]	128,93	46,05	62,30	b.d.	b.d.
RZEPAK I RZEPIK [ha]	1.816,38	423,95	273,62	732,30	386,51
STRĄCZKOWE JADALNE NA ZIARNO [ha]	16,38	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.
WARZYWA GRUNTOWE [ha]	362,49	42,33	69,60	61,88	188,68

Źródło: Bank Danych Lokalnych (Powszechny Spis Rolny 2010)

Część uzyskiwanych plonów jest wykorzystywana jako pasze. Także produkcja zwierzęca ma bezpośredni wpływ na rodzaj upraw (oprócz jakości gleb). Dominującym kierunkiem produkcji zwierzęcej na terenie powiatu jest hodowla drobiu, bydła i trzody chlewnej.

Tabela 25 POGŁOWIE ZWIERZĄT GOSPODARSKICH

	POWIAT MIĘDZYCHODZKI	GMINA CHRZYPSKO WIELKIE	GMINA KWILCZ	GMINA MIĘDZYCHÓD	GMINA SIERAKÓW
BYDŁO RAZEM [szt.]	6.924	1.491	953	3.037	1.443
TRZODA CHLEWNA RAZEM [szt.]	72.753	14.797	20.169	21.301	16.304
KONIE [szt.]	544	74	33	137	300
DRÓB RAZEM [szt.]	307.428	8.959	4.951	28.821	264.697
OWCE RAZEM [szt.]	1.546	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.
KOZY [szt.]	150	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.

Źródło: Bank Danych Lokalnych (Powszechny Spis Rolny 2010)

Ogólna ilość stosowanych nawozów mineralnych w powiecie międzychodzkiem jest wyższa niż średnia dla Polski i województwa wielkopolskiego. Najwięcej nawozów mineralnych stosowanych jest w gminie Sieraków i gminie Kwilcz. Jeżeli chodzi o nawozy wapniowe w powiecie zużywa się ich średnio mniej niż w województwie i ale więcej niż w kraju. Średnią zawiąza przede wszystkim gmina Sieraków.

Tabela 26 ZUŻYCIE NAWOZÓW MINERALNYCH I WAPNIOWYCH W ROKU 2010

JEDNOSTKA TERYTORIALNA	ZUŻYCIE NAWOZÓW NA 1 ha UŻYTKÓW ROLNYCH [kg/ha]	
	MINERALNE	WAPNIOWE
POLSKA	114,6	38,2
WOJEWÓDZTWO WIELKOPOLSKIE	150,6	44,4
POWIAT MIĘDZYCHODZKI	165,3	39,6
GMINA CHRZYPSKO WIELKIE	163,8	47,7
GMINA KWILCZ	167,2	44,1
GMINA MIĘDZYCHÓD	139,9	27,3
GMINA SIERAKÓW	210,7	50,5

Źródło: Bank Danych Lokalnych (Powszechny Spis Rolny 2010)

Reasumując sytuacja w rolnictwie na terenie powiatu międzychodzkiego jest poprawna. Zauważyć jednak można, że wzrost jej opłacalności ograniczony jest przez kilka czynników, wśród których należy wyróżnić: ukształtowanie terenu, jakość gleb, warunki klimatyczne, siłę roboczą, a także brak skłonności rolników do łączenia się w grupy producenckie. Natomiast cechuje ją korzystna struktura obszarowa. Poza tym czystość środowiska naturalnego przemawia za rozwojem rolnictwa ekologicznego. Ciągły wzrost zainteresowania ludności zdrową żywnością wymusza wśród rolników ekologiczną produkcję. Na obszarach wiejskich oprócz rozwoju rolnictwa niezwykle ważny jest również rozwój pozarolniczej działalności, czyli dywersyfikacja działalności rolniczej. Istotne jest wspieranie powstawania nowych miejsc pracy w zawodach pozarolniczych pośrednio powiązanych z rolnictwem bądź jego otoczeniem (np. w agroturystyce).

4.3.2 LEŚNICTWO

Gospodarka leśna jest poza bezpośrednim wpływem władz powiatowych. Jak wspomniano, tereny leśne zajmują prawie połowę obszaru Powiatu (33.840 ha w 2014 roku). Drzewostan stanowią w większości jednolite lasy sosnowe w wieku ok. 70 lat³². To oznacza w najbliższych latach istotne pozyskanie drewna. Według szacunków Nadleśnictwa Międzychód do roku 2040 rocznie będzie się pozyskiwać z terenu Puszczy Noteckiej 4,9 do 6 mln m³ drewna rocznie.

Tabela 27 PROGNOZOWANE ŚREDNIOROCZNE POZYSKANIE DREWNA Z PUSZCZY NOTECKIEJ DO ROKU 2040

LATA	MOŻLIWOŚCI UŻYTKOWANIA NA 10 LAT GRUBIZNY NETTO (w tys. m ³) Z CAŁEJ PUSZCZY		
	RĘBNE	PRZEDRĘBNE	RAZEM
2011-2020	2.514,4	2.405,3	4.919,7
2021-2030	3.711,1	2.425,1	6.136,2
2031-2040	4.041,5	2.349,4	6.390,9
2041	3.853,9	2.256,3	6.110,2

Źródło: Nadleśnictwo Międzychód

W tym Nadleśnictwo Międzychód planuje w latach 2015 – 2024 pozyskać ok. 1,43 mln. m³, czyli rocznie ok. 143 tys. m³. Tak duży wyrąb będzie miał oczywisty wpływ na gospodarkę powiatu.

4.3.3 PRZEDSIĘBIORCZOŚĆ

Powiat międzychodzki oprócz niewątpliwych walorów przyrodniczych i turystycznych, posiada także potencjalne możliwości rozwoju infrastruktury przemysłowej. Działają tu podmioty gospodarcze o charakterze handlowym, usługowym i wytwórczym. W większości są to podmioty małe i średnie. W powiecie międzychodzki liczba funkcjonujących podmiotów gospodarczych, na przestrzeni lat systematycznie rośnie i w 2014 roku wynosiła 3.521. Działają one głównie w takich sekcjach jak: handel i usługi w zakresie napraw (934), budownictwo (488), przetwórstwo przemysłowe (306), działalność związana z obsługą rynku nieruchomości (181) oraz rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo (159).

Tabela 28 PODMIOTY GOSPODARCZE W POWIECIE W LATACH 2010-2014

ROK	LICZBA PODMIOTÓW GOSPODARCZYCH	LICZBA PODMIOTÓW W SEKTORZE PUBLICZNYM	LICZBA PODMIOTÓW W SEKTORZE PRYWATNYM
2014	3.521	215	3.306
2013	3.505	212	3.293
2012	3.477	211	3.266
2011	3.396	207	3.189
2010	3.390	203	3.187

Źródło: Bank Danych Lokalnych

³² Wikipedia, Puszcza Notecka, październik 2015

Najwięcej podmiotów gospodarczych działa w gminie Międzychód, a najmniej w gminie Chrzypsko Wielkie. Szczegóły przedstawia poniższa tabela.

Tabela 29 PODMIOTY GOSPODARCZE W POSZCZEGÓLNYCH GMINACH POWIATU W 2014 ROKU

JST	LICZBA PODMIOTÓW GOSPODARCZYCH	LICZBA PODMIOTÓW W SEKTORZE PUBLICZNYM	LICZBA PODMIOTÓW W SEKTORZE PRYWATNYM
Gmina Chrzypsko Wielkie	255	14	211
Gmina Kwilcz	495	15	480
Gmina Międzychód	2.049	147	1.902
Gmina Sieraków	752	39	713

Źródło: Bank Danych Lokalnych

Mieszkańcy powiatu odznaczają się wysokim poziomem przedsiębiorczości. Liczba podmiotów gospodarczych zarejestrowanych w rejestrze REGON w przeliczeniu na 1 tys. mieszkańców systematycznie wzrasta w tempie podobnym do średniej wojewódzkiej i w 2014 roku wynosiła 95.

Tabela 30 PODMIOTY GOSPODARCZE W POWIECIE W POSZCZEGÓLNYCH SEKCJACH POLSKIEJ KLASYFIKACJI DZIAŁALNOŚCI (PKD) W 2013 I 2014 ROKU

SEKCJA	2013		2014	
	SEKTOR PUBLICZNY	SEKTOR PRYWATNY	SEKTOR PUBLICZNY	SEKTOR PRYWATNY
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo (A)	2	181	2	159
Górnictwo i wydobywanie(B)	0	1	0	1
Przetwórstwo przemysłowe (C)	3	307	3	306
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych (D)	1	5	1	6
Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją (E)	4	14	4	14
Budownictwo (F)	1	493	1	488
Handel hurtowy i detaliczny: naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle (G)	0	936	0	934
Transport i gospodarka magazynowa (H)	0	222	0	236
Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi (I)	1	86	1	89
Informacja i komunikacja (J)	0	45	0	44
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa (K)	0	72	0	72
Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości (L)	95	175	95	181

Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna (M)	2	167	2	165
Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca (N)	0	81	0	81
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne (O)	17	38	17	38
Edukacja (P)	65	48	65	46
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna (Q)	12	125	13	131
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją (R)	9	46	11	47
Pozostała działalność (S,T,U)	0	251	0	268

Źródło: Bank Danych Lokalnych

Do najważniejszych przedsiębiorców w powiecie należą:

- Zakład Produkcji Biomasy – Green Energia Polska w Łowyniu,
- Zakład Produkcji Biomasy – Pelletu w Orzeszkowie,
- ABP Poland Sp. z o. o. w Kłosowicach,
- BA Poland Glass Sp. z o.o. w Sierakowie,
- MARBOPUR Sp. z o.o. w Międzychodzie,
- Kopalnia ropy naftowej i gazu Lubiatów-Międzychód-Grotów,
- Międzychodzka Pomona – Międzychód – Nowicka Sp. J.
- F.H.P. Podolski w Lutomku,
- Primavika w Lutomiu,
- Hurtownia Ogrodnicza Bogdan Królik w Chrzypsku Wielkim,
- Benex Banaszkiwicz Sp. J. w Chrzypsku Wielkim,
- MHM PEACH w Międzychodzie,
- Zakład Utylizacji Odpadów Clean City w Mnichach.

W powiecie swoją działalność prowadzą duże firmy drzewne. Jest tu silne rzemiosło, znakomicie rozwijający się rynek handlu i drobnych usług, dobrzy producenci rolni oraz coraz więcej kwater agroturystycznych o wysokim standardzie.

W celu intensyfikacji działań służących rozwojowi przedsiębiorczości w 2 września 2015 roku Rada Miejska Międzychodu podjęła uchwałę w sprawie „Międzychodzkiego Parku Technologicznego Gorzyń wraz z Inkubatorem Przedsiębiorczości”. Przedsięwzięcie jest dedykowane dla udzielenia wsparcia dla rolnictwa, przemysłu rolno-spożywczego, drzewnego, ochrony środowiska poprzez:

- ofertę inwestycyjną w formie wydzielonych nieruchomości gruntowych,
- usługi badawcze i laboratoryjne,
- pomoc w komercjalizacji działań technologicznych i wprowadzaniu innowacji na rynek,
- wsparcie przedsiębiorstw rolnych w pozyskiwaniu środków na innowacje,
- wynajem pomieszczeń biurowych, sal konferencyjnych i hal produkcyjnych,
- usługi promocyjne i szkoleniowe,
- badania np. na rzecz pszczelarstwa, ochrony środowiska.

Ponadto powiat międzychodzki posiada korzystne warunki do rozwoju turystyki, wynikające przede wszystkim z: uwarunkowań przyrodniczych (liczne jeziora, wysoki udział lasów, urozmaicona rzeźba terenu), dobrego wyposażenia w infrastrukturę techniczną i dysponowania terenami pod inwestycje związane z zabudową lotniskową. Nie bez znaczenia jest również dostępność usług dla turystów. O aktywności turystycznej i rekreacyjnej na terenie gminy świadczy rosnąca z roku na rok liczba turystów.

4.4 INFRASTRUKTURA TECHNICZNA

4.4.1 KOMUNIKACJA

Układ komunikacyjny powiatu międzychodzkiego tworzy sieć dróg krajowych, wojewódzkich, powiatowych i gminnych. Głównym szlakiem komunikacyjnym jest obecnie droga krajowa nr 24 (łącząca obszar powiatu z systemem drogowym kraju). Ważną funkcję komunikacyjną spełniają również istniejące drogi wojewódzkie o nr 133, 150, 160, 182, 195, 198, 199 oraz sieć 37 dróg powiatowych. Nieco mniejszą funkcję komunikacyjną pełnią drogi gminne. Długość dróg powiatowych wynosi łącznie około 199 kilometrów, w tym 139 kilometrów utwardzanych. Pozostałe 60 kilometrów to gruntowe, obsługujące ruch pomiędzy mniejszymi miejscowościami. Układ dróg umożliwia dogodne połączenie wewnętrzne i zewnętrzne. Struktura przestrzenna dróg w powiecie jest rozwinięta w stopniu zadowalającym. W latach 1999-2015 na remonty powiatowych dróg powiat przeznaczył ponad 30 mln zł i zmodernizował w tym czasie ponad 70 kilometrów dróg.

Istniejące drogi wojewódzkie są w nie najlepszym stanie i należy szukać środków zewnętrznych, aby go poprawić. Należy przypomnieć, że od 1 stycznia 2011 r. krajowa sieć drogową została udostępniona pojazdom ciężarowym o maksymalnym nacisku 11,5 t na oś. W ten sposób spełniono limity określone w przepisach unijnych. Spełnienie tego warunku jest

wielkim wyzwaniem technicznym, natomiast w przypadku odstąpienia Polska będzie musiała płacić ogromne kary za niedostosowanie dróg do obowiązujących przepisów.

Komunikację publiczną w niedostatecznym stopniu zapewniają połączenia autobusowe orazbusy firm prywatnych. Od 1 stycznia 2017 *Plan Zrównoważonego Rozwoju Publicznego Transportu Zbiorowego dla Województwa Wielkopolskiego* wprowadza szereg istotnych zmian, które zmienią dotychczasowe rozwiązania komunikacji pasażerskiej. Organizacja komunikacji stanie się obowiązkiem samorządów. Ze względu na ograniczenia budżetowe na chwilę obecną można stwierdzić, że połączeń autobusowych będzie jeszcze mniej niż obecnie.

Transport kolejowy pasażerski został wstrzymany w 1999 roku. Istniejące linie kolejowe mają zlikwidowane połączenia i oprócz odcinka linii od Międzychodu w kierunku zachodnim – podlegają znacznej degradacji, podobnie obiekty dworców i przystanków kolejowych. Na linii kolejowej Szamotuły-Międzychód znajduje się najwyższy w Wielkopolsce most kolejowy.

4.4.2 INFRASTRUKTURA WODNO-KANALIZACYJNA

4.4.2.1 SIEĆ WODOCIĄGOWA

Długość czynnej sieci wodociągowej w powiecie w 2014 roku wynosiła ponad 441 km bez przyłączy. Liczba przyłączy wynosiła 6.777 sztuk. Pobór wody przez gospodarstwa domowe w 2014 roku kształtował się na poziomie 1140 dam³. **Woda dostarczana mieszkańcom do spożycia spełnia wszelkie wymogi sanitarne i ogólnie oceniana jest, jako dobra.** Ponad 91% stałych mieszkańców korzysta z sieci wodociągowej.

Tabela 31 CHARAKTERYSTYKA SIECI WODOCIĄGOWEJ

ROK	DŁUGOŚĆ CZYNNEJ SIECI ROZDZIELCZEJ [km]	ILOŚĆ POŁĄCZEŃ PROWADZĄCYCH DO BUDYNKÓW MIESZKALNYCH [szt.]	WODA DOSTARCZONA GOSPODARSTWOM DOMOWYM [dam ³]	LUDNOŚĆ KORZYSTAJĄCA Z SIECI WODOCIĄGOWEJ	ZUŻYCIE WODY W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH NA JEDNEGO MIESZKAŃCA [m ³]
2014	411,8	6.777	1.139,8	33.979	30,7
2013	378,6	7.003	1.193,3	32.574	32,2
2012	373,2	6.909	1.162,6	32.531	31,4
2011	374,0	4.981	1.213,5	32.442	b.d.
2010	365,5	4.888	1.193,4	32.364	b.d.

Źródło: Bank Danych Lokalnych

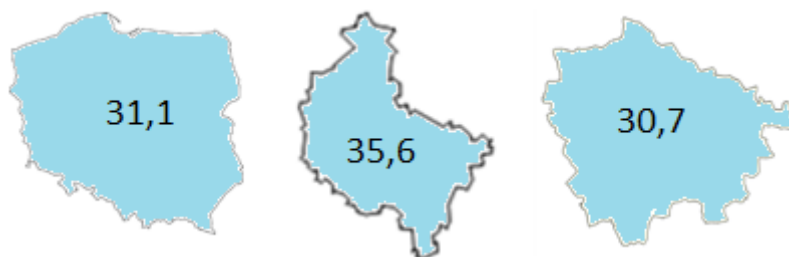
Źródłem zaopatrzenia w wodę ludności, rolnictwa i przemysłu powiatu międzychodzkiego są wody podziemne. Na terenie powiatu znajduje się również wiele ujęć wód powierzchniowych (z licznych jezior). Mieszkańcy, z odpowiednimi pozwoleniami, nawadniają dzięki nim pola oraz stawy.

Tabela 32 CHARAKTERYSTYKA SIECI WODOCIĄDOCIĄGOWEJ W POSZCZEGÓLNYCH GMINACH POWIATU W 2014 ROKU

	GMINA CHRZYPSCO WIELKIE	GMINA KWILCZ	GMINA MIĘDZYCHÓD	GMINA SIERAKÓW
Długość czynnej sieci rozdzielczej [km]	79,5	64,4	139,9	128,0
Ilość połączeń prowadzących do budynków mieszkalnych [szt.]	708	762	2.504	3.047
Woda dostarczona gospodarstwom domowym [dam ³]	118,6	198,7	539,6	282,9
Ludność korzystająca z sieci wodociągowej	3.267	5.637	17.028	8.047
Zużycie wody w gospodarstwach domowych na jednego mieszkańca [m ³]	35,1	31,6	28,9	32,3

Źródło: Bank Danych Lokalnych

Średnie roczne zużycie wody na jednego mieszkańca wynosi 30,7 m³ i jest to mniej niż średnio w Polsce i województwie. Na przestrzeni ostatnich lat wartość ta utrzymuje się na stałym poziomie.

Rysunek 29 Zużycie wody [m³] w gospodarstwach domowych na 1 mieszkańca w Polsce, w województwie wielkopolskim i w powiecie międzychodzkiem w 2014 r. (źródło: Bank Danych Lokalnych)

4.4.2.2 SIEĆ KANALIZACYJNA

Powiatowa sieć kanalizacyjna ma długość 162,4 km i jest dostępna dla 64% mieszkańców (2014 rok).

Tabela 33 SIEĆ KANALIZACYJNA W POWIECIE MIĘDZYCHODZKIM

ROK	DŁUGOŚĆ CZYNNEJ SIECI KANALIZACYJNEJ [km]	ILOŚĆ POŁĄCZEŃ PROWADZĄCYCH DO BUDYNKÓW MIESZKALNYCH [szt.]	ŚCIEKI ODPROWADZONE [dam ³]	LUDNOŚĆ KORZYSTAJĄCA Z SIECI KANALIZACYJNEJ
2014	162,4	3.889	1.048	23.701
2013	158,8	3.705	988	23.255
2012	157,8	3.680	1.036	23.243
2011	157,7	3.333	1.406	22.917
2010	139,1	3.224	1.263	22.626

Źródło: Bank Danych Lokalnych

Ścieki sanitarne w miejscowościach pozbawionych dostępu do kanalizacji gromadzone są w zbiornikach bezodpływowych (szamba) a następnie są wywożone przez pojazdy

asenizacyjne. W 2014 roku na terenie powiatu znajdowało się 2.109 zbiorników bezodpływowych, 204 przydomowe oczyszczalnie ścieków oraz 6 stacji zlewnych.

Tabela 34 CHARAKTERYSTYKA SIECI KANALIZACYJNEJ W POSZCZEGÓLNYCH GMINACH POWIATU W 2014 ROKU

	GMINA CHRZYPSKO WIELKIE	GMINA KWILCZ	GMINA MIĘDZYCHÓD	GMINA SIERAKÓW
Długość czynnej sieci kanalizacyjnej [km]	9,4	24,6	91,7	36,7
Ilość połączeń prowadzących do budynków mieszkalnych [szt.]	149	466	1.736	1.507
Ścieki odprowadzone [dam ³]	27	150	598	273
Ludność korzystająca z sieci kanalizacyjnej	770	3.294	13.523	6.114
Ilość zbiorników bezodpływowych	348	503	761	497
Ilość oczyszczalni przydomowych	32	20	104	48
Stacje zlewne	1	2	2	1
Oczyszczalnie ścieków	1	2	1	1

Źródło: Bank Danych Lokalnych

W powiecie funkcjonują 2 biologiczne oczyszczalnie ścieków (gmina Kwilcz) i 3 oczyszczalnie z podwyższonym usuwaniem biogenów (gminy Chrzypsko Wielkie, Międzychód i Sieraków).

Przepustowość oczyszczalni wynosi:

- 390 m³/d w gminie Chrzypsko Wielkie,
- 6.000 m³/d w gminie Międzychód,
- 1.250 m³/d w gminie Sieraków,
- 770 m³/d w gminie Kwilcz (Kwilcz i Lubosz).

4.4.3 GOSPODARKA ODPADAMI

W związku z nowelizacją ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach, na terenie całej Polski, od dnia 1 lipca 2013 r., obowiązują nowe zasady odbioru odpadów. Zgodnie z przepisami znowelizowanej ustawy gmina została zobowiązana do objęcia nowym systemem gospodarowania odpadami komunalnymi wszystkich właścicieli nieruchomości zamieszkałych i opcjonalnie nieruchomości niezamieszkałych. Wybór przedsiębiorcy odbierającego odpady komunalne dokonywany jest w drodze przetargu. W myśl ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach, podmiot odbierający odpady komunalne od właścicieli nieruchomości, obowiązany jest do przekazywania zmieszanych odpadów komunalnych oraz odpadów zielonych bezpośrednio do regionalnej instalacji do przetwarzania odpadów komunalnych. Zmiana przepisów spowodowała przekształcenie funkcjonującego dotychczas systemu gospodarowania odpadami.

Operatorem nowego systemu gospodarowania odpadami komunalnymi w Gminie Międzychód jest wyłoniona w drodze przetargu Miejska Spółka Komunalna „AQUALIFT” Sp. z o. o., z siedzibą w Międzychodzie. Odbiorem i utylizacją odpadów z terenu gminy Kwilcz zajmuje się Zakład Obsługi Mienia Komunalnego z Kwilcza. W gminie Sieraków odbiorem odpadów komunalnych od mieszkańców zajmuje się konsorcjum firm: Wielobranżowe Przedsiębiorstwo Komunalne Sp. z o.o. w Sierakowie oraz Gminna Spółka Komunalna w Chrzypsku Wielkim Sp. z o.o. (wywóz odpadów z terenu gminy Chrzypsko Wielkie).

Tabela 35 ZMIESZANE ODPADY ZEBRANE W CIĄGU ROKU³³ (stan na 2014 rok)

	POWIAT MIĘDZYCHODZKI	GINA CHRZYPSKO WIELKIE	GINA KWILCZ	GINA MIĘDZYCHÓD	GINA SIERAKÓW
Ogółem [t]	8.040,00	299,58	1.069,46	5.038,58	1.632,38
Z gospodarstw domowych [t]	6.287,18	254,57	968,96	3.939,57	1.124,08

Źródło: Bank Danych Lokalnych

4.4.4 INFRASTRUKTURA ELEKTROENERGETYCZNA I GAZOWA

4.4.4.1 SIĘĆ ELEKTROENERGETYCZNA

Gmina Międzychód jest całkowicie zelektryfikowana. Na jej terenie znajduje się stacja transformatorowa GPZ Międzychód, zasilana liniami wysokiego napięcia 110 kV z relacji Zielomyśl-Sieraków. Przez gminę przebiega także linia wysokiego napięcia 400 kV relacji Krajnik-Plewiska. Obiekty z obszaru gminy zasilane są także poprzez linie 15 kV połączone z innymi rozdzielniami-stacjami 110/15kV, np. GPZ Drezdenka, GPZ Zielomyśl.

Przez południową część gminy Kwilcz przebiega linia elektroenergetyczna o napięciu 400 kV relacji Krajnik-Plewiska, jako ważny element sieci przemysłowej w krajowym systemie elektroenergetycznym 400 i 200 kV. W północnej części gminy Kwilcz przebiega linia elektroenergetyczna o napięciu 110 kV w relacji Plewiska-Sieraków-Międzychód, zasilająca gminę w energię. W granicach gminy znajdują następujące elementy sieci energetycznej, będące źródłami pola elektromagnetycznego:

- stacje transformatorowe SN 15/0,4 kV;
- linia elektroenergetyczne 220kV
- cywilne stacje radiowe CB o mocy około 10 W;
- urządzenia nadawcze, diagnostyczne i inne, będące w posiadaniu policji, straży pożarnej, pogotowia i zakładów przemysłowych³⁴.

³³ Zmieszane odpady komunalne to odpady zebrane w ciągu roku bez odpadów zebranych selektywnie i wyselekcjonowanych z frakcji suchej

³⁴ Źródło: Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Międzychodzkiego - Aktualizacja

Przez teren gminy Chrzypsko Wielkie przebiega linia o napięciu 110 kV w relacji Wronki-Pniewy. Odcinek linii przebiegającej przez gminę wynosi 1,5 km. Pozostałe linie elektroenergetyczne, to linie o napięciu 15 kV³⁵.

Na południe od miasta Sierakowa, w odległości ok. 4 km, w miejscowości Grobia-Jaroszewo zlokalizowany jest Główny Punkt Zasilania (GZP). Z południowego wschodu przebiega linia napowietrzna wysokiego napięcia WN-110 kV w relacji Grobia-Pniewy. Na południowy zachód przebiega linia napowietrzna wysokiego napięcia WN -110 kV w relacji Grobia-Międzychód. Linie te zasilają GZP w Grobii-Jaroszewie. Linia Pniewy-Grobia-Międzychód jest ważnym elementem krajowej sieci przemysłowej i umożliwia wprowadzenie, poprzez elektroenergetyczną sieć dystrybucyjną, mocy elektrycznej do odbiorców bytowo-komunalnych i przemysłowych znajdujących się na terenie gminy Sieraków. Obszar gminy zasilany jest głównie ze stacji 110/15 kV w Grobii oraz częściowo ze stacji zlokalizowanych w gminach sąsiednich. Miasto zasilane jest z sieci kablowej, a jedynie na peryferiach zostały odcinki linii napowietrznych i stacje transformatorowe słupowe. Poza terenem miasta Sierakowa, na terenie gminy przeważają linie napowietrzne SN-15 kV³⁶.

W związku z tym, że Ustawa Prawo Energetyczne obliuguje do zwiększenia udziału energii ze źródeł odnawialnych podłączono do sieci biogazownie w Mnichach oraz w Łowyniu. Ponadto Powiat Międzychód znajduje się w strefie korzystnej dla lokalizowania siłowni wiatrowych. Według stanu z początku 2016 roku wydano pozwolenia dla ośmiu takich elektrowni (cztery w gminie Kwilcz oraz cztery w gminie Międzychód). Dalsze decyzje zależą od planów zagospodarowania przestrzennego poszczególnych gmin Powiatu.³⁷

Zagadnienie budowy elektrowni wiatrowych od lat wzbudza kontrowersje. Niemniej w Polsce mamy zarówno sytuacje takie jak np. w Dusznikach Wielkopolskich, gdzie pojawia się wyraźny sprzeciw społeczny oraz takie jak w Margoninie, gdzie kilka lat temu powstała farma 60 wiatraków. Energia wiatrowa to źródło czystej energii ale też wpływów zarówno do kasy samorządowej jak i dla mieszkańców, którzy użyczyli swoje grunty pod budowę.

Powiat Międzychodzki jest zainteresowany przystąpieniem do innowacyjnego na skalę krajową projektu KLASTER ENERGETYCZNY, którego efektem ma być doprowadzenie do samowystarczalności energetycznej Powiatu. Jednym z istotnych elementów projektu musi być energia uzyskiwana z elektrowni wiatrowych.

³⁵ Źródło: Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Międzychodzkiego - Aktualizacja

³⁶ Źródło: Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Międzychodzkiego - Aktualizacja

³⁷ Program Rozwoju Lokalnego Gminy Międzychód 2014-2020

4.4.4.2 SIEĆ GAZOWA

Na terenie gminy Sieraków zlokalizowany jest gazociąg przesyłowy wysokiego ciśnienia Dn 100, zasilający stację redukcyjno-pomiarową wysokiego ciśnienia o przepustowości Q=8000 m³/h zlokalizowaną w rejonie wsi Grobla. W/w gazociąg zasilany jest z istniejącego gazociągu Dn 250 relacji Krzyżówka-Upartowo-Szamotuły, który również częściowo zlokalizowany jest na terenie gminy Sieraków³⁸.

Na terenie gminy Chrzypsko Wielkie nie ma sieci gazowej. PSG Sp. z o.o. Oddział Poznań przyjęła biznesplan sieci gazowej na terenie Gminy w planie do roku 2020.

W zachodniej części gminy Kwilcz przebiega gazociąg wysokiego ciśnienia $\phi 250\text{ mm}$ obsługujący miasta i gminy: Sieraków, Chrzypsko Wielkie, Wronki, Obrzycko i Szamotuły w gaz z magistrali 500 mm Odolanów-Police. Gazociąg jest zrealizowany obecnie do stacji redukcyjnej I stopnia w Szamotułach Na terenie gminy nie ma stacji redukcyjnej³⁹.

Stacja redukcyjno-pomiarowa I^o zasilająca gminę Międzychód w gaz mieści się w miejscowości Gorzyń i posiada maksymalną przepustowość 6.000 m³/h. Źródłem zasilania jest magistrala gazowa wysokiego ciśnienia relacji Odolanów-Police, od której prowadzi odgałęzienie do miasta i gminy Międzychód gazociągiem średniego ciśnienia⁴⁰.

Gospodarstwa domowe, na obszarach nieobjętych gazyfikacją, zaopatrują się w butle z gazem propan-butan.

Charakterystykę sieci gazowej w powiecie międzychodzki przedstawia poniższa tabela.

Tabela 36 CHARAKTERYSTYKA SIECI GAZOWEJ W POWIECIE MIĘDZYCHODZKIM

	2010	2011	2012	2013	2014
Długość czynnej sieci ogółem [km]	143,652	146,234	158,675	159,621	164,432
Długość czynnej sieci przesyłowej [km]	70,859	70,859	83,300	83,300	83,306
Długość czynnej sieci rozdzielczej [km]	72,793	75,375	75,375	76,321	81,126
Czynne przyłącza do budynków [szt.]	1.333	1.383	1.406	1.430	1.445
Odbiorcy gazu [gosp.]	3.836	3.830	4.307	3.836	3.352
Zużycie gazu [tys. m ³]	2.254,10	1.985,40	1.817,40	1.837,40	2.103,60

Źródło: Bank Danych Lokalnych

Sytuacja w poszczególnych gminach powiatu w roku 2014 prezentowała się następująco.

³⁸ Zmiana Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Sieraków

³⁹ Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Kwilcz

⁴⁰ Strategia Rozwoju Gminy Międzychód na lata 2015-2023

Tabela 37 CHARAKTERYSTYKA SIECI GAZOWEJ W POSZCZEGÓLNYCH GMINACH POWIATU W 2014 ROKU

	GINA CHRZYPSKO WIELKIE	GINA KWILCZ	GINA MIĘDZYCHÓD	GINA SIERAKÓW
Długość czynnej sieci ogółem [km]	11,226	34,062	87,627	31,517
Długość czynnej sieci przesyłowej [km]	11,226	19,733	41,691	10,656
Długość czynnej sieci rozdzielczej [km]	0,000	14,329	45,936	20,861
Czynne przyłącza do budynków [szt.]	0,000	58	1.318	69
Odbiorcy gazu [gosp.]	0,000	83	3.067	202
Zużycie gazu [tys. m ³]	0,000	265,8	1.602,60	235,20

Źródło: Bank Danych Lokalnych

4.4.5 INFRASTRUKTURA TELEKOMUNIKACYJNA

Powiat międzychodzki należy do powiatów o dobrze rozwiniętej sieci telefonicznej. W dziedzinie telefonii komórkowej dostępne są usługi głównych operatorów rynku (Orange, Play, Plus, T-Mobile).

Sprawnie funkcjonujące połączenia telefoniczne i ich powszechna dostępność są znaczącymi czynnikami rozwoju gospodarczego i cywilizacyjnego. Są czynnikiem stymulującym powiatową ofertę inwestycyjną, jak również podnoszą poziom standardu życia mieszkańców.

W Chrzypsku Wielkim, Kamionnej, Krzyżówku, Kwilczu, Luboszu, Łowyniu, Międzychodzie i Sierakowie znajdują się węzły Wielkopolskiej Sieci Szerokopasmowej, dzięki któremu sygnał będzie docierał do wszystkich gmin Powiatu. Jest to system oparty o łącza światłowodowe. Gwarantuje nieprzerwaną pracę niezależnie od warunków atmosferycznych, czy też awarii zasilania. Dzięki bezpiecznej sieci szerokopasmowej możliwa będzie realizacja ambitnych zadań, zarówno związanych z bezpieczeństwem, jak i budowaniem e-społeczeństwa.

4.5 INFRASTRUKTURA SPOŁECZNA

4.5.1 EDUKACJA

Powiaty, w swej istocie, sprawują nadzór nad szkolnictwem ponadgimnazjalnym. Powiat jako jednostka samorządu terytorialnego odpowiada za utrzymanie i rozwój podległej bazy materialnej szkół i placówek oświatowych. Odpowiedzialność ta dotyczy wymiaru ekonomicznego oraz rozciąga się również na sferę zobowiązań wobec społeczności powiatu w zakresie tworzenia systemu edukacyjnego, który młodzieży stworzy szanse osobistego rozwoju, a środowisku zapewni cywilizacyjny awans. Powiat międzychodzki dąży do tworzenia

takich warunków funkcjonowania szkół i placówek oświatowo-wychowawczych, które zapewniają powszechność, celowość oraz wysoką jakość systemu edukacyjnego. Aktualnie funkcjonująca sieć szkół zapewnia optymalne warunki do realizacji zadań oświatowych w powiecie. Obiekty oświatowe, ich wyposażenie (pracownie komputerowe, sale gimnastyczne), a także odpowiednie kwalifikacje nauczycieli są przedmiotem dokładnej analizy władz powiatu. Wyraźnie widać także podejmowane działania wychowawcze, ukierunkowane na kształtowanie pożądanych społecznie postaw i właściwy rozwój osobowości młodego pokolenia. Strategia rozwoju systemu edukacji oparta została na próbie budowania ładu w środowisku lokalnym poprzez dialog rodziców, nauczycieli i władz powiatu, podejmowanie prawidłowych decyzji dotyczących bazy materialnej, służącej kształceniu, opiece i wychowaniu oraz racjonalnego wykorzystania środków finansowych przeznaczonych na ten cel.

Samorządowe placówki oświatowe znajdujące się na terenie powiatu:

- Liceum Ogólnokształcące im. J. Dąbrowskiego w Międzychodzie,
- Zespół Szkół nr 1 w Międzychodzie:
 - I Liceum Ogólnokształcące dla Dorosłych,
 - Technikum Nr 1 (kształcące w zawodzie technik ekonomista, technik handlowiec, technik informatyk i technik obsługi turystycznej),
 - Szkoła Policealna nr 1 (kształcąca w zawodzie technik administracji i technik informatyk),
- Zespół Szkół Nr 2 w Międzychodzie:
 - Zasadnicza Szkoła Zawodowa Nr 2,
 - II Liceum Ogólnokształcące dla Dorosłych,
 - Technikum Nr 2,
- Zespół Szkół Nr 3 w Międzychodzie im. prof. dr. Felicja Cieszkowskiego-Dembińskiego „Rolnik”:
 - Technikum Nr 3,
 - Szkoła Policealna dla Dorosłych,
 - Gimnazjum dla Dorosłych,
- Zespół Szkół w Sierakowie im. prof. Maksymiliana Siły Nowickiego:
 - Gimnazjum (jest prowadzone przez powiat na podstawie odrębnego porozumienia między samorządami),
 - Liceum Ogólnokształcące,

- Technikum (kształące w zawodach rybactwa śródlądowego, technik rolnik, technik hodowca koni, technik żywienia i usług gastronomicznych),
- Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy w Międzychodzie (jest placówką kształcenia specjalnego, znajduje się w nim szkoła podstawowa, gimnazjum, szkoła zawodowa, oraz oddziały dla dzieci upośledzonych w stopniu umiarkowanym lub znacznym).
- Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna (celem działania poradni jest świadczenie usług w zakresie pomocy psychologicznej, pedagogicznej i logopedycznej dla dzieci i młodzieży w wieku do 25 roku życia, ich rodziców, opiekunów i nauczycieli),

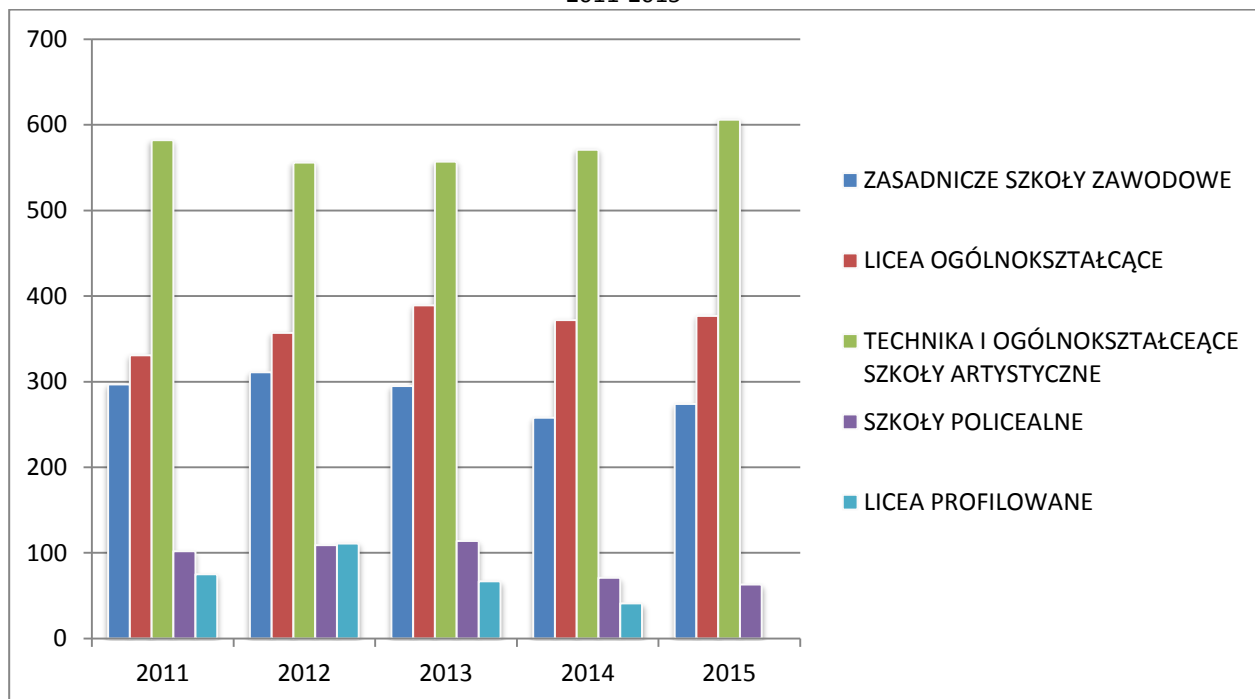
Tabela 38 LICZBA UCZNIÓW W POWIECIE MIĘDZYCHODZKIM W SZKOŁACH POWIATOWYCH W LATACH 2011-2015

	2010/ 2011	2011/ 2012	2012/ 2013	2013/ 2014	2014/ 2015
UCZNIOWIE W ZASADNICZYCH SZKOŁACH ZAWODOWYCH	297	311	295	258	274
UCZNIOWIE W LICEACH OGÓLNOKSZTAŁCĄCYH	331	357	389	372	377
UCZNIOWIE W LICEACH PROFILOWANYCH	75	111	67	41	0
UCZNIOWIE W TECHNIKACH I OGÓLNOKSZTAŁCĄCYH SZKOŁACH ARTYSTYCZNYCH	582	556	557	571	606
UCZNIOWIE W SZKOŁACH POLICEALNYCH	102	109	114	71	63
SUMA UCZNIÓW	1.387	1.444	1.422	1.313	1.320

Źródło: Bank Danych Lokalnych

Prognozy demograficzne w Polsce wskazują na ogólną tendencję zmniejszania się liczby uczniów we wszystkich typach szkół. Trend ten ma charakter stały. W szkołach zawodowych i policealnych liczba uczniów wykazuje tendencję spadkową. Co prawda w ciągu ostatnich pięciu lat liczba uczniów w liceach ogólnokształcących i technikach wzrosła ale należy wskazać, że tylko dzięki wzrostowi liczby uczniów w szkołach dla dorosłych. Skalę problemu ukazuje dramatyczny spadek liczby uczniów z około 3.000 w roku 1998 do nieco ponad 1.300 dzisiaj. Do tego spadku przyczyniła się również reforma oświaty z roku 2000.

Wykres 13 Liczba uczniów w szkołach, za które odpowiada Starostwo Powiatowe w Międzychodzie w latach 2011-2015

Źródło: Bank Danych Lokalnych

W powiecie funkcjonuje również szkoła niepubliczna o uprawnieniach szkoły publicznej:

- Policealna Szkoła Biznesu i Ochrony DELTA.

4.5.2 SPORT I TURYSTYKA

Bazę obiektów sportowych i turystycznych w powiecie tworzą między innymi:

- Hala Widowiskowo-Sportowa przy ulicy Dworcowej w Międzychodzie – spełnia najwyższe międzynarodowe standardy, została oddana do użytku w 2000 roku,
- Obiekty sportowe przy ulicy Langowicza w Międzychodzie– sala gimnastyczna, dwie płyty piłkarskie, boisko wielofunkcyjne ze sztuczną nawierzchnią (boisko piłkarskie akredytowane przez UEFA na Euro2012), trybuny, bieżnia tartanowa, skocznia w dal i do trójskoiku, rzutnia do kuli,
- Boiska Orlik 2012 we wszystkich gminach powiatu,
- Boiska wielofunkcyjne m. in. w Łowyniu, Kamionnie, Gorzynie, Kwilczu, Luboszu, Izdebnie, Kaczinie i na terenie Ośrodka Wypoczynkowego Mierzyn-Ustronie,
- Liczne miejskie i gminne kąpieliska m. in.:
 - j. Mierzyńskie przy Ośrodku "Ustronie",
 - j. Jaroszewskie przy Ośrodku "Słoneczko" (kąpielisko OSIR Sieraków),
 - j. Jaroszewskie przy Ośrodku TKKF,

- j. Lutomskie przy OWiR Sieraków,
- j. Chrzypskie w Chrzypsku Wielkim,
- j. Młyńskie w Prusimiu (kąpielisko Prusimskie),
- j. Dormowskie przy Ośrodku w Dormowie,
- j. Białokoskie przy Ośrodku w Białokoszu,
- j. Kwileckie przy parku Kwileckich (kąpielisko Orzeszkowo),
- j. Miejskie w Międzychodzie,
- j. Łowyńskie w Łowyniu,
- j. Kuchenne w Prusimiu przy "Olandii",
- Kręgielnia, stadion sportowy, strzelnica, hipodrom w Sierakowie,
- Fit-Parki, place gier i zabaw,
- Korty tenisowe w Sierakowie, Międzychodzie, Kamionnie, Rozbitku,
- Boiska do piłki plażowej,
- Przystanie wodniackie w Międzychodzie, Sierakowie i Luboszu,
- Obiekty Centralnego Ośrodka Sportowo-Szkoleniowego TKKF w Sierakowie:
 - kryta pływalnia z dwoma nieckami basenowymi i zjeżdżalnią, hala sportową z zapleczem socjalnym, 3 boiska do mini piłki nożnej o nawierzchni ze sztucznej trawy, 5 kortów tenisowych o nawierzchni ze sztuczną trawą, 1 kort tenisowy o nawierzchni syntetycznej zadaszony, boiska do siatkówki o nawierzchni ze sztucznej trawy, boisko do piłki plażowej, 2 boiska do koszykówki o nawierzchni syntetycznej, boisko do badmintonu o nawierzchni syntetycznej, bieżnia 400 m – tartanowa, tor łyżworolkowy – 400 m, skocznia do skoku w dal i trójskoku – tartanowa, skocznia do skoku wzwyż z rozbiegiem tartanowym, rzutnię do pchnięcia kulą, kręgielnia, nowoczesna siłownia, piaszczysta plaża z czterema wydzielonymi basenami odkrytymi, sauna.
- Liczne Ośrodki Jeździeckie:
 - Chata Zbójców,
 - Matecznik Błota,
 - Stajnia Mokrzec,
 - Stado Ogierów.

Na terenie powiatu działa wiele organizacji i klubów sportowych m. in.:

- UKS-Orbita w Chrzypsku Wielkim, sekcje: piłka siatkowa, tenis stołowy oraz kajakarstwo,
- Szkolny Związek Sportowy Wielkopolska w Chrzypsku Wielkim dla szkół podstawowych, realizuje tzw. szkolny kalendarz imprez sportowych,
- LZS – gminna liga piłkarska w Chrzypsku Wielkim,
- Miejski Ludowy Klub Sportowy „Warta” – klub piłki nożnej, jeden z najstarszych w Wielkopolsce,
- Międzychodzki Klub Sportowy „Sokół” Marbo – klub piłki koszykowej,
- Klub Sportowy „Jeziorak” – klub tenisa stołowego,
- Ludowy Zespół Sportowy „Orzeł” Łowyń – klub piłki nożnej,
- Międzyszkolny Uczniowski Klub Sportowy „Jedynka”,
- Stowarzyszenie Kultury Fizycznej Shotokan Sekcja Karate Tradycyjnego,
- Szkolny Związek Sportowy „Powiatu Międzychodzkiego”,
- Uczniowski Klub Sportowy „Mikst” Międzychód,
- Uczniowski Klub Sportowy „Feniks”,
- Uczniowski Klub Sportowy „Wilki”,
- Liga Obrony Kraju Klub Strzelecki „Skorpion”,
- MMA Devil Sporty Walki,
- Międzychodzkie Towarzystwo Turystyki i Sportów Wodnych,
- Klub Tenisa Stołowego „Junior”,
- Klub Kręglarski Wrzos Sieraków,
- Uczniowski Klub Sportowy Kormoran Sieraków – działają następujące sekcje: koszykówki, kręglarstwa, lekkoatletyki, pływania, unihokeja,
- Sierakowski Klub Sportowy Warta Sieraków – klub piłkarski istniejący od 1939 roku,
- Kurkowe Bractwo Strzeleckie,
- Międzyzakładowy Klub Sportowy Morena – klub jeździecki,
- Stowarzyszenie Kultury Fizycznej SHOTOKAN – klub sztuk walki
- GKS Rzemieślnik Kwilcz – klub piłki nożnej,
- W Łęczeczkach swoją bazę wypoczynkowo – szkoleniową ma Klub Kajakowy POSNANIA.

Wędrowanie wzdłuż Warty, np. spływy kajakowe ułatwiają zbudowane niedawno oddany do użytku Stary Port w Międzychodzie i przystań nadwarciańska w Sierakowie. Należą do szlaku Wielkiej Pętli Wielkopolski. W powiązaniu z przygotowywanymi podobnymi przystaniami we

Wronkach, Obornikach oraz istniejącym nadbrzeżem w Skwierzynie jest to duże ułatwienie przy cumowaniu, organizowaniu imprez czy robieniu odpoczynku podczas spływu. Miejsca biwakowe nad Wartą mogą też być wykorzystywane przez turystów rowerowych. Jest to rozwijający się obszar turystyki, o wielkim potencjale rozwojowym i niewątpliwie będzie przyczyniał się do zwiększania ruchu turystycznego w Powiecie.

Rysunek 30 Port w Międzyzgodzie (źródło: Starostwo Powiatowe w Międzyzgodzie)

Turyści mogą korzystać również z bogatej bazy noclegowej. Na terenie powiatu znajduje się wiele gospodarstw agroturystycznych, campingów, moteli, hoteli i ośrodków wypoczynkowych np.:

- Ośrodek Mierzyn-Ustronie,
- Ośrodek Wypoczynku i Rekreacji w Sierakowie,
- Centrum Spotkań Biznesu i Rekreacji w Mierzynie,
- Hotel Olandia w Prusimiu,
- Ośrodek Wypoczynkowy MOSTiR w Mierzynie,
- Pałac Białokosz,
- Ośrodek Szkoleniowo – Wypoczynkowy Kama w Sierakowie,
- Gościniec „Jaroszewskie Wzgórze” w Grobii,
- Ośrodek Edukacji Przyrodniczej Zespołu Parków Krajobrazowych Woj. Wielkopolskiego w Chalinie,

- Hotel „Neptun” w Międzychodzie,
- Ośrodek Wypoczynkowy ARENDA w miejscowości Grobia.

4.5.3 OCHRONA ZDROWIA I OPIEKA SPOŁECZNA

4.5.3.1 OCHRONA ZDROWIA

Opieka zdrowotna na terenie powiatu międzychodzkiego realizowana jest przez publiczne i niepubliczne zakłady opieki zdrowotnej oraz prywatne praktyki lekarskie i pielęgniarskie. Świadczenia udzielane są w następujących zakresach:

- lecznictwo szpitalne,
- zakład opiekuńczo-leczniczy,
- ratownictwo medyczne,
- poradnie specjalistyczne,
- rehabilitacja ambulatoryjna,
- pracownie diagnostyczne,
- laboratorium,
- hospicjum domowe,
- długoterminowa opieka pielęgnacyjna,
- profilaktyka.

Podmiotem tworzącym Zakład Opieki Zdrowotnej w Międzychodzie jest powiat międzychodzki. Do zadań szpitala należy zapewnienie pomocy doraźnej, stacjonarnej opieki medycznej i rehabilitacyjnej ludności zamieszkałej w szczególności na obszarze powiatu międzychodzkiego.

W skład szpitala wchodzi następujące oddziały:

- Szpitalny Oddział Ratunkowy,
- Oddział Anestezjologii i Intensywnej Terapii
- Oddział Chorób Wewnętrznych,
- Oddział Chirurgiczny Ogólny,
- Oddział Pediatryczny,
- Oddział Reumatologiczny,
- Oddział Ginekologiczno-Położniczo-Neonatologiczny,

poradnie:

- Chirurgii Ogólnej,
- Dermatologiczna,

- Diabetologiczna,
- Ginekologiczno-Położnicza,
- Kardiologiczna,
- Neurologiczna,
- Okulistyczna,
- Chirurgii Urazowo-Ortopedycznej,
- Otolaryngologiczna,
- Chorób Płuc i Gruźlicy,
- Urologiczna,
- Rehabilitacyjna,
- Zdrowia Psychicznego.

W latach 2013-2015 wybudowano i w maju 2015 roku oddano do użytku nowe skrzydło szpitala, z oddziałem ginekologiczno-położniczo-neonatologicznym i blokiem porodowym. Nowy gmach zbudowano w ramach pożyczki z programu Jessica w wysokości prawie 14 mln. zł. Koszt całej inwestycji to 24 mln. zł. Szpital został również poddany termomodernizacji.

W powiecie znajduje się 11 przychodni zdrowia, funkcjonuje tu 14 aptek (7 w Międzychodzie, 3 w Sierakowie, 3 w gminie Kwilcz i 1 w gminie Chrzypsko Wielkie) oraz jeden punkt apteczny w gminie Międzychód.

4.5.3.2 POMOC SPOŁECZNA

Zadania z zakresu pomocy społecznej w Powiecie Międzychodzkiem realizowane są:

- na poziomie gminnym przez jeden miejski i trzy gminne ośrodki pomocy społecznej,
- na poziomie powiatu przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie.

Na poziomie powiatu zadania własne i zadania z zakresu administracji rządowej zapisane w ustawach m.in. o pomocy społecznej, o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie i zadania powiatu z zakresu rehabilitacji społecznej realizuje PCPR. Środki finansowe na realizację tych zadań pochodzą z dotacji wojewódzkiej i z dochodów własnych gmin i powiatu. Skuteczność wykonywania zadań przez te jednostki zależy w dużym stopniu od współpracy z różnymi jednostkami pomocy społecznej oraz partnerami społecznymi, a także od wielkości środków finansowych przeznaczonych na realizację zadań i od ilości zatrudnionej i wykwalifikowanej kadry.

Oprócz wymienionych instytucji kluczowe placówki świadczące pomoc dla osób niepełnosprawnych to:

- Dom Pomocy Społecznej Łęczeczki – przeznaczony dla osób w podeszłym wieku, dysponuje 135 miejscami,
- Dom Pomocy Społecznej Piłka-Zamyślin:
 - Oddział Piłka – przeznaczony dla osób niepełnosprawnych intelektualnie, dysponuje 100 miejscami,
 - Oddział Zamyślin – przeznaczony dla osób w podeszłym wieku, dostępnych jest tu 40 miejsc.

W latach 2002-2015 na remonty i modernizację tych ośrodków powiat przeznaczył ponad 6,3 mln zł.

Tabela 39 POWODY PRYZNANIA POMOCY RODZINIE (NA PODSTAWIE DECYZJI) W 2014 ROKU W POWIECIE MIĘDZYCHODZKIM

POWODY PRYZNANIA POMOCY	LICZBA
UBÓSTWO	734
SIEROCTWO	1
BEZDOMNOŚĆ	39
POTRZEBA OCHRONY MACIERZYŃSTWA	177
BEZROBOCIE	435
NIEPEŁNOSPRAWNOŚĆ	580
DŁUGOTRWAŁA LUB CIĘŻKA CHOROBA	553
BEZRADNOŚĆ W SPRAWACH OPIEKUŃCZO-WYCHOWAWCZYCH I PROWADZENIA GOSPODARSTWA DOMOWEGO	239
PRZEMOC W RODZINIE	26
ALKOHOLIZM	135
NARKOMANIA	8
TRUDNOŚCI W PRYZSTOSOWANIU DO ŻYCIA PO ZWOLNIENIU Z ZAKŁADU KARNEGO	20
TRUDNOŚCI W INTEGRACJI OSÓB, KTÓRE OTRZYMAŁY STATUS UCHODźCY LUB OCHRONĘ UZUPEŁNIAJĄCĄ	3
ZDARZENIE LOSOWE	8
SYTUACJA KRYZYSOWA	36
KLĘSKA ŻYWIOŁOWA LUB EKOLOGICZNA	0

Źródło: Bank Danych Lokalnych

4.5.4 BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE

Do zapewnienia bezpieczeństwa publicznego zobowiązane są wszystkie organy władzy i administracji państwowej, szczególnie instytucje wyspecjalizowane w zapewnieniu

bezpieczeństwa publicznego, jak np. Policja, Straż miejska, Państwowa Straż Pożarna, które w realizacji swoich zadań wspierane są przez jednostki Ochotniczych Straży Pożarnych.

Na terenie powiatu międzychodzkiego funkcjonuje Powiatowa Komenda Policji w Międzychodzie. Działają tu dwa wydziały – kryminalny oraz prewencji i ruchu drogowego. W Sierakowie znajduje się Komisariat Policji. Teren powiatu podzielony jest na 9 rejonów. Każdy z nich ma swojego dzielnicowego:

W 2014 roku na terenie powiatu międzychodzkiego, **wykryto 514 przestępstw o różnym charakterze**. Wskaźnik wykrywalności sprawców wynosi 82,0%.

Tabela 40 STATYSTYKA PRZESTĘPSTW NA TERENIE POWIATU MIĘDZYCHODZKIEGO

	2013	2014
Przestępstwa ogółem	754	514
Przestępstwa o charakterze kryminalnym	384	361
Przestępstwa o charakterze gospodarczym	170	64
Przestępstwa drogowe	171	76
Przestępstwa przeciwko życiu i zdrowiu	19	15
Przestępstwa przeciwko mieniu	365	241
Wskaźnik wykrywalności sprawców przestępstw – ogółem [%]	87,9	82,0

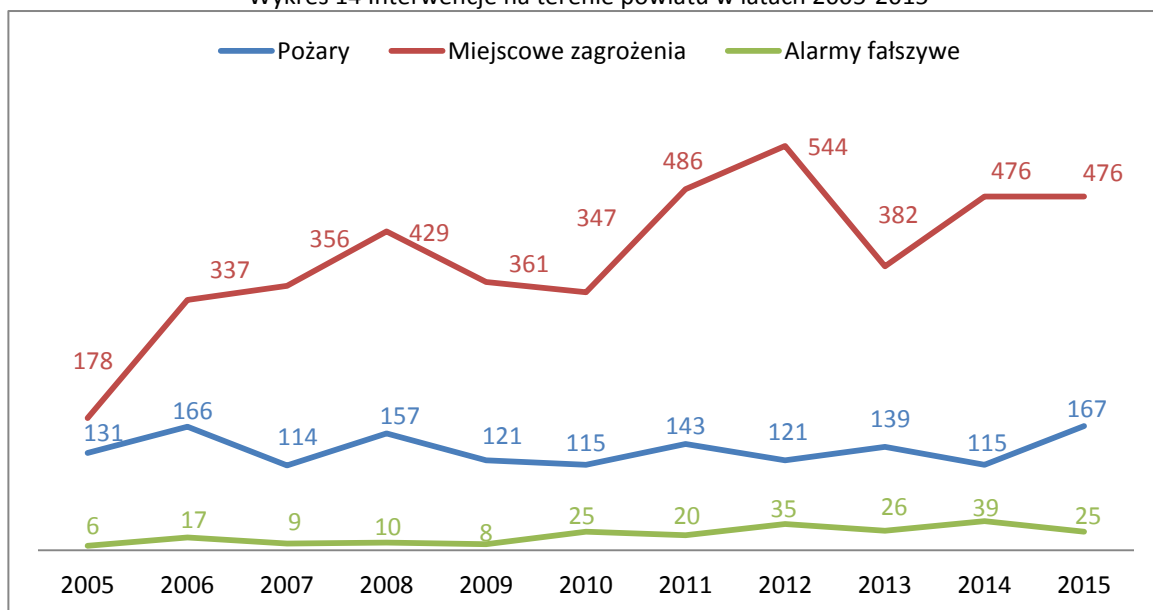
Źródło: Bank Danych Lokalnych

W 2014 roku na trasach powiatu międzychodzkiego odnotowano 20 wypadków drogowych, w których śmierć poniosły 2 osoby a 24 zostały ranne.

Obszar powiatu zabezpiecza również działalność Komendy Powiatowej Państwowej Straży Pożarnej w Międzychodzie. Jako jednostka Państwowej Straży Pożarnej realizuje szeroko pojęte zagadnienia ratownictwa, min. zwalczanie pożarów i miejscowych zagrożeń, ratownictwo techniczne, chemiczno-ekologiczne, medyczne, przeciwpowodziowe. Podstawowe akty prawne regulujące charakter służby strażackiej, to:

- Ustawa z dnia 24 sierpnia 1991 r. o Państwowej Straży Pożarnej,
- Ustawa z dnia 24 sierpnia 1991 o ochronie przeciwpożarowej.

Wykres 14 Interwencje na terenie powiatu w latach 2005-2015

Źródło: <http://www.miedzichod.psp.wlkp.pl>

Ponadto w powiecie funkcjonują:

- Powiatowy Inspektorat Nadzoru Budowlanego w Międzychodzie,
- Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Międzychodzie (Sanepid),

Powiatowy Inspektorat Weterynarii w Międzychodzie.

4.6 DANE Z MONITORINGU PAŃSTWOWYCH SŁUŻB OCHRONY ŚRODOWISKA

Dane dotyczące monitoringu stanu środowiska Państwowe służby ochrony środowiska raportowane są na poziomie agregacji niższym niż NUTS-3. Do oceny wykorzystano dane z następujących dokumentów:

- *INFORMACJA O STANIE ŚRODOWISKA I DZIAŁALNOŚCI KONTROLNEJ WIELKOPOLSKIEGO WOJEWÓDZKIEGO INSPEKTORA OCHRONY ŚRODOWISKA W POWIECIE MIĘDZYCHODZKIM W ROKU 2014* przygotowanym przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Poznaniu⁴¹,

⁴¹ Źródło: <http://poznan.wios.gov.pl/monitoring-srodowiska/stan%20srodowiska%20w%20powiatach/dane%20za%20rok%202014/Powiat-miedzichodzki-2014%20rok.pdf>, luty 2016

- *ROCZNA OCENA JAKOŚCI POWIETRZA W WOJEWÓDZTWIE WIELKOPOLSKIM ZA ROK 2014*⁴²
- *GENERALNY POMIAR RUCHU GDDKIA 2010*⁴³
- *STAN KLIMATU AKUSTYCZNEGO W POLSCE W ROKU 2013*⁴⁴
- *RAPORT O STANIE ŚRODOWISKA W WIELKOPOLSCE W ROKU 2013*⁴⁵
- *PLAN GOSPODAROWANIA WODAMI W OBSZARZE DORZECZA ODRY (M.P. 2011 nr 40 poz. 451)*⁴⁶

4.6.1 POWIETRZE

W wyniku oceny jakości powietrza pod kątem ochrony zdrowia, strefę wielkopolską zaliczono do klasy A za wyjątkiem pyłu PM10 i benzo(a)pirenu, dla których strefę zaliczono do klasy C. Ze względu na kryteria dla ochrony roślin, dla wszystkich substancji podlegających klasyfikacji, strefę wielkopolską zaliczono do klasy A. Zaliczenie strefy do klasy A oznacza, że jakość powietrza atmosferycznego na jej obszarze jest zadowalająca. Natomiast przypisanie klasy C oznacza przekroczenie wymaganych prawem norm, ale nie muszą one występować na całym obszarze strefy. Planowane na obszarze strefy przedsięwzięcia nie mogą wpływać na pogorszenie jakości powietrza atmosferycznego. Jednocześnie na obszarze strefy powinny być prowadzone działania na rzecz utrzymania jakości powietrza lub jej poprawy. Dla strefy wielkopolskiej Zarząd Województwa Wielkopolskiego przygotował Program Ochrony Powietrza w zakresie benzo(a)pirenu i pyłu PM10.

4.6.2 WODY POWIERZCHNIOWE

Badania stanu wód w 2014 roku wykonywano w oparciu o "Program Państwowego Monitoringu Środowiska województwa wielkopolskiego na lata 2013–2015". Przedmiotem badań monitoringowych jakości wód powierzchniowych są jednolite części wód powierzchniowych (JCW). Pojęcie to, wprowadzone przez Ramową Dyrektywę Wodną, oznacza oddzielny i znaczący element wód powierzchniowych taki jak: jezioro, zbiornik,

⁴² Źródło: <http://poznan.wios.gov.pl/monitoring-srodowiska/Monitoring%20jakosci%20powietrza/ocena2014.pdf>, styczeń 2016

⁴³ Źródło: https://www.gddkia.gov.pl/userfiles/articles/g/GENERALNY_POMIAR_RUCHU_2010/0.1.1.3_Wykaz_odc_pomiarowych_GPR_2010.pdf, styczeń 2016

⁴⁴ Źródło: http://www.gios.gov.pl/images/dokumenty/pms/monitoring_halasu/halas_raport_rok_2013.pdf, styczeń 2016

⁴⁵ Źródło: <http://poznan.wios.gov.pl/monitoring-srodowiska/publikacje/raport-o-stanie-srodowiska-w-wielkopolsce-w-roku-2013/>, styczeń 2016

⁴⁶ Źródło: <http://isap.sejm.gov.pl/DetailsServlet?id=WMP20110400451>, styczeń 2016

strumień, rzeka lub kanał, część strumienia, rzeki lub kanału, wody przejściowe lub pas wód przybrzeżnych. Zgodnie z zapisami Ramowej Dyrektywy Wodnej do roku 2015 należy osiągnąć dobry stan wszystkich wód. Program monitoringu wód na terenie województwa realizowany jest w ramach:

- monitoringu diagnostycznego (MD) z częstotliwością raz na 6 lat,
- pełny zakres badań – monitoringu operacyjnego (MO) z częstotliwością raz na 3 lata lub corocznie (wyłącznie w zakresie substancji szkodliwych dla środowiska wodnego, dla których odnotowano przekroczenia norm w latach wcześniejszych),
- ograniczony zakres badań – monitoringu obszarów chronionych (MOC) z częstotliwością:
 - raz na 6 lat (wyłącznie na obszarach siedlisk lub gatunków, dla których stan wód jest ważnym czynnikiem w ich ochronie dla JCW wyznaczonych jako niezagrożone niespełnieniem celów środowiskowych) – pełny zakres badań,
 - raz na 3 lata w ograniczonym zakresie badań:
 - na obszarach siedlisk lub gatunków, dla których stan wód jest ważnym czynnikiem w ich ochronie dla JCW wyznaczonych jako zagrożone niespełnieniem celów środowiskowych,
 - na obszarach wrażliwych na eutrofizację wywołaną zanieczyszczeniami pochodzącymi ze źródeł komunalnych,
 - na obszarach narażonych na zanieczyszczenia związkami azotu ze źródeł rolniczych,
 - JCW przeznaczonych do celów rekreacyjnych w tym kąpieliskowych;
 - corocznie (wyłącznie dla JCW przeznaczonych do poboru wody na potrzeby zaopatrzenia ludności w wodę do spożycia) – ograniczony zakres badań,
- monitoringu badawczego (MB) w punkcie wyznaczonym na potrzeby wymiany informacji między państwami członkowskimi UE z częstotliwością raz na 6 lat – pełny zakres badań lub corocznie – ograniczony zakres badań.

Na terenie powiatu międzychodzkiego wyznaczono jednolite części wód płynących:

- Osiecznica (Oszczynica),
- Czarna Woda do dopł. spod Chudobczyc,
- Kamionka – Jaroszevska Struga,
- Śremska Struga,

- Warta od Ostrorogi do Kamionki, – Lichwińska Struga,
- Dopływ spod Strychów,
- Kłosowska Struga,
- Dopływ z Radgoszczy,
- Warta od Kamionki do Obry,
- Dormowska Struga,
- Dopływ ze Skrzydlewa,

oraz jednolite części wód stojących:

- Jezioro Kubek,
- Jezioro Lichwińskie,
- Jezioro Kłosowskie,
- Jezioro Barlin (Chorzępowskie),
- Jezioro Muchocińskie (Winnogóra),
- Jezioro Wielkie,
- Jezioro Tuczno,
- Jezioro Gorzyńskie,
- Jezioro Bielskie,
- Jezioro Ławickie,
- Jezioro Śremskie,
- Jezioro Jaroszewskie,
- Jezioro Lutomskie,
- Jezioro Krzymień (Krzemień),
- Jezioro Wielkie (Strzyżminskie),
- Jezioro Kuchenne (Śródeckie),
- Jezioro Chrzypskie,
- Jezioro Białokoskie (Białkowskie),
- Jezioro Luboszek,
- Jezioro Lubosz Wielki (Dobrzyczne).

Wyznaczone JCW płynące reprezentują różne typy abiotyczne:

- 0 – typ nieokreślony – kanały i zbiorniki zaporowe,
- 16 – potok nizinny lessowy lub gliniasty,
- 17 – potok nizinny piaszczysty,

- 21 – wielka rzeka nizinna,
- 23 – potok lub strumień na obszarze będącym pod wpływem procesów torfotwórczych,
- 25 – ciek łączący jeziora.

JCW stojące zaliczono do czterech typów abiotycznych:

- 2a – jeziora o wysokiej zawartości wapnia, stratyfikowane, o małym wpływie zlewni na jakość wód,
- 2b – jeziora o wysokiej zawartości wapnia, niestratyfikowane, o małym wpływie zlewni na jakość wód,
- 3a – jeziora o wysokiej zawartości wapnia, stratyfikowane, o dużym wpływie zlewni na jakość wód,
- 3b – jeziora o wysokiej zawartości wapnia, niestratyfikowane, o dużym wpływie zlewni na jakość wód.

Program monitoringu wód powierzchniowych na terenie powiatu międzychodzkiego w roku 2014 obejmował JCW:

- Jezioro Kubek - badania wykonywane w ramach monitoringu diagnostycznego i monitoringu obszarów chronionych siedlisk lub gatunków dla których stan wód jest ważnym czynnikiem w ich ochronie,
- Jezioro Wielkie (Strzyżminskie) - badania wykonywane w ramach monitoringu diagnostycznego, monitoringu operacyjnego i monitoringu obszarów chronionych siedlisk lub gatunków dla których stan wód jest ważnym czynnikiem w ich ochronie,
- Jezioro Tuczno - badania wykonywane w ramach monitoringu diagnostycznego i monitoringu obszarów chronionych siedlisk lub gatunków dla których stan wód jest ważnym czynnikiem w ich ochronie,
- Jezioro Śremskie - badania wykonywane w ramach monitoringu diagnostycznego,
- Jezioro Chrzypskie - badania wykonywane w ramach monitoringu diagnostycznego, monitoringu operacyjnego i monitoringu obszarów chronionych siedlisk lub gatunków dla których stan wód jest ważnym czynnikiem w ich ochronie.

W 2014 na terenie powiatu międzychodzkiego nie prowadzono badań wód powierzchniowych płynących. Ocena stanu wód powierzchniowych Na ocenę stanu wód składa się ocena stanu lub potencjału ekologicznego oraz ocena stanu chemicznego. Stan wód określany jest jako:

- dobry – jeśli stan/potencjał ekologiczny klasyfikowany jest jako bardzo dobry (stan), maksymalny (potencjał) lub dobry, a jednocześnie stan chemiczny jest dobry;
- zły – w pozostałych przypadkach.

Stan ekologiczny – określany jest dla naturalnych jednolitych części wód, potencjał ekologiczny – określany jest dla sztucznych lub silnie zmienionych jednolitych części wód. Stan/potencjał ekologiczny klasyfikowany jest jako:

- bardzo dobry (stan) lub maksymalny (potencjał),
- dobry,
- umiarkowany,
- słaby,
- zły.

Na ocenę stanu/potencjału ekologicznego składa się:

- klasyfikacja elementów biologicznych, prowadzona w zakresie klas I–V, 11
- klasyfikacja elementów fizykochemicznych:
 - dla rzek w zakresie: klasa I, klasa II lub stan/potencjał poniżej dobrego,
 - dla jezior w zakresie: stan/potencjał dobry lub poniżej dobrego,
 - ocena wskaźników jakości wód z grupy substancji szczególnie szkodliwych dla środowiska wodnego (specyficzne zanieczyszczenia syntetyczne i niesyntetyczne) w zakresie: klasy I, II lub stanu/potencjału poniżej dobrego (dla rzek i jezior),
- klasyfikacja elementów hydromorfologicznych, prowadzona w zakresie klas I lub II.

Ocena stanu chemicznego wykonywana jest na podstawie analizy wyników badań wskaźników chemicznych z grupy substancji szczególnie szkodliwych dla środowiska wodnego. Stan chemiczny klasyfikuje się jako dobry lub poniżej dobrego.

Jeśli JCW objęta jest monitoringiem obszarów chronionych należy sprawdzić spełnienie wymagań postawionych dla obszarów chronionych i zweryfikować ocenę stanu wód.

Szczegółowe oceny stanu wód powierzchniowych są zamieszczone na stronie internetowej WIOŚ www.poznan.wios.gov.pl

Tabela 41 OCENA STANU WÓD JEZIORNÝCH NA TERENIE POWIATU MIĘDZYCHODZKIEGO ZA 2014 ROK

Nazwa ocenianej JCW	Jeziro Białokoskie	Jeziro Kubek	Jeziro Śremskie	Jeziro Tuczo	Jeziro Wielkie (Strzyżmińskie)
Nazwa punktu pomiarowo-kontrolnego	jez. Białokoskie - stan. 01	jez. Kubek - stan. 01	jez. Śremskie - stan. 01	jez. Tuczo - stan. 01	jez. Wielkie (Strzyżmińskie) - stan. 01
Typ abiotyczny	3a	3b	2a	3a	2a
Silnie zmieniona jcw	NIE	NIE	NIE	NIE	NIE
Program monitoringu	MD, MO, MOC	MD, MOC	MD reper	MD, MOC	MD, MO, MOC
Klasa elementów biologicznych	IV	IV	IV	II	IV
Klasa elementów hydromorfologicznych	I	I	I	I	I
Klasa elementów fizykochemicznych	PSD	PSD	PSD	DOBRY	PSD
Klasa elementów fizykochemicznych - specyficzne zanieczyszczenia syntetyczne i niesyntetyczne	DOBRY	DOBRY	DOBRY	DOBRY	DOBRY
STAN EKOLOGICZNY	SLABY	SLABY	SLABY	DOBRY	SLABY
Czy jcw występuje na obszarze chronionym?	Tak	TAK	NIE	TAK	TAK
Ocena spełnienia wymagań dla obszarów chronionych	NIE	NIE	nie badano	TAK	NIE
STAN CHEMICZNY	DOBRY	DOBRY	nie badano	DOBRY	DOBRY
Weryfikacja stanu wód ze względu na ocenę spełnienia wymagań dla obszarów chronionych	ZŁY	ZŁY	nie oceniano	DOBRY	ZŁY
STAN WÓD	ZŁY	ZŁY	ZŁY	DOBRY	ZŁY

PSD – poniżej stanu dobrego NIE – nie spełnia wymagań postawionych dla obszarów chronionych

Źródło: Źródło: <http://poznan.wios.gov.pl/monitoring-srodowiska/stan%20srodowiska%20w%20powiatach/dane%20za%20rok%202014/Powiat-miedzichodzki-2014%20rok.pdf>, luty 2016

W JCW Jezioro Białokoskie elementy biologiczne zostały ocenione w stanie słabym, zdecydował o tym wskaźnik fitoplankton. Elementy fizykochemiczne nie osiągnęły stanu dobrego (nasylenie tlenem hypolimnionu i przezroczystość). Stan ekologiczny oceniono jako słaby. Wymagania dla obszarów chronionych nie zostały spełnione. Stan chemiczny osiągnął stan dobry. JCW Jezioro Białokoskie posiada zły stan wód. W JCW Jezioro Kubek stwierdzono słaby stan ekologiczny, dobry stan chemiczny i zły stan wód. O ocenie stanu ekologicznego zdecydowały elementy biologiczne (fitoplankton) oraz elementy fizykochemiczne ocenione poniżej stanu dobrego (fosfor ogólny). Wymagania dla obszarów chronionych nie zostały spełnione. JCW Jezioro Śremskie odznaczyło się słabym stanem ekologicznym, o którego ocenie zdecydowały elementy biologiczne (fitoplankton) oraz elementy fizykochemiczne (nasylenie tlenem hypolimnionu, przezroczystość oraz fosfor ogólny). Stan chemiczny nie podlegał badaniom, jednak w związku z osiągnięciem słabego stanu ekologicznego, stan wód określono jako zły. JCW Tuczo osiągnęło dobry stan ekologiczny oraz dobry stan chemiczny i co za tym idzie dobry stan wód. O klasyfikacji stanu ekologicznego zdecydowały elementy biologiczne (makrofity). Wymagania dla obszarów chronionych zostały spełnione. W JCW Wielkie (Strzyżmińskie) stan ekologiczny osiągnął słaby stan, o czym zdecydowały elementy biologiczne (fitoplankton) oraz fizykochemiczne (przezroczystość, azotu ogólny, średnie nasylenie tlenem hypolimnionu). Stan chemiczny określono jako dobry. Wymagania dla obszarów chronionych nie zostały spełnione. JCW Wielkie (Strzyżmińskie) osiągnęło zły stan wód.

4.7 MONITORING WÓD PODZIEMNYCH

Na terenie powiatu międzychodzkiego zlokalizowane są 2 Główne Zbiorniki Wód Podziemnych:

- GZWP nr 146 Subzbiornik Jezioro-Bytyńskie-Wronki-Trzciel,
- GZWP nr 147 Dolina rzeki Warta (Sieraków-Międzychód)

Tabela 42 GŁÓWNE ZBIORNIKI WÓD PODZIEMNYCH (GZWP) NA TERENIE POWIATU MIĘDZYCHODZKIEGO

GZWP	Nazwa zbiornika	Wiek utworów	Typ zbiornika	Średnia głębokość	Szacunkowe zasoby dyspozycyjne
				m	tys. m ³ /d
146	Subzbiornik Jezioro Bytyńskie-Wronki-Trzciel	Tr	porowy	180	20
147	Dolina rzeki Warta (Sieraków-Międzychód)	Q _D	porowy	40	10

Objaśnienia: QD – utwory czwartorzędu w dolinach Tr- trzeciorzęd

Źródło: Źródło: <http://poznan.wios.gov.pl/monitoring-srodowiska/stan%20srodowiska%20w%20powiatach/dane%20za%20rok%202014/Powiat-miedzichodzki-2014%20rok.pdf>, luty 2016

Obecnie przedmiotem badań monitoringowych jakości wód podziemnych są jednolite części wód podziemnych (JCWPd). Pojęcie to zostało wprowadzone przez Ramową Dyrektywę Wodną. Oznacza ono określoną objętość wód podziemnych w obrębie warstwy wodonośnej lub zespołu warstw wodonośnych.

Na terenie województwa wielkopolskiego wyznaczono 18 jednolitych części wód podziemnych, w tym na obszarze powiatu międzychodzkiego 2 JCWPd.

Na obszarze powiatu zlokalizowany jest obszar szczególnie narażony na zanieczyszczenie związkami azotu ze źródeł rolniczych OSN w zlewni Mogilnicy i Kanału Grabarskiego (nr NVZ6000PO6) wyznaczony w rozporządzeniu Dyrektora Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Poznaniu z dnia 13 lipca 2012 r. (Dz. Urz. Woj. Wielkopolskiego 2012.3143).

W roku 2014 nie prowadzono badań jakości wód podziemnych w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska na terenie powiatu międzychodzkiego.

4.8 JAKOŚĆ GLEBY I ZIEMI

Celem badań jakości gleby i ziemi jest śledzenie zmian różnych cech gleb użytkowanych rolniczo zachodzących w określonych przedziałach czasu pod wpływem rolniczej i pozarolniczej działalności człowieka, w szczególności dotyczy to właściwości chemicznych gleb. Monitorowanie chemizmu gleb ornych prowadzone jest w systemie monitoringu krajowego przez Instytut Uprawy Nawożenia i Gleboznawstwa (IUNG) w Puławach. Badania wykonywane są cyklicznie, w okresach pięcioletnich. Rozpoczęcie piątego cyklu badań zaplanowano na rok 2015; wyniki dostępne będą w roku 2018.

W ramach krajowej sieci, na którą składa się 216 punktów pomiarowo-kontrolnych zlokalizowanych na glebach użytkowanych rolniczo na terenie kraju, w Wielkopolsce

wytypowano do badań 17 punktów. Na terenie powiatu międzychodzkiego nie wyznaczono punktów pomiarowych.

4.9 HAŁAS

Monitoring hałasu ma na celu dostarczenie informacji niezbędnych dla potrzeb ochrony przed hałasem. Zadanie to realizowane jest poprzez instrumenty planowania przestrzennego oraz ochrony środowiska takie jak mapy akustyczne i programy ochrony przed hałasem, a także rozwiązania techniczne ukierunkowane na źródła lub minimalizujące ich oddziaływanie, np. ekrany akustyczne.

Oceny stanu akustycznego środowiska dokonują obowiązkowo:

- starostowie – dla aglomeracji o liczbie mieszkańców większej niż 100 tysięcy,
- zarządcy dróg, linii kolejowych, lotnisk, jeśli eksploatacja drogi, linii kolejowej lub lotniska może powodować negatywne oddziaływanie akustyczne na znacznych obszarach.

Wojewódzki inspektor ochrony środowiska dokonuje oceny stanu akustycznego środowiska na obszarach nieobjętych procesem opracowania map akustycznych.

Ze względu na powszechność występowania, zasięg oddziaływania oraz liczbę narażonej ludności, podstawowym źródłem uciążliwości akustycznych dla środowiska są hałasy komunikacyjne.

Przez teren powiatu międzychodzkiego przebiega droga krajowa nr 24 Pniewy - Wałdowice, a także drogi wojewódzkie nr: 133 Chełst – Chrzypsko Wielkie, 150 Wronki – Sieraków, 160 Suchań – Miedzichowo, 182 Międzychód – Ujście, 186 Kwilcz – Dobrojewo, 195 Zatom Nowy – Zatom Stary, 198 Radgoszcz – Sieraków – Piaski, 199 Skwierzyna – Międzychód. Główne szlaki kolejowe powiatu stanowią linie nr: 363 Rokietnica – Skwierzyna, 368 Szamotuły – Międzychód, 373 Międzychód – Zbąszyń.

W przypadku hałasów pochodzących od dróg i linii kolejowych dopuszczalny poziom hałasu dla wskaźnika długookresowego LDWN (poziom dziennie-wieczorno-nocny) wynosi – w zależności od przeznaczenia terenu – od 50 dB do 70 dB, natomiast dla wskaźnika LN (długookresowy poziom hałasu w porze nocy) od 45 dB do 65 dB. W odniesieniu do pojedynczej doby ustalono wartość dopuszczalną równoważnego poziomu hałasu LAeqD w porze dnia równą od 50 dB do 68 dB, natomiast wartość równoważnego poziomu hałasu w porze nocy (LAeqN) wynosi od 45 dB do 60 dB.

Jeżeli hałas przekraczający wartości dopuszczalne powstaje w związku z eksploatacją drogi lub linii kolejowej, zarządzający zobowiązany jest do podjęcia działań eliminujących stwierdzone przekroczenia. Nie przewiduje się natomiast wydania decyzji o dopuszczalnym poziomie hałasu w środowisku. Inspekcja Ochrony Środowiska nie ma zatem możliwości dyscyplinowania zarządzających drogami poprzez ukaranie administracyjną karą pieniężną. Z tego powodu, jak również z uwagi na trudności w likwidacji konfliktów akustycznych, tak ważne jest uwzględnienie potrzeby zapewnienia komfortu akustycznego środowiska na etapie sporządzania planów zagospodarowania przestrzennego.

W roku 2014 Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Poznaniu prowadził pomiary poziomów hałasu komunikacyjnego na terenie powiatu międzychodzkiego w miejscowościach Bielsko, Międzychód i Wielowieś.

W Bielsku zlokalizowano jeden punkt pomiarowy przy ul. Armii Poznań 46. Źródłem hałasu były pojazdy poruszające się wzdłuż drogi wojewódzkiej nr 182. Dopuszczalna wartość równoważnego poziomu hałasu (61 dB) w porze dziennej została przekroczona. Również równoważny poziom dźwięku dla pory nocy (56 dB) został przekroczony.

W miejscowości Międzychód zlokalizowano dwa punktu pomiarowe, przy ul. Wały Jana Kazimierza 1/4 i przy ul. Marszałka Piłsudskiego 1a. Źródłem hałasu były pojazdy poruszające się po drogach wojewódzkich nr 182 i 160. Dla pory dnia dopuszczalny poziom hałasu (65 dB) został dotrzymany tylko w punkcie przy ul. Wały Jana Kazimierza. Dla pory nocy dopuszczalny poziom hałasu (56 dB) został przekroczony w obu punktach pomiarowych.

W miejscowości Wielowieś zlokalizowano jeden punkt pomiarowy przy ul. Poznańskiej 6. Źródłem hałasu były pojazdy poruszające się wzdłuż drogi wojewódzkiej nr 160. Dopuszczalna wartość równoważnego poziomu hałasu (61 dB) w porze dziennej oraz dopuszczalna wartość równoważnego poziomu dźwięku dla pory nocy (56 dB) zostały przekroczone. Poniżej zestawiono wykaz punktów pomiarowych oraz otrzymane wyniki równoważnych poziomów dźwięku.

Tabela 43 WYKAZ PUNKTÓW POMIAROWYCH ORAZ WYNIKÓW BADAŃ HAŁASU W MIEJSCOWOŚCI ŚLESIN

Nr punktu	Nr drogi	Lokalizacja punktu	Wartość równoważnego poziomu dźwięku A, dla czasu T wyrażona przy pomocy wskaźnika	
			L _{AeqD} [dB]	L _{AeqN} [dB]
1	182	Bielsko, ul. Armii Poznań 46	66,0	58,1
2	182	Międzychód, ul. Wały Jana Kazimierza 1/4	64,9	57,7
3	160	Międzychód, ul. Marszałka Piłsudskiego 1a	68,0	58,9
4	160	Wielowieś, ul. Poznańska 6	70,5	61,1

 przekroczenie wartości dopuszczalnej równoważnego poziomu hałasu

Źródło: Źródło: <http://poznan.wios.gov.pl/monitoring-srodowiska/stan%20srodowiska%20w%20powiatach/dane%20za%20rok%202014/Powiat-miedzichodzki-2014%20rok.pdf>, luty 2016

4.10 POLE ELEKTROMAGNETYCZNE

Rok 2014 rozpoczął trzeci, trzyletni cykl badań poziomu pól elektromagnetycznych (PEM) w środowisku, prowadzonych przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Poznaniu w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska.

Monitoring pól elektromagnetycznych polega na wykonywaniu w cyklu trzyletnim pomiarów natężenia składowej elektrycznej pola w przedziale częstotliwości co najmniej od 3 MHz do 3000 MHz, w 135 (po 45 na rok) punktach pomiarowych rozmieszczonych równomiernie na obszarze województwa, w miejscach dostępnych dla ludności usytuowanych:

- w centralnych dzielnicach lub osiedlach miast o liczbie mieszkańców przekraczającej 50 tysięcy,
- w pozostałych miastach,
- na terenach wiejskich.

Dla każdej z powyższych grup terenów wybiera się po 15 punktów, dla każdego roku kalendarzowego.

Pomiary wykonuje się w odległości nie mniejszej niż 100 metrów od źródeł emitujących pola elektromagnetyczne.

Na terenie powiatu międzychodzkiego w roku 2014 nie prowadzono pomiarów poziomów pól elektromagnetycznych.

W roku 2014, podobnie jak w latach ubiegłych, w trakcie badań na obszarze całej Wielkopolski w żadnym z punktów pomiarowych nie stwierdzono przekroczeń poziomów PEM. Mimo postępującego wzrostu liczby źródeł pól elektromagnetycznych nie obserwuje się znaczącego wzrostu natężenia poziomów pól w środowisku.

4.11 GOSPODARKA ODPADAMI

Wojewódzką bazę danych, dotyczącą wytwarzania i gospodarowania odpadami wraz z rejestrem udzielanych pozwoleń na wytwarzanie odpadów oraz na zbieranie i przetwarzanie odpadów, prowadzi marszałek województwa.

Utrzymanie czystości i porządku w gminach należy do obowiązkowych zadań własnych gminy. Gminy zapewniają czystość i porządek na swoim terenie i tworzą warunki niezbędne do ich utrzymania.

WIOŚ, w ramach monitoringu gospodarki odpadami, gromadzi informacje o:

- kompostowniach,
- sortowniach,
- biogazowniach,
- spalarniach,
- składowiskach z uwzględnieniem stopnia i sposobu ich zabezpieczenia. Informacje te uzyskiwane są z ankiet wysyłanych do gmin oraz do podmiotów gospodarczych, weryfikowanych podczas kontroli.

Spalarnie, kompostownie

Na terenie powiatu międzychodzkiego w roku 2014 nie było funkcjonujących spalarni, ani kompostowni służących do zagospodarowania odpadów komunalnych.

Biogazownie

W miejscowości Mnichy znajduje się jedna instalacja biogazowa, pobierająca biogaz ze składowiska odpadów komunalnych. Właścicielem instalacji jest Ekowat Sp. J., 73-150 Łobez.

Sortownie

Na terenie powiatu międzychodzkiego w roku 2014 działały dwie sortownie odpadów. W miejscowości Mnichy (gmina Międzychód) od lipca 2007 r. działa sortownia odpadów z selektywnej zbiórki i niesegregowanych odpadów komunalnych należąca do Zakładu Utylizacji Odpadów Clean City Sp. z o.o. Międzychód. Druga sortownia odpadów szklanych z selektywnej zbiórki należąca do Przedsiębiorstwa Komunikacji Samochodowej w Gorzowie Wlkp. Sp. z o.o., działa w Międzychodzie (gmina Międzychód) od 2002 r. Zarządzającym obiektem jest Sur-Wil Sp. z o.o. Sieraków.

W 2014 r. w sortowni w Mnichach poddano sortowaniu 36428,77 Mg odpadów; wysortowano:

- opakowania wielomateriałowe: 150105 w ilości 62,64 Mg,

- papier i tektura kod odpadu: 191201 w ilości 451,30 Mg,
- opakowania z papieru i tektury kod odpadu: 150101 w ilości 111,37 Mg,
- opakowania ze szkła kod odpadu: 150107 w ilości 2292,97 Mg,
- opakowania z tworzyw sztucznych kod odpadu: 150102 w ilości 901,10 Mg,
- opakowania z metali kod odpadu: 150104 w ilości 11,52 Mg,
- żelazo i stal kod odpadu: 170405 w ilości 45,39 Mg,
- aluminium kod odpadu: 170402 w ilości 8,88 Mg,
- baterie i akumulatory ołowiowe kod odpadu: 160601* w ilości 0,331 Mg,
- opakowania zawierające pozostałości substancji niebezpiecznych lub nimi zanieczyszczone kod odpadu: 150110* w ilości 0,10 Mg,
- minerały kod odpadu: 191209 w ilości 8565,6 Mg,
- inne odpady z mechanicznej obróbki odpadów kod odpadu: 191212 (<80mm) w ilości 12943 Mg,
- inne odpady z mechanicznej obróbki odpadów kod odpadu: 191212 w ilości 10915,99 Mg

W sortowni w Międzychodzie poddano sortowaniu 4933,5 Mg odpadów, wysortowano:

- opakowania ze szkła kod odpadu: 150107 w ilości 4490,5 Mg,
- inne odpady z mechanicznej obróbki odpadów kod odpadu: 191212 w ilości 443 Mg.

Składowiska odpadów

W 2014 r. na terenie powiatu międzychodzkiego eksploatowane było jedno składowisko odpadów komunalnych w miejscowości Mnichy (gmina Międzychód), znajduje się też 5 składowisk, których eksploatację zakończono.

Tabela 44 WYKAZ SKŁADOWISK W FAZIE EKSPLOATACYJNEJ NA TERENIE POWIATU MIĘDZYCHODZKIEGO W ROKU 2014

Lp.	Gmina	Miejscowość	Ilość odpadów składowana w 2014 roku /Mg/	Powierzchnia całkowita składowiska ^{/1/} /ha/	Data uruchomienia	Posiadane decyzje ^{/2/}	Typ składowiska ^{/3/}
1	Międzychód	Mnichy	38774,04	21,5	2003	1,2,3a,4,6	IN

Objaśnienia:

/1/ powierzchnia całkowita składowiska to powierzchnia całego terenu (budynki, drogi wewnętrzne, kwatery) należąca do zarządzającego składowiskiem;

/2/ posiadane decyzje: 1 decyzja lokalizacyjna, 2 pozwolenie na budowę, 3 decyzja zatwierdzająca instrukcję eksploatacji, 3a decyzja zatwierdzająca instrukcję prowadzenia składowiska, 4 pozwolenie na użytkowanie, 5 zezwolenie na odzysk lub unieszkodliwianie, 6 pozwolenie zintegrowane na składowanie odpadów z wyłączeniem

odpadów obojętnych, o zdolności przyjmowania ponad 10 ton odpadów na dobę lub o całkowitej pojemności ponad 25.000 ton;

/3/ typ składowiska: N odpadów niebezpiecznych, O odpadów obojętnych, IN odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne.

Źródło: Źródło: <http://poznan.wios.gov.pl/monitoring-srodowiska/stan%20srodowiska%20w%20powiatach/dane%20za%20rok%202014/Powiat-miedzichodzki-2014%20rok.pdf>, luty 2016

Tabela 45 WYKAZ ZAMKNIĘTYCH SKŁADOWISK ODPADÓW INNYCH NIŻ NIEBEZPIECZNE I OBOJĘTNE NA TERENIE POWIATU MIĘDZYCHODZKIEGO

Lp.	Gmina	Miejscowość	Powierzchnia całkowita składowiska /ha/	Data uruchomienia	Data zaprzestania przyjmowania odpadów/ decyzji na zamknięcie	Rekultywacja
1.	Międzychód	Łowyń	3,84	1990	2002/2005	zakończona
2.	Międzychód	Wiktorowo	4,0	1986	2003/2006	w trakcie
3.	Kwilcz	Prusim	0,5	1988	2004/2005	w trakcie
4.	Sieraków	Grobia	3,35	1993	2008/2008	zakończona
5.	Chrzypsko Wielkie	Łęzce	0,4	1986	2003/2003	zakończona

Źródło: Źródło: <http://poznan.wios.gov.pl/monitoring-srodowiska/stan%20srodowiska%20w%20powiatach/dane%20za%20rok%202014/Powiat-miedzichodzki-2014%20rok.pdf>, luty 2016

Zgodnie z art. 124.4 ustawy z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach (Dz.U. 2013, poz. 21, z późn. zm.) zarządzający składowiskiem odpadów jest obowiązany prowadzić monitoring składowiska odpadów w fazie przedeksploatacyjnej, eksploatacyjnej i poeksploatacyjnej. Zakres, czas i częstotliwość oraz sposób i warunki prowadzenia monitoringu składowisk odpadów określone zostały w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 30 kwietnia 2013 r. w sprawie składowisk odpadów.

Obowiązek prowadzenia monitoringu na czynnym składowisku określony jest w decyzji zatwierdzającej instrukcję eksploatacji/pozwoleniu zintegrowanym/zezwoleń na odzysk lub unieszkodliwianie, w przypadku składowisk zamkniętych w decyzji wyrażającej zgodę na zamknięcie i przeprowadzenie rekultywacji. Natomiast zgodnie z obowiązującą od 23 stycznia 2013 r. ustawą z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach, zarządzający składowiskiem odpadów istniejącym przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy, jest obowiązany w terminie dwóch lat od dnia jej wejścia w życie (do 23.01.2015 r.) złożyć wniosek o wydanie decyzji zatwierdzającej instrukcję prowadzenia składowiska odpadów, w której prowadzenie monitoringu określone będzie zarówno dla fazy eksploatacyjnej i poeksploatacyjnej.

Tabela 46 ZAKRES I CZĘSTOTLIWOŚĆ BADAŃ MONITORINGOWYCH W ROKU 2014 NA SKŁADOWISKACH W FAZIE EKSPLOATACYJNEJ I W FAZIE POEKSPLOATACYJNEJ NA TERENIE POWIATU MIĘDZYCHODZKIEGO

Lp.	Lokalizacja składowiska	Badania	Poziom i skład wód podziemnych	Skład wód odciekowych	Skład wód powierzchniowych	Skład i emisja gazu składowiskowego	Osiadanie składowiska	Struktura i skład masy odpadów
1	Mnichy	wymagane ¹	4 razy w roku	4 razy w roku	4 razy w roku	12 razy w roku	raz w roku	raz w roku
		wykonane ²	4 razy w roku	4 razy w roku	4 razy w roku	12 razy w roku	brak pomiaru	raz w roku
2	Łowyn	wymagane ¹	2 razy w roku	nie dotyczy	nie dotyczy	2 razy w roku	nie dotyczy	nie dotyczy
		wykonane ²	2razy w roku	nie dotyczy	nie dotyczy	2 razy w roku	nie dotyczy	nie dotyczy
3	Grobia	wymagane ¹	2 razy w roku	2 razy w roku	nie dotyczy	2razy w roku	raz w roku	nie dotyczy
		wykonane ²	2 razy w roku	2 razy w roku	nie dotyczy	2 razy w roku	raz w roku	nie dotyczy
4	Wiktorowo	wymagane ¹	2 razy w roku	2 razy w roku	nie dotyczy	2 razy w roku	raz w roku	nie dotyczy
		wykonane ²	2 razy w roku	brak pomiaru ³	nie dotyczy	2 razy w roku	brak pomiaru	nie dotyczy
5	Łężce	wymagane ¹	raz na dwa lata	2 razy w roku	nie dotyczy	2 razy w roku	raz w roku	nie dotyczy
		wykonane ²	raz w roku	brak pomiaru ³	nie dotyczy	brak pomiaru	brak pomiaru	nie dotyczy
6	Prusim	nie prowadzono badań w 2014 r.						

Objaśnienia:

1-częstotliwość prowadzonych badań zgodnie z wydaną decyzją, w przypadku gdy badanie któregoś ze wskaźników nie jest wymagane decyzją wpisano nie dotyczy.

2 – częstotliwość prowadzonych badań zgodnie z informacjami zawartymi w przekazanych do WIOŚ raportach z monitoringu lokalnego na składowiskach w roku 2014

3 – brak pomiaru ze względu na brak odcieków

Źródło:<http://poznan.wios.gov.pl/monitoringsrodowiska/stan%20srodowiska%20w%20powiatach/dane%20za%20Orok%202014/Powiat-miedzychodzki-2014%20rok.pdf>, luty 2016

4.12 PRZEWIDYWANE ZNACZĄCE ODDZIAŁYWANIE NA ŚRODOWISKO

Zgodnie z art. 51 ust. 2 pkt 2 lit. e dokonano analizy oddziaływania na środowisko *Strategii Rozwoju Powiatu Międzychodzkiego na lata 2016-2024*. Oceniono przewidywania co do oddziaływań bezpośrednich, pośrednich wtórnych, skumulowanych, krótkoterminowych, średnioterminowych oraz długoterminowych wraz z uzasadnieniem. Przewidywania odniesiono do poszczególnych zadań służących realizacji celów Strategii. Dzięki temu możliwe było dokładne zanalizowanie oddziaływania na środowisko w stosunku do każdego zaplanowanego zadania. Przeanalizowano potencjalne oddziaływanie na poszczególne elementy środowiska.

Ocenę i identyfikację znaczących oddziaływań na środowisko poszczególnych celów dokonano w sposób przyjęty w prognozach oddziaływania na środowisko. Opracowano macierz skutków środowiskowych, która jest syntetycznym zestawieniem możliwych pozytywnych bądź negatywnych oddziaływań ocenianych zadań na środowisko naturalne.

Dla przejrzystości prezentacji zaprezentowano oddziaływanie na środowisko w postaci tabelarycznej, odnosząc się do wszystkich zadań służących realizacji celów strategicznych *Strategii Rozwoju Powiatu Międzychodzkiego na lata 2016-2024*.

Realizacja Strategii z założenie nie spowoduje ingerencji i przekształceń w środowisku naturalnym o wysokich walorach przyrodniczych, nie wpłynie negatywnie na obszary chronione, cenne przyrodniczo.

Pojawiające się negatywne oddziaływanie na środowisko przedsięwzięć zawartych w Strategii ograniczać się będzie do etapu realizacji inwestycji (etapu prac budowlanych związanych z planowaną inwestycją). Pojawiająca się zazwyczaj podwyższona emisja hałasu, spalin z maszyn budowlanych, czy też zwiększoną emisją pyłów jest oddziaływaniem krótkotrwałym, lokalnym i ci najważniejsze odwracalnym. Na etapie eksploatacji oddziaływanie na środowisko będzie znikome, zazwyczaj o charakterze pozytywnym (np. zmniejszona emisja pyłów na utwardzonej drodze) w stosunku do stanu obecnego.

W tabeli poniżej przedstawiono wpływ poszczególnych przedsięwzięć przewidzianych do realizacji w ramach Strategii na poszczególne elementy środowiska. Przy ocenie starano się brać pod uwagę końcowy efekt realizacji przedsięwzięcia i jego potencjalne oddziaływania na etapie normalnego funkcjonowania jak również na etapie budowy.

Zastosowano następujące oznaczenia:

- (0) - brak zauważalnego oddziaływania w zakresie analizowanego przedsięwzięcia,
- (+) - potencjalnie pozytywne oddziaływanie,
- (-) - potencjalnie negatywne oddziaływanie,
- (N) - brak możliwości jednoznacznego określenia spodziewanego oddziaływania.

Uwaga: Poniżej tabel zamieszczono uzasadnienie wyborów opisanych w tabelach.

Tabela 47 WPŁYW ZADAŃ NA ELEMENTY ŚRODOWISKA W ZAKRESIE 1 CELU STRATEGICZNEGO

CEL STRATEGICZNY 1	ROZWÓJ GOSPODARCZY I INFRASTRUKTURALNY PRZY WYKORZYSTANIU POTENCJAŁU POWIATU	Różnorodność biologiczna	Ludzie	Zwierzęta	Rośliny	Woda	Powietrze	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Klimat	Zasoby naturalne	Zabytki	Dobra materialne
Program operacyjny 1.1	Spójność komunikacyjna powiatu												
Działanie 1.1.1	Odnawianie nawierzchni dróg powiatowych	+	+	N	+	+	+	+	N	N	0	0	+
Działanie 1.1.2	Eliminowanie niebezpiecznych miejsc na drogach	0	+	0	0	0	N	0	0	0	0	0	+
Działanie 1.1.3	Optymalizacja sieci linii komunikacyjnych	+	+	+	0	0	+	0	0	+	0	0	0
Działanie 1.1.4	Budowa i modernizacja chodników i parkingów	+	+	+	+	0	+	+	0	+	0	0	+
Działanie 1.1.5	Wspieranie przebudowy dróg gminnych na terenie powiatu międzychodzkiego	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	+
Działanie 1.1.6	Prowadzenie działań w kierunku wznowienia transportu kolejowego	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Działanie 1.1.7	Wspieranie działań dotyczących budowy monitoringu w poszczególnych gminach	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Program operacyjny 1.2	Rozwój lokalnej przedsiębiorczości												
Działanie 1.2.1	Stworzenie Punktu Informacyjnego Funduszy Europejskich w Międzychodzie – kompleksowa obsługa podmiotów i osób zainteresowanych rozwojem	0	+	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Działanie 1.2.2	Wspomaganie działań z przygotowaniem terenów inwestycyjnych	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Działanie 1.2.3	Wspieranie organizacji bezpłatnych szkoleń	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Działanie 1.2.4	Wspieranie lokalnych porozumień rolników/przedsiębiorców	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Działanie 1.2.5	Stworzenie i wdrażanie programów pomocowych dla przedsiębiorców	0	+	0	0	0	0	0	0	0	0	0	+

Działanie 1.2.6	Wspieranie proinnowacyjności	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Program operacyjny 1.3	Rozwój turystyki												
Działanie 1.3.1	Wykorzystanie potencjału szlaków turystycznych	+	+	+	+	+	0	+	+	0	0	0	0
Działanie 1.3.2	Zwiększanie potencjału bazy gastronomicznej i noclegowej	0	+	0	0	0	0	0	0	0	0	0	+
Działanie 1.3.3	Promocja i rozwój agroturystyki	0	+	0	0	0	0	0	0	0	0	0	+
Działanie 1.3.4	Promocja walorów Powiatu	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Działanie 1.3.5	Zwiększenie potencjału wypoczynkowej bazy prozdrowotnej	0	+	0	0	0	0	0	0	0	0	0	+
Program operacyjny 1.4	Wspieranie ograniczania zużycia energii i gospodarki niskoemisyjnej												
Działanie 1.4.1	Kompleksowa termomodernizacja budynków użyteczności publicznej	0	+	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Działanie 1.4.2	Wspieranie rozwoju gazyfikacji obszaru Powiatu	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Działanie 1.4.3	Projekt KLASTER ENERGETYCZNY	0	+	0	0	0	+	0	0	0	0	0	+
Program operacyjny 1.5	Innowacyjna i sprawna administracja												
Działanie 1.5.1	Usprawnienie procesu zarządzania administracją	0	+	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Działanie 1.5.2	e-Administracja	0	+	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Działanie 1.5.3	e-Geodezja	0	+	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Źródło: Analiza Remedis SA, Starostwo Powiatowe w Międzyzdrojach

Uzasadnienie:

W programie inwestycyjnym 1.1 wpływ działań 1.1.1 Odnawianie nawierzchni dróg powiatowych oraz działanie 1.1.2 Eliminowanie niebezpiecznych miejsc na drogach na środowisko jest niemożliwy do przewidzenia, ze względu na ogólność zapisów przyjętych w strategii. Szczegółowy wpływ zostanie oceniony podczas wybierania konkretnych rozwiązań, i wtedy zostaną podjęte decyzje najkorzystniejsze dla środowiska. Działanie 1.1.3 Optymalizacja sieci linii komunikacyjnych ze swej istoty służy mniejszemu obciążeniu środowiska. Podobnie działanie 1.1.4 Budowa i modernizacja chodników i parkingów służy zmniejszeniu presji na środowisko, zwłaszcza na zjawiska erozyjne związane z użytkowaniem nieutwardzonych obszarów. Działania Wspieranie przebudowy dróg gminnych na terenie powiatu

międzychodzkiego , 1.1.6 Prowadzenie działań w kierunku wznowienia transportu kolejowego oraz 1.1.7 Wspieranie działań dotyczących budowy monitoringu w poszczególnych gminach mają charakter lobbingowy, bez bezpośredniego wpływu na środowisko, poza podnoszeniem wartości dóbr materialnych.

Program operacyjny 1.2 Rozwój lokalnej przedsiębiorczości zawiera jedynie działania o charakterze wsparcia, bez bezpośredniego przełożenia na stan środowiska. Pewnym wyjątkiem jest działanie 1.2.5 Stworzenie i wdrażanie programów pomocowych dla przedsiębiorców, jego skutkiem winno być podniesienie wartości dóbr materialnych.

Program operacyjny 1.3 Rozwój turystyki w tym zwłaszcza działanie 1.3.1 będzie skutkowało pozytywnym wpływem na środowisko, dzięki skanalizowaniu ruchu turystycznego i uniknięciu dzięki eksploracji bogatych zasobów przyrodniczych Powiatu. Inne działania będą głównie służyć ludziom obsługującym ruch turystyczny i ich majątkowi, poza działaniem 1.3.4 Promocja walorów Powiatu, nie mającym bezpośredniego wpływu na żaden z komponentów środowiska.

Program operacyjny 1.4 Wspieranie ograniczania zużycia energii i gospodarki niskoemisyjnej jest kolejnym programem wsparcia, nie działającym bezpośrednio na środowisko. Natomiast skutki efektów wsparcia będą z całą pewnością miały pozytywny wpływ na środowisko, wpisując się w program 20/20/20.

Wreszcie program 1.5 Innowacyjna i sprawna administracja wpłynie pozytywnie na antroposferę, nie mając wyraźnych bezpośrednich oddziaływań na inne komponenty środowiska.

Tabela 48 WPŁYW ZADAŃ NA ELEMENTY ŚRODOWISKA W ZAKRESIE 2 CELU STRATEGICZNEGO

CEL STRATEGICZNY 2	POPRAWA STANU ŚRODOWISKA I WARUNKÓW ROZWOJU ROLNICTWA	Różnorodność biologiczna	Ludzie	Zwierzęta	Rośliny	Woda	Powietrze	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Klimat	Zasoby naturalne	Zabytki	Dobra materialne
Program operacyjny 2.1	Zmniejszenie poziomu zanieczyszczeń środowiska i ochrona dziedzictwa naturalnego												
Działanie 2.1.1	Realizacja powiatowego programu ochrony środowiska	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	0	0

Działanie 2.1.2	Wsparcie działań i przedsięwzięć związanych z regulacją stosunków wodnych oraz zabezpieczeniem przed powodzią	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Działanie 2.1.3	Promocja postaw ekologicznych	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	0	0
Program operacyjny 2.2	Promocja rolnictwa i wspomaganie warunków gospodarowania												
Działanie 2.2.1	Promocja powiatu w kontekście funkcjonowania rolnictwa oraz produkcji rolnej	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Działanie 2.2.2	Pomoc w rozpowszechnieniu informacji oraz organizacji szkoleń dla rolników dot. pozyskania środków pomocowych wspierających zrównoważony rozwój, przy zachowaniu wymogów ochrony środowiska	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Działanie 2.2.3	Scalenie i wymiana gruntów	0	+	0	0	0	0	0	0	0	0	0	+
Działanie 2.2.4	Wspieranie innowacyjnych technologii	0	+	0	0	0	0	0	0	0	0	0	+
Działanie 2.2.5	Tworzenie i rozwój inkubatorów przetwórstwa lokalnego	0	+	0	0	0	0	0	0	0	0	0	+
Działanie 2.2.6	Propagowanie ekologicznych upraw rolnych z możliwością wystawiania produktów rolnych na imprezach okolicznościowych	0	+	0	0	0	0	0	0	0	0	0	+
Działanie 2.2.7	Pomaganie w ukierunkowywaniu produkcji rolnej	0	+	0	0	0	0	0	0	0	0	0	+

Źródło: Analiza Remedis SA, Starostwo Powiatowe w Międzychodzie

Cały 2. Cel strategiczny, POPRAWA STANU ŚRODOWISKA I WARUNKÓW ROZWOJU ROLNICTWA nastawiony jest na poprawę różnych komponentów środowiska. Jednak niektóre z programów i działań wyróżniają się. Np. w programie operacyjnym 2.1 Zmniejszenie poziomu zanieczyszczeń środowiska i ochrona dziedzictwa naturalnego działanie 2.1.1 Realizacja powiatowego programu ochrony środowiska i 2.1.3 Promocja postaw ekologicznych nastawiane są bezpośrednio na poprawę stanu większości komponentów środowiskowych.

Działanie 2.1.2 Wsparcie działań i przedsięwzięć związanych z regulacją stosunków wodnych oraz zabezpieczeniem przed powodzią oraz w programie 2.2 Promocja rolnictwa i wspomaganie warunków gospodarowania działania 2.2.1 Promocja powiatu w kontekście funkcjonowania rolnictwa oraz produkcji rolnej oraz 2.2.2 Pomoc w rozpowszechnieniu informacji oraz organizacji szkoleń dla rolników dot. pozyskania środków pomocowych wspierających zrównoważony rozwój, przy zachowaniu wymogów ochrony środowiska mają charakter wsparcia, bez bezpośredniego wpływu na środowisko. Pozostałe działania zawarte w programie 2.2, czyli 2.2.3 Scalenie i wymiana gruntów, 2.2.4 Wspieranie innowacyjnych technologii, 2.2.5 Tworzenie i rozwój inkubatorów przetwórstwa lokalnego, 2.2.6 Propagowanie ekologicznych upraw rolnych z możliwością wystawiania płodów rolnych na imprezach okolicznościowych i 2.2.7 Pomaganie w ukierunkowywaniu produkcji rolnej nastawione są na wspieranie efektywności gospodarki rolnej w Powiecie, mają przynieść efekty głównie dla antroposfery.

Tabela 49 WPŁYW ZADAŃ NA ELEMENTY ŚRODOWISKA W ZAKRESIE 3 CELU STRATEGICZNEGO

CEL STRATEGICZNY 3	PROMOCJA I OCHRONA ZDROWIA ORAZ WŁĄCZENIE SPOŁECZNE	Różnorodność biologiczna	Ludzie	Zwierzęta	Rośliny	Woda	Powietrze	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Klimat	Zasoby naturalne	Zabytki	Dobra materialne
Program operacyjny 3.1	Promocja zdrowego trybu życia												
Działanie 3.1.1	Zapobieganie występowaniu zachorowań i uzależnień oraz promocja zdrowia	0	+	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Działanie 3.1.2	Propagowanie modelu aktywnego, zdrowego stylu życia wśród mieszkańców Powiatu Międzychodzkiego	0	+	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Program operacyjny 3.2	Zaspokojenie potrzeb kulturalnych mieszkańców Powiatu												
Działanie 3.2.1	Kultywowanie i promocja tradycji	0	+	0	0	0	0	0	0	0	0	+	+
Działanie 3.2.2	Rozwój infrastruktury i turystyki rowerowej	0	+	0	0	0	0	0	0	0	0	0	+
Działanie 3.2.3	Zachowanie dorobku kultury i dziedzictwa Powiatu	0	+	0	0	0	0	0	0	0	0	0	+
Działanie 3.2.4	Inwestycje w Muzeum Zamek Opalińskich w	0	+	0	0	0	0	0	0	0	0	+	+

	Sierakowie												
Program operacyjny 3.3	Kontynuacja Rozwoju Szpitala Powiatowego w Międzychodzie												
Działanie 3.3.1	Dalszy wzrost jakości świadczonych usług medycznych	0	+	0	0	0	0	0	0	0	0	0	+
Działanie 3.3.2	Utrzymanie stabilizacji finansowej Zakładu oraz zwiększenie przychodów	0	+	0	0	0	0	0	0	0	0	0	+
Działanie 3.3.3	Rozwój infrastruktury Szpitala	0	+	0	0	0	0	0	0	0	0	0	+
Działanie 3.3.4	Poprawa obsługi administracyjnej	0	+	0	0	0	0	0	0	0	0	0	+
Działanie 3.3.5	Dalsza poprawa warunków pracy	0	+	0	0	0	0	0	0	0	0	0	+
Działanie 3.3.6	Postawienie większego znaczenia na świadczenia wykonywane poza kontraktem z NFZ	0	+	0	0	0	0	0	0	0	0	0	+
Działanie 3.3.7	Wzmoczona promocja SPZOZ Międzychód z wykorzystaniem różnych technik marketingowych	0	+	0	0	0	0	0	0	0	0	0	+
Program operacyjny 3.4	Budowa kapitału społecznego na rzecz społeczeństwa obywatelskiego												
Działanie 3.4.1	Rozwój dialogu i komunikacja społeczna	0	+	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Działanie 3.4.2	Aktywizacja i wsparcie organizacji pozarządowych	0	+	0	0	0	0	0	0	0	0	0	+
Działanie 3.4.3	Partnerstwo	0	+	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Program operacyjny 3.5	Ograniczenie bezrobocia												
Działanie 3.5.1	Wsparcie doradczyci pracodawców oraz osób bezrobotnych	0	+	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Działanie 3.5.2	Prowadzenie cyklicznych badań i diagnoz lokalnego rynku pracy	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Działanie 3.5.5	Organizacja szkoleń i kursów doskonalących umiejętności i podnoszących kwalifikacje	0	+	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Program operacyjny 3.6	Aktywne i zdrowe starzenie się												
Działanie 3.6.1	Kształtowanie i promocja aktywnych postaw na rzecz zdrowego i aktywnego stylu życia	0	+	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Działanie 3.6.2	Profilaktyka zdrowotna	0	+	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Program	Uczenie się przez całe życie (LLL)												

operacyjny 3.7													
Działanie 3.7.1	Stworzenie programów doszkalających w zakresie obsługi nowoczesnych urządzeń, Internetu, walka z wykluczeniem społecznym	0	+	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Działanie 3.7.2	Wspieranie rozwoju e-społeczeństwa	0	+	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Program operacyjny 3.8	Rozwój placówek pomocy społecznej												
Działanie 3.8.1	Przeciwdziałanie i zapobieganie sytuacjom kryzysowym w rodzinach i eliminowanie ich negatywnych skutków	0	+	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Działanie 3.8.2	Dalszy rozwój Domu Pomocy Społecznej Piłka-Zamyślin	0	+	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Działanie 3.8.3	Dalszy rozwój Domu Pomocy Społecznej w Łęczeczkach	0	+	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Działanie 3.8.3	Realizacja programów Powiatowej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych	0	+	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Program operacyjny 3.9	Aktywacja społeczna poprzez poprawę dostępu do Internetu												
Działanie 3.9.1	Budowa sieci dostępu do Internetu w oparciu o istniejącą sieć szkieletową	0	+	0	0	0	0	0	0	0	0	0	+

Źródło: Analiza Remedis SA, Starostwo Powiatowe w Międzychodzie

Cel strategiczny 3. PROMOCJA I OCHRONA ZDROWIA ORAZ WŁĄCZENIE SPOŁECZNE jest w całości nastawiony na poprawę w obszarze antroposfery.

Tabela 50 WPŁYW ZADAŃ NA ELEMENTY ŚRODOWISKA W ZAKRESIE 4 CELU STRATEGICZNEGO

CEL STRATEGICZNY 4	ROZWÓJ EDUKACJI DOSTOSOWANEJ DO BIEŻĄCYCH I PRZYSZŁYCH POTRZEB	Różnorodność biologiczna	Ludzie	Zwierzęta	Rośliny	Woda	Powietrze	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Klimat	Zasoby naturalne	Zabytki	Dobra materialne
Program operacyjny 4.1	Ulepszanie warunków, jakości i dostępności edukacji												
Działanie 4.1.1	Wsparcie kształcenia i doskonalenia zawodowego nauczycieli	0	+	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Działanie 4.1.2	Wspieranie organizacji pozarządowych w obszarze edukacji nieformalnej	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Działanie 4.1.3	Systematyczne unowocześnianie, wymiana sprzętu, pomocy naukowych, wyposażenia placówek edukacyjnych Powiatu Międzychodzkiego	0	+	0	0	0	0	0	0	0	0	+
Działanie 4.1.4	Modernizacja bazy dydaktycznej oraz rozbudowa bazy sportowej placówek edukacyjnych Powiatu Międzychodzkiego	0	+	0	0	0	0	0	0	0	0	+
Działanie 4.1.5	Rozwój cyfrowych form edukacji	0	+	0	0	0	0	0	0	0	0	+
Działanie 4.1.6	Dostosowanie sieci szkół do potrzeb mieszkańców i rynku pracy	0	+	0	0	0	0	0	0	0	0	+
Działanie 4.1.7	Podnoszenie jakości sieci szkół	0	+	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Program operacyjny 4.2	Rozwój szkolnictwa zawodowego i technicznego											
Działanie 4.2.1	Wypracowanie narzędzi i metod współpracy przedsiębiorców ze szkołami	0	+	0	0	0	0	0	0	0	0	+
Działanie 4.2.2	Rozwój systemu doradztwa zawodowego – wczesnej diagnozy predyspozycji zawodowych w kontekście lokalnego rynku pracy	0	+	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Działanie 4.2.3	Rozwój szkolnictwa zawodowego	0	+	0	0	0	0	0	0	0	0	+
Działanie 4.2.4	Promocja kształcenia na kierunkach zawodowych i technicznych	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Działanie 4.2.5	Utworzenie Centrum Kształcenia Ustawicznego i Zawodowego w Zespole Szkół w Sierakowie	0	+	0	0	0	0	0	0	0	0	+

Źródło: Analiza Remedis SA, Starostwo Powiatowe w Międzychodzie

Cel strategiczny 4. ROZWÓJ EDUKACJI DOSTOSOWANEJ DO BIEŻĄCYCH I PRZYSZŁYCH POTRZEB jest w całości nastawiony na poprawę w zakresie edukacji. Bezpośredni wpływ działań dotyczy wyłącznie antroposfery. Niemniej można przyjąć za pewnik, że właśnie skutki realizacji programów i działań zawartych w tym celu będą miały długofalowo bardzo duży pozytywny wpływ na wiele innych komponentów środowiska. Bowiem tylko edukacja daje długofalowe podstawy pozwalające na właściwe prowadzenie wszelkich aktywności człowieka w sposób

przemyślany i dający podstawy dla dobrej przyszłości, opartej o racjonalne korzystanie z zasobów.

4.13 ISTNIEJĄCE PROBLEMY ŚRODOWISKOWE NA TERENIE POWIATU MIĘDZYCHODZKIEGO ⁴⁷

I

W wyniku oceny jakości powietrza pod kątem ochrony zdrowia, strefę wielkopolską zaliczono do klasy A za wyjątkiem pyłu PM10 i benzo(a)pirenu, dla których strefę zaliczono do klasy C. Ze względu na kryteria dla ochrony roślin, dla wszystkich substancji podlegających klasyfikacji, strefę wielkopolską zaliczono do klasy A. Zaliczenie strefy do klasy A oznacza, że jakość powietrza atmosferycznego na jej obszarze jest zadowalająca. Natomiast przypisanie klasy C oznacza przekroczenie wymaganych prawem norm, ale nie muszą one występować na całym obszarze strefy. Planowane na obszarze strefy przedsięwzięcia nie mogą wpływać na pogorszenie jakości powietrza atmosferycznego. Jednocześnie na obszarze strefy powinny być prowadzone działania na rzecz utrzymania jakości powietrza lub jej poprawy. Dla strefy wielkopolskiej Zarząd Województwa Wielkopolskiego przygotował Program Ochrony Powietrza w zakresie benzo(a)pirenu i pyłu PM10.

II

Zgodnie z wymaganiami Ramowej Dyrektywy Wodnej do 2015 roku należy osiągnąć dobry stan wód. W 2014 na terenie powiatu międzychodzkiego nie prowadzono badań wód powierzchniowych płynących; w wyniku badań JCW jeziornych stwierdzono: – w JCW Jezioro Białokoskie stwierdzono słaby stan ekologiczny, dobry stan chemiczny, niespełnienie wymagań dla obszarów chronionych, a tym samym zły stan wód;

- w JCW Jezioro Kubek stwierdzono słaby stan ekologiczny, dobry stan chemiczny, niespełnienie wymagań dla obszarów chronionych, a tym samym zły stan wód;

⁴⁷ Opracowano na podstawie opracowania pt.: informacja o stanie środowiska i działalności kontrolnej Wielkopolskiego Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Środowiska w Powiecie Międzychodzkiem w roku 2014

- w JCW Jezioro Śremskie stwierdzono słaby stan ekologiczny, stan chemiczny nie był badany, uzyskano zły stan wód;
- w JCW Tuczo stwierdzono dobry stan ekologiczny, dobry stan chemiczny, spełnienie wymagań dla obszarów chronionych, a tym samym dobry stan wód;
- w JCW Jezioro Wielkie (Strzyżmińskie) stwierdzono słaby stan ekologiczny, dobry stan chemiczny, niespełnienie wymagań postawionych dla obszarów chronionych, a tym samym zły stan wód.

Największy wpływ na jakość wód mają punktowe źródła zanieczyszczeń (wprowadzanie do wód niedostatecznie oczyszczonych lub nieoczyszczonych ścieków) oraz zanieczyszczenia obszarowe pochodzące głównie z rolnictwa. Inne ważne źródła zanieczyszczeń wód powierzchniowych stanowią także: rozwój terenów rekreacyjnych bez właściwej infrastruktury (kanalizacja, oczyszczalnie) oraz terenów zabudowy mieszkaniowej w ich bezpośrednim sąsiedztwie i niedostateczna sanitacja wsi.

Należy dążyć do poprawy stanu wód w szczególności poprzez: uporządkowanie gospodarki wodno-ściekowej w zlewniach (budowa równolegle sieci wodociągowej i kanalizacyjnej, odprowadzanie do wód wyłącznie ścieków oczyszczonych); stosowanie odpowiednich zabiegów agrotechnicznych na terenach użytkowanych rolniczo, podnoszenie świadomości ekologicznej społeczeństwa.

III

Na obszarze powiatu położone są 2 JCWPd (nr 36 i 42). W roku 2014 nie prowadzono badań jakości wód podziemnych w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska na terenie powiatu międzychodzkiego.

IV

Monitorowanie chemizmu gleb ornych prowadzone jest w systemie monitoringu krajowego przez Instytut Uprawy Nawożenia i Gleboznawstwa (IUNG) w Puławach. Badania te wykonywane są cyklicznie, w okresach pięcioletnich, od roku 1995. Ostatnie badania gleb były prowadzone w roku 2010. Na terenie powiatu międzychodzkiego nie wyznaczono punktów pomiarowych. Rozpoczęcie piątego cyklu badań planowane jest na rok 2015.

V

Degradacja klimatu akustycznego środowiska ma miejsce przede wszystkim w sąsiedztwie głównych tras komunikacji drogowej. Ze względu na trudności związane z eliminowaniem tego

rodzaju konfliktów akustycznych, podstawowe znaczenie ma właściwa polityka w zakresie planowania przestrzennego. Problem ten dotyczy nie tylko decyzji podejmowanych w stosunku do obiektów będących źródłami hałasu, ale również lokalizowania projektowanej zabudowy i terenów wymagających komfortu akustycznego. W roku 2014 WIOŚ prowadził pomiary poziomów hałasu komunikacyjnego na terenie powiatu międzychodzkiego w miejscowościach Bielsko, Międzychód i Wielowieś. Dopuszczalna wartość równoważnego poziomu dźwięku dla pory dnia została dotrzymana tylko w jednym punkcie pomiarowym w miejscowości Międzychód. Dla pory nocy dopuszczalny poziom hałasu został przekroczony we wszystkich punktach pomiarowych.

VI

Rok 2014 rozpoczął trzeci, trzyletni cykl badań poziomu pól elektromagnetycznych (PEM) w środowisku. W roku 2014 nie stwierdzono przekroczenia poziomu dopuszczalnego pól elektromagnetycznych na terenach dostępnych dla ludności na obszarze województwa wielkopolskiego.

VII

Gospodarka odpadami:

- na terenie powiatu funkcjonowały dwie sortownie odpadów, jedno składowisko odpadów komunalnych i jedna biogazownia, w której źródłem biogazu było składowisko odpadów,
- na terenie powiatu nie było funkcjonujących spalarni i kompostowni służących do zagospodarowania odpadów komunalnych,
- ilość składowanych odpadów na składowisku w Mnichach była większa w porównaniu do roku 2013,
- na terenie powiatu znajduje się 5 składowisk odpadów, które posiadają decyzje na zamknięcie, na 3 z nich rekultywacja została zakończona, na 2 składowiskach trwają prace rekultywacyjne,
- na składowisku w Prusimiu w roku 2014 nie prowadzono badań monitoringowych; na 3 składowiskach nie prowadzono monitoringu w pełnym wymaganym zakresie określonym rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 30 kwietnia 2013 r. w sprawie składowisk odpadów.

4.14 KRAJOBRAZ

Obszar Powiatu Międzychód w znaczącej części podlega ograniczeniom w zmianach o charakterze antropogenicznym. Zgodnie z art. 3 *Europejskiej Konwencji Krajobrazowej* jej celami są: *promowanie ochrony, gospodarki i planowania krajobrazu, a także organizowanie współpracy europejskiej w zakresie zagadnień dotyczących krajobrazu*. Konwencja traktuje krajobraz jako ważny element życia ludzi zamieszkujących wszędzie: w miastach i na wsiach, na obszarach zdegradowanych, popolitych, jak również na obszarach odznaczających się wyjątkowym pięknem. Cała Strategia Rozwoju Powiatu Międzychodzkiego jest nastawiona na zachowanie istniejącego krajobrazu, a tam, gdzie to niemożliwe, na minimalizację lub kompensatę skutków niepożądanych zmian. Wszelkie działania władz samorządowych respektują postanowienia konwencji krajobrazowej (Dz. U. 2006 nr 14 poz. 98)

KLIMAT I MIKROKLIMAT:

Zagadnienia klimatyczne są traktowane z wielką uwagą. W niniejszym opracowaniu przyjęto ocenę wpływu zagadnień w sposób zaproponowany w opracowaniu *Strategiczny Plan Adaptacji dla Sektorów i Obszarów Wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do 2030 (SPA)*; Ministerstwo Środowiska, Warszawa 2013. „Celem głównym SPA jest zapewnienie zrównoważonego rozwoju oraz efektywnego funkcjonowania gospodarki i społeczeństwa w warunkach zmian klimatu”.

Analizę działań przeprowadzono w odniesieniu do wskazanych w SPA działań, za które odpowiedzialne są jednostki samorządu terytorialnego. Odniesiono się wyłącznie do działań priorytetowych SPA dotyczących Powiatu Międzychodzkiego.

Tabela 51 ODNIESIENIE STRATEGII ROZWOJU POWIATU MIĘDZYCHÓD DO STRATEGICZNEGO PLANU ADAPTACJI DLA SEKTORÓW I OBSZARÓW WRAŻLIWYCH NA ZMIANY KLIMATU DO ROKU 2020 Z PERSPEKTYWĄ DO 2030

DZIAŁANIE PRIORYTETOWE SPA	REALIZUJĄCE CELE DZIAŁANIA W STRATEGII ROZWOJU POWIATU MIĘDZYCHODZKIEGO
1.1.2 Zarządzanie ryzykiem powodziowym, w tym zapewnienie infrastruktury krytycznej; zwiększenie możliwości retencyjnych i renaturyzacja cieków wodnych.	2.1.1 Realizacja powiatowego programu ochrony środowiska 2.1.2 Wsparcie działań i przedsięwzięć związanych z regulacją stosunków wodnych oraz zabezpieczeniem przed powodzią
1.3.1 Rozwijanie alternatywnych możliwości produkcji energii na poziomie lokalnym, szczególnie na potrzeby ogrzewania i klimatyzacji na terenach o mniejszej gęstości zaludnienia.	1.4.3 Projekt KLASTER ENERGETYCZNY
1.3.2 Zapewnienie awaryjnych źródeł energii oraz	1.4.3 Projekt KLASTER ENERGETYCZNY

przesyłu w przypadkach, w których zastosowanie podstawowych źródeł nie będzie możliwe.	
1.5.2 Wdrożenie działań zabezpieczających przed osuwiskami.	1.1.2 Eliminacja miejsc niebezpiecznych na drogach 2.1.1 Realizacja powiatowego programu ochrony środowiska
[] Ograniczenie skutków zdrowotnych stresu termicznego i nadzwyczajnych zdarzeń klimatycznych u wrażliwych grup ludności.	1.2.3 Wspieranie organizacji bezpłatnych szkoleń 2.1.3 Promocja postaw ekologicznych
[]Rozwój systemów monitoringu i wczesnego ostrzegania o możliwych skutkach zmian klimatycznych dla produkcji roślinnej i zwierzęcej.	2.2.2 Pomoc w rozpowszechnieniu informacji oraz organizacji szkoleń dla rolników dot. pozyskania środków pomocowych wspierających zrównoważony rozwój, przy zachowaniu wymogów ochrony środowiska 2.2.7 Pomaganie w ukierunkowywaniu produkcji rolnej
6.1.2 Organizowanie szkoleń w zakresie: zmian klimatu oraz metod zapobiegania i ograniczania ich skutków dla mieszkańców: terenów zagrożonych powodzią, osuwiskami i silnymi wiatrami. 6.1.3 Organizowanie szkoleń dla rolników w zakresie zmian klimatu oraz metod zapobiegania i ograniczania ich skutków. 6.1.4 Włączenie lokalnych społeczności i administracji samorządowej do działań zapobiegających skutkom zmian klimatu.	1.5.1 Usprawnienie procesu zarządzania administracją 2.2.2 Pomoc w rozpowszechnieniu informacji oraz organizacji szkoleń dla rolników dot. pozyskania środków pomocowych wspierających zrównoważony rozwój, przy zachowaniu wymogów ochrony środowiska 2.1.3 Promocja postaw ekologicznych 2.2.7 Pomaganie w ukierunkowywaniu produkcji rolnej 3.7.2 Wspieranie rozwoju e-społeczeństwa

Źródło: opracowanie własne na podstawie „Strategii Rozwoju Powiatu Międzychodzkiego na lata 2016-2024”

4.15 DZIAŁANIA MAJĄCE NA CELU ZAPOBIEGANIE, OGRANICZENIE LUB KOMPENSACJĘ PRZYRODNICZĄ NEGATYWNYCH ODDZIAŁYWAŃ NA ŚRODOWISKO, W SZCZEGÓLNOŚCI NA INTEGRALNOŚĆ TEGO OBSZARU

Podstawowym celem *Strategii* jest poprawa sytuacji w obszarze środowiskowym. Jednak przy podejmowaniu projektów mających negatywny wpływ na środowisko podejmuje się dwa rodzaje działań

- działania łagodzące - zmierzające do zmniejszenia lub eliminacji negatywnego oddziaływania na element środowiska społecznego lub przyrodniczego,
- działania kompensujące - działania najczęściej niezależne od projektu strategicznego, których celem jest kompensacja znaczącego niekorzystnego oddziaływania na środowisko. Kompensacja podejmowana jest w sytuacji, gdy ochrona środowiska jest

niemożliwa (zgodnie z art. 75 ust. 3 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2008 r. nr 25, poz. 150 z późn. zm.)

Zidentyfikowane oddziaływania niniejszej *Strategii* na środowisko nie dają przesłanek świadczących o niemożności ochrony środowiska przyrodniczego, dlatego nie ma potrzeby stosowania działań kompensujących.

Negatywny wpływ na środowisko działań wynikających z projektów niniejszej *Strategii* będzie miał skutki tylko w ograniczonym czasie (realizacji inwestycji). Ponadto *Strategia* nie zawiera projektów istotnie przekształcających środowisko.

W związku z tym przewidziano jedynie zbiór działań o charakterze łagodzącym niekorzystne oddziaływanie na poszczególne elementy środowiska:

LUDZIE:

- oznakowanie obszarów, gdzie prowadzone będą prace budowlane i modernizacyjne w celu zwiększenia bezpieczeństwa ludzi podczas wykonywania tych prac,
- stosowanie sprawnego i posiadającego odpowiednie świadectwa i atesty sprzętu, stałe prowadzenie nadzoru oraz bezwzględne przestrzeganie przepisów BHP,
- ograniczenie czasu pracy maszyn do niezbędnego minimum, w tym wyłączanie na czas przerw w pracy w celu zmniejszenia emisji spalin oraz hałasu,
- stosowanie systemów zabezpieczających wykopy, rusztowania oraz maszyny i urządzenia podczas remontów i innych prac budowlanych, ograniczające jednocześnie uciążliwości przez niewywoływane,
- stosowanie roślinności izolacyjnej (obudowa biologiczna wzdłuż ciągów komunikacyjnych).

ZWIERZĘTA (patrz *Program Ochrony Środowiska i Plan Gospodarki Odpadami dla Powiatu Międzychodzkiego*):

- prowadzenie prac poza okresem lęgowym ptaków oraz rozrodu nietoperzy,
- w przypadku braku możliwości prowadzenia prac w okresie poza lęgowym odpowiednio wcześniejsze zabezpieczenie obiektów przed zakładaniem w nich lęgówisk,

- współpraca z ornitologami i chiropterologami na wypadek odnalezienia miejsc gniazdowania ptaków oraz rozrodu nietoperzy,
- po przeprowadzeniu prac remontowych, w przypadku braku możliwości zachowania istniejących schronień, wyposażenie budynków w schronienia alternatywne (skrzynki dla ptaków i nietoperzy), równoważące ubytek takich miejsc,
- prowadzenie prac w możliwie najkrótszym czasie.

ROŚLINY(patrz *Program Ochrony Środowiska i Plan Gospodarki Odpadami dla Powiatu Międzychodzkiego*):

- ochrona drzew przed uszkodzeniami w czasie prowadzenia prac,
- zabezpieczanie ewentualnie powstałych ran odpowiednimi środkami,
- w sytuacji konieczności prowadzenia wykopów w bliskości systemów korzeniowych wykonywanie ich ręcznie,
- zachowanie wysokiej kultury prowadzenia robot budowlanych (np. budowa zapleczy z dala od cennej roślinności
- nasadzenia realizowane w porozumieniu ze specjalistami, aby zapewnić właściwą dla danego terenu różnorodność biologiczną.

WODA:

- właściwe zabezpieczenie/uszczelnienie terenów miejsc magazynowania substancji, materiałów oraz odpadów w sposób eliminujący kontakt z wodami opadowymi i gruntowymi,
- stała kontrola szczelność zbiorników paliw płynnych stosowanych w czasie prac w celu niedopuszczenia do miejscowego skażenia środowiska gruntowego substancjami ropopochodnymi,
- dbałość o stworzenie przygotowanych miejsc napełniania zbiorników maszyn na placu budowy,
- zapewnienie dostępu do przenośnych, regularnie i prawidłowo opróżnianych toalet,
- zachowanie szczególnej ostrożności w czasie prowadzenia prac w sąsiedztwie cieków i zbiorników wodnych,
- ograniczanie powierzchni nieprzepuszczalnych np. poprzez stosowanie materiałów przepuszczalnych do budowy parkingów, ciągów pieszych i rowerowych,

- stosowanie rozwiązań technicznych i technologii ograniczających zużycie wody.

POWIETRZE (patrz Program Ochrony Środowiska i Plan Gospodarki Odpadami dla Powiatu Międzychodzkiego):

- dbałość o stan techniczny maszyn i urządzeń spalinowych w zakresie emisji spalin,
- ograniczenie czasu pracy urządzeń spalinowych,
- stosowanie osłon ograniczających pylenie podczas prac, za i rozładunku oraz transportu,
- zachowanie wysokiej kultury prowadzenia robót, a w szczególności przez: systematyczne sprzątanie placów budowy, zraszanie wodą placów,
- propagowanie ruchu rowerowego, pieszego, poprzez budowę odpowiednich ciągów komunikacyjnych,
- zwiększenie powierzchni terenów zielonych poprawiających skład powietrza atmosferycznego,
- budowanie pasów zieleni izolacyjnej, ograniczającej uciążliwości komunikacyjne,
- stosowanie rozwiązań technicznych mających na celu ograniczenie niskiej emisji,
- inteligentne zarządzanie energią pozwalające obniżyć zapotrzebowanie na ciepło, światło.

POWIERZCHNIA ZIEMI:

- właściwa gospodarka humusem – zebranie przed i rozdysponowanie po zakończeniu prac,
- wcześniej wymienione działania w zakresie wody służą także ochronie powierzchni ziemi.

KRAJOBRAZ:

- integracja planowanych inwestycji z istniejącym krajobrazem.

KLIMAT:

- wszelkie wymienione działania poprzez dbałość o środowisko naturalne mają korzystny wpływ na klimat.

ZASOBY NATURALNE:

- stosowanie oszczędnych technologii,
- dbałość o zachowanie zasobów w stanie możliwie nie pogorszonym.

ZABYTKI, DOBRA MATERIALNE:

- planowanie działań w harmonii z istniejącym krajobrazem i historycznym układem przestrzennym,
- wyeksponowanie obiektów zabytkowych,
- prowadzenie prac dotyczących zabytków w uzgodnieniu z Konserwatorem Zabytków.

Należy zwrócić uwagę, że wszelkie działania prowadzone na terenie Powiatu są na bieżąco monitorowane przez Wojewódzką Inspekcję Ochrony Środowiska. Dzięki temu możliwe jest bieżące kontrolowanie wpływu realizacji strategii na stan środowiska na terenie Powiatu.

4.16 ANALIZA ROZWIĄZAŃ ALTERNATYWNYCH DO ROZWIĄZAŃ ZAPROPONOWANYCH W STRATEGII

Analiza rozwiązań alternatywnych w przypadku opracowania o tak wysokim stopniu ogólności jest niełatwa do prezentacji. O zastosowaniu rozwiązań alternatywnych, zasadniczo można mówić w trzech sytuacjach:

- jeśli w wyniku wyboru innego wariantu realizacji założonego celu, nie zostaje zmieniona planowana funkcja lub planowany sposób zagospodarowania, a jedynie zmianie ulegają założenia szczegółowe ich realizacji – np. zmienia się planowana intensywność lub szczegółowa koncepcja zagospodarowania – taki sposób wariantowania pozwala na osiągnięcie celów ekologicznych dzięki zmniejszeniu intensywności oddziaływania lub optymalizacji wykorzystania przestrzeni,
- gdy w wyniku wyboru innego wariantu następuje rezygnacja z planowanego dotąd sposobu zagospodarowania lub planowanej funkcji i następuje zmiana na inny sposób zagospodarowania lub funkcji (mniej agresywnych wobec różnych aspektów środowiska),
- gdy w wyniku wyboru innego wariantu realizacji następuje zmiana lokalizacji danego przedsięwzięcia w celu wyboru lokalizacji mniej uciążliwej.

W omawianym w niniejszym opracowaniu dokumencie na drodze do prezentacji rozwiązań alternatywnych pojawiają się następujące problemy o charakterze ogólnym:

- wiele planowanych działań wpływa pozytywnie na środowisko,
- działania o charakterze twardym są opisane w sposób ogólny, bez konkretnej lokalizacji,
- znacząca część działań ma charakter miękkiej,

Tabela 52 MOŻLIWOŚCI DZIAŁAŃ ALTERNATYWNYCH W ZAKRESIE 1 CELU STRATEGICZNEGO

CEL STRATEGICZNY 1	ROZWÓJ GOSPODARCZY I INFRASTRUKTURALNY PRZY WYKORZYSTANIU POTENCJAŁU POWIATU	MOŻLIWOŚCI DZIAŁAŃ ALTERNATYWNYCH
Program operacyjny 1.1	Spójność komunikacyjna powiatu	
Działanie 1.1.1	Odnawianie nawierzchni dróg powiatowych	Działanie korzystne dla środowiska
Działanie 1.1.2	Eliminowanie niebezpiecznych miejsc na drogach	Działanie jednoznacznie korzystne dla antroposfery
Działanie 1.1.3	Optymalizacja sieci linii komunikacyjnych	Alternatywny jest wybór konkretnego przebiegu połączeń komunikacyjnych w sposób najkorzystniejszy dla środowiska
Działanie 1.1.4	Budowa i modernizacja chodników i parkingów	Działanie jednoznacznie korzystne dla antroposfery i dla środowiska (mniejsza erozja)
Działanie 1.1.5	Wspieranie przebudowy dróg gminnych na terenie powiatu międzychodzkiego	Działanie o charakterze lobbingowym, pozbawione fizycznej ingerencji w środowisko
Działanie 1.1.6	Prowadzenie działań w kierunku wznowienia transportu kolejowego	Działanie o charakterze lobbingowym, pozbawione fizycznej ingerencji w środowisko
Działanie 1.1.7	Wspieranie działań dotyczących budowy monitoringu w poszczególnych gminach	Działanie o charakterze lobbingowym, pozbawione fizycznej ingerencji w środowisko
Program operacyjny 1.2	Rozwój lokalnej przedsiębiorczości	
Działanie 1.2.1	Stworzenie Punktu Informacyjnego Funduszy Europejskich w Międzychodzie – kompleksowa obsługa podmiotów i osób zainteresowanych rozwojem	Działanie jednoznacznie korzystne dla ludzi
Działanie 1.2.2	Wspomaganie działań związanych z przygotowaniem terenów inwestycyjnych	Działanie o charakterze lobbingowym, pozbawione fizycznej ingerencji w środowisko
Działanie 1.2.3	Wspieranie organizacji bezpłatnych szkoleń	Działanie jednoznacznie korzystne dla ludzi
Działanie 1.2.4	Wspieranie lokalnych porozumień rolników/przedsiębiorców	Działanie o charakterze lobbingowym, pozbawione fizycznej ingerencji w środowisko
Działanie 1.2.5	Stworzenie i wdrażanie programów pomocowych dla przedsiębiorców	Działanie jednoznacznie korzystne dla ludzi
Działanie 1.2.6	Wspieranie proinnowacyjności	Działanie jednoznacznie korzystne dla środowiska – brak potrzeby tworzenia alternatyw
Program operacyjny 1.3	Rozwój turystyki	

Działanie 1.3.1	Wykorzystanie potencjału szlaków turystycznych	Działanie korzystne dla ludzi
Działanie 1.3.2	Zwiększenie potencjału bazy gastronomicznej i noclegowej	Działanie korzystne dla ludzi
Działanie 1.3.3	Promocja i rozwój agroturystyki	Działanie korzystne dla ludzi
Działanie 1.3.4	Promocja walorów Powiatu	Działanie pozbawione fizycznej ingerencji w środowisko
Działanie 1.3.5	Zwiększenie potencjału wypoczynkowej bazy prozdrowotnej	Działanie korzystne dla ludzi
Program operacyjny 1.4	Wspieranie ograniczania zużycia energii i gospodarki niskoemisyjnej	
Działanie 1.4.1	Kompleksowa termomodernizacja budynków użyteczności publicznej	Działanie jednoznacznie korzystne dla środowiska – brak potrzeby tworzenia alternatyw
Działanie 1.4.2	Wspieranie rozwoju gazyfikacji obszaru Powiatu	Działanie jednoznacznie korzystne dla środowiska – brak potrzeby tworzenia alternatyw
Działanie 1.4.3	Projekt KLASTER ENERGETYCZNY	Działanie jednoznacznie korzystne dla środowiska – brak potrzeby tworzenia alternatyw
Program operacyjny 1.5	Innowacyjna i sprawna administracja	
Działanie 1.5.1	Usprawnienie procesu zarządzania administracją	Działanie pozbawione fizycznej ingerencji w środowisko
Działanie 1.5.2	e-Administracja	Działanie pozbawione fizycznej ingerencji w środowisko
Działanie 1.5.3	e-Geodezja	Działanie pozbawione fizycznej ingerencji w środowisko

Źródło: opracowanie Remedis S.A.

Tabela 53 MOŻLIWOŚCI DZIAŁAŃ ALTERNATYWNYCH W ZAKRESIE 2 CELU STRATEGICZNEGO

CEL STRATEGICZNY 2	POPRAWA STANU ŚRODOWISKA I WARUNKÓW ROZWOJU ROLNICTWA	MOŻLIWOŚCI DZIAŁAŃ ALTERNATYWNYCH
Program operacyjny 2.1	Zmniejszenie poziomu zanieczyszczeń środowiska i ochrona dziedzictwa naturalnego	
Działanie 2.1.1	Realizacja powiatowego programu ochrony środowiska	Działanie jednoznacznie korzystne dla środowiska – brak potrzeby tworzenia alternatyw
Działanie 2.1.2	Wsparcie działań i przedsięwzięć związanych z regulacją stosunków wodnych oraz zabezpieczeniem przed powodzią	Alternatywny jest wybór konkretnych rozwiązań w sposób najkorzystniejszy dla środowiska
Działanie 2.1.3	Promocja postaw ekologicznych	Działanie jednoznacznie korzystne dla środowiska – brak potrzeby tworzenia alternatyw
Program operacyjny 2.2	Promocja rolnictwa i wspomaganie warunków gospodarowania	
Działanie 2.2.1	Promocja powiatu w kontekście funkcjonowania rolnictwa oraz produkcji rolnej	Działanie pozbawione bezpośredniej ingerencji w środowisko
Działanie 2.2.2	Pomoc w rozpowszechnieniu informacji oraz organizacji szkoleń dla rolników dot. pozyskania środków pomocowych wspierających zrównoważony rozwój, przy zachowaniu wymogów ochrony środowiska	Działanie pozbawione bezpośredniej ingerencji w środowisko
Działanie 2.2.3	Scalenie i wymiana gruntów	Działanie pozbawione bezpośredniej ingerencji w środowisko przyrodnicze, korzystne dla ludzi
Działanie 2.2.4	Wspieranie innowacyjnych technologii	Działanie jednoznacznie korzystne dla środowiska – brak potrzeby tworzenia alternatyw
Działanie 2.2.5	Tworzenie i rozwój inkubatorów przetwórstwa lokalnego	Działanie pozbawione bezpośredniej ingerencji w środowisko
Działanie 2.2.6	Propagowanie ekologicznych upraw rolnych z możliwością wystawiania produktów rolnych na imprezach okolicznościowych	Działanie jednoznacznie korzystne dla środowiska – brak potrzeby tworzenia alternatyw
Działanie 2.2.7	Pomaganie w ukierunkowywaniu produkcji rolnej	Działanie jednoznacznie korzystne dla środowiska – brak potrzeby tworzenia alternatyw

Źródło: opracowanie Remedis S.A.

Tabela 54 MOŻLIWOŚCI DZIAŁAŃ ALTERNATYWNYCH W ZAKRESIE 3 CELU STRATEGICZNEGO

CEL STRATEGICZNY 3	PROMOCJA I OCHRONA ZDROWIA ORAZ WŁĄCZENIE SPOŁECZNE	MOŻLIWOŚCI DZIAŁAŃ ALTERNATYWNYCH
Program operacyjny 3.1	Promocja zdrowego trybu życia	
Działanie 3.1.1	Zapobieganie występowaniu zachorowań i uzależnień oraz promocja zdrowia	Działanie pozbawione bezpośredniej ingerencji w środowisko przyrodnicze, korzystne dla ludzi
Działanie 3.1.2	Propagowanie modelu aktywnego, zdrowego stylu życia wśród mieszkańców Powiatu Międzychodzkiego	Działanie pozbawione bezpośredniej ingerencji w środowisko przyrodnicze, korzystne dla ludzi
Program operacyjny 3.2	Zaspokojenie potrzeb kulturalnych mieszkańców Powiatu	
Działanie 3.2.1	Kultywowanie i promocja tradycji	Działanie pozbawione bezpośredniej ingerencji w środowisko przyrodnicze, korzystne dla antroposfery
Działanie 3.2.2	Rozwój infrastruktury i turystyki rowerowej	Działanie korzystne dla ludzi
Działanie 3.2.3	Zachowanie dorobku kultury i dziedzictwa Powiatu	Działanie pozbawione bezpośredniej ingerencji w środowisko przyrodnicze, korzystne dla antroposfery
Działanie 3.2.4	Inwestycje w Muzeum Zamek Opałińskich w Sierakowie	Działanie pozbawione bezpośredniej ingerencji w środowisko przyrodnicze, korzystne dla antroposfery
Program operacyjny 3.3	Kontynuacja Rozwoju Szpitala Powiatowego w Międzychodzie	
Działanie 3.3.1	Dalszy wzrost jakości świadczonych usług medycznych	Działanie pozbawione bezpośredniej ingerencji w środowisko przyrodnicze, korzystne dla antroposfery
Działanie 3.3.2	Utrzymanie stabilizacji finansowej Zakładu oraz zwiększenie przychodów	Działanie pozbawione bezpośredniej ingerencji w środowisko przyrodnicze, korzystne dla antroposfery
Działanie 3.3.3	Rozwój infrastruktury Szpitala	Działanie pozbawione bezpośredniej ingerencji w środowisko przyrodnicze, korzystne dla antroposfery
Działanie 3.3.4	Poprawa obsługi administracyjnej	Działanie pozbawione bezpośredniej ingerencji w środowisko przyrodnicze, korzystne dla antroposfery
Działanie 3.3.5	Dalsza poprawa warunków pracy	Działanie pozbawione bezpośredniej ingerencji w środowisko przyrodnicze, korzystne dla antroposfery
Działanie 3.3.6	Postawienie większego znaczenia na świadczenia wykonywane poza kontraktem z NFZ	Działanie pozbawione bezpośredniej ingerencji w środowisko przyrodnicze, korzystne dla antroposfery
Działanie 3.3.7	Wzmocniona promocja SPZOZ Międzychód z wykorzystaniem różnych technik marketingowych	Działanie pozbawione bezpośredniej ingerencji w środowisko przyrodnicze, korzystne dla antroposfery
Program operacyjny 3.4	Budowa kapitału społecznego na rzecz społeczeństwa obywatelskiego	
Działanie 3.4.1	Rozwój dialogu i komunikacja społeczna	Działanie pozbawione bezpośredniej ingerencji w środowisko przyrodnicze, korzystne dla ludzi
Działanie 3.4.2	Aktywizacja i wsparcie organizacji pozarządowych	Działanie pozbawione bezpośredniej ingerencji w środowisko przyrodnicze, korzystne dla ludzi
Działanie 3.4.3	Partnerstwo	Działanie pozbawione bezpośredniej ingerencji w środowisko przyrodnicze, korzystne dla ludzi
Program operacyjny 3.5	Ograniczenie bezrobocia	
Działanie 3.5.1	Wsparcie doradcze pracodawców	Działanie pozbawione bezpośredniej

	oraz osób bezrobotnych	ingerencji w środowisko przyrodnicze, korzystne dla ludzi
Działanie 3.5.2	Prowadzenie cyklicznych badań i diagnoz lokalnego rynku pracy	Działanie pozbawione bezpośredniej ingerencji w środowisko przyrodnicze, korzystne dla ludzi
Działanie 3.5.5	Organizacja szkoleń i kursów doskonalących umiejętności i podnoszących kwalifikacje	Działanie pozbawione bezpośredniej ingerencji w środowisko przyrodnicze, korzystne dla ludzi
Program operacyjny 3.6	Aktywne i zdrowe starzenie się	
Działanie 3.6.1	Kształtowanie i promocja aktywnych postaw na rzecz zdrowego i aktywnego stylu życia	Działanie pozbawione bezpośredniej ingerencji w środowisko przyrodnicze, korzystne dla ludzi
Działanie 3.6.2	Profilaktyka zdrowotna	Działanie pozbawione bezpośredniej ingerencji w środowisko przyrodnicze, korzystne dla ludzi
Program operacyjny 3.7	Uczenie się przez całe życie (LLL)	
Działanie 3.7.1	Stworzenie programów doszkalających w zakresie obsługi nowoczesnych urządzeń, Internetu, walka z wykluczeniem społecznym	Działanie pozbawione bezpośredniej ingerencji w środowisko przyrodnicze, korzystne dla ludzi
Działanie 3.7.2	Wspieranie rozwoju e-społeczeństwa	Działanie pozbawione bezpośredniej ingerencji w środowisko przyrodnicze, korzystne dla ludzi
Program operacyjny 3.8	Rozwój placówek pomocy społecznej	
Działanie 3.8.1	Przeciwdziałanie i zapobieganie sytuacjom kryzysowym w rodzinach i eliminowanie ich negatywnych skutków	Działanie pozbawione bezpośredniej ingerencji w środowisko przyrodnicze, korzystne dla ludzi
Działanie 3.8.2	Dalszy rozwój Domu Pomocy Społecznej Piłka-Zamyślin	Działanie pozbawione bezpośredniej ingerencji w środowisko przyrodnicze, korzystne dla ludzi
Działanie 3.8.3	Dalszy rozwój Domu Pomocy Społecznej w Łęczeczkach	Działanie pozbawione bezpośredniej ingerencji w środowisko przyrodnicze, korzystne dla ludzi
Działanie 3.8.3	Realizacja programów Powiatowej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych	Działanie pozbawione bezpośredniej ingerencji w środowisko przyrodnicze, korzystne dla ludzi
Program operacyjny 3.9	Aktywacja społeczna poprzez poprawę dostępu do Internetu	
Działanie 3.9.1	Budowa sieci dostępu do Internetu w oparciu o istniejącą sieć szkieletową	Działanie pozbawione bezpośredniej ingerencji w środowisko przyrodnicze, korzystne dla ludzi

Źródło: opracowanie Remedis S.A.

Tabela 55 MOŻLIWOŚCI DZIAŁAŃ ALTERNATYWNYCH W ZAKRESIE 3 CELU STRATEGICZNEGO

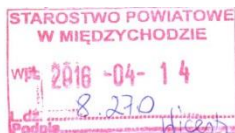
CEL STRATEGICZNY 4	ROZWÓJ EDUKACJI DOSTOSOWANEJ DO BIEŻĄCYCH I PRZYSZŁYCH POTRZEB	MOŻLIWOŚCI DZIAŁAŃ ALTERNATYWNYCH
Program operacyjny 4.1	Ulepszanie warunków, jakości i dostępności edukacji	
Działanie 4.1.1	Wsparcie kształcenia i doskonalenia zawodowego nauczycieli	Działanie pozbawione bezpośredniej ingerencji w środowisko przyrodnicze, korzystne dla ludzi
Działanie 4.1.2	Wspieranie organizacji pozarządowych w obszarze edukacji nieformalnej	Działanie pozbawione bezpośredniej ingerencji w środowisko przyrodnicze, korzystne dla ludzi
Działanie 4.1.3	Systematyczne unowocześnianie, wymiana sprzętu, pomocy naukowych, wyposażenia placówek edukacyjnych Powiatu Międzychodzkiego	Działanie pozbawione bezpośredniej ingerencji w środowisko przyrodnicze, korzystne dla antroposfery
Działanie 4.1.4	Modernizacja bazy dydaktycznej oraz rozbudowa bazy sportowej placówek edukacyjnych Powiatu Międzychodzkiego	Działanie pozbawione bezpośredniej ingerencji w środowisko przyrodnicze, korzystne dla antroposfery
Działanie 4.1.5	Rozwój cyfrowych form edukacji	Działanie pozbawione bezpośredniej ingerencji w środowisko przyrodnicze, korzystne dla ludzi
Działanie 4.1.6	Dostosowanie sieci szkół do potrzeb mieszkańców i rynku pracy	Działanie pozbawione bezpośredniej ingerencji w środowisko przyrodnicze, korzystne dla ludzi
Działanie 4.1.7	Podnoszenie jakości sieci szkół	Działanie pozbawione bezpośredniej ingerencji w środowisko przyrodnicze, korzystne dla ludzi
Program operacyjny 4.2	Rozwój szkolnictwa zawodowego i technicznego	
Działanie 4.2.1	Wypracowanie narzędzi i metod współpracy przedsiębiorców ze szkołami	Działanie pozbawione bezpośredniej ingerencji w środowisko przyrodnicze, korzystne dla ludzi
Działanie 4.2.2	Rozwój systemu doradztwa zawodowego – wczesnej diagnozy predyspozycji zawodowych w kontekście lokalnego rynku pracy	Działanie pozbawione bezpośredniej ingerencji w środowisko przyrodnicze, korzystne dla ludzi
Działanie 4.2.3	Rozwój szkolnictwa zawodowego	Działanie pozbawione bezpośredniej ingerencji w środowisko przyrodnicze, korzystne dla ludzi
Działanie 4.2.4	Promocja kształcenia na kierunkach zawodowych i technicznych	Działanie pozbawione bezpośredniej ingerencji w środowisko przyrodnicze, korzystne dla ludzi
Działanie 4.2.5	Utworzenie Centrum Kształcenia Ustawicznego i Zawodowego w Zespole Szkół w Sierakowie	Działanie pozbawione bezpośredniej ingerencji w środowisko przyrodnicze, korzystne dla antroposfery

Źródło: opracowanie Remedis S.A.

5. ZAŁĄCZNIKI

1. Pismo Wielkopolskiego Państwowego Inspektora Sanitarnego

p. A. Leimewsko
15.06.16

WIELKOPOLSKI PAŃSTWOWY WOJEWÓDZKI INSPEKTOR SANITARNY

Telefony:

- informacja o numerach wewnętrznych	61 854-48-00	
- WPWIS	61 852-99-18	ul. Noskowskiego 23
- e-mail WSSE w Poznaniu	sekretariat@wssepoznan.pl	61-705 Poznań
- Oddział Zapobiegawczego Nadzoru Sanitarnego	61 27-60-09	www.wsse-poznan.pl
- tel/fax	61 27-60-04	
- e-mail	61 27-60-05	
	nadzor.zapobiegawczy@wssepoznan.pl	

DN-NS.9012.488.2016

oryginał/kopia

Poznań,

OPINIA SANITARNA

11 04 2016

Na podstawie art. 53 w związku z art. 58 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 3 października 2008r. o udostępnieniu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2016r., poz.353),

Wielkopolski Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny po zapoznaniu się z wnioskiem Starosty Międzychodzkiego nr PRB.0530.01.2016 z dnia 24.03.2016r.,

uzgadnia zakres i stopień szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko dla projektu dokumentu pt. „Strategia Rozwoju Powiatu Międzychodzkiego na lata 2016-2024” zgodny z art. 51 ust. 2 ustawy z dnia 3 października 2008r. o udostępnieniu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2016r., poz. 353) ze szczególnym uwzględnieniem oddziaływania na zdrowie ludzi.

Prognoza oddziaływania na środowisko powinna zawierać:

1. Analizę i ocenę istniejącego stanu środowiska oraz potencjalnych zmian tego stanu w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu.
2. Analizę i ocenę stanu środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem.
3. Ocenę i analizę istniejących problemów ochrony środowiska istotnych z punktu widzenia projektowanego dokumentu, w szczególności dotyczących obszarów chronionych, z uwzględnieniem oddziaływania na zdrowie i życie ludzi.
4. Analizę i ocenę przewidywanego znaczącego oddziaływania na zdrowie i życie ludzi (w tym oddziaływanie bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne).
5. Przedstawienie rozwiązań mających na celu zapobieganie i ograniczenie negatywnych oddziaływań na zdrowie ludzi.
6. Przedstawienie rozwiązań alternatywnych do rozwiązań zawartych w dokumencie ze wskazaniem i uzasadnieniem ich wyboru.

Ponadto opracowanie powinno zawierać:

- informacje o zawartości, głównych celach projektowanego dokumentu oraz jego powiązaniach z innymi dokumentami,
- informacje o metodach zastosowanych przy sporządzaniu prognozy,
- propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień projektowanego dokumentu oraz częstotliwości jej przeprowadzania,
- streszczenie w języku niespecjalistycznym.

UZASADNIENIE:

W dniu 29.03.2016r. do Wielkopolskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego wpłynął wniosek Starosty Międzychodzkiego nr PRB.0530.01.2016 z dnia 24.03.2016r. w sprawie uzgodnienia zakresu i stopnia szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko dla projektu dokumentu pt. „Strategia Rozwoju Powiatu Międzychodzkiego na lata 2016-2024”. Do wniosku załączono przedmiotowy projekt dokumentu w wersji elektronicznej, opracowany w 2016r. przez REMEDIS.

Wielkopolski Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny po zapoznaniu się z ww. wnioskiem uzgodnił zakres i stopień szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko dla projektu „Strategii Rozwoju Powiatu Międzychodzkiego na lata 2016-2024”.

Prognoza oddziaływania na środowisko winna być wykonana zgodnie z art. 51 ust. 2 ustawy z dnia 3 października 2008r. o udostępnieniu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2016r., poz. 353). Ponadto Wielkopolski Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny zaznacza, iż zgodnie z art. 3 ust. 2 ustawy z dnia 3 października 2008r. o udostępnieniu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2016r., poz. 353) przez oddziaływanie na środowisko rozumie się również oddziaływanie na zdrowie ludzi, co powinno znaleźć odzwierciedlenie w treści sporządzanego dokumentu.

Zakres i stopień szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko dla projektu „Strategii Rozwoju Powiatu Międzychodzkiego na lata 2016-2024” został uzgodniony na podstawie wniosku. Przesyłając do opiniowania projekt dokumentu wraz z prognozą oddziaływania na środowisko proszę o powołanie się na numer sprawy: DN-NS.9011.1266.2016.

Otrzymuje:

1) Starostwo Powiatowe w Międzychodzie
ul. 17 Stycznia 143
64-400 Międzychód

Do wiadomości:

1. a/a
A.S.

Wielkopolski Państwowy Wojewódzki
Inspektor Sanitarny

dr n. med. Andrzej Trybusz

2. Pismo Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska

**REGIONALNY DYREKTOR
OCHRONY ŚRODOWISKA**
w Poznaniu

WOO-III.411.140.2016.MM.1

Poznań, 25. KWI. 2016

p. A. Ledniczka - co dalej z Strategią Rozwoju (wzrost) Pręg o normach (czy jej nie ma) 28.04.16

Starosta Międzychodzki
ul. 17 Stycznia 143
64-400 Międzychód

Dotyczy: uzgodnienia zakresu i stopnia szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko projektu „Strategii Powiatu Międzychodzkiego na lata 2016-2024”.

Nawiązując do pisma z 24.03.2016 r., znak: PRB.0530.01.2016, zgodnie z art. 53, w związku z art. 57 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2016 r. poz. 353), zwanej dalej ustawą o.o.s., uzgadniam zakres i stopień szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko projektu „Strategii Powiatu Międzychodzkiego na lata 2016-2024”.

Prognoza powinna być opracowana zgodnie z art. 51 ust. 2 i art. 52 ust. 1 i 2 ustawy o.o.s.

W prognozie proszę określić aktualny stan środowiska obszaru opracowania oraz jego potencjalne zmiany w wyniku realizacji ustaleń projektu Strategii, tzn. ocenić wpływ planowanych działań inwestycyjnych i nieinwestycyjnych na stan środowiska, w szczególności w zakresie emisji pyłów i gazów do powietrza, emisji hałasu, emisji pól elektromagnetycznych, emisji substancji do wód, gleby i ziemi. Analizę potencjalnych oddziaływań, które mogą być skutkiem realizacji ustaleń projektu Strategii proszę przedstawić w formie opisowej wraz z merytorycznym uzasadnieniem i odpowiednimi wnioskami wynikającymi z tej analizy. Również w przypadku stwierdzenia braku znaczących oddziaływań na wybrane komponenty środowiska prognoza winna zawierać taką informację wraz z odpowiednim uzasadnieniem. W prognozie proszę także przedstawić rozwiązania mające na celu zapobieganie i ograniczanie negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji ustaleń projektu Strategii.

W prognozie proszę określić aktualny stan powietrza w strefie, do której należy powiat międzychodzki zgodnie z rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 2 sierpnia 2012 r. w sprawie stref, w których dokonuje się oceny jakości powietrza (Dz. U. z 2012 r. poz. 914). Informuję, że na stronie internetowej Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Poznaniu została opublikowana „Roczna ocena jakości powietrza w województwie wielkopolskim za rok 2014”. Sporządzając prognozę i projekt Strategii proszę uwzględnić działania naprawcze zawarte w „Programie ochrony powietrza dla strefy wielkopolskiej”, przyjętym uchwałą Nr XXXIX/769/13 Sejmiku Województwa Wielkopolskiego z dnia 25 listopada 2013 r. w sprawie „Programu ochrony powietrza dla strefy wielkopolskiej” (Dz. Urz. Woj. Wielkopolskiego z 2013 r. poz. 7401), w szczególności dotyczące stosowania w indywidualnych systemach grzewczych nośników niepowodujących nadmiernej emisji zanieczyszczeń, takich jak: olej opałowy, gaz, a także stosowania do celów grzewczych

ul. Jana Henryka Dąbrowskiego 79, 60-529 Poznań, tel. 61-639-64-00, faks 61-639-64-47,
sekretariat.poznan@rdos.gov.pl, www.poznan.rdos.gov.pl

energii elektrycznej oraz odnawialnych źródeł energii. W przypadku stosowania indywidualnych systemów grzewczych opalanych paliwami stałymi wskazane jest stosowanie wysokosprawnych kotłów. Ponadto zaleca się budowę i rozbudowę sieci ciepłowniczych zapewniających podłączenie nowych użytkowników, a także projektowanie linii zabudowy uwzględniając zapewnienie „przewietrzania” terenów ze szczególnym uwzględnieniem terenów o gęstej zabudowie oraz zwiększenie powierzchni terenów zielonych (nasadzenia drzew i krzewów). Ponadto, w prognozie proszę wymienić szlaki komunikacyjne w powiecie międzychodzkiem, które mają wpływ na wzrost emisji substancji charakterystycznych dla ruchu transportowego oraz wymienić przedsięwzięcia w zakresie infrastruktury drogowej, które ukierunkowane będą na poprawę stanu powietrza. W prognozie proszę określić, przeanalizować i ocenić problemy w zakresie jakości powietrza na obszarze objętym projektem Strategii oraz przewidywane znaczące oddziaływania na stan powietrza. Ponadto, prognoza powinna przedstawiać rozwiązania mające na celu zapobieganie i ograniczanie negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji ustaleń projektu Strategii. W prognozie proszę wskazać działania na rzecz poprawy jakości powietrza lub na rzecz utrzymania tej jakości.

W prognozie proszę określić, przeanalizować i ocenić wpływ realizacji ustaleń projektu Strategii na klimat (w tym mikroklimat), w szczególności na kształtowanie się warunków termicznych, anemometrycznych, wilgotnościowych. W prognozie proszę również przeanalizować w jaki sposób przewidywane zmiany klimatu (mikroklimatu) wpłyną na pozostałe komponenty środowiska. Określając wpływ realizacji ustaleń projektu Strategii na klimat wskazane jest uwzględnienie zaleceń zawartych w opracowaniu „Strategiczny plan adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030” (SPA2020), opublikowanym na stronie internetowej Ministerstwa Środowiska (www.mos.gov.pl).

W prognozie proszę również określić, przeanalizować i ocenić wpływ realizacji ustaleń projektu Strategii na krajobraz, mając na uwadze potrzebę ochrony krajobrazu oraz konieczność prowadzenia działań na rzecz zachowania i utrzymywania ważnych lub charakterystycznych cech krajobrazu tak, aby ukierunkować i harmonizować zmiany, które wynikają z procesów społecznych, gospodarczych i środowiskowych, w myśl Europejskiej Konwencji Krajobrazowej sporządzonej we Florencji dnia 20 października 2000 r. (Dz. U. z 2006 r. Nr 14, poz. 98).

Prognoza powinna określać aktualny stan klimatu akustycznego na obszarze objętym projektem Strategii, tzn. określać wpływ istniejących szlaków komunikacyjnych oraz innych przedsięwzięć będących źródłem hałasu na klimat akustyczny. W celu prawidłowej oceny wpływu szlaków komunikacyjnych na klimat akustyczny proszę uwzględnić natężenie ruchu na tych szlakach oraz w przypadku dróg udział transportu ciężkiego w strumieniu wszystkich pojazdów. Prognoza powinna również określać potencjalne zmiany stanu klimatu akustycznego w wyniku realizacji ustaleń projektu Strategii oraz wskazać działania na rzecz poprawy klimatu akustycznego.

W prognozie proszę określić aktualny stan środowiska gruntowo – wodnego na obszarze objętym projektem Strategii, ze szczególnym wskazaniem obszarów zanieczyszczonych, na których nastąpiło przekroczenie standardów jakości gleby i ziemi. Przy określaniu istniejącego stanu wód podziemnych i powierzchniowych oraz stanu gleby i ziemi wskazane jest uwzględnienie m.in. informacji dostępnych na stronie internetowej Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Poznaniu, w tym przedstawionych w „Raportcie o stanie środowiska w Wielkopolsce w roku 2014” oraz określenie czynników wpływających na ww. komponenty środowiska. W prognozie proszę wskazać jednolite części

wód (JCW), w granicach których położony jest powiat międzychodzki, określić ich stan oraz wyznaczone dla nich cele środowiskowe. Ponadto, w prognozie proszę określić, przeanalizować i ocenić przewidywane znaczące oddziaływania realizacji ustaleń projektu Strategii na jakość gleby i ziemi, a także na jednolite części wód. W prognozie proszę wskazać (wraz z uzasadnieniem), czy realizacja ustaleń projektu Strategii może spowodować nieosiągnięcie celów środowiskowych zawartych w „Planie gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry”, zatwierdzonym na posiedzeniu Rady Ministrów w dniu 22 lutego 2011 r. przez Prezesa Rady Ministrów. W prognozie proszę również przedstawić działania zmierzające do poprawy jakości ww. komponentów środowiska.

Prognoza powinna określać, analizować i oceniać istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji ustaleń projektu Strategii, w szczególności dotyczące obszarów podlegających ochronie na podstawie ustawy o ochronie przyrody.

Na terenie powiatu międzychodzkiego znajdują się następujące obszarowe formy ochrony przyrody:

- rezerwat przyrody „Czaple Wyspy”,
- rezerwat przyrody „Cegliniec”,
- rezerwat przyrody „Mszar nad Jeziorem Mnich”,
- rezerwat przyrody „Kolno Międzychodzkie”,
- rezerwat przyrody „Buki nad Jeziorem Lutomskim”,
- rezerwat przyrody „Dolina Kamionki”,
- rezerwat przyrody „Bukowy Ostrów”,
- obszar chronionego krajobrazu „H” - Międzychód,
- Sierakowski Park Krajobrazowy,
- Pszczewski Park Krajobrazowy,
- obszar specjalnej ochrony ptaków Puszcza Notecka PLB300015,
- obszar mający znaczenie dla Wspólnoty Ostoja Międzychodzko-Sierakowska PLH300032,
- obszar mający znaczenie dla Wspólnoty Sieraków PLH300013,
- obszar mający znaczenie dla Wspólnoty Jezioro Mnich PLH300029,
- obszar mający znaczenie dla Wspólnoty Jezioro Kubek PLH300006,
- obszar mający znaczenie dla Wspólnoty Dolina Kamionki PLH300031,
- obszar mający znaczenie dla Wspólnoty Zamorze Pniewskie PLH300036.

Założenia projektu Strategii powinny być zgodne z ustaleniami zawartymi w:

- planie ochrony dla rezerwatu przyrody „Buki nad Jeziorem Lutomskim” ustanowionym rozporządzeniem Nr 225/06 Wojewody Wielkopolskiego z dnia 21 grudnia 2006 r. w sprawie ustanowienia planu ochrony dla rezerwatu przyrody „Buki nad Jeziorem Lutomskim” (Dz. Urz. Woj. Wielkopolskiego z 2006 r. Nr 215, poz. 5428),
- planie ochrony dla rezerwatu przyrody „Cegliniec” ustanowionym rozporządzeniem Nr 10/08 Wojewody Wielkopolskiego z dnia 18 lutego 2008 r. w sprawie ustanowienia planu ochrony dla rezerwatu przyrody „Cegliniec” (Dz. Urz. Woj. Wielkopolskiego z 2008 r. Nr 40, poz. 817),
- planie ochrony dla rezerwatu przyrody „Dolina Kamionki” ustanowionym rozporządzeniem Nr 9/08 Wojewody Wielkopolskiego z dnia 5 lutego 2008 r. w sprawie ustanowienia planu ochrony dla rezerwatu przyrody „Dolina Kamionki” (Dz. Urz. Woj. Wielkopolskiego z 2008 r. Nr 31, poz. 641),
- planie ochrony dla rezerwatu przyrody „Kolno Międzychodzkie” ustanowionym rozporządzeniem Nr 6/2005 Wojewody Wielkopolskiego z dnia 13 kwietnia 2005 r. w sprawie ustanowienia planu ochrony dla rezerwatu przyrody „Kolno Międzychodzkie” (Dz. Urz. Woj. Wielkopolskiego z 2005 r. Nr 57, poz. 1771).

Założenia projektu Strategii powinny być zgodne z ustaleniami i działaniami ochronnymi zawartymi w:

- planie zadań ochronnych dla obszaru mającego znaczenie dla Wspólnoty Jezioro Kubek ustanowionym zarządzeniem Nr 9/13 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Poznaniu z dnia 4 grudnia 2013 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Jezioro Kubek PLH300006 (Dz. Urz. Woj. Wielkopolskiego z 2013 r. poz. 7034),
- planie zadań ochronnych dla obszaru mającego znaczenie dla Wspólnoty Sieraków ustanowionym zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Poznaniu z dnia 30 lipca 2014 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Sieraków PLH300013 (Dz. Urz. Woj. Wielkopolskiego z 2014 r. poz. 4375),
- planie zadań ochronnych dla obszaru specjalnej ochrony ptaków Puszcza Notecka PLB300015 ustanowionym zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Poznaniu z dnia 3 marca 2014 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Puszcza Notecka PLB300015 (Dz. Urz. Woj. Wielkopolskiego z 2014 r. poz. 1793).

Na terenie powiatu międzychodzkiego w Nadleśnictwie Międzychód znajdują się strefy ochrony ostoi, miejsca rozrodu i regularnego przebywania:

- bielika w obrębach ewidencyjnych: Mokrzec, Bielsko Gorzyń,
- kani rudej w obrębie Kolno,
- kani czarnej w obrębie Bielsko.

Natomiast na terenie Nadleśnictwa Sieraków znajdują się strefy ochrony ostoi, miejsca rozrodu i regularnego przebywania:

- bielika w obrębach ewidencyjnych: Bucharzewo Sierakowskie, Bucharzewo, Śródka-Strzyżmin, Lutomek, Grobia, Góra, Ławica,
- kani rudej w obrębach ewidencyjnych: Chorzewo, Sieraków, Izdebno-Jabłonno, Lutom, Lutomek, Mościejewo, Prusim,
- kani czarnej w obrębach ewidencyjnych: Borowy Młyn, Bucharzewo, Góra, Ławica, Kurnatowice, Prusim Białokosz,
- puchacza w obrębach ewidencyjnych: Bucharzewo, Borowy Młyn; strefa bociana czarnego w obrębie ewidencyjnym Tuchola.

Na terenie powiatu międzychodzkiego częściowo położony jest obszar ważny dla ptaków w okresie gniazdowania oraz migracji „Poła w okolicach Lwówka”, wyznaczony na podstawie opracowania „Obszary ważne dla ptaków w okresie gniazdowania oraz migracji na terenie województwa wielkopolskiego” (Wylegała P., Kuźniak S., Dolata P., Poznań 2008).

W prognozie proszę ocenić walory przyrodnicze przedmiotowego obszaru, w szczególności proszę wskazać, czy w jego granicach występują gatunki roślin, grzybów i zwierząt objęte ochroną gatunkową wymienione w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej roślin (Dz. U. z 2014 r. poz. 1409), w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 6 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt (Dz. U. z 2014 r. poz. 1348), w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej grzybów (Dz. U. z 2014 r. poz. 1408), gatunki z załącznika IV Dyrektywy Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory (Dz. U. L 206 z 22.7.1992, str. 7) – tzw. Dyrektywy Siedliskowej, a także gatunki zagrożone wyginięciem (np. znajdujące się na regionalnej czerwonej liście) lub rzadkie.

W prognozie proszę określić, przeanalizować i ocenić wpływ realizacji ustaleń projektu Strategii na rośliny, zwierzęta i grzyby (w tym na gatunki chronione), na różnorodność biologiczną, a także na cele ochrony rezerwatów przyrody, obszaru chronionego krajobrazu, parków krajobrazowych, a także na cele i przedmioty ochrony obszarów Natura 2000, ich integralność i spójność sieci. Ponadto, proszę zaproponować rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na rośliny, zwierzęta i grzyby (w tym na gatunki chronione), na różnorodność biologiczną, a także na cele ochrony rezerwatów przyrody, obszaru chronionego krajobrazu, parków krajobrazowych, a także na cele i przedmioty ochrony obszarów Natura 2000, ich integralność i spójność sieci, mogących być rezultatem realizacji ustaleń projektu Strategii.

W przypadku planowania lokalizacji elektrowni wiatrowych prognoza winna zawierać analizę i ocenę wpływu realizacji tego typu inwestycji na ptaki i nietoperze, stosownie do stanu współczesnej wiedzy i metod oceny. W ocenie i analizie proszę uwzględnić w szczególności wpływ elektrowni wiatrowych na szlaki migracyjne zwierząt, głównie ptaków i nietoperzy, miejsca ich odpoczynku i żerowania w trakcie sezonowych wędrówek, a także na korytarze ekologiczne, uwzględniając trasy przelotowe ptaków i nietoperzy. Proszę również zaproponować rozwiązania mające na celu zapobieganie i ograniczanie ewentualnych negatywnych oddziaływań na ornitofaunę i chiropterofaunę mogących być rezultatem realizacji ustaleń projektu Strategii. Pomocnymi dokumentami podczas sporządzania projektu Strategii i prognozy mogą być następujące opracowania: „Wytyczne w zakresie oceny oddziaływania elektrowni wiatrowych na ptaki” (Chylarecki P., Pasławska A., Szczecin 2008), „Obszary ważne dla ptaków w okresie gniazdowania oraz migracji na terenie województwa wielkopolskiego”, „Tymczasowe wytyczne dotyczące oceny oddziaływania elektrowni wiatrowych na nietoperze” (wersja II, grudzień 2009), przygotowane przez Polskie Towarzystwo Ochrony Przyrody „Salamandra” oraz Porozumienie dla Ochrony Nietoperzy i „Wytyczne w zakresie prognozowania oddziaływań na środowisko farm wiatrowych” (Stryjecki M., Mielniczuk K., GDOŚ, Warszawa 2011).

W przypadku planowania inwestycji polegających na lokalizacji paneli fotowoltaicznych, w prognozie proszę określić, przeanalizować i ocenić przewidywane oddziaływanie tych inwestycji na środowisko przyrodnicze. Szczególnie należy wziąć pod uwagę oddziaływanie na florę (kwestia zajęcia dużej powierzchni, fragmentacji siedliska) oraz na faunę, w tym oddziaływanie na ptaki (efekt „tafli wody”, zajęcie potencjalnych siedlisk i żerowisk) i inne zwierzęta lądowe (przeszkoda migracyjna, zajęcie potencjalnych siedlisk i żerowisk). Ponadto, w prognozie proszę przedstawić rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko przyrodnicze, mogących być skutkiem realizacji ww. inwestycji.

W przypadku planowanych prac termomodernizacji budynków proszę pamiętać, że stanowią one potencjalne siedlisko chronionych gatunków ptaków, w tym m.in. jерzyka (*Apus apus*) i wróbla (*Passer domesticus*) oraz nietoperzy. Zgodnie z § 6 ust. 1 pkt 7 rozporządzenia w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt w stosunku do gatunków dziko występujących zwierząt objętych ochroną gatunkową obowiązuje zakaz niszczenia ich siedlisk i ostoj. Przed podjęciem prac należy przeprowadzić inwentaryzację budynków pod kątem występowania chronionych gatunków ptaków i nietoperzy. W razie stwierdzenia występowania chronionych gatunków ptaków i nietoperzy, termin i sposób wykonania prac należy dostosować do ich okresów lęgowych i rozrodczych.

W przypadku inwestycji związanych z lokalizacją liniowych elementów infrastruktury technicznej w prognozie proszę ocenić wpływ realizacji tego typu inwestycji na środowisko, ze szczególnym uwzględnieniem oddziaływania na chronione gatunki roślin, zwierząt

i grzybów i ich siedliska, tereny zieleni, zadrzewienia przydrożne itp., a także zaproponować działania minimalizujące ewentualne negatywne oddziaływania.

Ponieważ w przepisach nie wskazano na możliwość odstąpienia od wymagań co do zawartości prognozy oddziaływania na środowisko stwierdzono, że prognoza winna być sporządzona w pełnym zakresie, ze szczególnym uwzględnieniem zagadnień, o których mowa powyżej.

Jednocześnie proszę, by we wniosku o zaopiniowanie projektu Strategii wraz z prognozą oddziaływania na środowisko powołać się na znak niniejszego pisma.

z up. Regionalnego Dyrektora
Ochrony Środowiska w Poznaniu

Agnieszka Kawicka
Kierownik Oddziału Ocen Strategicznych

6. SPIS TABEL

Tabela 1 CEL STRATEGICZNY 1.....	14
Tabela 2 CEL STRATEGICZNY 2.....	21
Tabela 3 CEL STRATEGICZNY 3.....	24
Tabela 4 CEL STRATEGICZNY 4.....	34
Tabela 5 GMINY POWIATU MIĘDZYCHODZKIEGO.....	52
Tabela 6 SIEĆ OSADNICZA W POWIECIE MIĘDZYCHODZKIM (stan na 31.12.2014 r.).....	52
Tabela 8 KLASYFIKACJA GLEB WG KLAS BONITACYJNYCH W POWIECIE MIĘDZYCHODZKIM – GRUNTY ROLNE.....	57
Tabela 9 KLASYFIKACJA GLEB WG KLAS BONITACYJNYCH W POWIECIE MIĘDZYCHODZKIM – UŻYTKI ZIELONE.....	57
Tabela 10 GLEBY W POWIECIE MIĘDZYCHODZKIM WG KOMPLEKSÓW PRZYDATNOŚCI ROLNICZEJ.....	57
Tabela 11 POWIERZCHNIA GEODEZYJNA GRUNTÓW W POWIECIE MIĘDZYCHODZKIM (31.12.2014 r.).....	58
Tabela 12 UDOKUMENTOWANE ZŁOŻA ROPY NAFOTOWEJ.....	58
Tabela 13 JEZIORA W POWIECIE MIĘDZYCHODZKIM.....	61
Tabela 14 LASY W POWIECIE MIĘDZYCHODZKIM (2014 ROK).....	63
Tabela 15 LICZBA MIESZKAŃCÓW POWIATU MIĘDZYCHODZKIEGO W LATACH 2005-2014.....	89
Tabela 16 LICZBA MIESZKAŃCÓW POSZCZEGÓLNYCH GMIN POWIATU MIĘDZYCHODZKIEGO	90
Tabela 17 GĘSTOŚĆ ZALUDNIENIA POWIATU NA TLE WOJEWÓDZTWA I SĄSIADUJĄCYCH POWIATÓW.....	91
Tabela 18 URODZENIA ŻYWE, ZGONY I PRZYRÓST NATURALNY W POWIECIE MIĘDZYCHODZKIM.....	93
Tabela 19 LICZBA OSÓB W WIEKU PRZEDPRODUKCYJNYM, PRODUKCYJNYM I POPRODUKCYJNYM W POWIECIE MIĘDZYCHODZKIM.....	95
Tabela 20 CHARAKTERYSTYKA OSÓB BEZROBOTNYCH W POWIECIE MIĘDZYCHODZKIM.....	98
Tabela 21 PLAN WAŻNIEJSZYCH IMPREZ KULTURALNYCH I SPORTOWYCH W POWIECIE MIĘDZYCHODZKIM.....	100
Tabela 22 POWIERZCHNIA GOSPODARSTW ROLNYCH W POWIECIE MIĘDZYCHODZKIM.....	104
Tabela 23 LICZBA GOSPODARSTW ROLNYCH W POWIECIE MIĘDZYCHODZKIM.....	104
Tabela 24 STRUKTURA UŻYTKÓW ROLNYCH W POWIECIE MIĘDZYCHODZKIM.....	105

Tabela 25 POWIERZCHNIA ZASIEWÓW W POWIECIE MIĘDZYCHODZKIM.....	105
Tabela 26 POGŁOWIE ZWIERZĄT GOSPODARSKICH.....	106
Tabela 27 ZUŻYCIE NAWOZÓW MINERALNYCH I WAPNIOWYCH W ROKU 2010	106
Tabela 28 PROGNOZOWANE ŚREDNIOROCZNE POZYSKANIE DREWNA Z PUSZCZY NOTECKIEJ DO ROKU 2040.....	107
Tabela 29 PODMIOTY GOSPODARCZE W POWIECIE W LATACH 2010-2014.....	107
Tabela 30 PODMIOTY GOSPODARCZE W POSZCZEGÓLNYCH GMINACH POWIATU W 2014 ROKU.....	108
Tabela 31 PODMIOTY GOSPODARCZE W POWIECIE W POSZCZEGÓLNYCH SEKCJACH POLSKIEJ KLASYFIKACJI DZIAŁALNOŚCI (PKD) W 2013 I 2014 ROKU.....	108
Tabela 32 CHARAKTERYSTYKA SIECI WODOCIĄDOCIĄGOWEJ.....	111
Tabela 33 CHARAKTERYSTYKA SIECI WODOCIĄDOCIĄGOWEJ W POSZCZEGÓLNYCH GMINACH POWIATU W 2014 ROKU	112
Tabela 34 SIEĆ KANALIZACYJNA W POWIECIE MIĘDZYCHODZKIM	112
Tabela 35 CHARAKTERYSTYKA SIECI KANALIZACYJNEJ W POSZCZEGÓLNYCH GMINACH POWIATU W 2014 ROKU	113
Tabela 36 ZMIESZANE ODPADY ZEBRANE W CIĄGU ROKU (stan na 2014 rok)	114
Tabela 37 CHARAKTERYSTYKA SIECI GAZOWEJ W POWIECIE MIĘDZYCHODZKIM.....	116
Tabela 38 CHARAKTERYSTYKA SIECI GAZOWEJ W POSZCZEGÓLNYCH GMINACH POWIATU W 2014 ROKU.....	117
Tabela 39 LICZBA UCZNIÓW W POWIECIE MIĘDZYCHODZKIM W SZKOŁACH POWIATOWYCH W LATACH 2011-2015	119
Tabela 40 POWODY PRYZNANIA POMOCY RODZINIE (NA PODSTAWIE DECYZJI) W 2014 ROKU W POWIECIE MIĘDZYCHODZKIM.....	126
Tabela 41 STATYSTYKA PRZESTĘPSTW NA TERENIE POWIATU MIĘDZYCHODZKIEGO.....	127
Tabela 42 OCENA STANU WÓD JEZIORNÝCH NA TERENIE POWIATU MIĘDZYCHODZKIEGO ZA 2014 ROK	134
Tabela 43 GŁÓWNE ZBIORNIKI WÓD PODZIEMNYCH (GZWP) NA TERENIE POWIATU MIĘDZYCHODZKIEGO.....	136
Tabela 44 WYKAZ PUNKTÓW POMIAROWYCH ORAZ WYNIKÓW BADAŃ HAŁASU W MIEJSCOWOŚCI ŚLESIN	139
Tabela 45 WYKAZ SKŁADOWISK W FAZIE EKSPLOATACYJNEJ NA TERENIE POWIATU MIĘDZYCHODZKIEGO W ROKU 2014.....	141

Tabela 46 WYKAZ ZAMKNIĘTYCH SKŁADOWISK ODPADÓW INNYCH NIŻ NIEBEZPIECZNE I OBOJĘTNE NA TERENIE POWIATU MIĘDZYCHODZKIEGO	142
Tabela 47 ZAKRES I CZĘSTOTLIWOŚĆ BADAŃ MONITORINGOWYCH W ROKU 2014 NA SKŁADOWISKACH W FAZIE EKSPLOATACYJNEJ I W FAZIE POEKSPLOATACYJNEJ NA TERENIE POWIATU MIĘDZYCHODZKIEGO	143
Tabela 48 WPŁYW ZADAŃ NA ELEMENTY ŚRODOWISKA W ZAKRESIE 1 CELU STRATEGICZNEGO	145
Tabela 49 WPŁYW ZADAŃ NA ELEMENTY ŚRODOWISKA W ZAKRESIE 2 CELU STRATEGICZNEGO	147
Tabela 50 WPŁYW ZADAŃ NA ELEMENTY ŚRODOWISKA W ZAKRESIE 3 CELU STRATEGICZNEGO	149
Tabela 51 WPŁYW ZADAŃ NA ELEMENTY ŚRODOWISKA W ZAKRESIE 4 CELU STRATEGICZNEGO	151
Tabela 52 ODNIESIENIE STRATEGII ROZWOJU POWIATU MIĘDZYCHÓD DO STRATEGICZNEGO PLANU ADAPTACJI DLA SEKTORÓW I OBSZARÓW WRAŻLIWYCH NA ZMIANY KLIMATU DO ROKU 2020 Z PERSPEKTYWĄ DO 2030	156
Tabela 53 MOŻLIWOŚCI DZIAŁAŃ ALTERNATYWNYCH W ZAKRESIE 1 CELU STRATEGICZNEGO	162
Tabela 54 MOŻLIWOŚCI DZIAŁAŃ ALTERNATYWNYCH W ZAKRESIE 2 CELU STRATEGICZNEGO	164
Tabela 55 MOŻLIWOŚCI DZIAŁAŃ ALTERNATYWNYCH W ZAKRESIE 3 CELU STRATEGICZNEGO	165
Tabela 56 MOŻLIWOŚCI DZIAŁAŃ ALTERNATYWNYCH W ZAKRESIE 3 CELU STRATEGICZNEGO	167

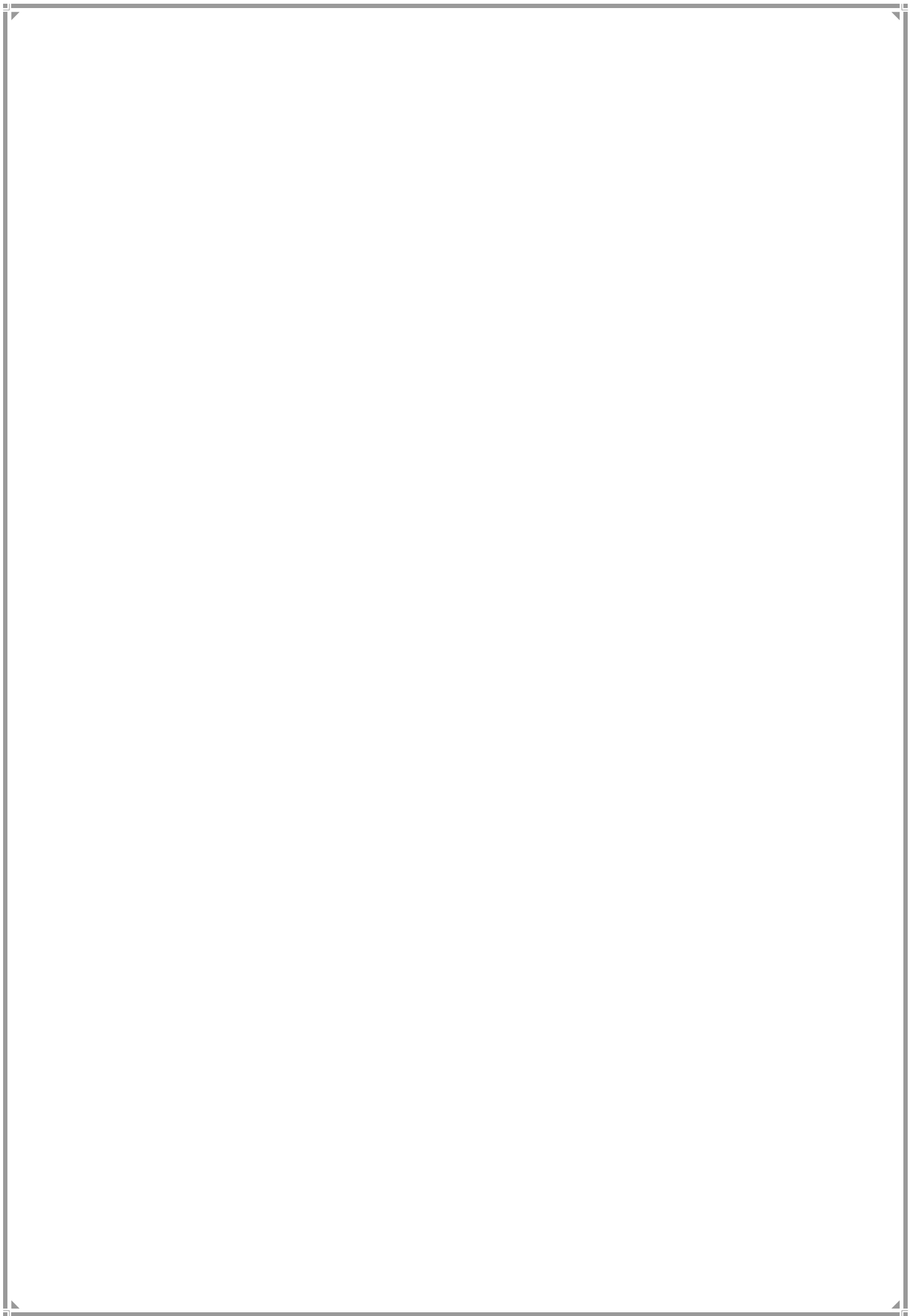
7. SPIS RYSUNKÓW

Rysunek 1 Powiat międzychodzki na tle województwa wielkopolskiego (źródło: https://pl.wikipedia.org)	51
Rysunek 2 Powiat międzychodzki (źródło: www.osp.org.pl)	52
Rysunek 3 Sieć osadnicza powiatu (źródło: http://powiat-miedzychodzki.pl)	55
Rysunek 4 Obszar Natura 2000 na tle powiatu międzychodzkiego (źródło: Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Międzychodzkiego – Aktualizacja)	66
Rysunek 5 Dąb na terenie rezerwatu „Kolno Międzychodzkie”	70
Rysunek 6 Pałac w Białokoszu (źródło: pl.wikipedia.org)	73
Rysunek 7 Pałac w Charcicach (źródło: pl.wikipedia.org)	73
Rysunek 8 Kościół w Chrzypsku Wielkim (źródło: pl.wikipedia.org)	74
Rysunek 9 Pałac Śródka (źródło: www.chrzypsko.pl)	74
Rysunek 10 Kościół w Kwilczu (źródło: Starostwo Powiatowe w Międzychodzie)	75
Rysunek 11 Pałac Kwileckich z 1828 roku (źródło: Skarby Ziemi Kwileckiej – Album)	76
Rysunek 12 Dwór w Luboszu (źródło: http://herbarzpojezierza.pl)	76
Rysunek 13 Dwór w Mościejewie (źródło: http://herbarzpojezierza.pl)	77
Rysunek 14 Kościół ewangelicki w Orzeszkowie (źródło: pl.wikipedia.org)	77
Rysunek 15 Kościół w Kamionnie (źródło: regionwielkopolska.pl)	78
Rysunek 16 Kościół w Lewicach (źródło: http://www.miedzychod.mserwer.pl)	79
Rysunek 17 Zespół stacji kolejowej w Międzychodzie (źródło: pl.wikipedia.org)	80
Rysunek 18 Kościół p.w. św. Jana Chrzciciela w Międzychodzie	80
Rysunek 19 Dwór w Mníchach (źródło: http://herbarzpojezierza.pl)	81
Rysunek 20 Dwór w Chalinie (źródło: http://herbarzpojezierza.pl)	82
Rysunek 21 Kościół ewangelicki (źródło: pl.wikipedia.org)	83
Rysunek 22 Muzeum Zamek Opalińskich (źródło: pl.wikipedia.org)	83
Rysunek 23 CERiP w Mniszkach (źródło: http://www.mniszki.pl/)	84
Rysunek 24 Punkt widokowy Łęczeczki (źródło: https://pl.wikipedia.org)	85
Rysunek 25 Szlak Świętego Jakuba w powiecie międzychodzkiem	87
Rysunek 26 „Laufpompa” w Międzychodzie	88
Rysunek 27 Przyrost naturalny w Polsce, województwie wielkopolskim i powiecie międzychodzkiem w 2014 roku	94
Rysunek 28 Przyrost naturalny w poszczególnych gminach powiatu w 2014 roku	94

Rysunek 29 Zużycie wody [m ³] w gospodarstwach domowych na 1 mieszkańca w Polsce, w województwie wielkopolskim i w powiecie międzychodzkiem w 2014 r. (źródło: Bank Danych Lokalnych).....	112
Rysunek 30 Port w Międzychodzie (źródło: Starostwo Powiatowe w Międzychodzie).....	123

8. SPIS WYKRESÓW

Wykres 1 Stosunek liczby kobiet i mężczyzn w powiecie	89
Wykres 2 Gęstość zaludnienia w powiecie na 1 km ²	90
Wykres 3 Gęstość zaludnienia w poszczególnych gminach powiatu międzychodzkiego na 1 km ²	91
Wykres 4 Migracje mieszkańców powiatu międzychodzkiego	92
Wykres 5 Saldo migracji mieszkańców powiatu międzychodzkiego	92
Wykres 6 Saldo migracji mieszkańców poszczególnych gmin powiatu międzychodzkiego	93
Wykres 7 Ludność powiatu w wieku produkcyjnym, przedprodukcyjnym, poprodukcyjnym...	95
Wykres 8 Liczba ludności w poszczególnych gminach w wieku przedprodukcyjnym w latach 2005-2014	96
Wykres 9 Liczba ludności w poszczególnych gminach w wieku produkcyjnym w latach 2005- 2014	96
Wykres 10 Liczba ludności w poszczególnych gminach w wieku poprodukcyjnym w latach 2005-2014	97
Wykres 11 Bezrobotni rejestrowani na obszarze poszczególnych gmin w latach 2012-2015 ..	99
Wykres 12 Bezrobotni rejestrowani na obszarze powiatu w latach 2005-2015	99
Wykres 13 Liczba uczniów w szkołach, za które odpowiada Starostwo Powiatowe w Międzychodzie w latach 2011-2015	120
Wykres 14 Interwencje na terenie powiatu w latach 2005-2015	128

Powiat Międzychodzki

Streszczenie Prognozy Oddziaływania

na Środowisko dla

Strategii Rozwoju

Powiatu Międzychodzkiego na lata 2016-2024

przygotowana przez

 REMEDIS SA

ul. Petera Mansfelda 4
60-855 Poznań
tel. +48 61 665 78 00
fax +48 61 665 78 09
remedis@remedis.eu

NIP: 781-179-27-48
REGON: 300464078
KRS: 0000270485
Kapitał zakładowy: 6.330.010,20 zł

9. PODSTAWY PRAWNE OPRACOWANIA PROGNOZY

Podstawowym dokumentem regulującym zasady postępowania administracyjnego w sprawie przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko jest ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U. z 2013 r. poz. 1235 ze zm.).

9.1 ISTNIEJĄCE PROBLEMY ŚRODOWISKOWE NA TERENIE POWIATU MIĘDZYCHÓD

(Na podstawie opracowania pt.: informacja o stanie środowiska i działalności kontrolnej Wielkopolskiego Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Środowiska w Powiecie Międzychodzkim w roku 2014)

1. W wyniku oceny jakości powietrza pod kątem ochrony zdrowia, strefę wielkopolską zaliczono do klasy A za wyjątkiem pyłu PM10 i benzo(a)pirenu, dla których strefę zaliczono do klasy C. Ze względu na kryteria dla ochrony roślin, dla wszystkich substancji podlegających klasyfikacji, strefę wielkopolską zaliczono do klasy A. Zaliczenie strefy do klasy A oznacza, że jakość powietrza atmosferycznego na jej obszarze jest zadowalająca. Natomiast przypisanie klasy C oznacza przekroczenie wymaganych prawem norm, ale nie muszą one występować na całym obszarze strefy. Planowane na obszarze strefy przedsięwzięcia nie mogą wpływać na pogorszenie jakości powietrza atmosferycznego. Jednocześnie na obszarze strefy powinny być prowadzone działania na rzecz utrzymania jakości powietrza lub jej poprawy.
2. Zgodnie z wymaganiami Ramowej Dyrektywy Wodnej do 2015 roku należy osiągnąć dobry stan wód. W 2014 na terenie powiatu międzychodzkiego nie prowadzono badań wód powierzchniowych płynących; w wyniku badań wód jeziornych stwierdzono: – w Jeziorze Białokoskie stwierdzono słaby stan ekologiczny, dobry stan chemiczny, niespełnienie wymagań dla obszarów chronionych, a tym samym zły stan wód;

- w Jeziorze Kubek stwierdzono słaby stan ekologiczny, dobry stan chemiczny, niespełnienie wymagań dla obszarów chronionych, a tym samym zły stan wód;
- w Jeziorze Śremskim stwierdzono słaby stan ekologiczny, stan chemiczny nie był badany, uzyskano zły stan wód;
- w jeziorze Tuczno stwierdzono dobry stan ekologiczny, dobry stan chemiczny, spełnienie wymagań dla obszarów chronionych, a tym samym dobry stan wód;
- w Jeziorze Wielkim (Strzyżmińskie) stwierdzono słaby stan ekologiczny, dobry stan chemiczny, niespełnienie wymagań postawionych dla obszarów chronionych, a tym samym zły stan wód.

Największy wpływ na jakość wód mają punktowe źródła zanieczyszczeń (wprowadzanie do wód niedostatecznie oczyszczonych lub nieoczyszczonych ścieków) oraz zanieczyszczenia obszarowe pochodzące głównie z rolnictwa. Inne ważne źródła zanieczyszczeń wód powierzchniowych stanowią także: rozwój terenów rekreacyjnych bez właściwej infrastruktury (kanalizacja, oczyszczalnie) oraz terenów zabudowy mieszkaniowej w ich bezpośrednim sąsiedztwie i niedostateczna sanitacja wsi.

Należy dążyć do poprawy stanu wód w szczególności poprzez: uporządkowanie gospodarki wodno-ściekowej w zlewniach (budowa równoległe sieci wodociągowej i kanalizacyjnej, odprowadzanie do wód wyłącznie ścieków oczyszczonych); stosowanie odpowiednich zabiegów agrotechnicznych na terenach użytkowanych rolniczo, podnoszenie świadomości ekologicznej społeczeństwa.

3. Wody podziemne. W roku 2014 nie prowadzono badań jakości wód podziemnych w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska na terenie powiatu międzychodzkiego.

4. Monitorowanie chemizmu gleb ornych prowadzone jest w systemie monitoringu krajowego przez Instytut Uprawy Nawożenia i Gleboznawstwa w Puławach. Badania te wykonywane są cyklicznie, w okresach pięcioletnich, od roku 1995. Ostatnie badania gleb były prowadzone w roku 2010. Na terenie powiatu międzychodzkiego nie wyznaczono punktów pomiarowych. Rozpoczęcie piątego cyklu badań planowane jest na rok 2015.

5. Degradacja klimatu akustycznego środowiska ma miejsce przede wszystkim w sąsiedztwie głównych tras komunikacji drogowej. Ze względu na trudności związane z eliminowaniem tego rodzaju konfliktów akustycznych, podstawowe znaczenie ma właściwa polityka w zakresie planowania przestrzennego. Problem ten dotyczy nie tylko decyzji podejmowanych w stosunku do obiektów będących źródłami hałasu, ale również lokalizowania projektowanej zabudowy i terenów wymagających komfortu akustycznego. W roku 2014 WIOŚ prowadził

pomiary poziomów hałasu komunikacyjnego na terenie powiatu międzychodzkiego w miejscowościach Bielsko, Międzychód i Wielowieś. Dopuszczalna wartość równoważnego poziomu dźwięku dla pory dnia została dotrzymana tylko w jednym punkcie pomiarowym w miejscowości Międzychód. Dla pory nocy dopuszczalny poziom hałasu został przekroczony we wszystkich punktach pomiarowych.

6. Rok 2014 rozpoczął trzeci, trzyletni cykl badań poziomu pól elektromagnetycznych w środowisku. W roku 2014 nie stwierdzono przekroczenia poziomu dopuszczalnego pól elektromagnetycznych na terenach dostępnych dla ludności na obszarze województwa wielkopolskiego.

7. Gospodarka odpadami

a) na terenie powiatu funkcjonowały dwie sortownie odpadów, jedno składowisko odpadów komunalnych i jedna biogazownia, w której źródłem biogazu było składowisko odpadów,

b) na terenie powiatu nie było funkcjonujących spalarni i kompostowni służących do zagospodarowania odpadów komunalnych,

c) ilość składowanych odpadów na składowisku w Mnichach była większa w porównaniu do roku 2013,

d) na terenie powiatu znajduje się 5 składowisk odpadów, które posiadają decyzje na zamknięcie, na 3 z nich rekultywacja została zakończona, na 2 składowiskach trwają prace rekultywacyjne,

e) na składowisku w Prusimiu w roku 2014 nie prowadzono badań monitoringowych; na 3 składowiskach nie prowadzono monitoringu w pełnym wymaganym zakresie określonym rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 30 kwietnia 2013 r. w sprawie składowisk odpadów.

9.2 WIZJA ROZWOJU POWIATU MIĘDZYCHODZKIEGO

Powiat międzychodzki - wykorzystuje swoje szanse dla mieszkańców, turystów i inwestorów dbając o środowisko i tradycje

Rozwój gospodarczy i infrastrukturalny przy wykorzystaniu potencjału powiatu

Poprawa stanu środowiska i warunków rozwoju rolnictwa

Promocja, ochrona zdrowia i włączenie społeczne

Rozwój edukacji dostosowanej do bieżących i przyszłych potrzeb

Realizacja wszystkich celów strategicznych powinna odbywać się w oparciu o ekologię, właściwe finanse oraz istniejącą bazę (zaplecze), a efektem powinien być wpływ na powstanie nowych miejsc pracy, spadek bezrobocia i rozwój społeczno-ekonomiczny Powiatu.

9.3 MONITOROWANIE ŚRODOWISKOWE REALIZACJI STRATEGII

Wpływ realizowanej strategii na środowisko będzie oceniany dwutorowo:

- Dzięki pozyskaniu kolejnych danych z państwowego monitoringu dla obszaru gminy (np. okresowe badania WIOŚ, badania GDDKiA, badanie gleb, badania hałasu),
- Każdorazowo przy uzyskiwaniu decyzji o uwarunkowaniach środowiskowych dla konkretnych przedsięwzięć.

9.4 PRZEWIDYWANE ZNACZĄCE ODDZIAŁYWANIE NA ŚRODOWISKO

Ocenę i identyfikację znaczących oddziaływań na środowisko poszczególnych celów dokonano w sposób przyjęty w prognozach oddziaływania na środowisko. Opracowano macierz skutków środowiskowych, która jest syntetycznym zestawieniem możliwych pozytywnych bądź negatywnych oddziaływań ocenianych zadań na środowisko naturalne.

Realizacja Strategii z założenie nie spowoduje ingerencji i przekształceń w środowisku naturalnym o wysokich walorach przyrodniczych, nie wpłynie negatywnie na obszary chronione, cenne przyrodniczo.

Pojawiające się negatywne oddziaływanie na środowisko przedsięwzięć zawartych w Strategii ograniczać się będzie do etapu realizacji inwestycji (etapu prac budowlanych związanych z planowaną inwestycją). Pojawiająca się zazwyczaj podwyższona emisja hałasu, spalin z maszyn budowlanych, czy też zwiększoną emisją pyłów jest oddziaływaniem krótkotrwałym, lokalnym i ci najważniejsze odwracalnym. Na etapie eksploatacji oddziaływanie na środowisko będzie znikome, zazwyczaj o charakterze pozytywnym (np. zmniejszona emisja pyłów na utwardzonej drodze) w stosunku do stanu obecnego.

9.5 KRAJOBRAZ

Obszar Powiatu Międzychód w znaczącej części podlega ograniczeniom w zmianach o charakterze antropogenicznym. Zgodnie z art. 3 *Europejskiej Konwencji Krajobrazowej* jej celami są: *promowanie ochrony, gospodarki i planowania krajobrazu, a także organizowanie współpracy europejskiej w zakresie zagadnień dotyczących krajobrazu*. Konwencja traktuje krajobraz jako ważny element życia ludzi zamieszkujących wszędzie: w miastach i na wsiach, na obszarach zdegradowanych, pospolitych, jak również na obszarach odznaczających się wyjątkowym pięknem. Cała Strategia Powiatu Gminy Międzychód jest nastawiona na zachowanie istniejącego krajobrazu, a tam, gdzie to niemożliwe, na minimalizację lub kompensatę skutków niepożądanych zmian. Wszelkie działania władz samorządowych respektują postanowienia konwencji krajobrazowej (Dz. U. 2006 nr 14 poz. 98)

KLIMAT I MIKROKLIMAT:

Zagadnienia klimatyczne są traktowane z wielką uwagą. W niniejszym opracowaniu przyjęto ocenę wpływu zagadnień w sposób zaproponowany w opracowaniu *Strategiczny Plan Adaptacji dla Sektorów i Obszarów Wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do 2030 (SPA)*; Ministerstwo Środowiska, Warszawa 2013. „Celem głównym SPA jest zapewnienie zrównoważonego rozwoju oraz efektywnego funkcjonowania gospodarki i społeczeństwa w warunkach zmian klimatu”.

9.6 DZIAŁANIA MAJĄCE NA CELU ZAPOBIEGANIE, OGRANICZNIENIE LUB KOMPENSACJĘ PRZYRODNICZĄ NEGATYWNYCH ODDZIAŁYWAŃ NA ŚRODOWISKO, W SZCZEGÓLNOŚCI NA INTEGRALNOŚĆ TEGO OBSZARU

Podstawowym celem *Strategii* jest poprawa sytuacji w obszarze środowiskowym. Jednak przy podejmowaniu projektów mających negatywny wpływ na środowisko podejmuje się dwa rodzaje działań

- działania łagodzące - zmierzające do zmniejszenia lub eliminacji negatywnego oddziaływania na element środowiska społecznego lub przyrodniczego,
- działania kompensujące - działania najczęściej niezależne od projektu strategicznego, których celem jest kompensacja znaczącego niekorzystnego oddziaływania na środowisko. Kompensacja podejmowana jest w sytuacji, gdy ochrona środowiska jest niemożliwa (zgodnie z art. 75 ust. 3 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2008 r. nr 25, poz. 150 z późn. zm.)

Zidentyfikowane oddziaływania niniejszej *Strategii* na środowisko nie dają przesłanek świadczących o niemożności ochrony środowiska przyrodniczego, dlatego nie ma potrzeby stosowania działań kompensujących.

Negatywny wpływ na środowisko działań wynikających z projektów niniejszej *Strategii* będzie miał skutki tylko w ograniczonym czasie (realizacji inwestycji). Ponadto *Strategia* nie zawiera projektów istotnie przekształcających środowisko. Jak wspomniano na terenie gminy Międzychód nie ma terenów objętych szczególną ochroną.

W związku z tym przewidziano jedynie zbiór działań o charakterze łagodzącym niekorzystne oddziaływanie na poszczególne elementy środowiska:

LUDZIE:

- oznakowanie obszarów, gdzie prowadzone będą prace budowlane i modernizacyjne w celu zwiększenia bezpieczeństwa ludzi podczas wykonywania tych prac,

- stosowanie sprawnego i posiadającego odpowiednie świadectwa i atesty sprzętu, stałe prowadzenie nadzoru oraz bezwzględne przestrzeganie przepisów BHP,
- ograniczenie czasu pracy maszyn do niezbędnego minimum, w tym wyłączanie na czas przerw w pracy w celu zmniejszenia emisji spalin oraz hałasu,
- stosowanie systemów zabezpieczających wykopy, rusztowania oraz maszyny i urządzenia podczas remontów i innych prac budowlanych, ograniczające jednocześnie uciążliwości przez niewywoływane,
- stosowanie roślinności izolacyjnej (obudowa biologiczna wzdłuż ciągów komunikacyjnych).

ZWIERZĘTA (*patrz Program Ochrony Środowiska i Plan Gospodarki Odpadami dla Powiatu Międzychodzkiego*):

- prowadzenie prac poza okresem lęgowym ptaków oraz rozrodu nietoperzy,
- w przypadku braku możliwości prowadzenia prac w okresie poza lęgowym odpowiednio wcześniejsze zabezpieczenie obiektów przed zakładaniem w nich lęgówisk,
- współpraca z ornitologami i chiropterologami na wypadek odnalezienia miejsc gniazdowania ptaków oraz rozrodu nietoperzy,
- po przeprowadzeniu prac remontowych, w przypadku braku możliwości zachowania istniejących schronień, wyposażenie budynków w schronienia alternatywne (skrzynki dla ptaków i nietoperzy), równoważące ubytek takich miejsc,
- prowadzenie prac w możliwie najkrótszym czasie.

ROŚLINY(*patrz Program Ochrony Środowiska i Plan Gospodarki Odpadami dla Powiatu Międzychodzkiego*): ☒

- ochrona drzew przed uszkodzeniami w czasie prowadzenia prac,
- zabezpieczanie ewentualnie powstałych ran odpowiednimi środkami,
- w sytuacji konieczności prowadzenia wykopów w bliskości systemów korzeniowych wykonywanie ich ręcznie,
- zachowanie wysokiej kultury prowadzenia robot budowlanych (np. budowa zapleczy z dala od cennej roślinności

- nasadzenia realizowane w porozumieniu ze specjalistami, aby zapewnić właściwą dla danego terenu różnorodność biologiczną.

WODA:

- właściwe zabezpieczenie/uszczelnienie terenów miejsc magazynowania substancji, materiałów oraz odpadów w sposób eliminujący kontakt z wodami opadowymi i gruntowymi,
- stała kontrola szczelność zbiorników paliw płynnych stosowanych w czasie prac w celu niedopuszczenia do miejscowego skażenia środowiska gruntowego substancjami ropopochodnymi,
- dbałość o stworzenie przygotowanych miejsc napełniania zbiorników maszyn na placu budowy,
- zapewnienie dostępu do przenośnych, regularnie i prawidłowo opróżnianych toalet,
- zachowanie szczególnej ostrożności w czasie prowadzenia prac w sąsiedztwie cieków i zbiorników wodnych,
- ograniczanie powierzchni nieprzepuszczalnych np. poprzez stosowanie materiałów przepuszczalnych do budowy parkingów, ciągów pieszych i rowerowych,
- stosowanie rozwiązań technicznych i technologii ograniczających zużycie wody.

POWIETRZE (*patrz Program Ochrony Środowiska i Plan Gospodarki Odpadami dla Powiatu Międzychodzkiego*):

- dbałość o stan techniczny maszyn i urządzeń spalinowych w zakresie emisji spalin,
- ograniczenie czasu pracy urządzeń spalinowych,
- stosowanie osłon ograniczających pylenie podczas prac, za i rozładunku oraz transportu,
- zachowanie wysokiej kultury prowadzenia robót, a w szczególności przez: systematyczne sprzątanie placów budowy, zraszanie wodą placów,
- propagowanie ruchu rowerowego, pieszego, poprzez budowę odpowiednich ciągów komunikacyjnych,
- zwiększenie powierzchni terenów zielonych poprawiających skład powietrza atmosferycznego,
- budowanie pasów zieleni izolacyjnej, ograniczającej uciążliwości komunikacyjne,

- stosowanie rozwiązań technicznych mających na celu ograniczenie niskiej emisji,
- inteligentne zarządzanie energią pozwalające obniżyć zapotrzebowanie na ciepło, światło.

POWIERZCHNIA ZIEMI:

- właściwa gospodarka humusem – zebranie przed i rozdysponowanie po zakończeniu prac,
- wcześniej wymienione działania w zakresie wody służą także ochronie powierzchni ziemi.

KRAJOBRAZ:

- integracja planowanych inwestycji z istniejącym krajobrazem.

KLIMAT:

- wszelkie wymienione działania poprzez dbałość o środowisko naturalne mają korzystny wpływ na klimat.

ZASOBY NATURALNE:

- stosowanie oszczędnych technologii,
- dbałość o zachowanie zasobów w stanie możliwie nie pogorszonym.

ZABYTKI, DOBRA MATERIALNE:

- planowanie działań w harmonii z istniejącym krajobrazem i historycznym układem przestrzennym,
- wyeksponowanie obiektów zabytkowych,
- prowadzenie prac dotyczących zabytków w uzgodnieniu z Konserwatorem Zabytków.

Należy zwrócić uwagę, że wszelkie działania prowadzone na terenie Powiatu są na bieżąco monitorowane przez Wojewódzką Inspekcję Ochrony Środowiska. Dzięki temu możliwe jest bieżące kontrolowanie wpływu realizacji strategii na stan środowiska na terenie Gminy.